

Àmbit d'execució penal

Ajut a la investigació 2017

Els Grups Urbans Violents i els delictes d'odi

**L'ús de la simbologia violenta com a
determinant al comportament criminal. Eines
per als professionals per a detectar el discurs i
els símbols d'odi dels Grups Urbans Violents**

ANNEXOS

Autor

Joan Ramon Caballero Casas

Any 2018

ANNEXOS

Els Grups Urbans Violents i els delictes d'odi.

L'ús de la simbologia violenta com a determinant al comportament criminal. Eines per als professionals per a detectar el discurs i els símbols d'odi dels Grups Urbans Violents.

Autor: Joan Ramon Caballero Casas.

Barcelona, novembre de 2017.

El Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada ha editat aquesta recerca respectant el text original dels autors, que en són responsables de la correcció lingüística.

Les idees i opinions expressades en la recerca són de responsabilitat exclusiva dels autors, i no s'identifiquen necessàriament amb les del Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada.

Avís legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència de [Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 4.0 No adaptada de Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca) el text complet de la qual es troba disponible a <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

Així doncs, es permet la reproducció, la distribució i la comunicació pública del material, sempre que se citi l'autoria del material i el Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (Departament de Justícia) i no se'n faci un ús comercial ni es transformi per generar obra derivada.

ÍNDIX

9. Annex 1. Classes de delictes d'odi i els GUV.....	3
9.1. Formes d'entendre l'odi i aquelles més habituals en els GUV	3
10. Annex 2. Moviments ideològics als GUV	28
10.1. Introducció	28
10.2. Moviments Nacionalsocialistes	32
10.3. Moviments d'ultraesquerra.....	57
11. Annex 3. El moviment <i>hooligan</i> i ultra.....	87
11.1. Característiques dels Grups Ultres.	90
11.2. Característiques de l'aficionat.....	99
11.3. Les baralles concertades i la seva progressiva professionalització a Espanya.....	103
11.4. Les Russian Fight	104
11.5. Activisme polític a les graderies.....	110
11.6. ctivitats delictives habituals dels hooligans	117
11.7. Tipus de grups	123
12. Annex 4. Les bandes llatines	126
12.1. Introducció a les Bandes Llatines	126
12.2. Formes d'intervenir al fenomen <i>street gang</i>	129
12.3. Grups de manipulació psicològica	131
12.4. Com s'inicia una persona a les POL?	133
12.5. Els símbols a les POL.....	143
12.6. Les POL més significatives a Catalunya i Espanya	144
12.7. Bandes d'origen dominicà.....	166
12.8. Maras.....	172
13. Annex 5. El Moviment OMCG 1%	180
13.1. El fenomen Moto Club avui dia	182
13.2. El funcionament d'un <i>Motorcycle Club (MC)</i> :.....	184
13.3. Colors del Club i el seu ús	187
13.4. Altres tipus d'associacions motards	198
13.5. Radicalització prèvia dels aspirants motards	200
13.6. Conclusions sobre els OMCG 1%.....	205

14. Annex 6. La música i la radicalització.....	208
14.1. La música com a referent en un jove.....	208
14.2. La música i els seus gèneres.....	213
14.3. Els mitjans de comunicació, els poders públics i la música	214
14.4. L'efecte de la música en les persones i el negoci empresarial.	219
14.5. El mal ús o malentès del videoclip musical i de les pel·lícules.....	220
14.6. El naixement d'una música política moderna.....	224
14.7. Música de tendència d'ultraesquerra	227
14.8. Música de tendència nacionalsocialista	243
14.9. Música de tendència Street gang o POL	248
15. Annex 7. Catàleg de símbols violents i símbols d'odi.....	253
15.1. Marcar la ciutat.	253
15.2. Símbols nacionalsocialistes	256
15.3. Símbols de la ultraesquerra	277
15.4. Símbols violents.....	291
16. Annex 8: Marques de roba dels GUV	295
16.1. Marques de roba de tendència NS	295
16.2. Marques de roba de tendència ultraesquerra	303
16.3. Marques de roba utilitzada pel corrent Casual:.....	308
16.4. Marques de roba comercial més utilitzades pels GUV.....	310
17. Annex 9: Llistat d'acrònims dels GUV	319
18. Annex 10. Anàlisi criminològica de les sentències	324
19. Bibliografia	331
19.1. Documentació consultada.....	338
19.2. Entrevistes personals.....	342
19.3. Entrevistes personals consultades en fanzins i xarxes socials	344
19.4. Anàlisi de Fonts judicials.....	347
19.5. Fanzins, skinzines.....	357
19.6. Cançons i grups musicals analitzats	358

9. Annex 1. Classes de delictes d'odi i els GUV

La fiscalia sempre ha defensat la necessitat de fer una anàlisi estadística per a poder detectar de forma immediata les conductes il·lícites per perseguir, valorar i sancionar correctament aquests tipus d'injusts sobre grups o col·lectius de risc.

9.1. Formes d'entendre l'odi i aquelles més habituals en els GUV

Una vegada que s'ha fet l'anàlisi de les sentències judicials de delictes i associacions vinculades amb els delictes d'odi, i per altre cantó, de les cançons de tendència nacionalsocialista (NS) i Ultraesquerra per aquest estudi, podem observar una relativa vinculació de les lletres dels grups musicals analitzats amb unes pautes repetitives que identifiquem com els comportaments esperats de tot bon membre d'un GUV; per un altre cantó, sense tenir cap tipus de relació amb els anteriors també observem a persones que de forma individual comenten molts actes antisocials o delictius relacionats amb l'odi o la intolerància.

La llista completa proposada pel Fiscal Miguel Angel Aguilar *et al*¹, comprendria els següents comportaments:

a) <i>Racisme.</i>	h) <i>Xenofòbia.</i>
b) <i>Ètnia.</i>	i) <i>Ideologia.</i>
c) <i>Religió o creences.</i>	j) <i>Islamofòbia.</i>
d) <i>Anticristianisme.</i>	k) <i>Antisemitisme.</i>
e) <i>Nació o origen nacional.</i>	l) <i>Sexe i gènere.</i>
f) <i>Orientació sexual i Identitat sexual.</i>	m) <i>Malaltia i Discapacitat.</i>
g) <i>Romafòbia o antigitanisme.</i>	n) <i>Aporofòbia.</i>

¹ Aguilar et al (2015). Manual pràctic per a la investigació i enjudiciament de delictes d'odi i discriminació. Generalitat de Catalunya. Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada. Primera edició: Novembre de 2015.

En aquest treball apropem els indicadors necessaris per a poder identificar conductes habituals dels *GUV* en determinats delictes. Hi ha d'altres comportaments que no queden degudament acreditats per poder afirmar com indicadors vàlids. Per exemple en el cas de discapacitats o malalties, no trobem actualment casos de *GUV* que tinguin un discurs consolidat, com en el cas de l'anticristianisme o l'antigitanisme. Com a molt, tret de les referències de les justificacions del perquè s'exterminaven a discapacitats i malats al règim nazi, no trobem actualment un discurs recolzat en l'ideari *NS* o d'ultraesquerra.

9.1.1. Ideologia.

A les xarxes socials trobem infinitat d'exemples d'odi ideològic entre membres i grups nacionalsocialistes (*NS*) amb Ultraesquerra, entre grups *hooligans*, entre membres i grups patriòtics envers els independentistes (com en els últims anys que s'utilitza el terme unionista espanyol, etc.). Veiem de vegades que es barregen molts conceptes en un mateix discurs, i sempre trobem la fina línia de la llibertat d'expressió de la qual totes aquestes persones s'emparen. Segons el *Manual pràctic per a la investigació i enjudiciament de delictes d'odi i discriminació* (Aguilar 2015), la ideologia es refereix exclusivament a l'àmbit polític, a diferència de la religió o les creences reservades a dogmes o doctrines referents a la divinitat o a un sistema ètic. L'agreujant de discriminació per ideologia previst en l'art. 22.4 CP és aplicable a subjectes d'extrema dreta, que cometen el delictes d'odi polític a persones de tendència contrària, com a persones d'extrema esquerra, independentistes, demòcrates i partidaris de qualsevol altra ideologia de la qual derivi una organització de l'Estat diferent del totalitarisme que ells propugnen.

En sentit contrari, res no obsta perquè aquest agreujant pugui ser aplicat a subjectes que per odi ideològic cometen el delictes contra subjectes d'extrema dreta o neonazis.

Un cas molt mediàtic d'odi ideològic, es va produir al març del 2012. Va ser l'anomenat *Cas Stroika*² de Manresa, on veurem un seguit de detalls de la participació de *GUV*. Però abans ens hem de remuntar a l'octubre de 2011 a la

² http://ccaa.elpais.com/ccaa/2012/03/26/catalunya/1332759201_121968.html

ciutat de Barcelona, on se celebrava un concert de música *RAC*³ a la sala *The Other Place*, propietat dels *Hell's Angels MC*⁴, al barri barcelonès de Poble Nou⁵.

Les joventuts del partit polític *Democràcia Nacional*, organitzaven el 12 d'octubre de 2011, un concert al local dels motoristes fins que van ser abordats per un centenar de persones.

The Other Place. Poble Nou. Barcelona. 12 d'octubre del 2011.

- a) **La data:** Un dotze d'octubre, el dia de la Hispanitat, una data de referència per als grups NS i d'ultraesquerra.
- b) **El concert musical:** Va ser canviat d'ubicació per les pressions de la Fiscalia de delictes d'odi i l'Ajuntament de Sabadell (a la Zona Hermètica era on es volia celebrar). Tocaven dos grups musicals NS valencians, *Cèltica* i *Brigada 1238*.
- c) **El local:** Club House o local social dels *Hell's Angels MC*, que per a molts grups d'ultraesquerra i la premsa consideren un grup de motoristes neonazis.
- d) **Atac coordinat:** Comés per un centenar de persones. El que ens fa plantejar que no és espontani, sinó que darrere hi ha una o diverses organitzacions de tipus ultraesquerra que van planificar l'atac a Poble Nou. Un dels detinguts és membre d'un grup hooligan d'ultraesquerra independentista.

Aquests assaltants estaven vinculades amb el moviment ultraesquerra⁶, cridant consignes com "*Antifeixistes! Ni un pas enrere!*". Van rebentar la porta d'entrada del local i agredir a cops de pedra i ampolles de vidre als que sortien

³ El RAC es un gènere musical tipus nacionalsocialista. Vegeu l'apartat de música de l'odi.

⁴ Els HAMC es un grup motorista amb ramificacions internacionals. Vegeu l'apartat dels Motorcycle Clubs.

⁵ http://elpais.com/diario/2011/10/14/catalunya/1318554446_850215.html

⁶ http://elpais.com/diario/2011/10/13/catalunya/1318468046_850215.html

al carrer fins que va intervenir la policia autonòmica. Podrem apreciar molts indicadors que assenyalen la transcendència d'aquest fet de baralla ideològica entre GUV.

Aquest assalt va ser una agressió i ofensa al col·lectiu NS català. Normalment aquests grups funcionen a base d'acció i reacció, intentant tornar a refer el seu honor a través d'alguna acció violenta.

És així com uns mesos més tard, el 23 de març del 2012, i coincidint que s'organitzava un concert de música antifeixista a la ciutat de Manresa, 16 skinheads NS es van dirigir a fer el mateix, atacar el concert i als que trobessin⁷. Com a característiques extrems de la Sentència 18 de juliol del 2014 de la Secció Tercera de l'Audiència Provincial de Barcelona trobem:

Sala Stroika. Manresa. 23 de març del 2012.

- a) El concert musical:** A dins cantaven dos grups referents del moviment nacional d'ultraesquerra antifeixista *Non Servium* i l'independentista català *Kop*.
- b) Atac coordinat:** Quinze persones encaputxades es van disposar en forma militar, dividits en dos grups d'entre 7 i 8 persones, per assegurar l'èxit de l'atac. Portaven barres de ferro, punys americans, pals i bengales (van calar foc a un cotxe amb gent a dins).
- c) Víctimes:** Van agredir de forma greu quatre joves als voltants de la Sala Stroika seleccionats per suposar que serien d'ideologia contrària a la que ells professaven.
- d) Ideologia:** De l'entorn *hooligan* de *Cusos* i *Brigadas Blanquiazules*¹, molts d'ells militants als partits polítics *Democracia Nacional* i *Plataforma Per Catalunya*. Tots els agressors comparteixen no únicament l'estètica (tatuatges de simbologia NS i caps rabats). sinó

⁷ <http://www.elsetmanari.cat/noticies/detail.php?id=10893>

9.1.2. Aporofòbia.

És un sentiment difús de rebuig al pobre, al desemparat, al que manca de sortides, de mitjans o de recursos⁸. És una forma de marginació de la gent que visualitzem com a pobres. Tal com diu l'informe *Muchas preguntas, algunas respuestas* de l'Observatori de delictes d'odi contra persones sense llar⁹, moltes persones aconseguen abandonar aquesta exclusió social.

Però els que es troben permanentment o entren a aquest espai d'exclusió estan assenyalats pels prejudicis típics com els següents: *estan al carrer perquè volen, el que has de fer és buscar una feina gandul, el que vols és aprofitar-te i que et mantinguem els altres.*

L'ONG RAIS Fundación és una entitat sense ànim de lucre i d'àmbit estatal creada el 1998. Rais Fundación, disposa d'un observatori anomenat *Observatorio Hatento* que realitza informes d'investigació sobre els delictes d'odi contra les persones en situació d'exclusió social. Són unes xifres que donen a pensar en una veritable situació ideal d'impunitat per als que realitzen agressions tan verbals com a físiques a les persones que viuen al carrer.

Hem de recordar un cas molt mediàtic, el de la mort de Rosario Endrinal de 50 anys¹⁰. Al desembre del 2005, a prop d'arribar les festes de nadal, tres joves van cremar aquesta dona que dormia en un caixer del carrer Guillem Tell, a Sant Gervasi, districte de la zona alta de Barcelona. L'edat de dos dels acusats era de 18 anys i un altre de 16. Van abordar el mateix dia tres vegades a Rosario, es van burlar d'ella sobre la seva olor, la van colpejar i escopir, fins que li van ruixar amb dissolvent i la van cremar fins a matar. Si no hagués sigut per les càmeres de vigilància del caixer, possiblement hauria quedat com un crim impune sense autor conegut.

Una de les coses que criden l'atenció en els acusats és que tenien el costum d'atacar persones sense sostre quan sortien d'oci per la ciutat. Segons Ricard

⁸ Martínez Navarro, Emilio (2002). Aporofobia. Glosario para una sociedad intercultural (pp. 17-23). Valencia: Bancaja.

⁹ Observatorio Hatento (2015), *Muchas preguntas. Algunas respuestas*. Primera edición. RAIS Fundación. Madrid.

¹⁰ http://elpais.com/diario/2005/12/20/espana/1135033222_850215.html

P., un dels autors del crim, va declarar que: “jo per desgràcia vaig estar en contacte amb grups feixistes i neonazis, encara que no ho sembli, no hi ha cap connexió ideològica amb aquests grups (i el crim)”¹¹.

Segons dades d’Hatento:

- a) L’any 2013 tenien comptabilitzades unes 7.126 persones sense sostre.
- b) Del total han sigut víctimes d’incidents o delictes relacionats amb l’aporofòbia un 81% en més d’una vegada.
- c) El més habitual és patir insults i tracte vexatori, tracte discriminatori, agressions físiques, intimidació i robatori de pertinences. On una de cada tres rep insults i vexacions, i un de cada cinc agressions físiques que acaben en contusions, trencament d’ossos i de peces dentals.
- d) Sis de cada deu agressions es cometen de matinada, i el 60% dels casos es produeixen mentre la víctima dorm.
- e) El més curiós que el perfil habitual d’agressor són persones de sexe masculí, de 18 a 35 anys, que no pertanyen a cap GUV, i que ho fan quan estan d’oci per la ciutat. Així podem veure aquells comportaments invisibles fets per “*persones normals*” que no tenen vincle o estètica pròpia dels GUV. Hatento comptabilitza en només un 7% els casos on està clar que els agressors són d’ideologia NS.
- f) La majoria d’aquests casos no són denunciats, pel que la xifra fosca és descomunal.

¹¹ <http://www.lavanguardia.com/sucesos/20161130/412265150854/ricard-pinilla-barnes-crimen-cajero-barcelona.html>

9.1.3. Orientació o Identitat sexual.

L'orientació o identitat sexual designa la capacitat individual de sentir una profunda atracció emocional, afectiva i sexual per persones d'un gènere diferent, del mateix gènere o de més d'un gènere, així com de mantenir relacions íntimes i sexuals amb elles. El terme *LGBTI* designa a les lesbianes, gais, bisexuals i persones transgènere¹². El *FRA* parla que les actituds tolerants envers la comunitat *LGBTI* varia segons el país, però també influeixen els següents factors que són més tolerants: els joves, les dones, la gent amb major nivell d'educació, i si s'és de tendència política d'esquerres. També parla que les personalitats polítiques i les institucions religioses adopten quasi sempre una posició d'intolerància davant la comunitat *LGBTI*.

L'any 2013, a la ciutat de Granollers (Barcelona) es van detenir un grup de quinze joves de 17 a 22 anys de tendència NS, que a través de les xarxes socials contactaven amb homosexuals, mitjançant diversos xats fent-se passar per menors d'edat amb l'objectiu de concretar una cita en un lloc discret i escollit pels membres del grup. El van anomenar projecte pilla-pilla¹³. Un cop es realitzava la trobada, retenien i coaccionaven la víctima, obligant-la a facilitar dades personals i a respondre diferents qüestions sobre la seva condició sexual. Les imatges que els membres del grup enregistraven amb una càmera de vídeo, les publicaven amb posterioritat en els seus perfils a Facebook i a la seva pàgina web. Els seus membres es van defensar que el seu objectiu era desemmascarar a pederastes que estan a les xarxes socials. Encara que sembli un fet aïllat, darrere trobem un moviment internacional que cometem el mateix *modus operandi*, inclús utilitzen la mateixa simbologia.

L'ONG estatunidenca *Spectrum Human Rights (SHR)* va denunciar el 2013 un moviment anomenat *Occupy Pedofiliay*, que practicava tortures a joves gais russos, inclús arribant a matar a un d'ells a base de cops mentre ho gravaven amb telèfons mòbils. El líder d'aquest moviment, *Tesak*, l'àlies de Màxim

¹² Agència de Drets Fonamentals de la Unió Europea (*FRA). Homofòbia i discriminació per motius d'orientació sexual i identitat de gènere en els Estats membres de la Unió Europea (2009). Informe de síntesi. Luxemburg: Oficina de Publicacions de la Unió Europea. 2010.

¹³ <http://www.elmundo.es/cronica/2013/12/22/52b5766222601de6418b456e.html>

Sergeyevich Martsinkévich de 29 anys, és el d'un personatge molt mediàtic a les xarxes socials que ja va estar a presó per incitació a l'odi ètnic i religiós. *Tesak* va fugir de Rússia¹⁴ al saber que seria jutjat, posteriorment detingut a La Habana (Cuba) al gener del 2014 i extradit a la Federació Russa. També va ser l'ideòleg d'*Occupy Gerontofiliay*, que es dedica a perseguir les relacions homosexuals entre adolescents fent anar la mateixa tècnica. Martsinkévich, dirigia un grup NS anomenat *Format18* que va ser il·legalitzat al 2010. *Format18* havia gravat més de 200 vídeos on agredien a immigrants i persones sense sostre¹⁵ i era considerat el *braç armat* de l'organització ultranacionalista *National Socialist Organisation (NSO)*¹⁶. *Occupy Pedofiliay* va ser creat l'any 2011 per *donar caça als pederastes*, però més ben lluny de la realitat, el que es feia era perseguir gais. A la xarxa *Vkontakte* (semblant a *Facebook*) es feien passar per menors d'edat i buscaven homes que estiguessin interessats a conèixer i mantenir relacions sexuals amb menors d'edat. Un cop se citaven al carrer o a casa de les víctimes, els sotmetien a humiliacions consistents en deixar-los despullats i fer-los ballar, rapa'ls-hi els cabells i obligar-los a confessar la seva inclinació sexual i presumpta parafília, tot això gravat en vídeo d'alta qualitat. Una de les coses que feia *Tesak* i que podem observar en les desenes de cintes que circulen per internet, és que els hi marca amb retolador al pit la inscripció *XOHSX*. Sembla una cosa accessòria però ens dóna molta informació, perquè sabem que les ics són part de la iconografia del moviment *Straig Edge de tipus NS* i que les sigles OHS, es refereixen al grup musical *Outlaw Heroes Standing*, que es un grup moscovita de música *Metal NS*. El mateix semblava que amb el temps succeiria a la ciutat de Granollers. I si ens fixem, els joves barcelonins copiaven la mateixa manera d'abordar a les víctimes i d'*entrevistar-les*, que feien els seus camarades russos. Podem suposar que prèviament havien consumit vídeos de *Tesak* en la seva peculiar manera de tractar a les persones, i que animats per imitar aquest fanàtic rus feien igual aquí a Catalunya.

¹⁴ https://mundo.sputniknews.com/spanish_ruvr_ru/news/2014_01_19/La-Habana-detiene-a-un-neonazi-ruso-reclamado-por-Moscu-7522/

¹⁵ <http://www.elespectador.com/noticias/elmundo/denuncia-torturas-de-adolescentes-neonazis-rusos-homose-articulo-438743>

¹⁶ <https://carlesvinyas.wordpress.com/2013/08/13/cruzada-antigay-en-rusia-grupos-neonazis-asedian-a-la-comunidad-lgbt-i/>

9.1.4. Racisme o Xenofòbia.

El racisme és un concepte que engloba totes les formes i manifestacions enteses com la discriminació i la segregació per raons tan variades com el color de la pell, l'origen, religioses o culturals, tant en persones individuals o col·lectius.

Hi ha associacions com a SOSRacisme¹⁷ que lluiten perquè no quedi en una lluita aïllada del context social si volem normalitzar de vegades un sentiment d'etnocentrisme que tenim les persones. Segons aquesta associació *calen profunds canvis estructurals en la nostra societat, acompanyats de pedagogia social i de polítiques reals i eficients que tinguin una mateixa direcció: la convivència en un marc d'igualtat, garantint la cohesió social i desmantellant així la ideologia racista que impregna la nostra societat*. SOSRacisme adverteix que a banda d'un racisme social, també hi és de forma institucional.

Per racisme institucional entenem la discriminació i la segregació per raons de color de pell, d'origen o culturals, realitzades des de les institucions de l'Estat: La construcció d'un apartheid jurídic que estableixi dues categories de ciutadania. La realització de polítiques migratòries que vulneren els drets fonamentals de la persona. La invisibilitat del problema en l'agenda política habitual. En els nostres dies observem l'enfocament de la immigració des d'una perspectiva economista i policial, obviant la condició de persones i de ciutadans i considerant les persones immigrades com mera mà d'obra.

L'argument de la xenofòbia no sols aguantar un debat serè, es mou amb emocions i simplificacions, sense empaties (Ibarra, 2014) negant *als altres* drets universals. Si analitzem els arguments habituals, s'invoquen habitualment les següents amenaces que infligeixen a la nostra forma de viure: *“la immigració fa augmentar la droga i la delinqüència als carrers”, “es queden tots els ajuts socials”, “no es volen integrar, ens volen imposar la seva cultura”*.

Un estudi realitzat a població escolar d'edats compreses entre els 14 als 19 anys (Calvo, 2012), consistent en més de 40.000 enquestes que comprèn des

¹⁷ <http://www.sosracisme.org/que-es-sos-racism/objectiu-missio-i-valors>

del 1986 fins al 2008, període on la immigració va créixer de 180.000 a 5.250.570 ciutadans estrangers, revela que no hi ha correlació matemàtica entre l'increment de la població estrangera (un 29%) amb la percepció xenòfoba dels enquestats (que va incrementar només un 5% en 22 anys). Arrel els atemptats del 11S de Nova York de l'any 2001, els marroquins van passar a ser el col·lectiu dels més odiats, desplaçant als gitanos que estaven en primera posició. Però amb l'atemptat del 11M a Madrid l'any 2004, l'opinió intolerant dels escolars sobre "*els moros*", no va pujar l'increment d'odi, al contrari, va anant baixant. L'autor del projecte explica¹⁸ que les polítiques pedagògiques contra el racisme mitiga l'hostilitat dels joves. Però encara així al 2004, l'escala de preferència d'odi anaven en primer lloc els marroquins, seguits dels gitanos, jueus, els negres de l'Àfrica, els asiàtics i els llatinoamericans, en aquest ordre. Si aquest estudi el comparem amb la percepció dels principals problemes d'Espanya, elaborat amb les dades del CIS¹⁹, trobem que l'atur és el principal problema, que ronda del 70 a 75% de població preocupada. La immigració es mou en xifres que van del 3 al 4,7% i el racisme del 0,1 al 0,4%, quedant molt lluny de les preocupacions principals. L'acció espontània del 18 d'agost del 2017, d'aturar a un grup de manifestants d'extrema dreta a la ciutat de Barcelona²⁰, després del fatídic atemptat de les Rambles, denota el rebuig general que tenim les persones a les manifestacions públiques amb alt contingut racista.

9.1.5. Antisemitisme.

La paraula antisemitisme vol dir prejudici o odi als jueus. Antisemitisme és una determinada percepció sobre els jueus que pot expressar-se com a odi cap als jueus. Les manifestacions verbals i físiques d'antisemitisme es dirigeixen tan contra persones jueves o no jueves com contra els seus béns, institucions comunitàries jueves i dies o llocs de culte. L'Holocaust i els camps d'extermini creats pel règim nazi i els seus col·laboradors entre 1933 i 1945, és l'exemple

¹⁸ Buezas, T. C. (1993). El crimen racista de Aravaca. Editorial Popular.

¹⁹ http://www.cis.es/cis/opencms/ES/11_barometros/indicadores.html

²⁰ http://www.lasexta.com/noticias/sociedad/los-vecinos-de-las-ramblas-echan-a-un-grupo-de-ultraderechistas-que-tenian-convocada-una-concentracion-tras-los-atentados_20170818599721670cf2e2ea3554f19f.html

d'antisemitisme més extrem i cruel de la història. Si hem de destacar el creador del moviment modern antisemita és l'any 1879, on el periodista alemany Wilhelm Marr va crear el terme antisemitisme, com un component d'odi als jueus, i a diverses tendències polítiques freqüentment associades amb els jueus.

En una de les entrevistes²¹ realitzades per aquest treball, amb persones de la comunitat jueva de la Comunitat de Madrid, el que més sorprèn és la contesta en ser preguntats de la seva percepció amb l'amenaça de l'antisemitisme per part de moviments NS espanyols: *“els grupuscles NS veritablement no són el problema més gran per a la comunitat jueva, des de fa uns anys cap aquí, els grups d'ultraesquerra ens fan l'anomenat BDS (Boicot, Desinversió i Sanció), i aprofiten qualsevol ocasió per intentar coaccionar persones a firmar manifestos contra l'Estat d'Israel si volen tenir contractes en ajuntaments on manen aquests grups... nosaltres tenim denunciats a alguns ajuntaments i ho hem guanyat judicialment”*. És per això que cal aprofundir una mica més en aquest assumpte per a veure una mica la realitat del problema.

Partim del fet que trobem dues posicions ideològiques de prejudici basades en la política i en la religió. Per un cantó hi ha un sentiment antisionista i per un altre, un rebuig antisemita. És per això que en funció dels moviments ideològics trobarem a persones que odien als jueus com el que són i altres que odien la política de l'Estat d'Israel i tot allò que ho representa.

- a) El sionisme és la concreció política d'un reagrupament d'un poble. L'antisionisme és un sentiment polític que nega el dret a Israel a existir com Estat independent i jueu a la regió. Consideren als jueus com només una religió i obvien el component polític.
- b) L'antisemitisme és un prejudici amb connotacions racials i contra la religió jueva.

Troblem per un cantó un discurs molt habitual dels moviments nacionalsocialistes on barregen contínuament aquests dos aspectes anteriors, i un discurs antisionista referit a la situació que pateix la zona de Palestina i la

²¹ Entrevistes realitzades al febrer de 2017 a la ciutat de Madrid.

negació de la legitimitat de l'Estat d'Israel, més comú en els grups d'ultraesquerra.

9.1.5.1. El negacionisme de l'holocaust

Segons Esteban Ibarra²², hi ha tres variants de falsificacions de la història: els *categòrics* que neguen l'holocaust, els *desviacionistes* que culpen als jueus de ser els culpables i els *selectius* que no neguen l'holocaust com a pla per exterminar un poble, sinó com la manera d'evitar infeccions i plagues als camps de concentració amb la gent que anava morint. Hi ha una corrent NS que fa un revisionisme històric, afirmant que la història la escriu aquell que guanya, i que s'han falsificat els fets per imputar als nazis atrocitats no comeses per ells. Hi trobem al nostre país un discurs molt recurrent anomenat *Holocuento*, com la negació de l'holocaust jueu. Autors com Robert Jan Van Pelt que afirmen²³ “*El noranta-nou per cent del què sabem que en realitat no tenim l'evidència física de provar-ho...s'ha convertit en part del nostre coneixement hereditari*”. Amb el que els *negacionistes* tenen una forma de refutar el seu discurs.

9.1.5.2. El moviment BDS

És una organització internacional que denuncia la situació que es viu a Palestina i acusa l'Estat d'Israel de *genocida* i realitzar un *apartheid* amb la població palestina. A través d'una campanya global basada en la no violència, el moviment *Boicot, Desinversió i Sancions contra Israel*, intenta *detenir la injustícia, les violacions de Drets Humans i els crims de guerra comesos per Israel contra la població palestina*²⁴. Proven d'aquesta manera fer un aïllament a qualsevol contacte de tipus cultural, acadèmic, polític o econòmic amb tot allò que representa el sionisme (que com ja hem dit, és la concreció política). Per aquest motiu es poden donar situacions que s'apropin a un discurs d'odi al tensar una actitud de bloqueig per les dues bandes.

²² Ibarra, E. (2014). La Europa siniestra. Madrid: Catarata.

²³ https://www.thestar.com/news/insight/2009/12/27/a_case_for_letting_nature_take_back_auschwitz.html

²⁴ <https://boicotisrael.net/ca/yonocomproapartheid/>

Les xifres del BDS a l'Estat espanyol són rellevants conforme l'activisme d'aquest moviment²⁵: *“ajuntaments de l'Estat espanyol que s'han sumat a la campanya d'Espais Lliures d'Apartheid Israelità (ELAI), superant ja les 50 administracions públiques, sent el país del món en el qual més institucions se sumen a la campanya i que prioritzen la pressió per al compliment dels drets humans en Palestina per sobre dels acords institucionals i comercials”*. Per una altra banda, la Unió Europea, a través del President de la Delegació del Parlament Europeu per a les Relacions amb Israel, va adoptar oficialment posició anti-BDS en la seva política comercial²⁶, i subratlla *la necessitat de lluitar contra boicots col·lectius injusts, definits com una situació en la qual un grup de competidors accepta excloure a un competidor real o potencial, establint restriccions sobre la competència, i també plasmar oficialment en la política comercial de la Unió Europea el rebuig dels seus dirigents al BDS*.

Com a les connotacions polítiques són molt profundes i aquest no vol ser un espai de debat, analitzarem les problemàtiques concretes al nostre territori on determinades postures acaben als jutjats espanyols.

a) *El cas del cantant Matisyahu*

Tot comença quan l'organització del festival de música *reggae Rototom Sunsplash* decideix anul·lar el concert del cantant hebreu nord-americà Matisyahu en la 22a edició del certamen. La cancel·lació es va produir després que el col·lectiu *BDS País Valencià* iniciés una campanya contra l'artista jueu acusant-lo de *sionista i defensar l'apartheid i la neteja ètnica*²⁷. Uns dies després l'organització del festival va corregir la seva postura afirmant que *el fet de recolzar a Israel no significa recolzar la seva política d'agressió contra el poble palestí*²⁸. Després de fracassar en la pressió directa als organitzadors, els responsables d'aquest moviment *van organitzar una campanya d'assetjament i intimidació en xarxes socials que, mentre insultava i denigrava a l'artista, exigia*

²⁵ <https://boicotisrael.net/ca/boicots/alcalde-jaen-javier-marquez-se-presta-al-lavado-imagen-israel/>

²⁶ <http://europeanapostolicleaders.eu/news-archives/read2/article/1392713>

²⁷ http://cultura.elpais.com/cultura/2015/08/15/actualidad/1439672129_522951.html

²⁸ <http://www.lavanguardia.com/local/valencia/20150814/54435813984/polemica-rototom-benicassim-matisyahu.html>

*la seva expulsió del Festival*²⁹. Matisyahu va ser l'únic cantant del festival al qual es va requerir que fixés obertament la seva posició política per poder actuar. Després d'unes negociacions, Matisyahu va actuar al festival que va registrar incidents durant la seva actuació. Els organitzadors del festival li van demanar disculpes afirmant que *s'havien equivocat a causa de les pressions i rebutjaven l'antisemitisme i qualsevol tipus de discriminació religiosa*³⁰. El jutjat d'Instrucció nº 19 de València va admetre investigar la participació de nou activistes del BDS d'un presumpte delictes de promoció i incitació pública a la discriminació i a l'odi per motius referents a la ideologia, religió o creences, o subsidiàriament, per lesions a la dignitat de les persones per raons d'ideologia, religió o creences, delictes recollits en el capítol 510 del Codi Penal³¹.

b) Els boicots municipals

Fins a deu jutjats diferents de tota Espanya han declarat nul·les les seves mocions de boicot antisemita aprovades en ajuntaments espanyols seguint la seva iniciativa, recolzant la *Xarxa Solidària contra l'Ocupació de Palestina* (Rescop) que agrupa entitats i col·lectius adherits a la campanya BDS contra Israel i les persones que recolzen a l'Estat jueu. Com a exemple el Jutjat número 4 de Madrid, va suspendre l'any 2016 els acords de boicot a Israel adoptats per l'Ajuntament de Rivas Vaciamadrid. Igual que el Jutjat número 10 de Barcelona on va reconèixer que un acord municipal de boicot a Israel pugui ser denunciat davant els Tribunals. *La mera existència d'un acord municipal d'aquesta naturalesa implica la possibilitat de negar la participació de qualsevol entitat o persona de nacionalitat o d'origen israelià en qualsevol contracte o activitat promogut per l'Ajuntament*³².

²⁹ http://www.huffingtonpost.es/2017/02/14/matisyahu-palestina-boicot_n_14748718.html

³⁰ http://www.elconfidencial.com/espana/2017-02-11/nueve-miembros-de-bds-seran-juzgados-por-el-boicot-a-matisyahu-en-el-rototom_1329941/

³¹ <http://www.reggae.es/2017/02/15/nueve-integrantes-del-bds-iran-a-juicio-por-el-boicot-a-matisyahu/>

³² <http://a-com.es/una-orden-judicial-paraliza-los-efectos-de-boicot-municipal-contra-israel-en-olesa-barcelona/>

c) *El Mundial 2018*

No es lliurà de la polèmica el partit disputat el 24 de març de 2017 a la ciutat de Gijón, entre la selecció espanyola de futbol i la israeliana; tenint en compte l'acord plenari aprovat en 2016 a aquesta ciutat en el qual s'adherien al BDS. El partit no va patir cap enrenou però aquest fet va despertar pugnes polítiques entre els polítics partidaris i en contra al BDS.

d) *L'Ús de Twitter per difondre l'odi.*

Segons la sentència de la Secció 04 de la Audiència Provincial de Madrid, el dia 18 de maig de 2014, després del partit de l'*Eurolliga* de bàsquet entre els equips Reial Madrid i Maccabi Electra de Tel Aviv, l'acusat va publicar a través de Twitter i amb la intenció d'atemptar contra la dignitat de la comunitat jueva "*jueus us podeu anar aquí a celebrar-ho que el meu col·lega us posa en la llista i entreu gratis*", al costat d'una fotografia d'un camp de concentració, el rostre d'un soldat nazi i amb l'expressió al peu de la foto "*al forn*", "*jueus fills de puta, els forns de Auschwitz vostra casa. Síria bombardeja Israel*". Aquests comentaris d'una persona individual van ser reenviats per un compte relacionat amb grups nacionalsocialistes que compta amb milers de seguidors.

9.1.5.3. *Altres formes d'antisemitisme*

Les formes més habituals són les que recull l'*Informe sobre l'antisemitisme a Espanya*³³ i que alguna expressió podem veure com a *tolerada* per part de la gent del nostre voltant:

- a) Fer acusacions falses, deshumanitzadores, demonitzades o estereotipades sobre jueus com a tals, o sobre el poder dels jueus com a col·lectiu, tals com el mite d'una conspiració jueva mundial, o el control dels jueus sobre els mitjans, l'economia, el govern o altres institucions de la societat.

³³ <http://observatorioantisemitismo.fcje.org/>

- b) Acusar als jueus com a poble de ser responsables de mals reals o imaginàries comeses per una persona jueva individual o un grup, o fins i tot per actes comesos per no-jueus.
- c) Negar els fets, abast, mecanismes (per exemple, les cambres de gas) o intencionalitat del genocidi del poble jueu comesa per l'Alemanya nacionalsocialista, els seus suports i còmplices durant la segona Guerra Mundial (l'Holocaust).
- d) Acusar als jueus com a poble, o a Israel com a Estat, d'inventar o exagerar l'Holocaust.
- e) Acusar a ciutadans jueus de ser més lleials a Israel, o a suposades prioritats jueves mundials, que als interessos dels seus propis països.
- f) Afirmar que l'existència de l'Estat d'Israel és un projecte racista.
- g) Realitzar comparacions entre la política israeliana actual i la dels nazis.
- h) Responsabilitzar col·lectivament als jueus per accions de l'Estat d'Israel.

9.1.6. Romafòbia o antigitanisme

La vulnerabilitat i precarietat del poble gitano té unes arrels històriques molt profundes, entre els quals la discriminació i l'antigitanisme són capitals. Entre els segles XV al XX s'han redactat més de 2.500 lleis específiques que regulaven al poble gitano. *“La memòria històrica té límits racials i ètnics. L'antigitanisme no va acabar l'any 78. No hi ha hagut un treball de reparació. El que s'ha buscat des d'aleshores és la integració, és a dir, que desapareguem”*³⁴. Molts representants del poble gitano demanen treure estereotips que degraden la seva imatge enfosquin altres realitats. Tal com relata la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya (FAGIC)³⁵: *“Quan els mitjans parlen del poble gitano, se'ns acostuma a mencionar com un col·lectiu ètnic, no es refereixen a nosaltres com a individus amb les seves respectives professions”*.

Si li sumem amb això el condicionament de l'origen romaní de la persona o col·lectiu, trobem encara una estigmatització més elevada. *“Els romanís son la*

³⁴ <http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/barcelona/barcelona-elaborara-pla-contra-antigitanisme-5674001>

³⁵ <http://www.fagic.org/>

*minoria més important d'Europa, estimada entre 10 i 12 milions de persones en tot el continent. No tenen religió pròpia, ni un Estat d'origen que els pugui recolzar. La immensa majoria son ciutadans d'origen europeu. Es distingeixen en gran mesura per la seva aparença física, cultura i tradicions, (encara que la majoria ja no son nòmades) i especialment per la seva exclusió social. Cap altre grup es objecte d'uns nivells de discriminació i prejudicis tan elevats, i cap país europeu pot sentir orgull del tracte que els hi dispensa*³⁶. Segons aquest informe del Consell d'Europa, membres governamentals i representants polítics europeus han afirmat públicament dels romanís com un *col·lectiu genèticament propens a la delinqüència*. Es per això que si trobem representants públics dir barbaritats, hi hagi membres de GUV que trobin en aquest discurs una impunitat afegida i recolzada per institucions polítiques.

A l'informe anual de la Fundación Secretariado Gitano de l'any 2016, presenten 154 casos de discriminació directa, recollits entre mitjans de comunicació, xarxes socials, per accedir al mercat laboral i l'habitatge, de discriminació a l'educació i a l'àmbit de salut. Si llegim aquest informe atentament, veurem que és un reflex fidel de la situació quotidiana en qualsevol població espanyola.

9.1.7. Anticristianisme

Podríem parlar d'aquelles accions i actituds discriminatòries a persones que professen la religió cristiana o la pràctica del cristianisme. Aquest rebuig històricament ha estat vinculat als col·lectius d'ultraesquerra de tendència anarquista, que han arribat a realitzar en aquests últims anys, comportaments que han arribat fins i tot a accions delictives amb l'ús d'artefactes explosius. La frase que més identifica aquest ideari diu: *L'església que millor il·lumina es la que crema*.

³⁶ Consell d'Europa. Informe del Grup de Persones Eminent. "Living Together – Combining diversity and freedom in 21 century Europe". Original: English. 2011, Strasbourg, France. Pàgina 13.
<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000168047d129>

9.1.7.1. El cas del Comando Insurreccional Mateo Morral

Extracte de l'acte judicial³⁷: “El dos d'octubre del 2013, a les 13.45 hores, un artefacte compost per una bombona de gas butà, dos quilos de pólvora negra i un rellotge activador, va fer explosió en la nau central de l'Altar Major a l'interior de la Catedral-Basílica de La nostra Senyora del Pilar de Saragossa, ocasionant danys materials i ferides a una dona gran. El fet va ser avisat escassos minuts abans de l'explosió des d'una cabina pública de Saragossa exclusivament a un Centre d'Estètica que creient-ho una broma no va avisar a organismes oficials i va ser reivindicat en una plataforma digital en internet a través d'una Web que sol recollir en les mateixes reivindicacions d'accions delictives ocasionades per organitzacions i elements de cort anarquista insurreccionalista, fent-ho aquí en nom d'un denominat Comando Insurreccional Mateo Morral vinculant-ho així mateix amb un altre artefacte explosiu col·locat en la Catedral madrilenya de l'Almudena que no va explotar el 07/02/2013, amb fotos i cites de terroristes anarquistes, assenyalant a l'Església com a objectiu, considerant al Pilar de Saragossa com a símbol de la Hispanitat i del domini colonialista sud-americà, així com patrona de la Guàrdia Civil, manant als seus concurrents el missatge que d'aquesta forma mai seran llocs segurs. El Comando estava realitzant actes preparatoris per a una propera acció terrorista de col·locació d'artefactes explosius contra la Basílica de Montserrat de Barcelona. El visionat dels enregistraments va mostrar com els imputats van realitzar un recorregut coincident plenament amb la recerca, donats els antecedents, el perfil ideològic basat en la documentació trobada en el registre i el modus operandi establert després de l'atemptat contra la Catedral de Saragossa, com un recorregut previ de l'elaboració d'una informació d'un objectiu terrorista”.

³⁷ Text extret de l'acte judicial del 04/07/2014, del Jutjat Central d'Instrucció nº6, Madrid Sala 6.

Els dos detinguts ja varen ser acusats i processats a Xile per participar en fins a 30 actes de violència entre el 18 de gener de 2006 i el 16 d'octubre de 2008 pel denominat *Cas Bombes*, en el qual la Fiscalia xilena va demanar per a ells un total de 25 anys de presó, quedant posteriorment absolts per defectes formals després d'haver passat més d'un any a la presó preventiva.

Comando Insurreccional Mateo Morral. Any 2013.

- a) **Modus operandi:** El mateix tant a la Catedral de l'Almudena de Madrid com la del Pilar de Saragossa. Artefactes explosius improvisats (IED) amb pólvora negra premsada i material de ferreteria per produir estralls. Els IED que utilitzen són relativament fàcils de confeccionar i el material és a l'abast de qualsevol persona.
- b) **La data:** Madrid al febrer, Zaragoza el 02 l'octubre (deu dies abans del dia de la Hispanitat) i finalment Barcelona al novembre.
- c) **Les víctimes:** Els objectius que anomenen d'*Acció Directa* són atemptar contra tot el que representen les institucions repressives: L'Estat i aquells que ho defensen (policies) i ho mantenen (presons), la Monarquia, el Capitalisme i l'Església.
- d) Jutjats per pertinença a organització terrorista vinculada amb la FAI/FRI i materialitzada pels GAC, la seva franquícia a Espanya.

El *Cas Bombes* va ser un procediment judicial en el qual es va encausar a dotze persones com a integrants d'una organització terrorista per la col·locació de més de trenta artefactes incendiari i explosius, entre els anys 2006 i 2009, en Institucions de l'Estat xilè, tals com a esglésies i altres establiments públics com a bancs i institucions privades que representen el capitalisme.

Aquí a Espanya la policia els va intentar vincular amb l'organització internacional *Federació Anarquista Informal - Front Revolucionari Internacional* (FAI - FRI) que disposa de cert recolzament a la ciutat de Barcelona, actuant en nom de la cèl·lula espanyola anomenada Grups Anarquistes Coordinats (GAC).

És difícil poder demostrar tots aquests vincles perquè si hi ha una característica que defineix als GUV amb tendència anarquista és mancar d'estructures jerarquitzades i organitzades amb un finançament estable; sí que podem afirmar que s'estan agrupant i infiltrant membres d'aquests GUV de manera informal, en fòrums, federacions o grups de discurs transgressor, que serveixin de plataforma aglutinadora, en un intent d'expandir les seves reivindicacions, compartir metodologies i definir actuacions.

9.1.8. Islamofòbia i la seva relació amb la immigració

Són aquells comportaments, prejudicis i actes hostils i de rebuig davant la religió islàmica o els que hi professen o practiquen l'Islam. Quedant patent la idea generalitzada de la religió amb el terrorisme, és molt difícil no trobar conductes de rebuig a l'Islam en les converses comunes del dia a dia, tant en el nostre ambient més pròxim com en els mitjans de comunicació. És un discurs molt utilitzat per partits polítics i per diversos GUV. El desconeixent d'aquesta cultura, els successos periòdics d'atemptats a Europa i discursos molt elaborats (tal com succeeix en l'anticristianisme), promouen un elevat marge d'impunitat per tenir un discurs carregat de tòpics i odi a l'Islam.

Avui dia, és molt fàcil veure un discurs d'odi a l'Islam barrejat amb la immigració. Quan llegim la frase que una persona anònima fica a les xarxes socials tipus "*Al inmigrante paliza constante*", podem pensar en l'ocurrència d'algú que utilitza la rima i que ho fica en un context de crisi econòmica, però més ben lluny de la realitat, podríem afirmar que darrere aquesta frase hi ha una sèrie de grups organitzats, que s'encarreguen de modular un discurs de l'odi per a fer-lo arribar als ciutadans comuns i implantar-lo en el llenguatge propi del nostre dia a dia, amb una altra formulació, de vegades amb èxit i de vegades no.

II-lustració 1. Racisme a les xarxes socials

Potser la “*Al inmigrante paliza constante*” frase no qualli bé entre la població a causa del seu contingut narratiu violent, però un col·lectiu de grups amb una clara tendència ideològica, comença a llançar informacions (tergiversades) que són reenviades (en cadena de missatges) sobre l'increment d'atemptats terroristes i de violacions que cometen els refugiats siris d'ençà que la UE els admet; doncs potser es descafeïna una mica la violència de la frase anterior i sembla que estigui més justificat el fet de pegar *a un violador musulmà siri que s'aprofita dels ajuts europeus*. I també dóna dret a insultar tots els refugiats per les xarxes socials.

A través d'un treball intensiu entre aquestes organitzacions racistes, una vegada que s'implanta el discurs de l'odi de fons³⁸ entre gent sense estètica extremista, podem apreciar que l'expressió analitzada se substitueix per una altra que sembla més coherent, tipus “*els refugiats no sou benvinguts, pel motiu raonable i inhumà de les atrocitats que cometen al nostre territori en nom de l'Islam*”.

La il·lustració 13 és un exemple d'un perfil social de *Twitter*, on el mateix usuari utilitza la frase *esmenada*, combinada amb informacions sobre connexions entre refugiats musulmans amb violacions, amb conductes misògines i atemptats terroristes.

³⁸ En aquest cas sobre els refugiats vegeu l'organització PEGIDA com ha explotat aquest fet amb la qüestió de la immigració a diversos països d'Europa. <http://www.publico.es/internacional/pegida-movimiento-islamofobo-vilo-alemania.html>

Il·lustració 2. Perfil social d'un racista

Les imatges de la il·lustració 14 són de la pàgina web del partit polític *Democràcia Nacional*³⁹ i exposen la qüestió de la immigració i el drama de Síria. El president d'aquest partit polític és Manuel Canduela, antic cantant del grup *División 250*, que tenia una cançó titulada *¡Eh negro!*, on cantava: “*¡Eh negro vuelve a la selva! Europa es blanca y no es tu tierra*”.

Il·lustració 3: L'ús del racisme a la política. La imatge del tren diu destinació Àfrica, porteu les vostres famílies a casa.

Sembla llavors més que justificat fer campanya al carrer, amb persones sense cap tipus d'estètica, indignades per successos molt greus com són el terrorisme i contra la llibertat sexual, però amb un discurs dirigit i d'una ideologia molt concreta.

³⁹ <http://democracianacional.org/dn/las-fuerzas-de-seguridad-alertan-sobre-los-refugiados/>

On han quallat molt bé i s'ha apropiat aquesta narrativa a la població, és als països del nord d'Europa amb l'associació PEGIDA (*Patriotische Europäer gegen die Islamisierung des Abendlandes*) que significa *Patriotes Europeus contra la Islamització d'Occident* i fou fundada a Dresden (Alemanya) l'any 2014. Al 2015, es va fundar una secció de PEGIDA a Catalunya⁴⁰, i una de les seves manifestacions, commemorant els atemptats del 11M de Madrid es va dir el següent⁴¹: *“Ens hem reunit sota unes sigles apolítiques, no som racistes, ni xenòfobs, ni islamòfobs, únicament som ciutadans conscienciats del que suposa la barbàrie gihadista. En aquesta concentració, pacífica! Volem reivindicar la nostra identitat enfront de la islamització d'Europa, enfront de la destrucció de la nostra cultura i les nostres tradicions. Volem acabar amb la cultura europea i implantar el seu ideari islamista, en què la Sharia suplanti el nostre estat de dret, les nostres lleis i els nostres costums. Avui fa exactament onze anys, l'integrisme islàmic va cometre la barbàrie terrorista més gran que ha comès al nostre país. Van assassinar a 192 veïns nostres en els atemptats de Madrid. Eva, Juan, Maria, Alberto, Sonia, Álvaro, Julia, José, Beatriz, Carlos, Cristina, i d'altres, fins a 192, són els noms de ciutadans morts a Espanya, víctimes de la barbàrie islamista, en record d'aquests ciutadans i les seves famílies va aquest minut de silenci”*.

Potser la persona que llegeix el manifest s'ha deixat de nomenar als veïns Petrika, Wieslaw, Mohamed, Oleksandr, Csaba, Ionut, Osama, Alexandru, Tibor, Yaroslav, Anka i altres noms de ciutadans que també van ser víctimes d'aquest atemptat. Es denota cert discurs manipulat, focalitzat a una població que professa una religió. Aquest discurs no té en compte, que el terrorisme d'etiologia gihadista ha matat a milers de musulmans en aquests últims anys a tot el món, i que és el col·lectiu més castigat per aquest fenomen. Aquests grups racistes volen oferir una imatge de tolerància davant la societat i fan campanya perquè ho sembli.

Si continuem amb la retroalimentació en aquests grups, observem que a la il·lustració 15 la imatge superior és del col·lectiu *La España en marcha*, a sota

⁴⁰ <https://twitter.com/pegidabcn>

⁴¹ <https://www.youtube.com/watch?v=v7ZgdEvll7Q>

a l'esquerra una manifestació de *Democracia Nacional* amb el lema *Alto a la invasión*, i a la imatge de la dreta en un camp de futbol uns *hooligans* del *Bate Borisov* en un partit de la *Champions* davant el *Bayern Leverkusen* amb un cartell que diu *Refugiats marxeu a casa vostra*.

II-lustració 4. Formes de manifestació del racisme

La Islamofòbia i l'odi a l'immigrant també disposa d'un mercat d'accessoris i marxandatge per difondre el missatge d'odi en forma variada tipus adhesius, samarretes, motxilles, xapes, etc.

II-lustració 5. Marxandatge del racisme

De la il·lustració 16 d'esquerra a dreta: Lutz Bachmann, fundador de PEGIDA, posa amb una samarreta que diu *Refugiats-violadors no sou benvinguts*. Marxandatge del col·lectiu NS Defend Europe. Marxandatge anomenat *Pack Militant Europeu*, amb samarreta *FCK ISIS* (*Fuck Isis*), motxilla amb emblema *Defend Europe* i 100 adhesius amb el lema *Els refugiats no sou benvinguts*.

Observem que l'eslògan "*Els refugiats no sou benvinguts*" no és un missatge tan explícit amb la violència de la frase "*Al inmigrante paliza constante*", però si ho analitzem acuradament, veurem una connexió ideològica de grups tipus *NS* amb aquests discursos de l'odi tant al límit de la llibertat d'expressió. Convertint l'islamofòbia i la immigració un sol eix i enemic de la *pàtria i la cultura cristiana*.

10. Annex 2. Moviments ideològics als GUV

10.1. Introducció

Tal com relaten Hall i Jefferson, per al Centre d'Estudis Culturals Contemporanis (CCCS) de la Universitat de Birmingham, a l'època dels anys 70 del segle XX, s'havia de tenir una visió més amplia sobre les noves subcultures juvenils que van aparèixer a la Gran Bretanya de postguerra, on imperava només l'estigmatització que feien els polítics i la premsa conservadora. Hem de tenir en compte que *aquells joves skinheads, rockers, mods... pertanyen a les mateixes famílies, van a les mateixes escoles, treballen en feines semblants, viuen als mateixos carrers que els seus pares i pares* (Hall, 2014). El fet diferenciador amb la cultura dominant és l'estil de vida, que exterioritzen a través de l'estètica, els gustos musicals i l'oci principalment. Volen informar a la societat del seu caire contracultural.

La gran diferència que trobarem en aquest treball, és el condicionant violent com a element intrínsec en grups que imiten completament un estil subcultural, afegint com a discurs de base la violència, barrejada amb algun tipus de prejudici. Aquest estudi analitza grups de discurs d'odi que copien fins a l'últim detall a un moviment subcultural, i que té la intenció d'infiltrar-se per a ser la narrativa dominant que imperi en el discurs d'un skinhead o un aficionat del món del futbol. Això ho podem veure contínuament, per exemple, el que uneix a un *bukanero* del Rayo Vallecano (Madrid) amb un *desperdici* de la UE Sant Andreu (Barcelona), és més un discurs politicoideològic idèntic que l'esport en si. Potser la passió pel futbol es veu supeditada a ocupar un espai i promoure un ideal, utilitzant l'estadi com altaveu de les seves reclamacions.

La carta de presentació d'un grup d'aquestes característiques, és la seva posició de força que demostra al carrer, que reclama com a seu i no té intenció de compartir amb els grups antagònics. Frases escrites a les parets, adhesius a senyals de trànsit i a fanals, cartells enganxats en les façanes de locals buits on hi havia antigues oficines bancàries... tots aquests senyals poden passar desapercebuts al ciutadà comú, però ens informen de l'ocupació d'espais públics per variants ideològiques amb discurs violent. “*Antifas manen*”,

“Sabadell Antiantifa”, “3ni Madrid verde”, i d'altres petits eslògans, intenten marcar territoris prohibits per a altres joves que s'expressen igual però amb discurs contrari. Encara que sembli alarmista, *una guerra soterrada es manté als carrers, on feixistes i antifeixistes intercanvien agressions, sabotatges i atemptats. On l'odi és el combustible que mou els motors d'un cantó i l'altre* (Salas, 2003). Hem d'anar allunyant la idea que les agressions comeses per persones relacionades amb l'ambient GUV, i que es cometen a qualsevol ciutat del nostre país, són fets aïllats. Aquests enfrontaments no són producte de quatre eixelebrats que no tenen cap tipus de connexió amb organitzacions nacionals o transnacionals. La realitat obliga a pensar que si busquem una organització formal, amb estructura definida i seu física, no la trobarem mai. Perquè la lògica dels GUV és viure en la clandestinitat seguint unes doctrines de grup, però que en el moment que són detinguts, neguen pertànyer a cap tipus d'associació. Quantes vegades hem escoltat els professionals que treballen amb joves de bandes llatines la típica frase “*jo no pertanyo*” o “*ho vaig ser fa molt de temps*”. Formar part en aquests tipus de grups obliga a renegar d'ells en el moment de ser detingut, per evitar la interferència policial en aquestes estructures amorfes, i així no ser perseguides o il·legalitzades.

Aquest condicionant obliga a la persona que vol seguir la filosofia de grup, a posicionar-se de manera inequívoca a un discurs d'intolerància i d'odi, que marca com a solucions possibles, la desaparició per via de la violència d'una altra filosofia encarnada en un enemic irreconciliable. Potser aquest antagònic porta la mateixa estètica, però serà vist com un element parasitari que es vol apropiat d'aquell estil subcultural. Com a exemples podem veure les acusacions que es llancen als skinheads d'ultraesquerra i NS, que titllen al contrari com una còpia barata de l'autèntic skin. O el mateix passa amb els hooligans, que es mofen dels rivals, afirmant que no arriben ni a l'ombra del que és ser un veritable ultra. I així passa també amb les bandes llatines o les bandes de motoristes 1%, però aquests amb la diferència que no hi ha un factor polític extremista.

La lliure expressió i difusió d'idees, pensaments o doctrines és una característica del sistema democràtic que ha de ser preservada. Fins i tot, actualment i a la majoria dels països democràtics, és possible defensar tesis

que propugnin la substitució del sistema democràtic per un altre sistema polític que no ho sigui. La condició essencial és que aquesta defensa es dugui a terme a través de vies admissibles en democràcia. Això exclou les accions i mitjans violents. Excepte els casos d'apologia del terrorisme o provocació al delicte, fins i tot la mera expressió d'idees violentes, sense altres finalitats, no és encara un delicte. Per això, cal acreditar que els qui defensen idees violentes, acabin convertint-les en les seves finalitats. En la STS 503/2008, de 17 de juliol, referida als atemptats de l'11-M a Madrid, el cas més extrem d'acte terrorista perpetrat al nostre país, a l'apartat 4 del seu fonament preliminar conté: *L'acció terrorista és, doncs, una mica més que l'expressió d'idees.*

Els que decideixen imposar un missatge amb un discurs de l'odi, orientats a intimidar a una part de la població o als poders públics, ho fan per molts canals que van des de la mera expressió i defensa d'unes idees que poden tenir unes bases legals, però que ràpidament, veiem un entramat de persones individuals i d'organitzacions legals i il·legals que defensen un discurs extremista en diferents graus d'explicitat. Aquests actors juguen amb la fina línia de la llibertat d'expressió⁴², *la majoria d'ells incitant a través d'accions encaminades a l'obtenció de mitjans idonis per a l'assoliment efectiu per ells mateixos o per tercers d'aquella finalitat, o bé que ja han procedit d'alguna forma, mitjançant accions de captació, adoctrinament o suport, subministrament d'efectes, sustento ideològic o en qualsevol altra de les molt variades formes en què tal classe de cooperació pot manifestar-se, a col·laborar amb els qui ja desenvolupen efectivament tals activitats, es preparen per fer-ho o ja ho han fet. No prou, doncs, demostrar que l'acusat pensa d'una determinada manera, o que contacta o es relaciona amb uns altres de la mateixa o similar ideologia. És necessari, mitjançant la constatació de fets significatius, provar, almenys, que ha decidit passar a l'acció.*

⁴²Sentència del Tribunal Suprem. Sala penal. Secció Primera. Madrid. 17/05/2017.Roj: STS 1883/2017 - ECLI: ES:TS:2017:1883.

10.1.1. Exemple de grup de discurs manipulat.

A la xarxa de *Twitter* trobem la *Coordinadora Antifeixista de Madrid*⁴³, amb més de 16.000 seguidors del seu compte. Arran la reunió del G20, a la ciutat d'Hamburg (Alemanya), on va haver la cimera dels líders de les potències industrials i països emergents, es van succeir greus disturbis comesos pel moviment antisistema durant quatre dies seguits.

Podem analitzar com aquesta coordinadora des del seu canal de *Twitter*⁴⁴, repeteix contínuament un missatge de victimisme enfront a un *Estat policial controlat pel capitalisme*: "*Han atacat (la policia) per provocar disturbis i tallar la manifestació*".

La justificació de la violència de carrer amb tàctiques *Black Bloc*, que no condemnen en cap moment, l'anomenen *autodefensa*. Un exemple d'*autodefensa* és el vídeo que publiquen on es veuen més d'una desena de cotxes particulars cremant en diferents carrers i la frase que acompanya el vídeo és el següent⁴⁵: "*No és una pel·lícula. Això és el que veuràs si recorres els carrers d'Hamburg com a conseqüència del #NoG20 #WelcomeToHell*". Els actes de violència i vandalisme venen justificats, segons la coordinadora, per les agressions policials, que mostren a través de vídeos amb frases com: "*Que per què cremen cotxes i es formen barricades? Que per què lluitem contra el capitalisme? Per coses com aquesta. La resistència continua, costi el que costi!. Foc al carrer que es dirigeix al #RoteFlora. La repressió policial no surt gratis. Crema Hamburg*".

Un cop acabats els greus disturbis, demanen col·laboració econòmica per a la gent detinguda: "*La resistència necessita solidaritat. Dóna suport als represaliats. Més de 30 companys segueixen a la presó preventiva*".

Encara que sembli una excepció, aquest esquema de discurs manipulat, és habitual en els GUV. Fer una crítica a aquest diàleg implica no ser conseqüent amb la causa i ser un element dèbil, o el que és pitjor, ser qualificat d'ambigu. Aquests discursos permeten justificar agressions físiques, com la comesa en

⁴³ <http://madrid.antifa.es>

⁴⁴ <https://twitter.com/AntifaMadrid/status/883678919865532416>

⁴⁵ <https://twitter.com/AntifaMadrid/status/883275439028011009>

grup a una jove NS en una zona de copes de Murcia⁴⁶: “*Davant la passivitat institucional i la tolerància policial a Múrcia, l'antifeixisme ha decidit tornar a exercir el legítim dret a l'autodefensa del que gaudeixen tots els pobles que sofreixen la violència i la barbàrie feixista als seus carrers, i del que creiem fermament s'ha de fer ús davant qualsevol intent d'avanç de l'extrema dreta als barris obrers*”.

10.2. Moviments Nacionalsocialistes

Segons al diari de sessions del Senat de l'any 2013⁴⁷, els membres de grups NS són ja més de 10.000 en tota Espanya, conforme els càlculs de l'informe Raxen 2013, elaborat per Moviment contra la Intolerància. Aquesta ONG, que porta ja més de vint anys estudiant el fenomen de les agressions racistes i la violència, explica que arriba ja a totes les comunitats espanyoles i que cada any protagonitza al voltant de 4.000 agressions contra membres de col·lectius estigmatitzats: immigrants, gitanos, captaires, homosexuals, etcètera.

El Moviment contra la Intolerància detalla que la majoria de les agressions no són denunciades, especialment per part dels immigrants o per part de les persones sense llar que solen mantenir a la policia a la distància més gran possible. El més perillós d'aquest tipus de grups no és ni la seva ideologia ni la seva propaganda, sinó els seus actes de violència.

El Moviment contra la Intolerància té comptabilitzats més de 80 homicidis des que va començar el seu treball l'any 1991, i una de les principals activitats dels grups ultres és la difusió de la seva ideologia. La seva llarga trajectòria fa que obrin i tanquin el web amb enorme destresa, multiplicant el seu efecte propagandístic.

L'informe Raxen estima que existeixen unes 1.500 web ultres de forma continuada. Els partits d'ideologia feixista registrats solen tenir seus oficials i organitzen nombroses trobades, però les majors concentracions es duen a terme en concerts de grups afins que s'organitzen en naus i locals llogats. Allí

⁴⁶ <https://www.facebook.com/AntifaMadrid/posts/1362568670465854:0>

⁴⁷ Corts Generals. Diari de Sessions. Senat. X Legislatura. número 78. 25 de setembre de 2013 Pàgina 6.941 i següents.

és on capten als qui integren en la seva formació a través de les joventuts de l'organització.

Després d'una etapa d'oblit i gairebé d'extinció, a la fi dels anys noranta aquests partits van recuperar molt vigor després dels atemptats de l'11-M a Madrid, protagonitzats per radicals islàmics. Durant aquests anys s'han estructurat i organitzat molt millor, amb cert finançament, encara que sempre han estat més o menys dividits.

Hem de distingir dos grans grups d'extrema dreta:

- a) Falangistes. Es dediquen més a la política i són més pacífics, malgrat actes com el de la llibreria Blanquerna de la Generalitat de Catalunya a Madrid l'onze de setembre de 2013. Els partits que estan constituïts legalment són: Espanya 2000, Falange Espanyola, Falange Espanyola de les JONS, Falange Espanyola Independent, Falange Espanyola Autèntica, Aliança Nacional i Democràcia Nacional. Aquests partits polítics es manifesten amb la consegüent contra manifestació i moltes vegades baralles per part de grups antisistema i d'extrema esquerra.
- b) Nacionalsocialistes (NS). Els més violents i fanatitzats. Inclouen als seguidors radicals del futbol i solen ser molt joves, d'entre 16 i 25 anys. On podem trobar organitzacions internacionals com a Blood&Honour, Hammerskins, i moviments nacionals com el Moviment Patriota Socialista i els grups hooligans relacionats amb el futbol.

10.2.1. Blood and Honour (Sang i Honor)

“Va néixer un moviment construït al voltant d'una revolució musical, sense les barreres dels partits polítics que obstaculitzaven la lluita!”⁴⁸.

⁴⁸Manifest internacional de B&H <http://www.bloodandhonourworldwide.co.uk>

10.2.1.1. Organització internacional.

L'associació *Blood&Honour* (B&H) fou creada al Regne Unit l'any 1987, prenent la seva denominació del periòdic creat

per Ian Stuart Donaldson, cantant del grup de música *RAC Skrewdriver*, i amb connexions amb el moviment NS britànic. És una organització que es dedica principalment a la difusió de música RAC. Com ja hem vist, la música RAC (Rock Anti Comunista) és un corrent musical nascut a l'empara de la formació política Nacional Front, que reunia a un ampli aspecte de NS anglesos, caracteritzant-se les lletres per incloure referències a les ideologies nacionalsocialista, feixista i racista amb explícita incitació a la violència enfront dels immigrants o als jueus. B&H forma part d'un moviment internacional que es basa en la filosofia skinhead NS i la música de gènere *Oi!* (però tendència RAC). Tenen una pàgina web oficial, on les adreces de les seves seves no són públiques (només apareixen apartats de correus), en ser una organització de caràcter paramilitar que està il·legalitzada a Espanya, Rússia i Alemanya⁴⁹. El nombre total de membres de ple dret és indeterminat, però pot rondar aproximadament al voltant de les 800 a 1.000 persones.

Prima l'estètica agressiva paramilitar, típica de la cultura skinhead. Utilitzen com anagrama el distintiu de la *3a SS Panzer Division*, la calavera *Totenkopf*. També inclouen l'esvàstica moderna que és la creu celta. Als països on no ho prohibeix la legislació nacional, usen l'esvàstica del III Reich alemany. És habitual com a tots aquests moviments l'ús de runes celtes com a distinció d'altres grups. L'ideari d'aquest moviment és el nacionalsocialisme heretat del règim nazi alemany, negant els fets ocorreguts als camps de concentració com una farsa escrita pel sionisme; també promou els ideals de la superioritat de la raça ària sobre les altres races i està en contra del mestissatge. Tenen un discurs antisemita, antiimmigració i anti-Islam. Consideren als jueus com l'enemic invisible que ha de ser combatut i exterminat. L'organització lluita per

⁴⁹<https://www.diagonalperiodico.net/libertades/23426-antiguo-jefe-la-banda-neonazi-bloodhonour-posee-dos-tiendas-parafernalia-nazi>

unificar els pobles europeus sota els idearis NS per aconseguir *perdurar la raça blanca, manipulada pel parany sionista*.

Segons B&H compten amb 30 Divisions (capítols) repartits en 20 països, sent els primers establerts a Austràlia i després altres de la Commonwealth. Posteriorment van arribar a la resta d'Europa i la resta de continents. Oficialment apareixen com a seus estables amb diversos capítols en funció del país: Alemanya, Austràlia, Àustria, Bèlgica, Bulgària, Canadà, Costa Rica, Croàcia, Eslovènia, França, Finlàndia, Grècia, Holanda, Hongria, Itàlia, Nova Zelanda, Portugal, Sèrbia, Suïssa i Xile.

10.2.1.2. El braç armat de B&H

Combat 18 és el braç armat de l'organització, operen sota la *resistència sense líder*. La idea és estendre comandos neonazis, que formarien grups violents amb la finalitat d'enderrocar el govern actual i implantar un estat nacionalsocialista. El seu lema és *costi el que costi i fer el que sigui necessari, sempre que sigui necessari*. La seva major participació bèl·lica ha estat en la guerra de Sèrbia, on molts voluntaris membres de C18 van participar en la guerra dels Balcans, en la dècada dels 90, del costat dels Serbis contra els Bosnians. Suposadament, durant el conflicte el grup va adquirir armament de guerra i experiència militar amb la finalitat d'entrenar els seus integrants⁵⁰. Els més radicalitzats comprometen la seva *lleialtat* amb Europa i la raça blanca en general a base de delictes violents que mai reivindiquen. Actualment hi ha membres de C18 en gairebé tots els països, però en proporcions molt petites.

A C18 animen a realitzar tàctiques de llop solitari: *“La tàctica del Llop Solitari és la més segura perquè el pla sigui reeixit i la seva seguretat personal està a les seves pròpies mans. D'aquesta manera, si el seu pla falla per qualsevol raó, no hi haurà una altra persona a la qual culpar. Si el pla té èxit, el seu valor parlarà per si mateix. L'única alternativa a la tàctica del Llop Solitari és formar una cèl·lula activa de camarades en els quals la informació i responsabilitats siguin compartides. L'èxit d'una cèl·lula depèn, exclusivament, de la qualitat dels membres i de la confiança absoluta que ha d'existir entre aquests. Si creus que*

⁵⁰<http://www.skrewdriver.net/index2.html> / <http://www.bloodandhonour.net/>

aquesta és la millor forma de lluitar, has d'estar segur de quines persones de confiança penses reclutar. Has de saber que si ells són arrestats pel ZOG, no donaran informació de la cèl·lula, ni amb amenaces, intimidació o amb diners en efectiu. La confiança en els reclutes escollits ha de ser plena per al bon funcionament de la cèl·lula”.

10.2.1.3. B&H Espanya

Al desembre de 1999 va ser inscrita en el corresponent registre del Ministeri de l'Interior així com en el de la Comunitat de Madrid l'Associació Cultural *Blood&Honour* de Getafe, indicant com a finalitat: *la conservació de la cultura europea i el foment de l'activisme juvenil que recolzi aquesta fi. Així mateix, es tracta d'una associació que pretén separar a la joventut de la droga i altres problemes de marginalitat fomentant les activitats culturals.* Declaraven com a activitats a realitzar les de música i esport, marxes i protestes juntament amb altres associacions i plataformes per i a favor de la cultura, xerrades culturals i informatives i campanyes publicitàries. Al desembre de l'any 2000 l'associació va establir el seu domicili a Saragossa i el seu àmbit d'actuació en tot el territori nacional, i al febrer del 2004 va acabar en San Sebastián de los Reyes (Madrid). Aquest grup va tenir seus estables⁵¹ a Madrid, Saragossa, Sevilla, Burgos i Jaén. El Tribunal Suprem els va il·legalitzar per associació il·lícita⁵². 17 dels imputats formaven llistes del partit neonazi Moviment Social Republicà (MSR). Un dels finalment 14 condemnats, va admetre ser tresorer del partit. B&H i MSR compartien local a San Sebastián de los Reyes. A la llista del MSR a les europees del 2014 es trobaven diversos membres de B&H. Els B&H sempre han tingut molta influència als grups hooligans, especialment als *Boixos Nois* (FC Barcelona) i als *Frente Atlético* (Atlético de Madrid CF).

10.2.1.4. Els estatuts interns

L'organització a part de tenir els estatuts legals va crear paral·lelament uns altres d'organització interna, anomenant-se Skinheads B&H Espanya. Aquestes normes especificaven com s'han de comportar els associats dins l'organització

⁵¹ <http://www.publico.es/espana/pequeno-fuehrer-getafe.html>

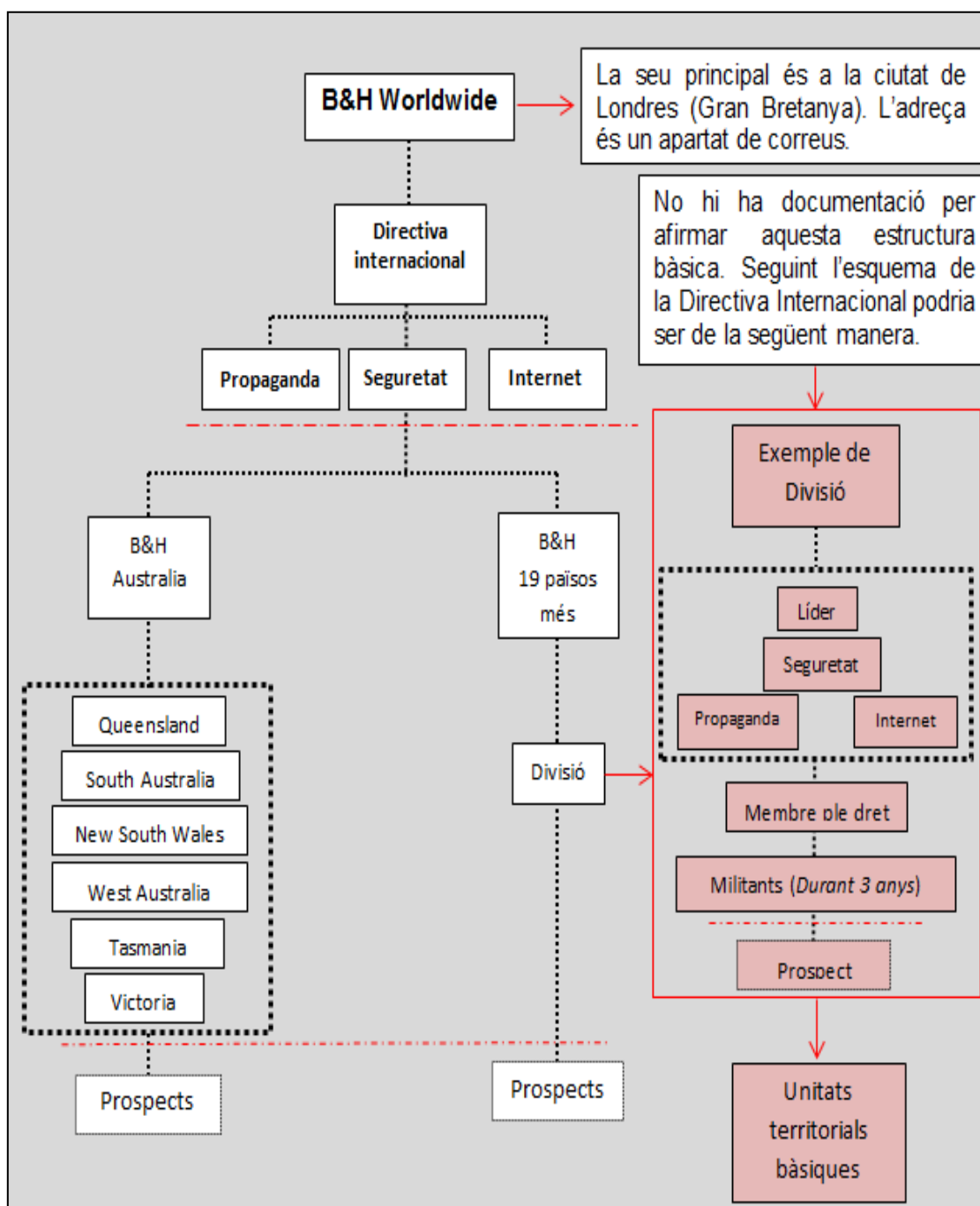
⁵² STS 3380/2011. Tribunal Suprem. Sala de lo Penal. Secció 1a. 10/05/2011.

B&H, i aquest document acabava amb la frase: “*fins a la victòria final! Adolf Hitler*”.

Com a estructura de les normes internes podríem desglossar-ho en tres blocs i com a idea principal, és la d'agrupar a tots els skinheads NS espanyols a través de tres principis bàsics:

1. Llançar un missatge d'unitat a través de tots els mitjans possibles de forma continuada entre els cercles skinheads i també cap a la societat en general.
2. Realitzar una formació continuada a través de publicacions, principalment fanzins i xarxes socials, conferències i tots els mètodes necessaris per a *perdurar la supervivència de la raça renegada al mestissatge mundial*.
3. Que els seus membres adquireixin una formació física bàsica com a soldats polítics. Els afiliats estaven obligats a estar físicament preparats per a passar en qualsevol moment a l'*acció directa*.

II-lustració 6: Estructura internacional del B&H.

- a) Procés d'ingrés: Durant dos mesos l'aspirant havia d'estudiar la literatura consistent en aprendre conceptes bàsics com *les 14 paraules* o *les 88 preguntes a un NS*. Un cop admès com a *prospect*, firmava un document amb jurament del militant de B&H Espanya. Després de tres anys de militància, el president de B&H Espanya el nomenava membre de ple dret.

- b) Uniformitat: Per a les seves reunions era obligatori per als seus membres dur una uniformitat que contenia els símbols del *totenkopf* barrejat amb el *triskel*, dins una franja amb els colors blanc i vermell.
- c) La direcció donava *instruccions, ordres i directrius* a tots els integrants de la banda, que després havien d'informar-li del resultat de les missions que els encarregava.
- d) Hi ha un pagament de quotes per part de tots els membres i aspirants que si veiem com a les POL, pot rondar aproximadament els 20 euros mensuals.

10.2.1.5. La literatura bàsica

Destaquem com a literatura pròpia de B&H una revista pròpia de tirada bimensual, amb tot el relatiu a la doctrina NS i les novetats musicals. Trobem també el seu manual de combat i adoctrinament per a llops solitaris, creat per Max Hammer i anomenat *Manual de Camp / C18* on realça: “*S'ha de tenir present que en tota Acció Secreta has de recordar que ho fas per la causa del Nacionalsocialisme. El nostre objectiu a llarg termini és convertir a totes les nostres persones a l'estil de vida Noble del Nacionalsocialisme. Per aconseguir això hem de treballar en tots els nivells. Tots els NS han d'emprar les seves pròpies aragoneses i treballar en les habilitats que millor li siguin compatibles. Per alguns això significarà acció directa secreta. Per a uns altres això significarà acció política o social protegida. Per a un nombre petit d'individus això pot significar actuar fins i tot públicament, en lloc de forma secreta, per a aquests NS el seu treball serà realitzar treballs de literatura Nacional Socialista i un altre tipus de materials. Això significa que els NS han de respectar el treball d'altres NS que treballen de diferents maneres, però per la mateixa meta, encara quan la naturalesa i aquest treball no estiguin clars. El Sistema podria s'esfondrarà un dia. És nostre haver d'accelerar aquest esfondrament mitjançant les nostres accions, així com és nostre haver d'estar preparats para quan arribi aquesta oportunitat. Com a Nacional Socialistes hem de preparar-nos per ser l'elit de la nostra raça. Si sabem quin és la nostra meta, devem conèixer quins són els mitjans per aconseguir-ho i esforçar-nos perquè la nostra victòria arriba”.*

I com a llibres i pamflets d'adoctrinament NS els següents: *88 preguntes a un NS. Cultura Europea del racisme; Delenda est Israel; El tercer Reich; Els Nazis Parlen; Els meus enemics són els teus, Adolf Hitler; Fi d'una mentida. Cambra de gas. Holocaust Jueu; Hitler racisme esotèric; Imperi Blanc; L'Holocaust a Debat; La meva lluita, Adolf Hitler; La Raça; La revolució nacional socialista; L'ordre SS; Manual del Cap, discursos de Rudolf Hess; Manual de resistència sense líder; Neofeixisme i realitat; Qui era Hitler.*

10.2.1.6. B&H i la música

El fundador de B&H Ian Stuart, afirmava que la millor manera de difondre la idea NS i la forma de captar nous membres era a través de la música polititzada, sigui a través de concerts, sigui escoltant-la a casa. És per aquest motiu, que el capítol espanyol va ser un dels referents nacionals a l'hora d'organitzar concerts de música RAC, convidant a grups musicals estrangers membres de B&H.

La idea bàsica és que aquest grup utilitzava els concerts amb la finalitat captar nous membres per a l'organització, adoctrinar, i radicalitzar amb idees que justifiquen l'odi i la violència.

Els concerts s'organitzaven coincidint-los amb dates rellevants per al moviment NS internacional:

1. El 20 d'abril, naixement d'Adolf Hitler.
2. Del 20 al 22 de juny, celebració del solstici d'estiu.
3. El 17 d'agost, mort de Rudolph Hess.
4. El 24 de setembre, mort d'Ian Stuart Donaldson (significatiu per als membres de B&H).

La celebració de concerts comportava la via més gran de finançament d'aquesta organització, on els grups interpretaven *música alternativa de tipus nacionalista i identitària*. Als locals on es realitzaven els concerts muntaven punts de venda de discos, llibres, peces de vestir i altres efectes amb referència a l'associació B&H Espanya o a la ideologia NS, així com armes prohibides tipus punys americans, defenses extensibles, defenses elèctriques i esprais de defensa principalment. Tot aquest material també era venut a través

d'internet o dels apartats de correus que disposava l'associació. També a les seves reunions feien col·lectes per ajudar als *camarades* que tenien oberts processos judicials.

10.2.1.7. Dades bàsiques de la simbologia

- a) Els colors. Són el negre, blanc i vermell combinats entre ells.
- b) La simbologia.
 - El triskel, el totenkopf i les runes. Símbols del grup Skrewdriver.
- c) Els acrònims.
 - ISD (Ian Stuart Donaldson). 14/88. 28 (Guarisme de les lletres BH). B&H.
 - Tots els relacionats amb el moviment NS.
- d) Les dates.
 - El 20 d'abril, naixement d'Adolf Hitler.
 - Del 20 al 22 de juny, celebració del solstici d'estiu.
 - El 17 d'agost, mort de Rudolph Hess.
 - El 24 de setembre, mort d'Ian Stuart Donaldson.
- e) La música.

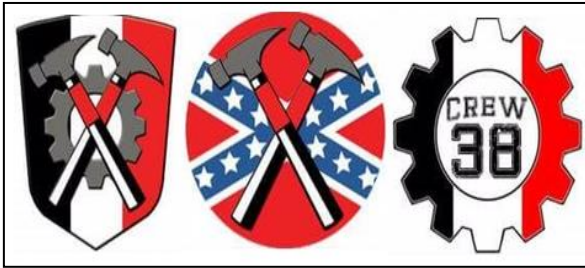
Qualsevol tipus NS, tant nacional com estrangera. Amb clar contingut discriminatori xenòfob i racista, sent un mitjà idoni per a la difusió de les idees de l'organització entre altres persones i per encoratjar en les mateixes sentiments d'odi i de violència.

10.2.2. Els Hammerskins Nation (HSN)

Manifest internacional dels HSN: *“Som una organització internacional composta per un grup d'homes i dones que han adoptat el Poder Blanc (White Power) Skinhead com a estil de vida. Som treballadors, professionals, estudiants universitaris, emprenedors, pares i mares”*⁵³.

⁵³<https://www.hammerskins.net/>

10.2.2.1. Organització internacional

La presència de skinheads als Estats Units comença a la ciutat de Dallas (Texas) sobre l'any 1979 i s'estén ràpidament a altres ciutats nord-americanes. L'any 1987 apareix un nou moviment anomenat *Confederate Hammerskins* (CHS), provinent dels Estats del sud, i al gener de 1988 es donen d'alta de forma oficial. Al CHS van utilitzar com a simbologia la Bandera Confederada juntament amb la imatge icònica de la famosa escena de la marxa dels martells de la pel·lícula *The Wall* del 1979 del grup musical Pink Floyd, on apareixen dos martells creuats. Aquesta iconografia representa un símbol de força, orgull, i solidaritat. Després de moltes aliances amb grups locals de ciutats com a Detroit o Chicago, amb els CHS sent el primer capítol, va néixer l'estiu de 1988 la HSN.

Els *Hammerskin Nation* (HSN), són actualment un moviment internacional de tipus skinhead. La seva traducció significa skins del martell. Els components de la HSN participen de la ideologia NS, creient en la supremacia de la raça blanca i en la discriminació, en conseqüència, d'altres persones per raó de raça, orientació sexual, i nacionalitat, per la qual cosa la seva finalitat és estendre l'odi i la violència com a conseqüència de l'homofòbia, xenofòbia i antisionisme que senten, propagant aquests sentiments entre altres persones a través de la realització de concerts de música en els quals intervenen grups que canten cançons les lletres de les quals reflecteixen la citada ideologia i amb la distribució de publicacions i discos que contenen i difonen aquestes idees.

Actualment HSN compta amb 6 capítols als Estats units i està present a altres 12 països, la majoria europeus, comptant amb capítols estables a: *Alemanya, Austràlia, Canadà, França, Espanya, Hongria, Itàlia, Luxemburg, Portugal, Nova Zelanda, Suècia i Suïssa.*

10.2.2.2. HSE Espanya

Hammerskin Espanya (HSE) es va fundar l'any 2000 i mai va estar legalment constituïda. Van ser jutjats i declarats associació il·lícita l'any 2009 per la Secció Sèptima de l'Audiència Provincial de Madrid per promoure l'odi i la violència.

Un extracte de la sentència ens deixa clar que és HSE: “Des de l'any 2000 aquesta organització ha organitzat concerts a la Comunitat de Madrid amb grups de música com Odal, Reconquista, Batallón de Castigo i Reyerta que realitzen un tipus de música denominada Oi! i RAC (Rock contra el Comunisme) i Hatecore (Rock de l'odi) amb lletres on es defensa la supremacia de la raça blanca i promouen la discriminació, l'odi i la violència contra determinats col·lectius; sent varis d'aquests concerts celebrats en commemoració del 20N. Així mateix aquesta organització té uns òrgans d'expressió, diverses revistes que han adoptat els noms El Martillo i Extremo, apareixen a la contraportada d'aquestes revistes les sigles HSE-Hammerskin España com a col·laboradora o redactora”.

El grup va ser desmantellat en 2004 per la Guàrdia Civil en una operació desenvolupada a Madrid, Barcelona, València i Guadalajara després de diversos atacs racistes a la Universitat Complutense de Madrid i diverses localitats madrilenyes. Es pensa que des de l'any 2013 ha començat a funcionar una altra vegada, coincidint que els quinze membres jutjats entraven a presó⁵⁴. A la pàgina web oficial de HSN, el capítol espanyol s'anomena *Celtiberian Hammerskin*.

Segons el periodista d'investigació Antonio Salas⁵⁵: *“La seva ideologia política és fomentar l'odi. Tots els Hammerskin són Ultres, però no tots els Ultres són Hammerskin. Els tatuatges dels seus cossos parlen per si sols”*. L'any 2000, Telecinco li va encarregar la realització d'un reportatge sobre grups de Skinheads d'extrema dreta a Espanya, centrant-se en els “Ultras Sur amb motiu

⁵⁴ http://www.lasexta.com/noticias/sociedad/polica-cree-que-hammerskin-podran-haberse-reorganizado_2013101557273b9c6584a81fd884bad5.html#

⁵⁵ Declaració en el judici contra els Hammerskins Espanya l'any 2009.

del centenari del Reial Madrid. El periodista que es va infiltrar en el món hooligan i la seva recerca es va materialitzar amb el llibre *Diari d'un Skin*. Salas, va declarar com a testimoni protegit en el judici contra els membres de HSE, al que va atribuir l'organització de caceres de seguidors de l'equip contrari o persones de color als voltants de l'estadi Santiago Bernabéu després dels partits, on es produïen fins a 50 pallisses en una nit⁵⁶. Els HSE sempre han tingut molta influència als grups hooligans, especialment als *Ultras Sur* (Reial Madrid CF) i als *Brigadas Blanquiazules* (RCD Espanyol).

10.2.2.3. Els estatuts interns

Espanya posseeix un símbol distintiu propi consistent en un escut en el qual apareixen tres franges verticals de color negre, blanc i vermell, sobre les quals hi ha una roda dentada i sobre la qual finalment apareixen dos martells creuats amb els mateixos colors. Dins de HSE trobem Membres de Ple Dret i *Prospects* o aspirants. Fora de l'organització compten amb seguidors, anomenats *crew*, que són els *supporters* o amics i poden portar simbologia oficial que els identifica com a tals; els *supporters* no poden portar simbologia dels HSN, però hi ha un repertori de símbols amb l'anagrama *38 Crew*. És un esquema semblant a l'ús dels colors per part dels Motorcycle Clubs, la forma d'organitzar-se (*clubs prospects*), l'ús de noms com a *prospects*, *suports*, o utilitzar una salutació molt famosa emprada pels MC, utilitzant l'acrònim FF (Forever -per sempre-). El *HFFH: Hammerskin forever, forever Hammerskin*, es a dir *Hammerskin per sempre, per sempre Hammerskin*.

Els requisits per a ser membre de ple dret són els següents:

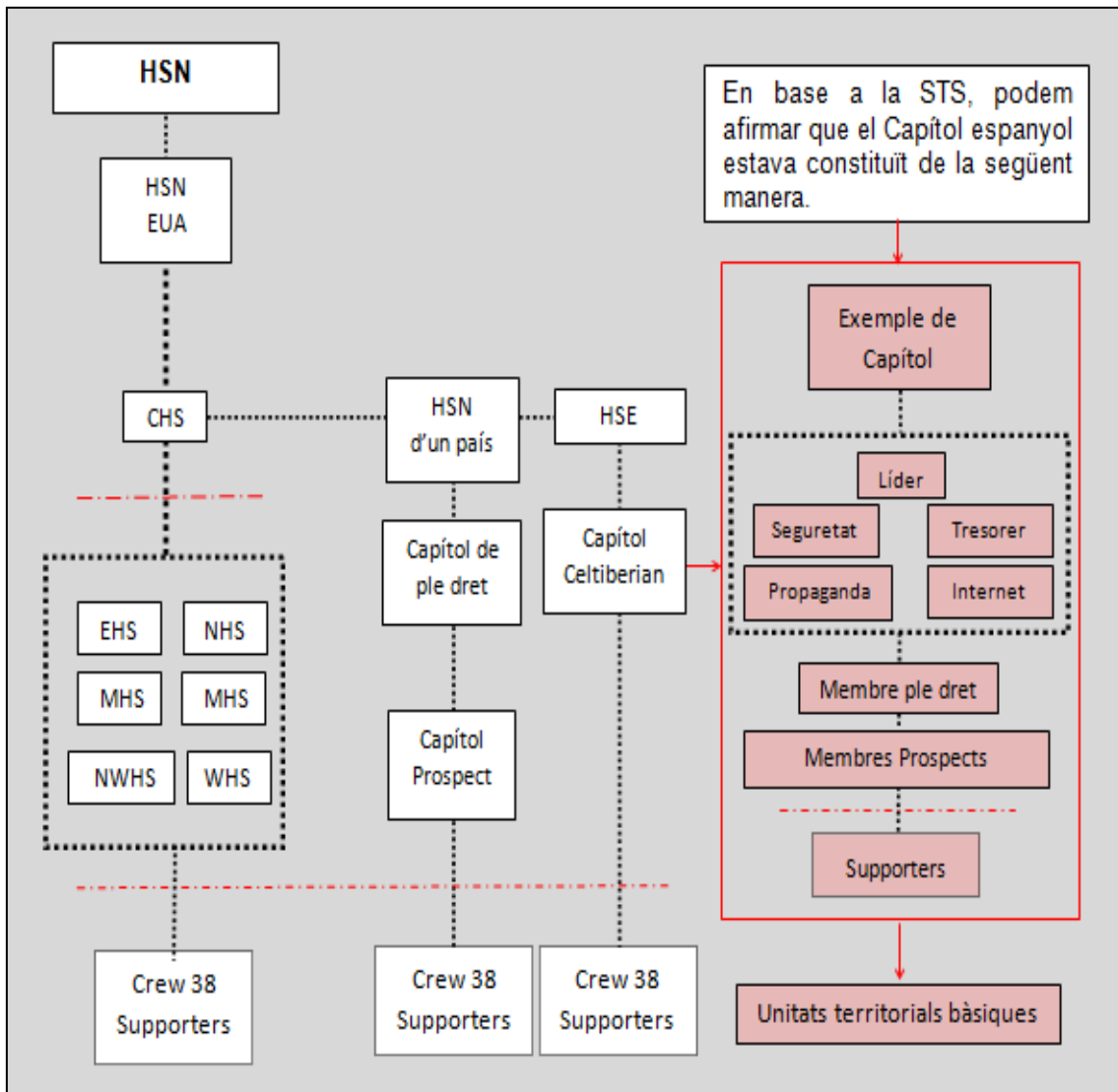
- a) Ser major de 18 anys. Els menors d'edat són els planters d'aquests tipus de grups.
- b) Ser presentat per un membre de l'organització. Aquesta persona serà el seu tutor o padrí mentre tingui la categoria *prospect*.
- c) Ser skinhead. Implica viure l'estil en tots els seus àmbits, amb la consegüent estigmatització que comporta davant de la societat.

⁵⁶ Declaració en el judici contra els Hammerskins Espanya l'any 2009.

- d) Seguir durant un determinat temps unes regles de conducta com: acudir a les reunions, mostrar un sincer interès en el moviment i la forma de vida Hammerskin, recolzar als seus membres i demostrar la seva vàlua, seguir les lleis de l'organització.
- e) Posteriorment serà valorat per la cúpula i decidiran tots els membres de manera unànime si ja compleix els requisits com a membre de ple dret.

Una vegada és aprovat com a membre, se sol celebrar una cerimònia d'imposició de martells, on se li entreguen les insígnies i escuts que podran ficar a la seva vestimenta. Podem apreciar cert grau de radicalització o fanatisme dels membres actius d'aquest grup en el que és el seu dia a dia segons llegim a la sentència: *“Els membres de HSE, ja siguin els que ells denominen de ple dret com els anomenats prospect tenen una aparença estètica similar, amb el cap rapat o el pèl molt curt, porten tatuatges, i vesteixen en la realització dels seus actes de manera similar amb caçadores tipus bomber en les quals porten els escuts i insígnies de l'organització, d'acord amb la seva posició en l'escala jeràrquica de la mateixa, samarretes amb logotips i escuts de l'associació o amb lemes de contingut racista homòfob o antisemita, botes d'aspecte militar, i gorres amb l'escut o nom de HSE. A més comparteixen la lectura de llibres, pamflets, publicacions i fanzins relatius a la seva ideologia i la decoració de les seves cases amb banderes, escuts, banderoles, i fins i tot busts d'Adolf Hitler, havent estat trobats efectes d'aquest tipus en les entrades i registres que es van realitzar als domicilis de la majoria dels acusats”.*

II-Il·lustració 7: Estructura internacional dels HSN.

10.2.2.4. Dades bàsiques de la simbologia

- Els colors.
Són el negre, blanc i vermell combinats entre ells.
- La simbologia.
 - Els martells creuats, el triskel, el totenkopf i les runes. Símbols del moviment NS.
- Els acrònims.
14/88. 38 (Cross Hammers). Tots aquells relacionats amb el moviment NS.

d) Les dates.

- El 20 d'abril, naixement d'Adolf Hitler.
- Del 20 al 22 de juny, celebració del solstici d'estiu.
- El 17 d'agost, mort de Rudolph Hess.

e) La música.

Qualsevol tipus NS, tant nacional com estrangera.

10.2.3. Moviments identitaris NS.

Sense aparèixer al diccionari de la RAE, el terme identitari és un concepte que té a veure amb la identitat i el sentiment de pertinença. La explicació a tot això es troba, bàsicament, en la dimensió de la identitat arrel un sentiment, sentir-se orgullós de ser part d'un moviment que està per damunt els desitjos de la persona, és una condició emocional. És un sentiment etnocentrista, que rebutja el discurs del racisme simple, afegint la condició de la diferència entre cultures com un fet inqüestionable, però defensant que cada poble es quedi a la seva zona geogràfica, condemnant la barreja racial i cultural dels pobles.

El Moviment Identitari s'aparta explícitament del que ells anomenen la *dreta obsoleta* que representa la supremacia blanca i nacionalsocialistes principalment. En canvi s'ofereix un discurs més elaborat, on defensen la pluralitat d'ètnies, però que cada cultura estigui al seu territori històric. Amb el que no toleren les polítiques migratòries ni els ajuts als estrangers, denunciant la debilitat de l'Estat, enfront les minories que s'aprofiten del sistema d'ajuts socials, i de la imposició de una multiculturalitat per a desfer les arrels de la pàtria. El Moviment Identitari, procedeix originalment de França, però al 2012 guanya molt poder, entre diverses bases socials a Alemanya. Es realitzen campanyes en Internet i al carrer per lluitar contra el que consideren un multiculturalisme imposat per unes elits que no els representen. D'aquí que apareguin amb força moviments com a PEGIDA (Patriotes Europeus Contra la Islamització d'Occident), que a part defensen les arrels cristianes històriques davant la islamització dels pobles europeus. El problema actual d'Alemanya, és

segons Rainer Wendt, president del Sindicat Policial d'Alemanya⁵⁷: “els més de mil atacs anuals contra centres d'acolliment de refugiats, i un increment de la violència política, tant d'esquerra com de dreta. Hi ha una nova extrema dreta molt perillosa, que no només aprofita l'ambient social, sinó que també estableix estructures que actuen de manera conspiradora i més professionalitzada”. Rainer i altres especialistes, no descarten l'aparició una altra vegada de moviments terroristes NS, al tenir una gran cobertura de molts sectors de la societat que recolzen el missatge de l'anomenada *Nova Dreta*.

10.2.3.1. La icona del moviment identitari.

El símbol del Moviment Identitari és la figura de la Lambda. És l'onzena lletra de l'alfabet grec. L'any 2007 es va estrenar al cinema 300, una pel·lícula estatunidenca, dirigida per Zack Snyder, admirada pel moviment NS. 300 és una adaptació de la novel·la il·lustrada del dibuixant Frank Miller sobre la Batalla de les Termopiles. Al film apareixen als escuts dels guerrers espartans el símbol Lambda, enfrontant-se a la invasió persa.

El símbol lambda va passar a ser icona internacional de l'identitarisme, arran de que l'organització francesa *Jeunesses Identitaires* ho va adoptar com la seva insígnia. Il·lustració 19 trobem les imatges d'esquerra a dreta: Fotograma de la pel·lícula 300. Un activista de *Defend Europe*. El símbol modificat de la lletra grega Lambda.

Il·lustració 8: El símbol de l'identitarisme europeu

⁵⁷ http://www.elconfidencial.com/mundo/2016-11-03/nuevas-derechas-alemania_1283931/

Sempre hi ha rivalitat entre aquests tipus de grups per captar nous membres, però els que estant entrant amb més força al panorama NS espanyol i del sud d'Europa son els següents.

a. Defend Europe

Arrel l'arribada massiva de refugiats sirians a través del mar Mediterrani, el moviment internacional anomenat *Defend Europe*, va publicar a través de les xarxes socials una campanya per combatre la immigració cap a Europa. Segons aquest moviment⁵⁸, acusen les organitzacions humanitàries afavorir aquest drama i ser els culpables que vinguin més refugiats a Europa: *“Amb la finalitat de defensar a Europa, volem perseguir als traficants de les anomenades ONG humanitàries en la costa italiana... aquí és on els traficants i les ONG amenacen el futur del nostre poble”*.

El lema més recurrent és *Fronteres segures, un futur assegurat*. Com tenen un discurs molt elaborat, a molts països d'Europa ha calat molt el missatge, generant moltes associacions culturals, esportives i polítiques que justifiquen l'identitarisme com una expressió correcta d'un jove patriota que ha d'ajudar als seus ciutadans nacionals (i blancs). La seva campanya es versa en les següents justificacions⁵⁹: *“En l'actualitat, les ONG humanitàries estan fent contraban de centenars de milers d'immigrants il·legals a Europa i estan posant en perill la seguretat i el futur del nostre continent. Són ells els responsables de la mort massiva de milers d'africans en el Mediterrani. Aquestes ONG criminals estan recol·lectant donacions per llogar vaixells i recollir als immigrants il·legals enfront de la costa de Líbia. Però ja no estem mirant a un altre costat. Farem alguna cosa en contra”*. Amb més de 13.400 seguidors a Twitter (en juliol de 2017), els continguts sempre versen en les mateixes inquietuds que afirmen són els problemes d'Europa: la pèrdua d'identitat dels joves europeus, la inseguretat per culpa de la immigració, l'expansió de l'Islam, els poders fàctics i el capitalisme, i per finalitzar, els seus antagònics membres de la ultraesquerra, que estan a favor de la multiculturalitat i en contra de la família (la família tradicional, l'home i la dona).

⁵⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=COzWRT7S4zs>

⁵⁹ <http://defend-europe.org/> | <https://www.defendevropa.org/>

La campanya mediàtica anomenada *Let's defend Europe & save lives!* (Defenem Europa i salvem vides!) ha esdevingut efectiva, i a través d'una pàgina web de donacions⁶⁰, van recaptat 288.000 euros en només 33 dies (dades d'agost de 2017) a través de 3.084 aportacions anònimes, per flotar un vaixell per anar a les costes de Líbia, per a recollir immigrants i retornar-los a les platges d'on han sortit, evitant que arribin a Europa. Un dels seus *tweets* ho deixa ben clar: “*La tripulació de '#DefendEurope' segueix a bord del #CStar en la seva missió per defensar Europa de la invasió*”⁶¹. El capítol espanyol s'anomena *Generación Identidad*⁶², amb el lema: “*moviment que defensa la identitat d'Espanya i d'Europa, amenaçada per la immigració i la islamització*”.

b. Hogar Social.

Fundat en 2014, *Hogar Social Madrid* (HSM) és un col·lectiu okupa que s'autodenomina com a *social patriota* i que compta amb un centenar d'activistes, repartits entre Madrid, Saragossa i Granada principalment. Presta ajuda solidària exclusivament, a ciutadans espanyols en forma de menjar, roba i allotjament. Alhora nega categòricament qualsevol tipus d'ajut a persones immigrants, afirmant que ja hi ha moltes ONG que ajuden exclusivament aquests. HSM acumula en tres anys sis okupacions i cinc desallotjaments a la capital espanyola. Aquest moviment es queixa de ser desallotjats de manera més ràpida que els grups okupes d'ultraesquerra, denunciant que els poders públics protegeixen als antisistema. Al capdavant de HSM trobem a Melisa Domínguez Ruiz, líder d'aquest col·lectiu. Sobre Melisa, un exmembre afirma el següent⁶³: “*ella mana, ordena, acomiada i contracta a qui li dóna la gana, i tots els altres acaten... en el moment que li discuteixes quelcom a la cap, al carrer!, et dóna de baixa (Whatsapp) en el grup de militants o del Front Juvenil... no vol gent que pugui tenir altres idees*”. HSM no és un invent d'aquí, més ben dit, és una adaptació

⁶⁰ <https://weseachr.com/bounties/defend-europe-identitarian-sar-mission-on-the-libyan-coast>

⁶¹ https://twitter.com/G_Identidad/status/892327159636905984

⁶² https://twitter.com/G_Identidad

⁶³ <http://www.sinfiltros.com/sin-filtros-doc/hsm-renegado-20170609.html>

d'un moviment NS okupa italià anomenat *Casa Pound*, creat l'any 2003. L'any 2012, el partit polític *Espanya2000*, també va començar amb el repartiment d'aliments i acollir a sense sostre, amb la condició de ser espanyols, però la seva repercussió mediàtica no ha tingut la rellevància d'HSM. Des de març de 2017, HSM té la seva franquícia a Granada, l'Hogar Social Granada, una forma d'aconseguir *el somni impossible*, unir als moviments NS i de la ultradreta espanyola.

La influència de Casa Pound amb moviments identitaris espanyols, francesos, portuguesos, grecs i d'altres països europeus és evident, perquè la manifestació que va organitzar HSM el 21 de maig de l'any 2016⁶⁴, que va aplegar a més d'un miler de manifestants a la Gran Via de Madrid, amb l'eslògan *Ajuts socials per als nacionals*, i càntics com *Espanyols sí, refugiats no*, es va fer coincidir amb una idèntica el mateix dia amb concentracions de *Casa Pound* a Roma (Itàlia), d'*Alternativ Europa* a Budapest (Hongria) i d'*Aurora Daurada* a Atenes (Grècia). Els partits NS espanyols tradicionals com Aliança Nacional (AN) i el Moviment Social Republicà (MSR) han perdut gran part de la militància a favor d'HSM. El centre social Casa Pound té el seu propi grup musical RAC anomenat *Zetazeroalfa*, com altres tipus d'activitats que fomenten valors com l'esport, el teatre, l'associacionisme, etc., però sempre des d'una visió feixista italiana. A Espanya, un total de sis organitzacions identitàries, que reparteixen menjar solament a espanyols han firmat una aliança per impulsar el seu ideari. Els signants de l'acord són, el grup *Iberia Crúor* (Jaén), *Acció Social* (Cadis), *Centre Social i Nacional* (Salamanca), *l'Associació Cultural Alfonso I* (Cantàbria), *Màlaga 1487*, i l'associació *Lo Nuestro* (Múrcia). Aquesta unió arreplega als militants més joves de partits declarats NS com Alianza Nacional, i segons fonts expertes assenta les bases de la creació d'un partit polític nacional amb un discurs antisistema i antiimmigració. HSM té marcada la seva fulla de ruta i no està inscrita a l'acord. Il·lustració 20, d'esquerra a dreta: Marxandatge d'HSM. Emblema de Fratria Toledo, molt semblant al símbol d'HSM. Una militant d'HSM amb tatuatge Defend Europa a la cama.

⁶⁴ http://www.elnacional.cat/es/politica/manifestacion-hogar-social-madrid_103504_102.html

II-lustració 9: El símbol de l'HSM

Mantenir-se en peus davant un món en ruïnes, La lluita contra el món modern, frases utilitzades per HSM, són alguns dels extractes de les obres del filòsof Julius Evola, amb posicions polítiques molt properes al feixisme, i ben acollides pel dictador Benito Mussolini.

La base juvenil de HSM, el *Front Juvenil* compta amb més de 50 membres menors d'edat, provinents la seva majoria del món hooligan, concretament dels grups ultres NS del Reial Madrid i de l'Atlético de Madrid. Solen anar a instituts i campus universitaris a realitzar campanyes mediàtiques amb dues intencions clares, demostrar que les bases són dels ambients estudiantils i captar nous afiliats. Algunes de les seves campanyes mediàtiques no deixen indiferents a col·lectius, com el feminista, al que anomenen *feminazis*, o una protesta a la Universitat Complutense de Madrid, en contra de les matriculacions gratuïtes per a refugiats sirians l'any 2015, marquen el seu inconformisme amb les polítiques europees i la filosofia NS i identitària que podem observar en les seves manifestacions.

- *Dades bàsiques de la simbologia d'Hogar Social*

a) Els colors.

El blau (Solen portar samarretes blaves i fan campanyes on el blau és el seu color).

b) La simbologia i frases.

- Símbols d'HSM i HSG. Símbols del moviment identitari.

- *Combat a l'enemic imbatible. Somiar el somni impossible. Mantenir-se en peus davant un món en ruïnes. La lluita contra el món modern.*

c) Els acrònims. HS; HSM; HSG.

d) Les dates.

- Cap oficial mencionada.

e) La música.

Qualsevol tipus NS, tant nacional com estrangera. Grup RAC italià de referència: *Zetazeroalfa*.

c. Reconquista

Moviment Internacional *RECONQUISTA*. Proclama la identitat europea, que segons ells només es conserva encara a països de la Europa central i oriental i països bàltics. Proclamen el xoc de civilitzacions com un dels problemes actuals i defensen la unitat d'Ucraïna com el nou despertar de la nova Europa. *RECONQUISTA* es una xarxa de recolzament del Batalló Azov. És una filosofia etnocèntrica que proclama recuperar els valors dels antics vikings i l'antic imperi carolingi: “*avui Ucraïna, demà la Rus (Kiev) i la Resta de Europa*”. Una clara al·lusió a l'ideari nacionalsocialista alemany que deia *Heute Deutschland, Morgen, die ganze Welt* (*Avui Alemanya, demà el món sencer*). A les imatges de Reconquista sempre veiem a moderns soldats aris (II-lustració 21).

II-lustració 10: El moviment Reconquista

10.2.4. Misanthropic Division (MD)

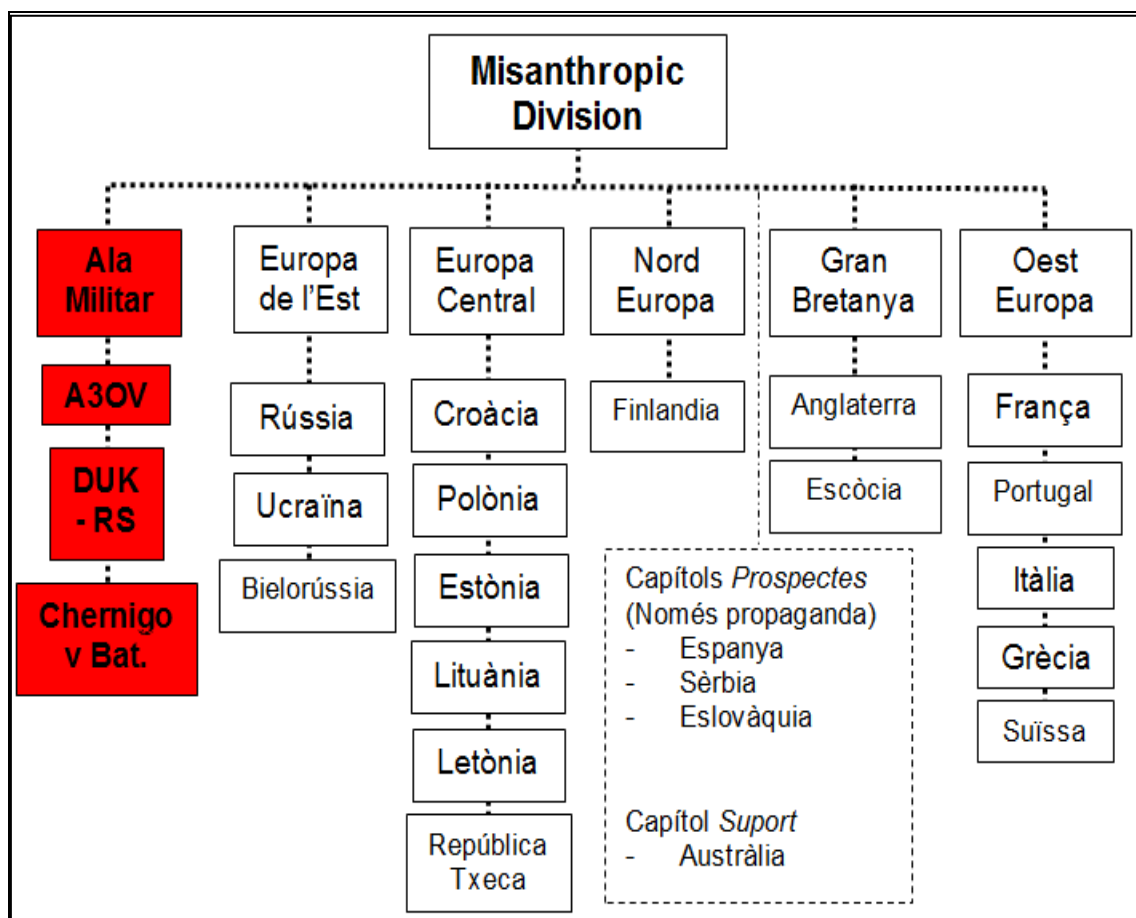
Grup paramilitar supremacista blanc, creat el 2013 a la zona de Kiev (Ucraïna), que agrupa a militants de l'SNA (Assemblea Social Nacionalista) ucraïnesa. Un dels seus lemes és *Revolt Against the Modern World*, títol d'un dels cèlebres llibres de Julius Evola, filòsof de capçalera de Benito Mussolini a la Itàlia feixista. Lema també del grup espanyol *Hogar Social Madrid*. Al març de 2014 van impulsar la creació del Batalló Azov (A3ZOV en ucraïnès), un cos de voluntaris estrangers de ideologia NS, molts d'ells provinents del món hooligan i altres exmilitars professionals dels seus països d'origen. *Praviy Sektor* i *Corpus Nacional* son part de les organitzacions NS que li donen cobertura i que estan prohibides a la Federació Russa.

Pot ser per tota la càrrega simbòlica i la transcendència i repercussió que va lligada amb el Batalló Azov hagi tingut gran acceptació per milers de joves NS de tota Europa, creant-se una xarxa informal de delegacions a països com Espanya, Alemanya, Rússia, Bielorússia i Estats Units. Podem afirmar que li fan competència directa a organitzacions clàssiques com Blood&Honour o Hammerskin. És freqüent trobar a les xarxes socials imatges de simpatitzants de tot el món amb simbologia de la *Misanthropic Division*, i també posant amb armes de guerra aquells expedicionaris estrangers que es troben en la zona de conflicte.

II-lustració 11: El símbol de Misanthropic Division Espanya

Taula 1: Esquema de MD Internacional

Taula 25: Observem l'esquema de capítols a més de 20 països diferents. Com part del seu nucli dur és a la Federació Russa i estan amb desacord amb la política expansionista del seu país, han estat perseguits i censurats a les xarxes socials russes. És per això que al 2016 es van rebatejar amb el nom de *Phoenix*.

10.2.5. Phoenix

Seguint l'esquema de *Misanthropic Division*, la tendència actual per evitar la censura institucional és l'ha d'anomenar-se d'una altra manera. El nom escollit és *Phoenix*, com l'au que reneix de les seves cendres. No hi ha gaires diferències amb MD, potser ha baixat una mica la càrrega simbòlica violenta a les xarxes socials però el missatge ideològic no ha variat. El capítol espanyol s'anomena *Phoenix Hispania / MD*. Il·lustració 23 d'esquerra a dreta: Tres *hooligans* amb la

samarreta de l'organització Phoenix dins un estadi de futbol espanyol. El símbol dins un escut d'armes de les SS, i sobre una bandera de la creu de Borgonya.

II-Iustració 12: El símbol de Phoenix Hispania / MD

10.2.6. Wotan Jugend

Organització amb aspiració de ser internacional i influent en el món NS. *Wotan Jugend* és originària de Rússia i va adquirir fama gràcies a la propaganda i finançament del grup de música *RAC Black metal ML8TH8 (Moloth)* i la venda de marxandatge de tota mena a través de les xarxes socials. És un dels promotors de la filosofia NS. *Wotan* es refereix a un deu germà i *Jugend* del *Hitlerjugend* o joventuts hitlerianes. Al 2014 van detenir a cinc membres a la República Checa per diversos delictes d'odi i la possibilitat de preparar un atemptat contra una mesquita. WOTAN JUGEND té centenars de milers de seguidors a la Federació russa, i delegacions a països del nord d'Europa. Destaca el seu culte a la violència, al paganisme i a la supremacia blanca europea.

II-Iustració 13: El símbol de Wotan Jugend.

10.3. Moviments d'ultraesquerra

Troben moltes variants dins la ultraesquerra que defensen legítimament uns ideals i valors, que van des del comunisme fins a l'anarquisme, però hi ha faccions més extremistes que deixen entreveure un rerefons violent com la via d'aconseguir canvis socials.

Els partits d'extrema esquerra violenta⁶⁵ compleixen tres premisses comunes com tots els moviments pacífics: el lliurament del poder al poble mitjançant sistemes de democràcia popular; la presa dels mitjans de producció mitjançant moviments obrers, i amb això lliurar l'íntegre producte del treball al treballador, eliminant la possibilitat que una altra persona (empresari) s'apropriï d'una part dels beneficis que el treball obrer produeix; i finalment, el desmantellament de totes les formes d'estratificació social.

Per poder parlar de la ultraesquerra internacional, i l'espanyola en concret, ens hem de remuntar al moviment de l'anomenat *Ma-Ma-Maisme* (Lénárt, 2009), que representen les tres grans filosofies del comunisme i socialisme: la de Karl Marx, Herbert Marcuse i Mao Tse-Tung. Segons els seus seguidors, la gent cansada de les polítiques expansionistes nord-americanes és rebel·larà, defensant el socialisme com l'única manera de fer lliure al poble, i que s'aconseguirà amb la lluita revolucionària, incloent-hi les accions terroristes, justificant-les com una alternativa vàlida.

Hem de veure al context espanyol quan mort el dictador Franco, on durant uns quaranta anys no va permetre l'associacionisme i hi havien moviments clandestins de caràcter polític, sindical i social. Des dels anys 1950 apareixen organitzacions terroristes com ETA (Euskadi Ta Askatasuna), més tard els GRAPO (Grups de Resistència Antifeixista Primer d'Octubre), entre d'altres, que són conseqüència de conflictes obrers, nacionalistes i estudiantils principalment. Aquests grups terroristes tenien de suport a part de la població cansada de la dictadura i el control que comporta un règim autoritari.

⁶⁵https://es.wikipedia.org/wiki/Extrema_izquierda

Algunes organitzacions sindicals i polítiques els hi van començar a donar suport, però conforme pujava l'augment de violència, el suport disminuïa (Lenart, 2009). Passat els anys, es configura l'anomenat Triangle Mediterrani Anarquista, que aglutina petits grups de persones, principalment de Grècia, Itàlia i Espanya que opten per l'*acció directa insurreccional o d'afinitat*, a través de la violència. En els últims anys, s'han estès les activitats d'aquests grups a països com França i Alemanya. En aquesta dinàmica de solidaritat entre elements anarquistes en tota la conca mediterrània, en els últims mesos s'ha observat un augment de les activitats propagandístiques de la lluita duta a terme pels activistes grecs, amb visites programades a les principals ciutats espanyoles per als primers mesos del 2013, la qual cosa va portar a la mobilització i captació de nous elements per dur a terme activitats violentes.

L'activitat violenta del col·lectiu anarquista ha estat motivada, principalment, per l'evolució processal o penitenciària dels anarquistes que es troben, a Espanya o a l'estranger, complint condemnes de presó, pels esdeveniments de repercussió internacional i pels actes de solidaritat que duguin a terme amb anarquistes d'altres països que siguin detinguts o resultin morts en enfrontaments amb les Forces de Seguretat. El fenomen insurreccional aspira a ser *desorganitzat, assembleari i feturós d'estructures*. Amb l'ànim d'impedir la penetració policial i de fer més impredecible l'activitat violenta, l'insurreccionalisme es troba altament atomitzat en el que es coneix com a grups d'afinitat.

L'activitat delictiva d'aquests grups insurreccionalistes, com a grups organitzats com a tal, a Espanya actualment no existeix. Els partidaris de l'anarquisme insurreccionalista, que al nostre país està representat per diferents grups i/o col·lectius amb les mateixes finalitats i objectius, estan assumint la revolta popular i l'agitació al carrer com a tècniques de lluita vàlides i necessàries, per combatre al sistema, i imprescindibles per a la defensa dels seus valors i la consecució dels objectius del Moviment Anarquista, la qual cosa es tradueix en la utilització de la violència en la seva lluita contra l'Estat i els seus símbols, sent les finalitats perseguides, l'enfortiment i extensió del moviment anarquista, a través de la desestabilització i col·lapse del sistema, per mitjà de la revolta i subversió de l'establert. L'activitat insurreccional és

dispersa, i aquesta metodologia dificulta l'activitat policial però suposa un límit a les capacitats del moviment. En mancar d'estructures de lideratge, logístiques, financeres i armades pròpiament aquestes, les capacitats dels grups anarquistes es veuen seriosament afectades i el seu creixement orgànic i armat és molt limitat. Aquest factor limitant impedeix que l'anarquisme insurreccional espanyol executi accions violentes altament sofisticades. Aquestes dues realitats, l'alta atomització del moviment que li impedeix un creixement orgànic seriós i l'eficàcia juridicopolicial. Davant aquesta impossibilitat de desplegar la seva activitat terrorista, l'insurreccionalisme troba un nínxol d'acció entre les manifestacions i els conflictes socials. En un clar intent per instrumentalitzar-se i radicalitzar-les, l'insurreccionalisme s'infiltra en aquests moviments. Com a resultat, la qual cosa es pot preveure com un conflicte social de baixa perillositat, que degenera en situacions tals com el desallotjament de Can Vies al maig de l'any 2014.

Als moviments d'ultraesquerra generalment no toleren aquells que es mantenen al marge de les opinions polítiques, els que anomenen *Posers o Escènics*. Aquests són els que adquireixen els símbols, es vesteixen, freqüenten els ambients però no estan compromesos per la causa, pot ser que perquè en aquests grups tan radicalitzats, necessiten tenir un clar posicionament dels seus membres. Heus aquí uns exemples.

Entrevista al propietari de la distribuïdora *Kamilosetas Muskaria*⁶⁶: "Pregunta: *Dins d'un mateix moviment social, hi ha gent amb molt diferents pensaments, Què opines de l'apoliticisme que està incrustat en molts moviments?* Resposta: *Totes les postures són respectables. Sobre els apolítics que són uns putxs bastards -sic-. Tot el que fem en aquesta vida, per a mi, és política. No em serveixen excuses*".

A les conclusions finals d'un informe titulat *Moviment skinhead en Heuskal Herria*⁶⁷, redactat per diversos autors, parlen sobre grups de música que simpatitzen o són ambigus de dretes: "*Entenem que només després d'un exhaustiu treball polític, podem prendre l'arma de l'acció violenta contra aquells*

⁶⁶ <https://www.nodo50.org/kamilosetas/es/html/entrevista.html>

⁶⁷ http://www.rashmadrid.org/docs/dossier_movimiento_skinhead_euskalherria.pdf

individus que volen fer-se un buit en el nostre moviment a costa d'amagar la seva cara real, justificar la música de dretes i mantenir relació amb subjectes feixistes. És per això que parlem de lluita de classes, perquè entre nosaltres/as hi ha els qui han sucumbit davant l'enemic, convertint-se ells mateixos en enemics de les aspiracions de la nostra classe. Avui dia els apolítics i els oportunistes de dretes intenten esborrar tot el que distingeix al moviment skinhead amb la tradició de la classe obrera, la solidaritat, l'antifeixisme i l'antiracisme. Si no copegem als reaccionaris, aquests/as no cauran. No desapareixeran per si sols. Hi ha els qui volen parapetar els seus privilegis i fama en veure com aquests perillen, aconseguits a costa de l'engany i la pèrdua de la seva pròpia identitat com skinheads. Igual que van ser antany els partits nazis National Front o British Movement els qui van atreure les seves files als rapats anglesos més imbècils, és avui dia el fantasma de l'apoliticisme el que frena la lluita antifeixista en el si del moviment skinhead, recolzant-se en l'elitisme i coneixements musicals”.

10.3.1. Filosofia Black Bloc

Els activistes del Black Bloc no són manifestants, no estan aquí per protestar. Estan aquí per promoure una intervenció directa contra els mecanismes d'opressió, les seves accions són concebudes per causar danys a les institucions opressives⁶⁸. Deixa actuar al Bloc Negre, si no ho acceptes, vés a un altre lloc de la manifestació, recorda que aquesta proposta es basa en el respecte entre manifestants, hi ha espai per a totes les persones, però no interfereixis, estan exercint el seu legítim dret a defensar-se activament.⁶⁹

Un bloc negre, *black block* en anglès, no és un moviment organitzat, no hi ha una associació internacional, simplement és una tàctica de manifestació on els seus participants porten roba negra amb caputxa, amb la finalitat d'evitar ser identificats per les forces i cossos de seguretat. A les dates prèvies a les manifestacions, a les xarxes socials, se sol demanar a la gent que hi vagi de negre. És una manera que aquells manifestants que en principi no volen participar en accions violentes, inconscientment amaguen als blocs (ho hem de

⁶⁸ <http://marceloauler.com.br/black-blocs-um-desafio-a-democracia-e-ao-jornalismo/>

⁶⁹ Estrategia y táctica 25A (1ª revisión). <https://plataformaenpie.wordpress.com/estrategia-y-tactica/>

mirar com a petits grups d'atac de 10 a 20 persones entre una massa de centenars de manifestants). En funció de l'assistència, podem trobar molts blocs repartits entre una massa de milers de persones. A causa de la sensació d'anonimat que proporciona la massa, molts que no pertanyen a aquests se sumaran a realitzar llançaments de pedres, ajudar a fer barricades, etc. Amb el que en anar tots de forma uniforme (tots de negre) formen un gran bloc, que amb eficàcia el pot arribar a desestabilitzar una desena de persones que promoguin disturbis. En seguir els incidents del G20 a Hamburg (Alemanya) observem com es parla d'aquests grups⁷⁰: *“La policia ataca sense cap motiu un bloc que es manifestava sense incidents en #NoG20. Qui provoca els disturbis?... La policia ha atacat la manifestació i fracturat un bloc de 50 persones. Qui exerceix la violència?”*.

Podem veure uns apartats de la típica estratègia utilitzant la filosofia Black Bloc, en aquest cas es tracta del *Moviment 25A: Rodeja el Congrés*, que es realitzaven a Madrid⁷¹: *“Són considerades zones calentes les més properes al cordó policial i les zones d'accés al Congrés per les quals poden entrar i sortir diputats. També els carrerons, limítrofes a l'edifici assetjat, que són molt adequades pel black bloc... Plaça de Neptú: la considerarem com una zona fresca, a excepció de la zona més propera a les tanques. La funció i l'objectiu aquí serà mantenir l'espai ocupat el temps més gran possible per obstruir aquesta gran via d'accés i sortida. És zona, per tant, de resistència activa no violenta, i per això en aquesta zona no hauria d'actuar el black block, solament els grups solidaris defensius si fos necessari defensar a manifestants. A la zona propera a les tanques, que és una zona calenta, se situarà el bloc blanc, format per gent preparada per suportar tot tipus d'envits per part de les forces repressives: gasos (portar mascaretes), cops de porra (protegir totes les zones del cos amb algun tipus d'escuma i escuts protectors), pilotes de goma (casc i ulleres de motorista), etc., que tindran com a funció crear una barrera entre el cordó policial i els manifestants. Recordem que aquesta és una mobilització per a adults. El 25A els nens es queden a casa, i els adults, defensarem els seus drets i els nostres”*.

⁷⁰ <https://twitter.com/AntifaMadrid>

⁷¹ Estrategia y táctica 25A (1ª revisión). <https://plataformaenpie.wordpress.com/estrategia-y-tactica/>

10.3.2. Acció antifeixista

El terme ANTIFA és un acrònim de l'acció *antifeixista*, utilitzat des de la dècada de 1980, amb forta implantació a Alemanya. Avui dia, és una xarxa militant extraparlamentària arrelada en molts països. Actualment a Espanya, trobem la Coordinadora antifeixista de l'Estat Espanyol, i com succeeix en aquests moviments tan grans, trobem faccions i nuclis de GUV que aprofiten un missatge legítim per portar la violència en nom de tot el col·lectiu. El discurs de la Coordinadora és aixafar el feixisme en totes les seves formes, però al ser un grup tan heterogeni, la plataforma antifeixista s'organitza de forma horitzontal, sense cap tipus de junta central.

La coordinadora aplega uns 37 grups autoanomenats *Antifas*, repartits per tot l'Estat espanyols, més o menys actius a les xarxes socials. Trobem faccions de vessant anarquista fins a la marxista leninista, repartides per: *Alacant, Albacete, Almería, Astúries, Barcelona, Cantabria, Ciudad Real, Córdoba, Ejea, El Bierzo, Euskal Herria, Extremadura, Gasteiz, Granada, Guadalajara, Horta Nord, Ibi, Jaén, La Marina, La Rioja, León, Lleida, Madrid, Málaga, Manresa, Murcia, Palència, Saragossa, Salamanca, Segovia, Sevilla, Talavera, Toledo, València, Valladolid, Zafra, Zamora.*

Moviments autònoms com les *Brigades Antifeixistes (BAF), Distrito 14, Izquierda Castellana*, són clars exemples de faccions més radicalitzades en discurs, que apleguen joves de tendència *RASH (Red & Anarchist Skinheads), Redskins* majoritàriament, que provenen d'entorns hooligans. Podem afirmar que la majoria de militants tenen vinculacions amb el fenomen ultra. Llavors, en funció de l'ideari polític, la forma de combatre el feixisme l'entenen de la següent manera: *El sistema capitalista de classes, protegeix als feixistes. També un sistema patriarcal (el món dels homes) i sexista, denigra la figura de la dona. Terrorisme internacional, entenent com a tal, els atacs de països que envaeixen a altres països pel seu control polític, econòmic i militar.* Amb el que enllacen la idea de feixisme amb sexisme, i amb racisme. Tots aquests mals representen al capitalisme i el nacionalisme, llavors, l'objectiu principal és la lluita activa per reemplaçar aquest sistema per una societat sense Estats ni classes socials. El seu discurs denota certa tolerància a la violència contra els

seus antagònics; això comporta que hi hagin periòdicament enfrontaments físics, que poden acabar en homicidis.

Aquests col·lectius tenen dues dates importants: el 12 d'octubre i el 20 de Novembre. En els últims anys, les manifestacions i contramanifestacions, acaben sempre amb caceres, enfrontaments físics i actes de vandalisme contra el mobiliari urbà, i tot allò que representa el sistema capitalista.

II-lustració 14: El símbol del moviment antifeixista.

10.3.2.1. Dades de la simbologia bàsica

- a) Els colors.
El vermell, negre i blanc.
- b) La simbologia i frases.
 - Símbols antifeixistes, anarquistes i comunistes.
 - *Antifa aktion. Aixafem el feixisme. No passaran. Cap persona és il·legal. Contra el patriarcat. Carlos viu. Ni oblit ni perdó. Feixisme i racisme, instruments del capitalisme. Ni nazis ni apolítics.*
- c) Els acrònims.
Els habituals dels moviments d'ultraesquerra.
- d) Les dates.
 - 12 d'octubre, el dia de la hispanitat. El lema és: *12 d'octubre, res a celebrar.*
 - 20 de novembre, l'aniversari de la mort del dictador Franco.
- e) La música.
Qualsevol tipus d'ultraesquerra.

10.3.3. Confederació Internacional RASH

RASH acrònim de *Red & Anarchist Skinheads* agrupa a skinheads de tendència comunista i anarquista. L'any 1993 va aparèixer el grup *Resistència Skinhead*, un grup de joves de la mateixa estètica i amb tendència política d'ultraesquerra. Des del primer moment de la seva creació, deixen clar la seva condició antifeixista amb ànim d'acció directa, una manera de posicionar-se als carrers, que eren controlats pels skinheads NS. Al 1994, es crea la primera secció de RASH a Espanya.

Segons RASH⁷²: *“En aquesta primera etapa es participa en una reunió redskin en l'àmbit estatal celebrat a Burgos (1995), es participa també oficialment com RASH en la manifestació del 20-N (1996) i s'intenta dur a terme una iniciativa de reunir a tots els col·lectius skins de Madrid en la Coordinadora de Col·lectius de Caps Rapats (1998). L'any 1998 pengem en internet nostra primera web, a la fi de 1999 una renovació de militants que van recollir el testimoni amb la idea de mantenir una lluita totalment necessària seguint els plantejaments de RASH, la unitat d'acció antifeixista i anticapitalista entre skinheads anarquistes i comunistes”*. La segona etapa de RASH va lligada amb projectes, que tal com relaten són, principalment concerts, mobilitzacions i propaganda. I tal com succeeix en aquests grups d'ideologia radical, l'ambigüitat no està ben vista i provoca recels: *“encara continuen les reticències cap als plantejaments de RASH, en la seva majoria per skins que gens volen saber de cap tipus de política, postura que considerem absurda i contradictòria en la nostra condició d'obrers i skinheads. Des de quan la classe obrera i la seva lluita és apolítica?, que ens ho expliquin... en la nostra condició de skinheads ens sentim obligats a defensar a ultrança els interessos de la classe obrera i a lluitar en contra dels nostres enemics, creant així un revulsiu compacte que colpegi a l'estat capitalista i als feixistes on més els dol”*.

⁷² <http://rashmadrid.org/quienes-somos/rash-madrid/>

La capacitat d'acció de RASH com a moviment transnacional, queda acreditada amb la mobilització davant la conferència del G20 a la ciutat d'Hamburg (Alemanya) el primer cap de setmana de juliol de 2017. L'agrupació *RASH Madrid*, va firmar un manifest anomenat "*G20, welcome to hell*", juntament amb les *Brigades Antifeixistes* (BAF) de Castelló i la *Coordinadora Antifeixista* de Madrid. Segons afirmen, van acudir un grup d'activistes espanyols, a la crida internacional feta tot el moviment anticapitalista. Declaren que un cop s'han instal·lat a la ciutat, escapen del control policial i comencen a realitzar *accions de protesta* contra bancs i multinacionals; també que es van organitzar per enfrontar-se a la policia. Un cop finalitzat el cap de setmana d'aldarulls, manifesten que cinc companys de l'estat espanyol es troben presos i demanen la llibertat dels represaliats anticapitalistes. Segons el ministre de l'Interior alemany⁷³, només el divendres, primer dia dels aldarulls, uns 1.500 manifestants encaputxats (amb tàctica Black bloc) van convertir el districte comercial en un camp de batalla vestit amb barricades i fins a 20 cotxes cremats que donava una imatge apocalíptica de la ciutat. La policia va carregar i els mobilitzats van respondre llançant pedres i *còctels molotov*. Però no només es van destrossar entitats bancàries i botigues de multinacionals, també es van realitzar saquejos massius a supermercats i petits comerços de tota mena.

El logotipus del grup musical *Negu Gorriak* (Hivern Vermell), és semblant al logotipus de RASH. Aquesta banda estava molt relacionada amb els moviments *redskins* bascs. Abans de ser *Negu Gorriak*, alguns components formaven el grup musical *Kortatu*, on es movien *redskins* de l'entorn de *Jarrai*⁷⁴ (organització juvenil establerta al País Basc, fundada en 1979 i vinculada al Moviment d'Alliberament Nacional Basc, il·legalitzada pel Tribunal Suprem que la va declarar com a organització terrorista vinculada a ETA l'any 2007).

⁷³

<http://www.elperiodico.com/es/internacional/20170708/g-20-el-caos-se-apodera-de-hamburgo-6155621>

⁷⁴ <http://rashmadrid.org/2000/04/25/entrevista-a-fermin-muguruza/>

10.3.4. IAF/IRF⁷⁵

“IAF/IRF no retarda mentre espera el pròxim dalt avall social o la pròxima crisi social. Agafa el discurs i acció en les seves mans perquè el temps és ara i el lloc és aquí”⁷⁶.

IAF/IRF són els acrònims anglesos d'una organització terrorista de caràcter internacional creada a partir de la ideologia anarquista insurreccionalista o combativa. Són grups independents d'estructura horitzontal basats en el concepte de resistència sense líder. En espanyol s'anomenen FAI/FRI: *Federació Anarquista Informal* (FAI) i *Front Revolucionari Internacional* (FRI). FAI/FRI va ser una marca que va començar a estendre's a la fi de 2008 a Grècia. Anteriorment, en nom de FAI s'havien realitzat atacs a Itàlia, però com tal aquesta organització no va començar a expandir-se mundialment fins que des de Grècia se li va donar impuls convertint-la en FRI. Des de llavors, els atacs s'han multiplicat i desenvolupat en diferents llocs del planeta.

L'anarquia combativa o insurreccionalista és una branca de l'anarquisme que, bàsicament, es resumeix en la idea d'atacar a l'Estat en qualsevol lloc sempre que sigui possible, sense esperar el moment propici per fer-ho perquè, sempre és un moment propici per atacar l'Estat. Consideren a l'Estat i tot allò que els representa (forces de seguretat, presons, etc.), les entitats bancàries, les oficines de treball temporal, els polítics, l'Església, com a representacions d'un sistema corrupte i són aquests símbols els que ataquen, generalment mitjançant l'arma del sabotatge amb artefacte incendiari o explosiu. Els actors adscrits a l'anarquia combativa, són de diferents nacionalitats i es mouen per diversos països en funció de les aliances i amistats que van sorgint amb el pas del temps, no necessiten un òrgan superior jeràrquic que els ensinistri, organitzi i activi per a l'atac. Aquesta tàctica propugna que l'organització ha de ser,

⁷⁵<http://www.legaltoday.com/informacion-juridica/jurisprudencia/penal/auto-juzgado-central-de-instruccion-04-07-2014>

⁷⁶<https://325.nostate.net/2011/12/09/fire-and-gunpowder-from-indonesia-to-chile-a-proposition-for-faiirf-global/>

necessàriament, informal, i estar composta per un nombre indeterminat de grups d'afinitat, unitats nuclears, independents i autònomes. S'estructuren en xarxa al costat de grups i cèl·lules similars als quals no coneixen i només reconeixen mitjançant les accions que realitzen i difonen en mitjans de comunicació o són publicitats per aquests. En el cas dels grups d'afinitat insurreccionalista poden unir-se, o no, a organitzacions informals, com per exemple l'espanyol Gabriel Pombo da Silva⁷⁷, que va fugir de la presó de Nanclares de Oca (Langraitz) l'any 2004 i que ara es troba empresonat a una presó d'Aquisgrà (Alemanya). És un dels deu acusats per la Justícia italiana d'estar darrere de diversos atemptats terroristes realitzats entre 2009 i 2011. Se l'acusa també planejar des de presó, uns atemptats comesos a Itàlia l'any 2012 que van dur a terme anarquistes italians de la FAI/FRI. *“Dic jo que si tots passem a la il·legalitat, a la clandestinitat, estem tan acabats com si tots féssim el contrari i només ens dedicuéssim a les manifestacions folklòriques o combatives. Crec que han de coexistir tant les organitzacions formals com a informals, les accions individuals-grupals com les manifestacions públiques...i si ataco o renego de les organitzacions formals és més pels covards i canalles que en elles habiten, que per les organitzacions en si, de fet tinc en molt bona consideració a alguns militants de diverses organitzacions; fins i tot amistat, per això em dol haver de barallar a més de amb l'Estat amb gents i organitzacions del nostre món”*⁷⁸.

Els grups combatius informals es caracteritzen per:

- a) Estar formats per un nombre molt reduït d'individus amb relacions d'afinitat i de confiança absoluta. No solen ser més grans de cinc persones.
- b) Utilitzar la violència com a principal i única eina política. Tenir un projecte comú en perspectiva i la decisió ferma de portar-ho a la pràctica: l'anarquia combativa, passar a l'acció directa.

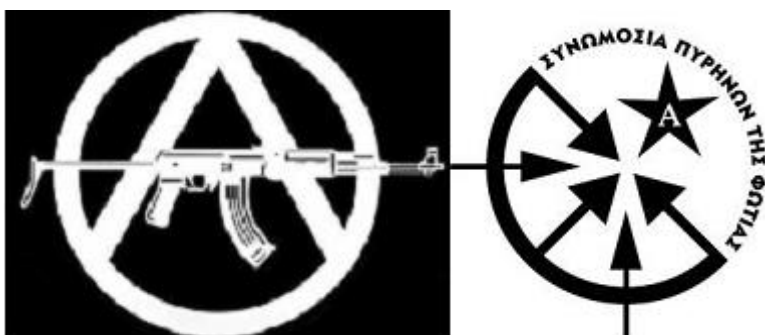
⁷⁷http://www.larazon.es/historico/4700-un-espanol-entre-los-detenidos-en-operacion-contra-el-grupo-anarquista-fai-QLLA_RAZON_465726

⁷⁸ Diario e ideario de un delincuente (2006). Gabriel Pombo da Silva. Editorial Klinamen. Pàgina 56-57.

- c) En aquest punt d'extremisme, anar marxa enrere pot suposar que la gent del mateix grup prengui represàlies violentes contra el membre que ho vol deixar per por que els delati. En relació al modus operandi, ataquen mitjançant l'artefacte incendiari o explosiu de fabricació casolana. Els artefactes són fabricats amb substàncies i materials que es poden adquirir fàcilment a qualsevol lloc. L'estratègia que solen utilitzar és l'atac espaiat en el temps on el grup ataca i es dilueix en la quotidianitat durant un temps indeterminat.
- d) Ser autònoms, independents i difícilment detectables en els seus entorns favorables. Sovint utilitzen les xarxes de cases ocupades a tot el territori nacional i europeu on s'estableixen una temporada i no solen involucrar a les persones que gestionen els centres socials ocupats (CSO) o bé centres socials ocupats autogestionats (CSOA). Mentre un grup estigui activat cap dels seus membres ha de participar en activitats que realitzin els anomenats *moviments antisistema*, com per exemple assistir a una manifestació.
- e) Per formar part de FAI/FRI, un grup combatiu informal només ha de reivindicar els seus atacs sota aquestes sigles i complir el que es coneix com a *pacte de suport mutu*. Aquest pacte es basa en, primer, l'obligatorietat dels grups d'exercir entre ells solidaritat revolucionària (per exemple atacar interessos d'Estats que tinguin a la presó a individus afins a aquesta ideologia) i, segon, seguint les campanyes d'atac que un dels grups iniciï (per exemple atacant el mateix objectiu en diferents llocs).

A Espanya no tenen consolidada cap tipus d'estructura sòlida, amb el que podem afirmar que com a molt trobem a membres d'aquests grups que venen al nostre territori de forma anònima, aprofitant les xarxes de CSO o cases d'amics, com per exemple el cas dels anarquistes del *Comando Insurreccional Mateo Morral*, detinguts per ficar artefactes explosius al nostre país.

Il·lustració 15: El símbol de l'anarquia combativa.

D'esquerra a dreta (Il·lustració 26): El símbol de l'anarquia combativa. Grup terrorista anarquista *Conspiració de les cèl·lules de foc* (Grècia), logotipus molt utilitzat entre membres fanatitzats, que reflexa la lluita armada anarquista al món.

10.3.5. Moviments antipresons

Podríem parlar de dos moviments amb recolzament internacional que operen a Espanya, com el Socors Vermell Internacional i la Creu Negra Anarquista. Després hi ha una sèrie de moviments més petits de caire regional on la defensa dels presos és basada en continguts de caràcter polític, on acusen a l'Estat de la persecució de persones militants d'ultraesquerra que han comés delictes vinculats amb un transfons ideològic, però que volen ampliar les campanyes amb altres col·lectius⁷⁹: *“Volem que les Jornades siguin un lloc de trobada i debat per a tots els antifeixistes solidaris amb els presos polítics. Encara més, veiem la necessitat d'eixamplar la lluita per l'amnistia al conjunt de sectors de la societat. És cosa de tots, perquè la repressió ens persegueix a tots. No fa diferència entre militants de diverses ideologies o moviments polítics (criminalització de la dissidència política i ideològica) com entre treballadors, estudiants, desnonats, aturats, emigrants... sectors en lluita que defensen els drets dels més desvalguts, afectats cada cop més per les restriccions i empobriment de les condicions de vida a que ens sotmet el sistema capitalista i l'eliminació de les llibertats”*.

⁷⁹ <https://jornadesamnistiabarcelona.wordpress.com/>

Solen utilitzar la xarxa de CSOA (Casals Socials Okupats i Autogestionats) per organitzar els esdeveniments i donar allotjament a la gent que ve d'altres ciutats⁸⁰: “*Si ve pena de fora, pot avisar abans per quedar-se a dormir que en aquest cas no hi hauria problema, i sobretot, no portar gossos, que no els agraden les xerrades ni els concerts de cantautors, ni d'un altre tipus*”.

10.3.5.1. Socors Vermell Internacional.

Més conegut amb l'acrònim espanyol SRI⁸¹ (*Socorro Rojo Internacional*), és un moviment internacional organitzat per la Internacional Comunista en 1922. Creada perquè funcionés com una Creu Vermella internacional i independent de qualsevol organització o confessió religiosa. El SRI va conduir campanyes de suport als presoners comunistes i va reunir suport material i humanitari en situacions específiques. El SRI va aparèixer a Espanya com una organització assistencial durant la revolució d'Astúries en 1934. L'organització es va expandir a Barcelona al gener de 1936 amb l'objectiu d'oposar-se al feixisme en múltiples fronts. El POUM, un partit Trotskista a Espanya, va organitzar un Socors Vermell paral·lel en oposició al Socors Vermell Internacional. En 1975, impulsat pel Partit Comunista d'Espanya (reconstituït), *PCE(r)*, va haver-hi un primer intent de fundar-ho clandestinament. Va néixer lligat a la lluita per l'amnistia. La seva experiència va durar fins a 1981 quan van ser il·legalitzats.

a. Filosofia del grup

Segons SRI, els seus principals objectius són: “*desenvolupar la solidaritat amb la resistència, organitzar la lluita antirepressiva en la seva permanent denúncia contra el terrorisme d'estat i el feixisme i desenvolupar la solidaritat amb tota persona represaliada per raó de la seva lluita o idees anticapitalistes, antiimperialistes i antifeixistes*”.

⁸⁰ Jornades anticarceràries de Cornellà del 2007, <http://barcelona.indymedia.org/newswire/display/318158/index.php>

⁸¹ <http://www.presos.org/es/> - https://es.wikipedia.org/wiki/Socorro_Rojo_Internacional

Aquestes són les nostres reivindicacions mínimes⁸²:

- *Amnistia total pels presos polítics.*
- *Derogació de les lleis i tribunals especials de repressió (Audiència Nacional, Llei antiterroristes...).*
- *Llibertats polítiques i sindicals plenes. Llibertat d'expressió, organització i difusió.*
- *Restitució de les conquestes econòmiques, socials i laborals dels treballadors.*
- *Dret d'autodeterminació i independència per a les nacions oprimides per l'Estat espanyol.*
- *Sortida de l'OTAN i altres organitzacions militars imperialistes.*

10.3.5.2. Creu negra anarquista

La Creu Negra Anarquista (CNA)⁸³ és una organització que pertany a l'*Anarchist Black Cross* (ABC), que són grups, autònoms i informals, que promouen la llibertat dels presos, principalment anarquistes. Els orígens de l'organització daten de la Revolució russa, on es va crear una institució a la qual es va dir *Creu Vermella Anarquista* per organitzar l'ajuda als presoners polítics del règim tsarista i a les seves famílies. Durant la Guerra Civil Russa, se li va donar el nom de la CNA actual per evitar confusions amb la Creu Vermella, que també actuava al país. Aquesta organització a data d'avui proposa abolir els sistemes penitenciaris (centres d'adults i de menors), donant suport a diverses alternatives a les presons, com un sistema d'indemnitzacions i compensacions materials o treballs comunitaris. Trobem que hi ha com una mena de Federació d'associacions espanyoles anomenada *Federació de Grups de la CNA de la Península Ibèrica i les Illes*, on adverteixen: “*En aquesta organització s'ingressa*

⁸²<http://www.caesasociacion.org/index.php/movimientos-sociales/libertades/152-La-Audiencia-Nacional-condena-a-4-militantes-del-Socorro-Rojo-Internacional-6-del-PC-E-r-y-2-de-los-Grapo-a-un-total-de-86-a-de-presi> - <http://www.presos.org.es/>

⁸³https://es.wikipedia.org/wiki/Cruz_Negra_Anarquista

per lluitar". També disposen d'uns estatuts⁸⁴ que estan dividits en diferents apartats:

1. Principis, tàctiques i finalitats.
2. Relacions amb altres grups.
3. Com formar un grup CNA.

La finalitat és recolzar principalment presos anarquistes, però també als anomenats presos socials, o com expliquen, persones (menors d'edat inclosos) abocades a delinquir per culpa del sistema capitalista injust, sempre que no entrin en contradicció amb el sentir anarquista de l'organització CNA, tant en la qualitat del suport demandat com en l'actitud del pres. Però ni la ABC com la CNA no treballa, ni assumeix, ni recolza a presos que contradiguin l'esperit anarquista com a membres dels cossos de seguretat de l'estat en totes les seves variants, incloent-hi a militars i funcionaris de presons.

a. Assumir la lluita

Assumir la lluita a favor d'un pres implica fer-se càrrec de l'assistència jurídica, ajudar a cobrir les seves necessitats materials, així com visites i suport moral, crear campanya de denúncia i informació al carrer, intentant implicar al nombre més gran de grups de CNA i ABC, i afins en la campanya. Als seus estatuts indica que *el fet d'assumir o recolzar a una persona presa serà decisió, en primer terme, del grup local, amb la necessitat de ser confirmat i contrastat per tota la federació de CNA/ABC, que tindrà sempre (amb tots els riscos que comporta avalar a un pres) l'última paraula i decisió sobre quin pres serà assumit o recolzat. Aquesta decisió estarà sempre supeditada a l'assemblea de grups de CNA/ABC, sent aquesta qui determinarà cada cas, previ contrast de la situació i motius pels quals estigui empresonat el pres que reclami suport. CNA/ABC, davant la petició de suport o d'assumir a un pres, podrà sol·licitar a aquest tota la informació necessària per tenir les majors garanties que l'organització no està sent enganyada ni manipulada per ningú, amb el greu perjudici que per a CNA/ABC poden suposar aquestes situacions.*

⁸⁴http://www.nodo50.org/cna/?page_id=21

La CNA no es relaciona amb grups i ONG que rebin subvencions, perquè es declaren en una lluita autogestionada i anarquista. Tampoc accepten aquelles persones vinculades a partits polítics i a organitzacions que contradiguin el fet de sentir l'anarquia de CNA/ABC (sectes religioses, membres de forces de seguretat de l'estat, i grups i sindicats *anti obrers –sic-*).

Les delegacions de la Creu Negra Anarquista les trobem repartides per: Bielorússia, Bifurcación Bogotá, Txèquia, Cleveland, Estat italià, Gante (Bèlgica), HellGate (New York), Los Ángeles (Califòrnia), Mediterrani – Sud, Mèxic, Moscou (Rússia), Noruega, Perú, Porto Alegre, Poznan (Polònia), Rio de Janeiro, Tactical Defense (EUA). També trobem la vessant esportista catalana de la *Creu Negra Duatlètica*.

b. Consells de CNA per escriure a un pres.

Hi ha tot un seguit d'instruccions per *evitar deixar rastres als repressors*, i que són els següents:

- No ficar formes de localització com a mòbils, ni cap altra, si pot ser, més que l'estrictament necessària perquè la persona presa contacti amb tu.
- L'Estat i els seus mercenaris solen controlar estrictament tota la correspondència dels presos polítics. De vegades han criminalitzat a companys que escrivien a presos. Mantingues la precaució.
- Si desitges mantenir correspondència amb freqüència, fes-ho saber i sobretot sigues sincer. Si només escrius per a suport puntual, igual. La presó intenta destrossar els sentiments de les persones preses, una carta en moltes ocasions és el millor que li passa a una persona presa en un dia, setmanes o mesos. Tingues en compte que tu estàs fora i que el segrest penitenciari és dur.
- Mai promets alguna cosa que no puguis complir.
- Informa't de les persones a les quals escrius.
- Mai enamoris o tractis d'enamorar algun pres. Això és bastant inhumà i cruel. El suport mutu no és lligar, ni les cartes una forma de xatejar.
- No siguis impacient. En general els presos triguen molt a escriure, sobretot aquells que es troben en règims d'aïllament com el FIES.

- Recorda que molts presos tenen el correu intervingut i les seves cartes són obertes i examinades pels carcellers. Ells tenen la potestat de lliurar o no una carta.
- Si li escrius a un company i no contesta, no et desanimis i segueix intentant-ho.
- Posa salutació i data. Per ells és important saber la data, així poden veure si els retenen el correu.
- Acomiada't de forma propera i amigable i posa la direcció a la qual desitges que et contesti o indica-li que et respongui a la qual apareix en el remitent.

c. La Defensa Tàctica Caucus (TDC)⁸⁵

És un grup nord-americà establert a Jacksonville (Florida), que informa i entrena sobre autodefensa física i el maneig d'armes de foc, especialment dirigit a membres d'ultraesquerra i en particular a membres anarquistes de tot el món. La TDC no deixa de ser un entrenament amb armes de foc aplicat sota el marc de la tolerància de l'administració i les lleis nord-americanes. Sobre els anys noranta del segle XX tenia una activitat molt estable, actualment no disposem d'informació de la seva permanència, però els seus manuals continuen circulant per les xarxes socials. La política del TDC és: *“Si esperes molt de temps, pot ser massa tard per aprendre a defensar-te... Les persones que vénen descobreixen de pressa que és dur disparar directament a un objectiu de cartró davant d'ells”*.

10.3.5.3. La Xarxa Rescat

La xarxa Rescat es defineix com un *col·lectiu de suport als presos i les preses polítiques catalanes*. Col·laboren amb *Socors Roig Internacional* i el *Moviment Pro Amnistia i Contra la*

⁸⁵ <http://www.abcf.net/tdc/>

Repressió (Euskal Herria), formant part d'una coordinadora de recolzament de presos, que va assentar les bases d'actuació al maig de 2017 a Barcelona⁸⁶.

*“Un pres polític és qualsevol que es mantingui a la presó o detingut d'alguna altra forma, per exemple, sota arrest, perquè les seves idees suposin un desafiament o una amenaça per al sistema polític establert, sigui aquest de la naturalesa que sigui. Com que les opinions o les actituds no acostumen a ser objecte de legislació, sol ser difícil determinar exactament qui són els presos polítics a partir dels càrrecs que se'ls imputen; una excepció la constitueixen els acusats de traïció o espionatge, tot i que generalment no es compten com a presos polítics. La condició de pres polític, per tant, sol ser objecte de disputes; molts dels presoners considerats polítics per grups activistes són qualificats pels governs als que s'oposen de terroristes o subversius”*⁸⁷. La xarxa Rescat es va crear a l'any 2001 amb la desarticulació dels escamots d'ETA que operaven a Catalunya. A un dels que es va donar suport a través d'una coordinadora, *FreeJuanRa*⁸⁸, és a Juan Ramón Rodríguez, àlies *Juanra*, cantant de KOP, grup de música polititzada d'ultraesquerra, condemnat i empresonat per col·laboració amb ETA. Actualment no tenen molta activitat a les xarxes socials, només continuen de forma activa a *Facebook*, donant suport a ciutadans bascos i catalans encausats d'enaltiment del terrorisme. Una de les seves últimes campanyes, del maig de 2017⁸⁹, demanaven a través de *bons d'ajut* de 5, 10, 20 i 50 euros, poder finançar un tractament odontològic a la mallorquina Marina Bernadó, actualment a la presó de Rennes (França) per formar part de la xarxa de suport d'ETA.

⁸⁶ <https://jornadesamnistiabarcelona.wordpress.com/>

⁸⁷

<https://www.facebook.com/RescatPreses/photos/rpp.264975256873897/1403251026379642/?type=3&theater>

⁸⁸ <http://www.freejuanra.org/catalan/index.html>

⁸⁹

<https://www.facebook.com/RescatPreses/photos/rpp.264975256873897/1418320541539357/?type=3&theater>

II-il·lustració 16: Cartelleres dels moviments antipresons

A la il·lustració 27, trobem d'esquerra a dreta campanyes mediàtiques: Socors Roig Internacional, Creu Negra Anarquista, Rescat.

10.3.6. Partit Marxista Leninista Reconstrucció Comunista.

L'anomenat Partit Marxista Leninista Reconstrucció Comunista, el PML-RC, o simplement RC, és una organització política que es trobava en tancament cautelar⁹⁰ de les seues del partit i el cessament d'activitat, per resolució dictada pel Jutjat Central d'Instrucció núm. 6 de Madrid, en les Diligències prèvies, procediment Abreujat 31/2013, arran de l'enviament que van realitzar de dos dels seus afiliats com a brigadistes al conflicte de Rojava, al Kurdistan. Es van associar amb les organitzacions YPG (per a homes), i YPJ (per a dones), considerades pels organismes internacionals com els braços armats del PKK Turc, catalogat com organització terrorista. La finalitat del PML-RC és una lluita activa contra el *DAESH* (organització terrorista internacional d'etiològia gihadista), al que consideren un invent del sistema capitalista en general, i els Estats Units en particular, per justificar guerres, invasions i qualsevol atrocitat en nom de la llibertat i de la humanitat. Van ser detinguts varis membres del partit amb l'acusació de col·laboració amb organitzacions terroristes. Disposen de cert recolzament internacional com podem apreciar en aquest manifest⁹¹ firmat a Tunísia: “*La detenció del vostre líder i la decisió de prohibir el vostre partit és*

⁹⁰ Al juny de 2017 continuava el tancament cautelar del PMLRC i les seves seues. https://sede.mir.gob.es/nfrontal/webpartido_politico/recurso/partido_politicoDetalle.html

⁹¹ I Congrés de KIFAH (Tunísia). Partit Patriota Democràtic revolucionari del PPDS de Tunísia, el primer congrés del qual va tenir lloc en Korba (Tunísia) el 23 i 24 d'abril i on es va aprovar la següent resolució en solidaritat amb el PMLRC espanyol.

*una prova de la hipocresia del govern espanyol com un exemple de tots els governs capitalistes reaccionaris que estan contra les llibertats i contra la humanitat*⁹².

Actualment el PML-RC continua les seves activitats com a moviment polític, però que mai s'ha presentat a cap tipus d'eleccions des de la data de la seva creació, l'any 2009.

10.3.6.1. Història del PMLRC

Aquest partit polític il·legalitzat⁹² temporalment l'any 2017 per l'Audiència Nacional, estava constituït per aproximadament 60 persones des que es va fundar l'any 2009. Al 2016 es van detenir a Madrid a dues persones acusats de col·laboració amb organització terrorista, el seu ensinistrament en ús d'armes de guerra, maneig d'artefactes explosius i tècniques en guerra de guerrilles. Fins i tot van participar en un conflicte armat estranger sense l'autorització de l'Estat, sent acusats també de posar en greu risc amb la seva participació els interessos nacionals. Amb les detencions també volien evitar un possible *efecte crida* de joves d'entorns d'ideologia radical. Segons el l'Audiència Nacional i el Ministeri de l'Interior⁹³, queda provat que hi ha connexions d'entorns radicals espanyols amb l'organització terrorista d'origen kurd del *Partit dels Treballadors del Kurdistan, Confederació de Pobles del Kurdistan* (PKK – KCK), que manté el seu aparell militar tant a Síria com a l'Iraq, amb la denominació – YPG (homes) i YPJ (dones). Integrades en les YPG, i sota la denominació de "Brigades Internacionals", són varies les organitzacions de radicals d'ultraesquerra espanyoles que manifesten el seu suport i fins i tot participen activament en el conflicte com és el cas del *Partit Comunista Marxista Leninista de Turquia* (MLKP). Estan germanats solidàriament per la causa comunista amb la formació espanyola PMLRC i han compartit les seves pàgines d'Internet i les seves manifestacions públiques, portant indistintament les seves banderes. Segons el Ministeri de l'Interior, els detinguts han participat activament en diferents mítings flanquejats per aquestes banderes, del que

⁹² Informació extreta de l'Acte judicial del Jutjat Central d'Instrucció Número 6, de l'Audiència Nacional, del 23 de gener del 2017.

⁹³ <http://www.interior.gob.es/web/interior/noticias/>

queda constància en les seves aparicions, tant a les xarxes socials, com en les seves aparicions televisives. Disposa d'una organització juvenil, la Jove Guàrdia Bolxevic, on el més joves s'intrueixen políticament en l'ideal marxista leninista.

El seu líder està considerat segons l'Audiència Nacional com el que va seleccionar personalment als brigadistes. Donats els seus coneixements en arts marcial i el seu carisma en el grup, als components del mateix els obligava a portar armes i supervisava l'obtenció d'armes, defenses i explosius clandestinament per apilar a la seu del partit. A l'encarregat de la seguretat del partit se li va trobar un arma de foc i munició, a part també, una pistola inutilitzada, dos cartutxos d'escopeta, 5 cartutxos de salva, 9 navalles normals, 2 navalles plegables automàtiques de doble fulla, una navalla tipus papallona, un matxet, dues espases japoneses, dos punys americans, una cadena amb cinc puntes, un kubotan, unes manilles policials, un martell trenca cristalls, i dos esprais de defensa personal.

10.3.6.2. Els brigadistes

Al marge de l'organigrama del PMLRC, i en la seva condició de Brigadistes, dos membres van ser enviats a la regió siriana de Rojava, sortint des de Madrid el dia 25/12/2014, via Düsseldorf (Alemanya) i Erbil (Iraq), on van rebre instrucció militar per entrar en combat contra l'organització terrorista Estat Islàmic. Els dos voluntaris espanyols es van integrat temporalment en les YPG, que és una organització paramilitar amb presència en el nord de Síria depenent i subordinada del braç armat auxiliar de l'organització terrorista PKK-KCK, així declarada pel Govern Turc, el Departament d'Estat dels Estats Units, el Govern Alemany i per la Unió Europea, conforme a la Decisió 2011/430/PESC de 18/07/2011 (llista de persones, grups i entitats sobre l'aplicació de mesures específiques de lluita contra el terrorisme). Van participar activament en els combats des de la primera línia de foc, tornant sis mesos després a Espanya i sent detinguts i empresonats per diversos delictes abans comentats. Dels dos brigadistes, l'anomenat *Camarada Martos* va declarar a la premsa espanyola⁹⁴:

⁹⁴http://www.elespanol.com/espana/20170211/192981207_0.html

“No sé a quants islamistes vaig matar, però no em donen cap pena”, segons l’Audiència Nacional, continua molt actiu, tenint diversos antecedents policials per possessió d’armes blanques. L’altre brigadista detingut, anomenat *Paco Arcadio* declarà⁹⁵: “No, no sóc un heroi, no he fet gens extraordinari. Jo sóc un comunista-leninista. Un soldat”.

Podem destacar de les informacions analitzades una mica les característiques ideològiques dels brigadistes i trobem indicadors de radicalització:

- a) Sent encara menor d’edat, *Paco* s’havia embarcat en una vaga de fam a Madrid a favor dels presos kurds. Era habitual veure-ho organitzant actes polítics i culturals. Poc després entraria en PML-RC. Mostra sempre orgullós una sivella del cinturó amb la falç i el martell dins d’un estel, afirmant que “*És autèntica, de l’època de Lenin*”. No ha volgut mai declarar a quanta gent va matar durant els sis mesos que va estar en combat.
- b) *Martos* és un habitual de la policia, de tendència skinhead comunista. Va treballar de porter de discoteca. Afirmar en una entrevista⁹⁶ que sempre va armat amb navalles: “*Ho porto com a autodefensa. Por no tinc. No deixaré de sortir al carrer. Si alguna vegada em vénen, em defensaré. Mira el que va passar a Londres, que van entrar amb ganivets a un autobús i van començar a matar gent. Lògicament no deixaré que passi això aquí, no ja per mi, sinó per la resta de gent que viu aquí i que viu amb por*”. A la mateixa entrevista li pregunten per la simbologia que porta en una dessuadora blau fosc amb les lletres *Frontoviks* en el pit: “*És el nom d’una unitat de les tropes de xoc de la Unió Soviètica que estaven disposades a morir pel que estaven lluitant*”. Els tatuatges li arriben fins a les mans, on porta l’acrònim O.F.C.: “*Organització, Formació i Combat. És el lema del partit (PML-RC)*”. I assegura haver conegut als membres del PML-RC en un gimnàs on practicaven arts marcial.

⁹⁵ <http://www.elmundo.es/cronica/2015/07/12/55a0c8c2e2704eca698b456c.html>

⁹⁶ http://www.elespanol.com/espana/20170211/192981207_0.html

Com podem observar en el discurs, estètica i vestimenta d'aquests dos brigadistes, veiem diversos factors de radicalització. Tots dos van acabar per decidir anar de forma voluntària a un enfrontament armat, i on asseguren haver matat persones. En aquest cas veiem el factor de captació a dins d'un gimnàs, tal com confessa un d'ells.

En una entrevista⁹⁷ realitzada a un ex membre del PML-RC que es declara *dissident* per discrepàncies internes va declarar el següent: “*jo vaig estar un temps amb aquests de RC (no determina ni el temps ni les dates), muntàvem manis molt guapes, tots en formació amb les banderoles i fèiem grafits polítics per la ciutat (no declara quina en concret), en general érem uns fanàtics (es riu) dels postulats d'Enver Hoxha. La lluita se centra principalment en contra el Capital, el Sistema i després, tot aquell que no segueixi els principis del marxisme leninisme... Els postulats del Marxisme Leninisme són el meu referent màxim, però al final t'adones que és una merda perquè es toquen tant els extrems que amb prou feines hi ha diferències. Et parlo sempre de RC, que és el més extrem que he viscut. A RC si no ha canviat, tenien 5 secretaries, on hi ha un líder sobre el qual gira tot, el Rober, que és el secretari general del partit. Hi havia un buró, que era el seu nucli més proper, i que era el que realment manejava el partit. La seva mà dreta i alhora responsable de Seguretat, Carlos. El responsable d'Ideologia, l'Adrián. Era com una estructura paramilitar de dictadura soviètica (riu). Per Tarragona ens movien molt, igual que per Madrid i València. De fet el contacte amb l'alemany que va facilitar el viatge a Síria als compas va ser a València. Estàvem establerts com a partit polític, però el jutge Eloy Velasco ho va il·legalitzar... Rober té un germà, que va començar al principi, però per disputes ideològiques i de lideratge van arribar a les mans i no es podien veure. Perquè vegis, ja en la teva pròpia família, el teu propi germà!, repudiat fins a aquest nivell. Al final retorcen els principis per adaptar-los als seus interessos. Per exemple amb els Bukaneros i altres com el PCE(r) no ens podíem veure. Tampoc podíem veure als comeflores (Podemos, Esquerra Unida i les Marees), als hippies (moviments pacifistes), als guarros tirats (okupes), i com no, als guarros purs fills de puta*

⁹⁷ Entrevista realitzada a Sabadell (Barcelona) a àlies *JuanFer*, l'abril del 2017.

(nacionalsocialistes). En general, tots eren els nostres enemics... No ens drogaven cap de nosaltres, érem Marxistes Leninistes purs, on no et drogues, on es fomenta el culte al cos en el gimnàs i l'autodefensa a través de les arts marcial com el Krav Maga o la boxa. Compràvem proteïnes i altres coses de gimnàs. Teníem contactes i idees en comú amb la filosofia d'ETA per exemple. Teníem un llibre teòric, Desmuntant a Mao, qüestions sobre un revisionista, de Juan Mesana, però és un pseudònim, és el que va usar per donar entrevistes en La Sexta (TV) quan van anar a Síria els dos camarades, en realitat és en Rober... A La Sexta al principi sí apareixia com Juan Mesana, després ja altres vegades com a Roberto quan se li va detenir. Ens passàvem hores estudiant el comunisme. De fet teníem classes a la seu del partit, i examen una vegada cada 15 dies, i si no ho superaves, passaves a una comissió de garanties i aquestes merdes. Vaig parlar amb gent de Pozuelo (Madrid) que els coneix de tota la vida i em van confirmar que alguns d'ells eren d'extrema dreta abans de ser d'extrema esquerra, a mi això ja em va ratllar molt... Amb els del PCE(r) ens vam pegar alguna que una altra vegada per conflictes ideològics purs. De fet el conflicte era estrictament ideològic amb el PCE(r), però portat a l'extrem de la violència i les ganivetades... jo ja hem vaig marxar al poc d'il·legalitzar-nos, no volia saber res més de tot això”.

D'esquerra a dreta (II-lustració 28) trobem les banderoles dels grups YPG i YPJ. La bandera tricolor de Rojava. Bandera de combat del Batalló de Resistència Internacional.

II-lustració 17: Colors i banderes de Rojava.

10.3.6.3. Dades bàsiques de la simbologia

- a) Els colors. Són el negre i vermell (comunisme); el vermell, groc i verd (bandera de Rojava).
- b) La simbologia.
 - La falç i el martell dins una estrella vermella de cinc puntes. Els símbols de la YPG i YPJ. Simbologia comunista i antifeixista.
- c) Els acrònims. PML-RC. RC. YPG. YPJ. OFC.
- d) Les dates.
 - 01 de maig, el dia del treballador.
 - 09 de maig, dia de la victòria. Contra els nazis, l'any 1945 a la segona guerra mundial.
 - 06 al 08 de novembre del 1917, la revolució russa.
 - 17 de març del 2016, obtenció de l'autogovern de Rojava.
- e) La música.

Qualsevol tipus ultraesquerra, tant nacional com estrangera. Tenen preferència per grups de música rock comunista com *Núcleo Terco* (espanyols) o *Banda Bassotti* (Italians).

10.3.7. Partit Comunista d'Espanya Reconstruït. PCE(r).

L'any 1967 s'escindeix de l'organització del Partit Comunista d'Espanya a París (França), un sector de vessant maoista anomenada *Organització de Marxistes Leninistes Espanyols* (OMLE). L'OMLE, es crea a través⁹⁸ de nuclis dissidents del Partit Comunista d'Espanya (PCE), més endavant es sumen xarxes radicalitzades de grups estudiantils i faccions nacionalistes provinents de filosofies extremistes de tipus marxista leninista, que s'oposen a la suposada debilitat del PCE en el procés de la Transició espanyola⁹⁹. Al seu primer congrés, celebrat el 1975, poques setmanes abans de la mort del dictador Francisco Franco, decideix dissoldre per formar el Partit Comunista d'Espanya (reconstituït), amb les sigles PCE(r). La seva base social

⁹⁸ Castro Moral, L. (2016). GRAPO. *Tiempo devorado*, 3(1), 0053-73.

⁹⁹ Martín, J. G. (1984). *Historia del PCE (r) y de los GRAPO*. Contra Canto.

i política es va anar reduint progressivament i el PCE(r) va quedar reduït a un grupuscle, il·legalitzat en 2003 en virtut de la Llei de Partits, perquè les autoritats espanyoles li han vinculat amb l'organització Grups de Resistència Antifeixista Primer d'Octubre (GRAPO), considerant-la l'Audiència Nacional el seu braç armat, autora de gran nombre d'assassinats, robatoris i atemptats de diversos tipus. Actualment el PCE(r) està il·legalitzat per l'Audiència Nacional.

Segons la Sala Segona en STS 25-9-2008 ja va declarar que PCE(r) i el GRAPO constituïen l'organització unitària, consideració que coincideix amb l'exposat en la sentència dictada el 12-1-2006 per la Sala Segona del Tribunal de Gran Instància de París. Durant algun temps, les sentències de l'Audiència Nacional van separar, com a organitzacions diferents, PCE(r) i GRAPO. Però al final es va poder provar que constituïen una organització unitària, les funcions de la qual eren funcionalment interdependents. El conglomerat PCE(r) i GRAPO estava constituït per una pluralitat de persones jeràrquicament estructurada de manera estable per al compliment de les seves funcions, entre les quals es trobava els atacs violents i armats contra persones i patrimonis, amb finalitat de subvertir l'ordre constitucional. El PCE(r)¹⁰⁰, segons la sentència professa el més extremista marxisme-leninisme, i a més de la captació, formació ideològica, admissió i canvi de destinació dels seus membres, practica la propaganda activa com a mitjà de difusió de les seves idees i de captació de nous membres. El PCE(r), representaria el braç polític de l'antiga organització terrorista GRAPO, que ensinistrava als militants polítics a tècniques de guerrilla, lliurant-los el *Manual del Guerriller*, per un altre cantó mantenir normes de seguretat per evitar ser investigats per les forces de seguretat, a més d'adoctrinar-los políticament a fi de garantir *el compromís amb la causa* i un alt grau de fidelitat amb la Direcció, evitant qüestionar les accions armades o qualsevol altre tipus de violència.

¹⁰⁰ Tribunal Suprem. Sala penal. Secció: 1. Data: 07/03/2012. STS 2056/2012 - ECLI: ES:TS:2012:2056

10.3.7.1. Jornades politicomusicals.

A les *Jornades per l'Amnistia dels Presos Polítics*, realitzades a Madrid el 06 d'octubre del 2012, podem analitzar com es van complint els indicadors de radicalització exposats en aquest manual.

Primer va començar la jornada, amb una Xerrada a càrrec de Juan Manuel Olarieta, advocat i com defineixen en aquest moviment, un *represaliat polític*. També va comptar amb la presència de José Balmón, *ex-pres polític del PCE(r)*, tal com es va anunciar al programa. Un cop acabada la xerrada, es va presentar un llibre de poemes titulat *Amb la solidaritat per bandera* per part d'Aitor Cuervo i Pablo Hasél. Per finalitzar va haver un concert al mateix espai per part dels grups *La Plataforma*, *Pablo Hasél*, *RPG-7* i *Núcleo Terco*. Com podem observar, la música polititzada és un canal de reforç d'un missatge ideològic i una forma d'atreure a gent jove que potser no està familiaritzada amb trobades de tipus polític però que desitja participar d'un esdeveniment tant variat.

Un dels ponents va ser José Balmón Castell. Havia estat un dels antics màxims responsables de GRAPO. Segons la policia, Balmón va participar el 1984 en l'atemptat en què van morir dos policies nacionals a Leganés (Madrid); en el segrest d'un director de la sucursal del Banc de Bilbao de Madrid; i en l'organització de la infraestructura dels impostos revolucionaris creats pels GRAPO i que extorquia a un miler de persones¹⁰¹. En aquestes jornades Balmón declarà¹⁰²: *“És una alegria trobar-nos aquí amb tanta gent jove... I amb unes ganes immenses de veure que tot això ha valgut la pena, tots aquests anys de resistència, una nova generació reculli el testimoni, perquè venen temps durs, i no hi ha un altre camí que la lluita i la revolució, i el socialisme... Les nostres preses i presos són una bandera que no pot caure, ni caurà, i perquè vosaltres recollireu aquesta bandera d'un moment a un altre, alguns amb més o menys dubtes, però no teniu una altra sortida, aquesta és l'única sortida. Visca el PCE(r)! (aplaudiments)”*.

¹⁰¹ https://elpais.com/diario/1984/05/08/espana/452815204_850215.html

¹⁰² La xerrada completa es troba a: https://www.youtube.com/watch?v=9lp_ktttQLg&t=3129s

L'altre ponent, Juan Manuel Olarieta, explica el succés ocorregut amb l'explosió d'una bomba a Madrid, en els baixos d'una empresa de treball temporal (ETT), anomenada *People*, el 29 de gener de 1998. L'artefacte explosiu, fabricat amb un quilo de substància explosiva, tenia com a objectiu un sector (les ETT) que, segons els GRAPO, havia de ser atacat perquè aquestes empreses abusaven de mà d'obra barata i jove¹⁰³. La bomba no va causar ferits però va destrossar els baixos del local i va afectar el restaurant i a l'edifici en el qual estaven situades les dues empreses. *“Un mes abans que els GRAPO possessin el petard, i es carreguessin no només l'ETT, sinó el restaurant, ho van volar. Doncs resulta que hi havia hagut una vaga, una sèrie de protestes, els sindicats s'havien queixat, però clar, el paper dels sindicats arriba fins a on arriba!... Però clar!, una cosa és predicar i l'altra és donar blat. Tot aquest moviment que hi havia aquí i que no era capaç de donar més que el que pot donar una lluita sindical... fins que arriba una organització, i ho vola. Volen l'ETT, i volen el restaurant. Hi ha determinats tipus de lluita, que van més enllà del que el moviment obrer pot donar de si, per si mateix... i per tant existeix aquesta relació i aquesta lluita entre el moviment sindical i un moviment armat clandestí com són els GRAPO”*.

II-lustració 18: Colors i banderes del PCE(r)

D'esquerra a dreta (II-lustració 29): El símbol del PCE(r). El símbol imitant la bandera comunista. La bandera republicana amb l'estel vermell. Campanya del *Camarada Arenas*. Campanya per la llibertat dels presos polítics.

¹⁰³ https://elpais.com/diario/1998/03/16/espana/890002817_850215.html

10.3.7.2. Dades bàsiques de la simbologia

- a) Els colors. Són el negre i vermell (comunisme).
- b) La simbologia.
 - La falç i el martell sota una estrella vermella de cinc puntes. La bandera espanyola republicana amb una estrella vermella de cinc puntes. Simbologia comunista i antifeixista.
- c) Els acrònims. PCE(r).
- d) Les dates.
 - 01 de maig, el dia del treballador.
 - 09 de maig, dia de la victòria. Contra els nazis, l'any 1945 a la segona guerra mundial.
 - 06 al 08 de novembre del 1917, la revolució russa.
- e) La música. Qualsevol tipus ultraesquerra, tant nacional com estrangera. Tenen preferència per grups de música rock comunista i rap polític.

11. Annex 3. El moviment *hooligan* i ultra

*“El nostre poder de coacció (el grup ultra) contra l'exhibició de símbols espanyols (a la grada) s'ha fet, cosa que crec que és positiva. Jo no estic acostumat d'estar al costat i parlant amb un que porta la samarreta de la selecció espanyola”*¹⁰⁴.

Tal com diu al preàmbul de la Llei 19/2007 contra la violència, el racisme, la xenofòbia i la intolerància en l'esport, *la violència en l'esport és un element estretament relacionat amb l'espectacle, per la mateixa atracció que genera el fenomen de la violència. Aquesta, per aquests motius, té sovint una gran repercussió en els mitjans de comunicació, que, a vegades, reproduïxen fins a la societat els incidents violents, siguin de paraula, siguin de fet. Aquesta presència de la violència esportiva en els mitjans de comunicació arriba a entelar, quan no a posar en dubte o a contradir, els valors intrínsecs de l'esport com a referent ètic i de comportaments.* Segons el Cos Nacional de Policia¹⁰⁵, prop de 7.000 aficionats radicals, anomenats ultres o hooligans, estan repartits a Espanya entre 30 a 40 grups de diverses ideologies, des del nacionalsocialisme o la ultraesquerra, fins a l'independentisme. Aquests grups són coneguts per la seva violència gratuïta i per portar una perfecta organització. Molts dels membres més actius, tenen antecedents policials i penals, relacionats amb pertinença a banda organitzada, homicidis, lesions, extorquir, traficar amb drogues i per robatoris.

Hi ha un matís que ens hem de plantejar on els aficionats al futbol majoritàriament siguin del grup que siguin, segueixen un procés maduratiu referit en la inclusió al seu estil de vida dels símbols que exhibeixen i també com canalitzen les emocions en funció dels resultats esportius. Hem de veure que gran part dels disturbis més greus en la primera dècada del segle XXI a la ciutat de Barcelona estan relacionats amb les celebracions futbolístiques, on es descarrega violència contra el mobiliari urbà de la ciutat principalment. Un altre

¹⁰⁴ Membre ultra del grup ultra Desperdicis. *Futbol i política. Primer cercle de xerrades de l'APS*. Barcelona. 01 de novembre de 2013.

¹⁰⁵ http://www.telecinco.es/elprogramadeanarosa/mapa-grupos-ultra-futbol-Espana_2_2365155045.html

tipus de violència és en la rivalitat entre aficions, implantada a totes les categories, des de la primera divisió a les més petites. I també hem de recordar les imatges de violència en els estadis on juguen els més petits i veiem baralles de grups de pares.

Troblem que la violència integra part d'un estil de vida dels seguidors més fanàtics de l'esport que s'autodenominen *hooligans* o *ultres*.

Un dels aspectes més curiosos dels hooligans és el desig de portar un estil de vida violent i combinar-lo amb la família i el treball. En aquest apartat comprovarem que no hi ha definit un perfil únic i que la franja d'edat és la més elevada a tots els GUV. També apreciarem que aquelles persones amb perfil violent solen ocupar llocs clau dins els grups o representen algun tipus de lideratge que els permet viure d'una voràgine de problemes que genera seguir un estil de vida violent. Per finalitzar és habitual que la majoria de membres més actius acabin amb antecedents policials i penals per delictes que van des de lesions, homicidis i assassinats, contra la propietat i de tràfics de drogues. Per citar un cas famós i recent per exemple el de, Francisco Javier Romero Taboada, al·lies *Jimmy*, una persona que va acumular diversos delictes entre els anys 2001 al 2013 relacionats en baralles amb altres grups ultra rivals, de violència de gènere i robatoris amb violència¹⁰⁶. La seva mort va ocasionar un gran ressò mediàtic pel fanatisme que van demostrar en una baralla multitudinària protagonitzada per més de dos-cents ultres seguidors d'equips de futbol, segons el periodista d'investigació Antonio Salas¹⁰⁷: "*Darrere de cada bufanda, de cada bandera i de cada pancarta que exhibeixen els ultres en un camp de futbol, no importa que la seva ideologia sigui afí a l'extrema dreta o esquerra, subjau un problema molt més profund, i que transcendeix les graderies. Surt dels estadis i s'estén pels carrers, infectant escoles, col·legis, instituts i universitats. Fins a arribar, tard o d'hora, a les portes de la nostra casa*". El cas de la mort de *Jimmy*, hooligan dels Riazor Blues té un rerefons que hem d'analitzar amb profunditat; primer ens hem de preguntar, si van participar en la baralla unes dues-centes persones, estem parlant de dos-cents

¹⁰⁶ <http://www.abc.es/local-galicia/20141201/abci-hincha-maltrato-drogas-201412011927.html>

¹⁰⁷ <http://www.elmundo.es/deportes/2014/12/06/54818a2e22601d831c8b4571.html>

sociòpates o psicòpates? Seria una autèntica bajanada fer aquesta afirmació, però si és veritat que es van citar per barallar-se, entra dins de la seva lògica del hooligan, accepten un estil de vida perillós que els apassiona independentment de les victòries o derrotes esportives. Els dóna adrenalina, els enganxa, els fa sentir que participen en una cosa gran i com veurem contínuament amb tots els GUV hooligans que associen simbologia i violència, tenen un objectiu clar: ser els primers, els més forts, els que més es fan respectar, on tots són camarades que van a una i el seu enemic és el contrari. Si seguim les informacions que relaten la mort de *Jimmy*, els diaris destaquen que tots anaven vestits de negre, quasi uniformats, sense bufandes ni símbols que els identifiquessin¹⁰⁸. Té molt sentit perquè hi havia operatius policials a prop de l'estadi de futbol, i d'aquesta manera eviten ser identificats i detinguts com va passar al començament. Però arran de la mort del *hooligan*, la policia va iniciar l'anomenada *Operació Neptú*, i amb l'ajut de testimonis i vídeos que van donar molts veïns de la zona, es van realitzar les primeres detencions. Va sorprendre trobar entre els arrestats a professionals lliberals, pares de família, alguna dona, també a menors d'edat i que inclús un dels implicats fos membre de la Guàrdia Civil en actiu¹⁰⁹. I a més d'aquest perfil tan divers, s'utilitzés armes com a pals, punys americans, ganivets i navalles automàtiques¹¹⁰. Això és el clar exemple que els GUV hooligans no segueixen cap patró relacionat amb l'edat, el sexe (encara que normalment solen ser homes) o l'estatus social, ni que tots siguin persones amb perfil psicopàtic o antisocial. El que sí que neix a totes aquestes persones, és l'adrenalina que generen aquestes situacions de violència, on en participar en grups tan nombrosos, la probabilitat de partir un contratemps és menor i només solen acabar uns quants lesionats en comparació del gran nombre de participants. O més ben dit, quan participen en grup per agredir a un o dos rivals, les condicions de seguretat són molt elevades i és molt difícil que algun dels agressors pateixi algun contratemps.

José María Aguilar, autor del llibre *Mi vida ultra*, narra una experiència que li va passar i segons ell va desencadenar que s'endinsés dins l'estil de vida

¹⁰⁸ <http://www.marca.com/2014/12/02/futbol/1adivision/1417504536.html>

¹⁰⁹ http://www.lavozdegalicia.es/noticia/deportes/2014/12/18/41-detenidos-reyerta-costo-vida-riazor-blues/0003_201412G18P50995.htm

¹¹⁰ http://politica.elpais.com/politica/2014/12/18/actualidad/1418893777_761473.html

hooligan. Segons Aguilar tenia onze anys i li va passar en un derbi entre els equips de futbol Sevilla i Betis, on va veure uns ultres del Betis que insultaven a un home acompanyat d'un nen que portava una bufanda del Sevilla i que cap seguidor sevillista els defensava, després va veure cremar banderes del Sevilla i afirma: *“aquell dia vaig començar a entendre que m'allistaria a un exèrcit i que lluitaria contra l'altra meitat de la ciutat”*. Aguilar es forma en un món encara sense xarxes socials on amb dotze anys comença a freqüentar la zona gol nord de l'estadi del Sevilla on es troba als seguidors del Biris, i on adquiria la revista Súper Hinchas¹¹¹ que portava al col·legi animant a altres nens a acompanyar-li a la grada: *“Tots els mesos es repetia el ritual: comprar la revista, arribar a classe i dibuixar al quadern símbols de qualsevol ideologia política i grup. En realitat no sabia que significava cap d'aquests símbols però coneixia tots els grups d'Espanya i començava a enviar cartes i intercanviar-me fotos amb ultres d'altres ciutats”*.

11.1. Característiques dels Grups Ultres.

“La gran majoria de grups prenen partit per l'acció directa i per unes dosis de violència física que difícilment podríem trobar a altres llocs, això és un dels temes que provoca friccions amb els moviments polítics, estant assentats, poden donar suport a una lluita armada molt organitzada, però després unes micro violències que es desenvolupin en camps de futbol, ho veuen simplement com una expressió d'un grup proletariats i poca cosa més”¹¹².

L'animació i la violència són les dues característiques fonamentals que identifiquen a aquests grups. Aquests aspectes els publiquen a les xarxes socials per a poder captar nous membres, vendre marxandatge i guanyar reputació davant altres grups aliats i rivals. Als grups ultres on hi ha molts membres, s'aprecia clarament una jerarquia interna amb unes normes per a ingressar i ser membre de ple dret. Per damunt de tot prima la supervivència

¹¹¹ Va tenir una tirada de 25.000 exemplars mensuals. La revista Super Hinchas fou creada per membres d'Ultrasur i Frente Atlético amb la intenció de reunir a tots els grups radicals del futbol espanyol. És un fet conegut que els grups ultres són un caldo de cultiu de col·lectius ultradretans o radicals que busquen als estadis de futbol i les cites esportives un hàbitat on expressar-se i actuar. Diari El País, 02 de desembre de 1993.

¹¹² Membre ultra del grup ultra Desperdicis. Futbol i política. Primer cercle de xerrades de l'APS. Barcelona. 01 de novembre de 2013.

del grup (Adan, 1993). En una entrevista al líder del grup ultra *Indar Gorri*¹¹³, seguidors del Club Atlètic Osasuna, de tendència ultraesquerra abertzale independentista afirma: "*Indar Gorri (IG) ha estat i és el carrer, igual que el carrer és part d'IG, amb això volem dir que molts integrants d'IG estan tant en col·lectius socials, sindicals, en radis, penyes, inclòs grups musicals, si no són directament membres del grup, són amics*". La gran capacitat d'atracció del grup hooligan és la sensació de companyonia i família entre els membres, que defensen uns colors deixant-se la integritat, si s'escau, tant al camp d'esports com al carrer. Dóna la sensació, que el grup ultra és la sivella d'un cinturó social alternatiu i combatiu, que dóna cabuda a les faccions més violentes d'aficionats amb estètica skinhead i casual, que militen en altres col·lectius no esportius.

Dels grups ultres trobem els següents matisos que els fa ser diferents en relació amb altres GUV.

- a) Apareixen aproximadament el 1980 en petits grups que s'autodenominen ultres, alguns encara sense ideologia política clarament definida. Son els membres més joves de les penyes i aficions clàssiques, atrets pels hooligans anglesos. Durant uns vint anys, fins a finals dels 90, podríem parlar d'una època daurada d'aquests grups.
- b) L'element comú de tots els grups ultra és l'odi i la violència cap els rivals i contraris¹¹⁴. És per això que sempre trobarem un grup antagònic que els provoca i els falta al respecte i l'honor dels colors del club de futbol i la seva afició. Això provoca que la violència estigui justificada.
- c) La violència està justificada com a legítima, davant provocacions i la defensa del territori (l'estadi, els voltant, la ciutat, els colors, etc.). El fet de ser ultra o hooligan, comporta ser intrínsecament violent.

¹¹³ <http://labandaizquierda.blogspot.com.es/2010/01/entrevista-indar-gorri.html>

¹¹⁴ El mateix dia de la mort de *Jimmy*, el membre del partit polític *Democracia Nacional* que regenta el bar escriu al seu perfil de *Facebook* "*gracias y más gracias al Frente Atlético por saldar mis cuentas pendientes, que buen lugar es el Manzanares para nadar*". <https://eldiariodeazkue.wordpress.com/2014/12/01/jimmy-el-fascismo-y-los-medios-de-comunicacion/>

- d) És un fenomen que es repeteix a totes les categories del futbol majoritàriament. També a altres esports com el bàsquet o handbol trobem moltes vegades la presència d'aquests seguidors¹¹⁵.
- e) Hi ha com un doble enfrontament, per una banda el que es disputa al terreny de joc i l'altre el que es disputa a les graderies (Bayona, 2000). Els jugadors adquireixen l'estatus d'herois moderns o llegendes, que representen l'afició i els colors. Per l'altre cantó, els ultres que defenen el seu honor.
- f) No hi ha una edat definida per accedir o abandonar un grup hooligan. Però conforme els membres es van fent adults i van adquirint treballs, parelles estables, creen famílies, etc., un gran grupuscle es va desvinculant¹¹⁶. Amb successos com el de la mort de l'ultra *Jimmy*, ens fixem que el rang d'edat dels detinguts en la baralla multitudinària varia des de menors d'edat fins adults majors de 45 anys¹¹⁷.
- g) El futbol expressa i representa l'orgull d'una ciutat o fins d'un país¹¹⁸, sempre hi ha equips de futbol enfrontats i la rivalitat entre poblacions o barris de la mateixa ciutat es veu compromesa superant a la pròpia rivalitat esportiva¹¹⁹. Els aficionats per un cantó i els ultres per l'altre

¹¹⁵ Els fets es van produir el 14 de febrer de 2004 a la sortida del Palau Blaugrana, un grup d'ultres dels Boixos Nois van increpar al president del FCB Joan Laporta, i el van tractar d'agredir.

¹¹⁶ La seva participació desapareix amb l'edat i així l'edat mitjana dels joves integrats en aquests grups a Espanya es manté estable entorn dels vint anys, sent pocs els que superen els vint-i-quatre. Els grups ultres tenen similituds i connexions amb altres subcultures juvenils (tribus urbanes, universos musicals, bandes de carrer, etc.) de les quals es nodreixen; i no són totalment homogenis, sinó que barregen i reelaboren modes juvenils importades de l'estranger, podent-se trobar dins d'ells subgrups (uns dominants i altres subordinats) definits per referències no futbolístiques, per exemple, els heavies o els skins.

¹¹⁷ En l'anomenada Operació Neptú, es va detenir a més de 60 persones per renyina tumultuària. Entre ells a ILP, de 34 anys, com a presumpte autor material de l'assassinat de Francisco Javier Romero Taboada, l'ultra de 43 anys del Riazor Blues. També es va detenir a dos menors d'edat, a FJJL de 28 anys, JLZ de 38 anys, SSM de 23 anys, una dona de 23 anys amb antecedents per baralles tumultuàries. Molts d'ells amb professions molt diferents, un guàrdia civil, un taxista, un agent d'assegurances.

¹¹⁸ Som atletes i volem ser campions del món. Estàvem molt prop de la final. Argentina va ser millor en el torn de penals, tenen un gran equip. Creo des del més profund del meu cor que els Països Baixos han d'estar molt orgullosos. Arjen Robben (Jugador de la Selecció d'Holanda). <http://www.goal.com/es/news/3653/mundial-2014/2014/07/10/4947786/las-reacciones-de-holanda-nuestro-pa%C3%ADs-debe-sentirse-muy>

¹¹⁹ Ocorre com els casos de Gijón i Oviedo, Elx i Alacant, Cartagena i Múrcia o Ponferrada i León. En aquests exemples tenim el mateix denominador comú: una ciutat que la seva raig

identifiquen a l'equip com l'eix de la seva identitat com a col·lectiu, perquè son el suport ideal per expressar el seu ideari, moltes vegades polític¹²⁰.

- h) Sempre es reuneixen i agrupen abans d'entrar a l'estadi. Els grups ultra han de demostrar la seva capacitat de mobilització i organització perquè és la millor forma de captar nous membres i guanyar reputació. Realitzen el que anomenen *Corteo*, on escenifiquen la seva força utilitzant bengales de colors i pots de fum. En aquests casos deriva moltes vegades en situacions de violència a causa del fet que molts membres que tenen l'entrada prohibida als estadis per sancions, solen reunir-se amb la resta abans que entrin. Això barrejat amb el consum d'alcohol i drogues, catalitza en episodis d'enfrontaments amb grups rivals, ciutadans i les forces de seguretat. Grups que tenen l'entrada prohibida com a tals als estadis, solen escenificar aquest comportament per demostrar que encara que no puguin agrupar-se dins l'estadi amb el nom Ultras Sur, Boixos Nois, etc., encara continuen vius. A la II·lustració 30 observem un *corteo* de diverses penyes barcelonistes, on hi ha una part important del grup Boixos Nois.

II·lustració 19. Corteo dels Boixos Nois

ambre és l'activitat industrial i una capital de província que centralitza tota l'activitat administrativa i burocràtica. L'evidència de diferències, tant en l'activitat productiva com en la configuració urbana d'aquestes ciutats, actua de fertilitzant per fer créixer una gamma de comportaments, actituds i sentiments col·lectius que pretenen fortificar la identitat a força de trobar distincions.

http://www.lacomarcadepuertollano.com/comarca/periodico/204/Puertollano+Universiterio/2008_10_20_No_01

¹²⁰ Així d'espectacular va sonar l'himne de l'Athletic cantat pel nou Sant Mamés. En la visita del Reial Madrid a Bilbao.
<http://www.marca.com/2015/03/07/futbol/equipos/athletic/1425749241.html>

- i) No solen amagar la seva ideologia com a grup¹²¹ (tret d'uns quants grups apolítics, la majoria tenen tendència política de caire extremista¹²²). Això comporta que els últims anys, s'hagin agermanant per combatre a grups ideològics rivals¹²³. O també per realitzar accions solidàries¹²⁴, accions de suport¹²⁵, etcètera. Com es pot apreciar, la tendència actual és que s'aliïn diferents grups ultra per realitzar multitud d'accions diverses. Actualment a Espanya, com en altres països, la tendència és agrupar-se per afinitat ideològica i adquirir un gran nombre per realitzar atacs planificats contra aficions ideològicament rivals.
- j) Pel motiu anterior, cal sospesar que la violència cada vegada es va allunyant més de l'entorn esportiu, adquirint nous matisos que salten a un plànol més polític i social, on hi ha característiques pròpies que consisteixen a realitzar actes o atacs planificats propis d'un altre tipus de GUV.
- k) Aquests GUV tenen certa sensació d'impunitat, perquè no reben sancions severes, pel fet que la normativa no acaba sent més restrictiva amb les conductes típiques d'aquests grups. Per exemple, l'ús de bengales és un signe identificatiu d'un grup ultra. A Espanya està prohibit el seu ús dins els estadis per la perillositat que comporta.

¹²¹ S'articulen entorn de plantejaments ideològics, tal com van sorgir els hooligans a Anglaterra influïts pel British National Party i els grups radicals italians influïts pels partits feixistes. <http://www.estrelladigital.es/articulo/deportes/grupos-ultras-eterna-amenaza-futbol-espanol/20130320003738105473.html>

¹²² Els Riazor Blues van ser víctimes d'una emboscada per part d'un centenar de feixistes del Frente Atlético. El Frente sabia on anava a parar l'autobús dels seguidors de Riazor Blues perquè van ser avisats per membres de Democràcia Nacional i seguidors de l'Atlético de la Corunya que els van passar informació al Frente Atlético de Madrid sobre l'arribada dels seguidors de l'Esportiu. <https://eldiariodeazkue.wordpress.com/2014/12/01/jimmy-el-fascismo-y-los-medios-de-comunicacion/>

¹²³ Les aliances entre aquests grups no són un fet aïllat en l'entorn ultra espanyol, malgrat que les enemistats són alguna cosa molt més freqüent. <http://www.publico.es/politica/ultras-del-futbol-hermanan-combatir.html>

¹²⁴ <http://euskalherria-donbas.org/2014/10/24/15-hinchadas-antifascistas-se-comprometen-a-recoger-ayuda-para-el-donbas/>

¹²⁵ Gràcies als camarades vinguts de Madrid, València, Valladolid o Zaragoza per evitar que els separatistes votin. *A Sabadell no es vota* (en relació al 9N de 2014 de Catalunya). <https://twitter.com/hoolsvalles>

- l) Aquests grups intenten influir en els membres de les juntes directives¹²⁶, per pressionar, per aconseguir prioritat respecte a altres penyes, a l'hora de contractar jugadors o entrenadors¹²⁷.
- m) Els clubs en molts casos emparen, acullen i encoratgen a aquests grups, prestant-los espais per col·locar-se, guardar el seu material, fent-los preus especials d'entrades o de desplaçaments en grup¹²⁸.
- n) Sempre estan situats d'una forma concreta, el més proper al terreny de joc, just darrere de les porteries ocupant els primers metres de graderies, en el que es diu els fons (fons nord i fons sud). El seu comportament sol ser variat però sempre es repeteixen dues conductes: crear ambient amb els seus càntics¹²⁹ i desconcentrar als jugadors rivals

¹²⁶ 1998, l'ombra de la defunció de Sergi Soto (capitost dels Boixos Nois) planeja entre les files del grup, que penja en el gol nord de l'estadi un immens retrat del seu líder amb el lema: "*Sergi, els Boixos no t'oblidarem*". El Barça està a punt de jugar amb l'Atlètic i és el moment de compartir la tristesa. En un gest inequívoc de poder, els líders dels Boixos Nois exigeixen a la directiva de Josep Lluís Núñez que demani per megafonia un minut de silenci pel desaparegut, com ja van fer anys abans per la defunció de dos dels seus membres en un accident de trànsit. Els assessors del president es neguen en principi, però cedeixen davant l'amenaça: o es guardava el duel o es trencava la fidelitat a Núñez i donaven suport a al grup opositor *Elefant Blau*. Extracte del reportatge: Silenci, manen els boixos.

http://elpais.com/diario/1998/02/08/deportes/886892407_850215.html

¹²⁷ En 2013, el Celta de Vigo va cancel·lar el fitxatge de Salva Ballesta com a segon entrenador d'Abel Resino per motius ideològics, cedint així a la pressió dels radicals de l'equip celeste que no estaven a favor de la seva contractació perquè els seus senyals identitaris són contràries a l'exacerbat patriotisme de l'exjugador de Sevilla i Atlètic. De fet, l'última vegada que va visitar Balaídos com a futbolista va ser rebut amb amenaces i insults pels *Celtarras*. En Radio Marca, el 18/02/2013, va declarar que: *[...jo ja havia sortit de Màlaga en direcció a Vigo, anava per Madrid i em va cridar el president per dir-me que no anava a poder ser, perquè un grup minoritari d'afecionats no estava a favor, per temes polítics, que anés al Cèltic amb Abel (l'entrenador)...]*. <http://www.marca.com/2013/02/18/futbol/equipos/celta/1361206801.html>

¹²⁸ Els Boixos Nois 'han ressuscitat' gràcies a la connivència amb l'actual directiva blaugrana encapçalada per un Sandro Rosell que no només els ha situat en determinats espais de l'estadi gràcies a entrades a baix preu i fins i tot invitacions, sinó que els facilita recursos per als seus desplaçaments. <http://www.estrelladigital.es/articulo/deportes/grupos-ultras-eterna-amenaza-futbol-espanol/20130320003738105473.html>

¹²⁹ Vegeu aquesta curiosa nota de premsa d'Ecodiario.es titulada: *Què passa amb els Ultras Sur? Polèmica i silenci en el Santiago Bernabéu per la seva absència*: La zona habilitada per al col·lectiu, després de la porteria del Fons Sud, va aparèixer durant la major part de la trobada, semi buida, sense que fins al moment es coneguin els motius d'aquesta absència. Els presents en l'estadi es van estranyar de veure els seients buits a l'esmentada zona, alguna cosa que es va notar especialment en l'animació de l'equip. Els Ultras Sur, coneguts per ser la penya més sorollosa de l'estadi i la que lidera en moltes ocasions els càntics dels aficionats madridistes, no van fer en aquesta ocasió aquesta labor, la qual cosa es va percebre clarament en l'ambient...no van ser poques les veus que van trobar a faltar en aquesta ocasió la seva presència, al·legant que l'equip blanc perdia en animació com que no estava present l'esmentada penya. <http://ecodiario.economista.es/futbol/noticias/5297939/11/13/Que-pasa-con-los-Ultras-Sur-Polemica-y-silencio-en-el-Santiago-Bernabeu-por-su-ausencia.html#Kku87Scx8PMkkb52>

quan s'apropen a la grada¹³⁰. En aquest cas, el que sol estar més desprotegit, és el porter rival. *“vaig arribar al fons en la segona meitat dels anys 90 quan encara eren localitats dempeus on l'animació aconseguia córner a córner. Els que no ho hàgiu viscut us puc assegurar que allò realment era por escènica, que el fons sud marcava gols i guanyava partits... aixecant partits i contagiant a la resta de l'estadi”*¹³¹.

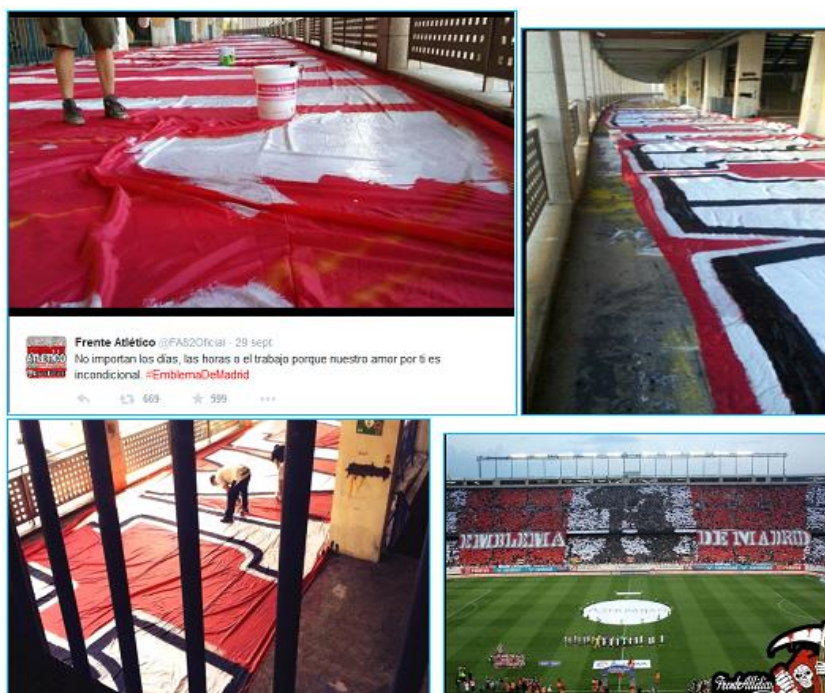
- o) Relacionat amb l'anterior, l'aliança entre clubs i grups ultres vegeu el següent exemple de com es preparen els *tifos* dins dels estadis, que són mosaics de tela gegants amb frases i dibuixos o amb cartolines de colors (Il·lustració 75): La premsa sempre ensenya els *tifos* que realitzen. *“es necessiten anys d'aprenentatge per coreografiar, tifar i animar a la resta de l'estadi”*¹³². Les aficions saben que apareixeran als espais esportius dels informatius, hagin fet bones o males accions. Amb el que els mitjans informatius solen ser els majors difusors d'aquests grups.

¹³⁰ Bernardo Bayona Aznar. Rituales de los ultras del fútbol. Congreso de los Diputados. Madrid. Política y Sociedad, 34 (2000), Madrid (pp. 155-173). La col·locació del públic en un estadi de futbol obeeix a una estricta organització, segons la qual els diferents tipus d'espectadors ocupen zones diferents (des de la tribuna presidencial al fons nord), es vesteixen de maneres diferents (des del vestit i la corbata fins a la samarreta del club), es comporten de manera diferent (des dels quals estan circumspectes sense atrevir-se gairebé a aplaudir, fins als quals no cessen de cantar, ballar i insultar) i es troben a major o menor distància de la gespa segons la seva vestimenta, formalitat, moderació i poder social.

¹³¹ <http://www.sierranortedigital.com/179412121/Historia-de-Ultras-Sur-de-los-ultimos-tres-anos.html>

¹³² <http://www.sierranortedigital.com/179412121/Historia-de-Ultras-Sur-de-los-ultimos-tres-anos.html>

II-Il·lustració 20. Fotografies del Twitter oficial del Frente Atlético (29/09/2014)

- p) Hi ha una figura fonamental dins la grada, anomenada *speaker*, que s'encarrega de que l'animació vagi coordinada a través dels càntics o *corejos*. També trobem *caps de columna*, la relació d'un ultra amb aquest és fonamental per tenir màxima integració dins el grup. “*El teu cap de columna ha de saber qui ets. És bo que us conegueu personalment, que us saludeu en cada partit, que tingueu la màxima confiança, perquè és la via més eficaç que siguin tingudes en compte les teves aportacions, les teves crítiques, les teves idees per millorar la Graderia, i siguin aprofitats els teus oferiments de col·laboració en les tasques de la Graderia*”¹³³.
- q) Aprofiten els mitjans de comunicació per fer-se ressò del seu dia a dia. Això és bastant complex. En principi, com que la premsa informa dels actes antisocials que cometen aquests GUV, els grups ultra sempre han estat contraris a mantenir cap relació amb els periodistes (un dels lemes que més solen corejar és: *Periodistes terroristes*). Però ara podem trobar-nos rodes de premsa d'alguns grups ultra, com per exemple els

¹³³ <https://www.primaverablanca.es/usa-a-tu-jefe-de-columna/+&cd=6&hl=ca&ct=clnk&gl=es>

Bukaneros del Rayo Vallecano (Il·lustració 76) ¹³⁴, que solen realitzar-les d'esquena a la porta d'entrada de la seva grada de l'Estadi de Vallecas. Actualment, el que està succeint és que la majoria de grups ultra en trobar-se polititzats, utilitzen mitjans de comunicació habituals dels GUV d'ultraesquerra o NS. A tots els altres mitjans de premsa no els legitimen com a tals, acusant-los de manipuladors.

Il·lustració 21. Roda de premsa dels Bukaneros del Rayo Vallecano a Madrid

- r) El finançament varia molt, en funció de tots els aspectes anteriors. Les diferents maneres de lucrar-se un grup hooligan són les següents:
1. Vols xàrter (que poden donar al grup, beneficis nets de 30.000 a 40.000 euros) i viatges en autocar (que no solen deixar beneficis molt grans).
 2. Loteria de Nadal i Rifes. On normalment, amb la venda de participacions, queda un vint per cent de benefici per al grup, en concepte de donació per cada butlleta.
 3. Venda de marxandatge i copyright dels productes. Segons la Cadena Ser¹³⁵, la venda online dels productes d'*Ultras Sur*, deixa més del 15 per cent de benefici net per unitat. Moltes vegades trobem a la venda marxandatge per poder ajudar a membres detinguts, en judicis o empresonats, com per exemple el següent Tuït dels *Desperdicis*¹³⁶:
“Més motius per vindre avui? Un altre model nou de samarreta, amb

¹³⁴ Imatge diari As.com http://futbol.as.com/futbol/2014/12/04/primer/1417695067_098785.html

¹³⁵ https://futbol.as.com/futbol/2014/12/04/primer/1417651580_613024.html |

http://cadenaser.com/emisora/2013/11/13/radio_madrid/1384303837_850215.html

¹³⁶ <https://twitter.com/Desperdicis/status/889836020576989184>

la seva compra ajudes als sancionats del grup. 10€ socis / 12€ no socis...].

4. *Tifos i mosaics.* Aquesta és la part més compromesa entre la relació dels Clubs i els grups hooligans. Perquè quan es vol fer un mosaic a l'estadi, els hooligans reben diners de la Directiva que comptabilitza com a *despeses de representació*.
5. *Entrades i quota de soci.* Els clubs solen destinar centenars d'entrades gratuïtes per als hooligans. Segons diverses fonts, tots ho neguen, però es revenen entre els socis del grup a preus més econòmics. Les quotes, solen rondar dels 20 als 50 euros anuals per soci.
6. *Bars dels grups ultres.* Locals al cantó dels estadis de futbol on s'apleguen els aficionats i que solen fer ofertes més bé de preu que un bar normal.
7. *Col·laboració o extorsió als jugadors.* Si els jugadors no fan petites *col·laboracions* o detalls amb els grups ultra, solen ser repudiats per aquests i no rebran mostres d'afecte al camp. En cas contrari veurem com se'ls hi fan pancartes de suport i homenatges que veurem als partits.

11.2. Característiques de l'aficionat

“M'agradaria deixar clara una cosa, som seguidors, no assassins, no tenim res a veure amb terroristes ni criminals, només volem deixar-nos la pell en el camp animant als nostres equips...sento vergonya perquè encara que no m'agrada, haig de reconèixer que aquestes escombraries formen part del meu món i que per desgràcia quan em poso la bufanda amb els colors del meu club i em poso a xisclar i a saltar com un boig,estic segur que molta de la gent que em veu, pensa que jo també formo part d'aquesta gossada de gossos”¹³⁷.

Com a característiques principals de l'aficionat ultra serien les següents:

¹³⁷ Revista *El Jugador* nº 12. Juny de 1999. Pàgina 9.

- a) Si un aficionat sol emprar el terme *nostre* o *nosaltres* en el cas de parlar de l'equip de futbol al qual segueix, en el cas d'un ultra li reforçarà la seva identitat en formar part d'un grup (el seu grup) que és *la millor afició del seu equip*¹³⁸. Ells representen a l'elit de l'afició.
- b) Com a ultres només es comporten als moments previs, durant i posteriors al partit (Acosta, Rufino et al, 1989). Però en la vida diària no poden estar continuadament en una situació de violència. Tenen els seus espais per exercir-los, tant quan els seus equips juguen a casa o en desplaçar-se. *Un bon ultra acudeix a tots els viatges que s'organitzen* (Bayona, 2000).
- c) El lideratge dels grups ultra, és moltes vegades, disputat amb violència, els avantatges de liderar aquest tipus de grups és poder accedir a una font d'ingressos que pot ser molt elevada, com els grups *Ultras Sur*¹³⁹ o *Boixos Nois*. Per això, les característiques d'un líder en aquests ambients ultra sempre segueix un esquema concret.
- d) En el tema de les sancions de la Llei de l'Esport a títol personal, sembla que no els condiciona per seguir amb els comportaments violents. Això potser, està directament relacionat amb no voler ser identificat com a covard. La covardia comporta el major desprestigi dins el grup.

11.2.1. Les coercions de la Llei de l'Esport en l'aficionat

Per veure com la Llei de l'Esport en matèria sancionadora sembla que no els condiciona, podem llegir el següent extracte. Aquest és una entrevista l'any 2012¹⁴⁰ al líder dels *Biris Norte* (BN) del Sevilla.

¹³⁸ Nosaltres seguim creient que un autèntic ultra és algú que porta l'amor pel seu equip a un altre nivell, però que mai perd la clarividència i que, per descomptat, mai faria alguna cosa que perjudicés el seu propi equip o afició, sigui protagonitzar actes violents covards contra un aficionat rival o boicotejar l'ascens del seu propi equip saltant al camp a dos minuts del final del partit. http://movimientoultras.blogspot.com.es/2014_07_01_archive.html

¹³⁹ El grup fa dos anys que porta una guerra soterrada pel control dels comptes. Els més joves acusen els històrics de lucrar-se amb la comercialització d'Ultres Sud com a marca registrada, organització de viatges i altres activitats que requerien esforç econòmic i que segons ells estaven inflades per permetre's benefici personal. http://www.elmundo.es/deportes/2013/12/02/529c496b6_84341b6668b4579.html

¹⁴⁰ <http://www.nuestraformadevida.com/2012/12/biris-norte.html>

Pregunta: *Un dels aspectes que més llastren l'activitat d'un grup són les sancions. Fa poc diversos membres de BN han estat sancionats. Quants són aproximadament el nombre de membres, ara com ara, sancionats o amb un expedient de sanció obert dins de BN?*

Resposta: *Ara mateix hi ha més de 180 sancionats. Encara hi ha gent a la qual li estan llevant diners dels comptes pel famós viatge al Calderón dels pals. Multes soltes de 30.001 a 15.000€ moltes... Paralitzada de moment la de 60.000€ a 53 de Gijón. I de Rota tenim multes des de 9.000 fins a 60.000€. Actualment jo no puc entrar a un recinte esportiu fins a 2013. I com jo hi ha alguns més. Podem ser dels grups més castigats en aquest sentit, encara que no sé com estaran els altres...*

Pregunta: *A Sevilla agrada fer ostentació que es viu un Derby com en cap lloc i que el ser ultra (o hooligan, o com cadascun el vulgui cridar) es viu durant els 365 dies de l'any. Realitat, afany de protagonisme, menor pressió policial?*

Resposta: *És cert que per buscar ball aquí no fa falta que sigui el dia de Derby. Sempre es busca qualsevol excusa. Cada vegada que hi ha alguna moguda sempre acaben una desena mínim detinguts, així que no crec que hi hagi menor control policial. Els del Betis no sé com estaran, però molta gent del meu grup viu per a això...*

Pregunta: *Parlant en termes polítics... BN anteposa el futbol a la política?*

Resposta: *Per descomptat. En Biris no hi ha política ni s'identifica amb una idea clara. O sigui, la qual cosa és clar és que Biris és antifeixista i dins d'aquí que la gent pensi el que vulgui. No veig política ni es palpa política en la graderia però això no vol dir que no tinguem una tendència molt marcada, però jo no ho anomenaria política.*

11.2.2. Edat dels membres

Normalment el gruix del grup sols estar format per gent molt jove, però el rang d'edat a diferència d'altres GUV és molt extens i pot variar des de nois de 14 anys fins adults majors de 45 compartint graderia i carrer. Una de les grans atraccions és l'ambient festiu que es genera a la graderia i els desplaçaments

que fan a diferents ciutats en grans grups, sentint una mica la impunitat que dona estar dins una massa de gent. Poc a poc experimenten experiències de risc que solen ser controlades a l'anar en grups molt nombrosos, pel que és fàcil enganxar-se a un estil de vida que els atorga una identitat que no pot oferir la societat.

Els membres més joves son anomenats pels adults les *criatures*, *els cadells*, *els petits*, son al cap i a la fi els menors d'edat, son menyspreats pels *veterans* (Adan 1993) a causa de la seva impulsivitat i actituds que els fiquen en el punt de mira de les forces de seguretat, però entenen que han de passar per aquesta faceta perquè a ells també els hi va ocórrer. Això ho podem veure al següent missatge de veu de *WhatsApp* d'un menor d'edat que va participar en la baralla multitudinària de Madrid Rio¹⁴¹: [...*els petits havíem de vigilar. A les 09:00 anem tots en grup, 150 vestits de North Face, tots cridant. I quan ells ja estaven en el pont, hem començat a cridar Atlético Fans Hooligans!, apropant-nos a ells... ens han començat a disparar coets, bombes de fum i tot, i res, hem sortit corrent a per ells... y el primer que ens ha vingut, entre tres ha anat al puto riu, però aquest no ha estat el que s'ha mort. El pavó que crec que ha mort, crec que s'ha colgat de la vorada del passeig, se li veien les mans, llavors al molt subnormal li ha agafat i li han començat a rebentar ampolles al cap... que s'ha quedat sense coneixement i ja s'ha caigut al riu. I ens hem pirat... ens hem ficat dins un bar, des de les 09:00 fins les 10:30, que ha entrat un furgó de nacionals. Ens treuen tots a fora, jo he anat corrent a amagar la porra al bany i després l'han agafat, no he dit que era meva... el puto respecte que ens he guanyat avui, ara som com els putos deus. Els majors donant-nos la enhorabona, en pla quins collons l'heu ficat!, molt bé, entretingut el matí*].

És freqüent trobar dins un estadi un grup hooligan gran i seccions més petites que es van creant per gent molt jove. Molts d'aquests menors són pedrera dels grupuscles més violents del grup principal. Moltes d'aquestes seccions o *firms* tenen durades curtes (una o dues temporades) perquè a mesura que es van fent grans alguns membres són admesos pels veterans de la penya principal.

¹⁴¹ http://deportes.elpais.com/deportes/2015/06/18/actualidad/1434633734_990036.html

Ja són coneguts de l'ambient i l'estadi i engrosseixen al grup principal, la secció o *firm* se sol desfer per falta de continuïtat. Com a exemple als grups hooligans *Brigadas Blanquiazules* i *Ultras Sur*, el nucli més dur estava vinculat al col·lectiu NS internacional *Hammerskin*. Trobem que s'integren en els grups i penyes altres citats i aprofiten per a captar nous membres i desplegar conductes violentes, difonent la seva ideologia i fent permanent l'exhibició de tot tipus de símbols i manifestacions d'ideologia NS i skinhead¹⁴².

Al document *Hammerskin, miembro en perspectiva* es reflecteixen les característiques que ha de tenir un *Prospect* com ser major de 18 anys, ser presentat per un membre de l'organització, ser *skinhead*, seguir unes normes de conducta com assistir a totes les reunions, mostrar interès veritable pel moviment i forma de vida *Hammerskin*, recolzar els seus membres i demostrar la seva vàlua, seguir les lleis de l'organització, que inclou barallar-se quan sigui necessari i aportar el seu gra de sorra a la causa. Posteriorment serà valorat per la resta de membres que decidiran si és adequada la seva admissió com a membre de ple dret.

Crespo Ortiz diu al seu llibre que el que més afecta a l'activisme d'aquests grups són les parelles a l'època de festeig "*els meus camarades seguien reunint-se però quasi no participaven a la política. Les culpables d'aquesta situació eren les seves novies, les que van apartar més gent de la militància que tot un exèrcit de policies*".

11.3. Les baralles concertades i la seva progressiva professionalització a Espanya.

Com podem explicar que quan s'acosta un partit, dues aficions quedin per pegar-se? Què motiva a un grup heterogeni de persones citar-se per agredir-se? En gairebé tots els vídeos de baralles pactades podem observar que encara que hi hagi violència, es respecten unes normes, que no tenen res a veure amb una baralla neta, sinó amb el fet de parar a temps abans que passi una desgràcia. L'estil de vida del hooligan, contempla com una de les seves

¹⁴² Sentència nº 1396/2011 de TS, Sala 2ª, de lo Penal, 28 de Desembre de 2011

facetes importants, fer-se respectar a força de violència verbal i física. Trobem penjats a la xarxa centenars de vídeos de grups que s'enfronten en batalles on sembla que tot val. En aquest capítol veurem el panorama de les baralles entre grups d'ultres; les *ustawkas*, les *russian fights*, i com es barallen a Espanya. El que més sorprèn, és que se'ls hagi ocorregut a un grup de persones, treure beneficis econòmics de les baralles, retransmetent-les a la xarxa. Gravat en alta qualitat, en una zona dels afores d'alguna població de l'Europa de l'Est, el bosc passa a ser un ring dins d'una nau industrial. Parlem de les TFC.

11.4. Les Russian Fight

Aquesta modalitat segueix sempre el mateix esquema, on dos grups es congreguen en un lloc amb roba o signes que les diferencien i comença la lluita. Els *Russian Fight* van ser la novetat de lluita que comença a finals de 2012 aproximadament. Va començar primer a la capital, Moscou i s'ha anat estenent per tota Rússia i s'ha exportat a diferents països d'Europa, sobre tota de l'Europa de l'est. Són baralles ràpides i amb molta violència, sobretot, les que agraden de protagonitzar els ultres dels equips més coneguts en la lliga russa, com per exemple l'Spartak de Moscou, el CSKA de Moscou, el Dinamo de Kíev i el Zenit de Sant Petersburg com els més actius en aquest tipus d'enfrontaments. Els grups prèviament pacten un lloc, que solen ser boscos, descampats, carrers no gaire concorreguts o parcs (però això no és aconsellable, a causa que poden ser detinguts). Cada grup ultra es col·loca a un costat i totalment separat de l'altre. No es permet l'ús d'armes blanques i la baralla ha de ser només amb les mans, normalment porten guants amb reforços en els artells o guants de lluita de sòl i val tot, puntades, cops de puny i de genolls per tot el cos. El problema ocorre quan les regles no es compleixen i les baralles es descontrolen, la qual cosa pot causar que es pugui produir alguna mort. Per no confondre's, es diferencien portant samarretes amb un mateix color, o una facció va a pit descobert. Per vigilar que la baralla segueixi amb els pactes, hi ha vària gent que s'encarrega de controlar que no s'utilitzen armes i també de filmar, perquè són molt de penjar les seves gestes per la xarxa. Solen marcar l'inici del combat amb bengales o pirotècnia, i la baralla finalitza quan un grup es rendeix fugint, o acaben a terra reduïts, quan arriba la

policia o quan els caps de les bandes ho decideixin. La *Russian Fight* ara s'ha estès a altres països com els Estats Units, Polònia, Hongria i Letònia.

11.4.1. El fenomen USTAWKA

Una *Ustawka* és un xoc físic de dos grups de persones, en general que s'identifiquen principalment amb els clubs de futbol. Normalment es basa en regles definides i es duu a terme a l'hora fixada i lloc convingut. El fenomen va aparèixer a Polònia en la segona meitat dels anys noranta del segle XX, quan la policia, amb el suport de les directives dels clubs de futbol, va limitar la capacitat d'estar en contacte físic les aficionis rivals en l'estadi i va prohibir l'accés a persones qualificades de perilloses. El primer *ustawka* polonès es va dir *Tri City Combat* on es van barallar 42 ultres. Com a veritables lluitadors urbans, els ultres queden per reptar-se en zones apartades de les mirades del públic i de la policia. Les *Ustawka* són aquelles batalles campals que realitzen centenars de joves periòdicament pels boscos i afores de les ciutats de tota Polònia. Els participants han de respectar una sèrie de normes de mutu acord, com el nombre de contendents, el límit d'edat, o evitar el fet d'utilitzar objectes contundents. Els participants no solen ser poc inclinats a filmar i publicar les seves obres a la web i penjar-les al canal de vídeos YouTube. Les *Ustawka* o *Ustawki* han estat una característica habitual de l'escena hooligan polonesa i hongaresa, i els equips fins i tot s'han organitzat realitzant competicions de lliga on fan un rànquing.

Els participants han de respectar una sèrie de normes de mutu acord, com:

- a) El nombre de contendents. Hi ha dos tipus de lluita, una és mitjançant un nombre limitat de participants, que variarà dels sis als trenta contendents aportats per cada grup ultra. Hi ha també una modalitat de grup contra grup, on el nombre podria ser il·limitat.
- b) El límit d'edat. No permeten participar menors però tampoc es comprova.
- c) Eviten utilitzar objectes contundents.
- d) Les baralles no solen durar més de cinc minuts, encara que la durada normal és d'un a tres minuts.

- e) La fórmula que empren per resoldre la disputa és quan tots els membres d'un grup queden en el sòl, amb el que el grup rival s'apunta la victòria, però es poden donar casos d'empat (cosa que jo no he pogut constatar), que resoldran amb un combat posterior en una altra data.
- f) Els participants solen filmar i publicar les seves obres a la web i penjar-les al canal de vídeos YouTube.

Per acabar d'entendre perquè és un fenomen perillós que atrau gent de tan variada edat (dels 14 als 40 anys de mitjana), afegeixo una entrevista realitzada a diversos hooligans polonesos, que va fer la periodista Alice Rudnicka¹⁴³: *“ja saps, tenim un codi, tot està preparat abans de la baralla. Amb armes o sense per a l'Ustawka. Pactem un determinat nombre de lluitadors o lluitem sense límit. Si estan pegant algú i ha tingut suficient, té el dret d'abandonar el camp de batalla. Tenim el nostre honor i defenem l'honor del Club (de futbol). El més important és el respecte i l'observança de les normes. Nosaltres no ataquem a un grup enemic fora de l'ustawka, no robem als derrotats. Colpejar per l'honor del Club és un fenomen que va aparèixer fa molt de temps. Una ustawka sols durar varis segons, de vegades minuts, depenent les normes i els grups. Som un grup, tenim el nostre honor i defenem el nostre Club!. Actualment, cada grup de hooligans associat amb el Club té el seu propi líder. El líder és responsable de l'elecció del lloc, establir els principis, l'estratègia del seu grup. Aquest sols ser un hooligan de major antiguitat, que li distingeix la seva força física i l'estil de lluita. Grans grups de joves aturats procedents d'escoles de formació professional, combaten en finalitzar els partits i sembla ser el seu únic entreteniment. Cada vegada més persones s'uneixen a les files dels anomenats hooligans. Estudiants, empresaris, directius i banquers. Igual que a la pel·lícula El club de la lluita, tenen la seva doble identitat, on els dies de cada dia són tranquils i educats, i després dels partits descarreguen la seva agressivitat cap als aficionats de l'equip contrari. Un exemple és Jacob de 23 anys, estudiant universitari, que durant més d'un any pertany a la subcultura*

143

http://www.wiadomosci24.pl/arttykul/kodeks_pseudokibica_czyli_chuligani_na_ustawce_82590.html

hooligan. *M'agrada l'adrenalina, m'agrada lluitar (afirma), m'agrada el meu club i animar, i així puc descarregar-me després de cada partit les meves emocions negatives acumulades*". Un dels avantatges que afirma la periodista, és que la gent li assegura que des de les *ustawkas*, les famílies tornen una altra vegada als estadis de futbol, sense por a ser encerclats al mig d'una baralla de hooligans.

Relacionat amb aquesta idea, el diari El Confidencial¹⁴⁴ va realitzar una entrevista a Guillermo Fouce, Doctor en psicologia de la Universitat Carlos III: *"He tractat amb ultres i per la meva experiència, es trenca si està sol, doncs envoltat dels seus companys la persona es creix...no són persones que passen de la família. La seva conducta diàriament és normal, no són violents. Són afectuosos amb els seus pares, les seves núvies, els seus amics... Són fins a agradables, però quan arriba el cap de setmana es transformen, es converteixen en animals. Aquest és el perfil més habitual. Porten una doble vida i als pares els costa assimilar la realitat; alguns prefereixen mirar cap a un altre costat, no saben què fer"*.

A la II-lustració 33 podem observar fins a on ha arribat la forma de realitzar els enfrontaments entre ultres *hongaresos*¹⁴⁵. Com si es tractés d'un sorteig de la *Champions League*, es realitzen els aparellaments, especificant el nombre de contendents que participaran en dues rondes, normalment baralles entre 30 o 60 persones a la vegada.

II-lustració 22: Sorteig d'una Ustawka entre hooligans.

¹⁴⁴

http://www.elconfidencial.com/deportes/futbol/2014-12-08/el-perverso-universo-de-los-violentos-del-futbol-y-la-terapia-del-patito-feo_579653/

¹⁴⁵

<http://hungaryultras.blogspot.com.es/2015/10/ustawka-magyarorszagon.html>

Primera ronda: Győr-Haladás (15-15), Békéscsaba-Szeged (15-15), Pécs-Nyíregyháza (15-15), Diósgyőr-Újpest (30-30), Makó/Szentes-Zalaegerszeg (15-15), Debrecen-Ferencváros (30-30), Sopron-Kispest (15-15), Vasas-Videoton (15-15).

Segona ronda: Diósgyőr-Haladás (30-30), Ferencváros-Békéscsaba (15-15), Makó/Szentes-Pécs (15-15), Kispest-Nyíregyháza (15-15), Zalaegerszeg-Videoton (15-15), Szeged-Újpest (15-15), Vasas-Sopron (15-15), Debrecen-Győr (15-15).

11.4.2. La professionalització de les Ustawka i Russian Fight

A la pàgina web de teamsfight.com trobem el següent anunci: “Vols saber quin dels sis equips d'Anglaterra, Polònia, EUA, Letònia, Rússia i Brasil va guanyar l'Esdeveniment TFC 3?...Team Fighting Championship (TFC) promou un nou enfocament de les arts marcial, on es pot gaudir dels moments emocionants d'una lluita de carrer de grup transferit a les instal·lacions esportives. Nosaltres en TFC volem que els nostres esdeveniments siguin tan reals com podria ser. És per això que treballem amb equips d'aficionats de tot el món... Volem que els nostres esdeveniments siguin tan segurs com un esport potser. És per això que ens preocupem tant per la salut dels participants; és per això que convidem a cinc àrbitres en el ring”.

El TFC va néixer a Rússia¹⁴⁶, i l'embrió són les anomenades Russian Fight. El TFC aplega baralles molt brutals que no arriben a superar els dos minuts, però on és possible atacar a una persona en el sòl entre dos o més lluitadors de l'equip contrari donant-li puntades en el cap davant d'un àrbitre professional. Representa que l'equip de cinc lluitadors no supera els 500 quilograms de pes total. El TFC està prohibit actualment com a esport federat i supera en nivell de brutalitat les lluites de gàbies i els Ultimate Fighting (aquests dos sí que estan autoritzats i amb federació). No hi ha espectadors, només un ring i quinze persones, deu lluitadors (cinc de cada equip) i cinc àrbitres. Se solen veure

¹⁴⁶ <http://www.ibtimes.co.uk/ufc-wimps-russian-team-fighting-most-brutal-sport-earth-1501337>

aquests combats a través d'internet mitjançant un canal de pagament de l'organitzador.

11.4.3. Baralles mediàtiques a Espanya

Pot ser que a Espanya encara no arribem al grau de l'*ustawka* polonesa, o com realitzen les penyes ultres d'altres països, però sembla que les baralles multitudinàries pactades no siguin fets aïllats i que provenen de fa bastants anys. El 29 de juliol de 2015 apareix una nova notícia de baralles entre ultres en la Cadena Ser, de la qual es fan ressò tots els mitjans¹⁴⁷. El diari esportiu AS ho titula de la següent manera: *Baralla entre ultres de l'Oviedo i Atlètic: "Sense ganivets, només punys!"*. Vuitanta ultres es van barallar abans de l'amistós. En el vídeo, penjat a les xarxes socials, s'escolten les normes a crits. El diari parla d'un enfrontament entre uns 80 seguidors en els voltants de l'estadi Carlos Tartiere. El vídeo va ser penjat en YouTube amb el títol: *Baralla entre Symmachiarri i Suburbios Firm a Oviedo*. Pujat per l'usuari FÒRUM MDM¹⁴⁸. I es pot escoltar com s'imposen normes els contrincants, concretament es van cridant entre ells: "*sense ganivets! Fora, fora! Punys, només punys!*". El més interessant són els comentaris que es realitzen sobre el vídeo: "*Es nota que el FA (Frente Atlético) des del de Jimmy ha perdut molt potencial al carrer. El seu nucli dur ha deixat aquest món...bé pels dos grups! per buscar-se i trobar-se!...encara que hagin deixat de ser una secció oficial del FA, no deixen de ser ultres de l'Atlètic*".

11.4.4. Professionalització progressiva de les baralles a Espanya.

El 17 de juny de 2017, es va celebrar al local del grup motard *Coraceros MC*, Capítol Madrid, la imitació del TFC a Espanya. Sota el nom de *Cuadrilátero: Hools and Fight*¹⁴⁹, s'aplegaven ultres de grups hooligans d'ideologia NS de Madrid, Sevilla, Barcelona, València, Castelló, Gijón i Logronyo. De moment sembla poc probable aplegar en una mateixa sala a grups de política i ideologia antagònica per mesurar les forces entre ells, i poder declarar quins són els més

¹⁴⁷ http://futbol.as.com/futbol/2015/07/29/primera/1438125768_924390.html

¹⁴⁸

<https://www.youtube.com/watch?v=VMu0IWHCt6c&lc=z13ewlqauuzwe352h22zylbpgmnhujm30>

¹⁴⁹ <https://www.facebook.com/Cuadrilaterohoolsfight/>

forts a Espanya, de la mateixa manera que fan a altres països. En una entrevista realitzada a un dels promotors d'aquest esdeveniment, declarà¹⁵⁰: *“L'objectiu de Cuadrilátero, és promocionar a tots els joves esportistes dins dels grups ultres espanyols per, dins d'un mateix equip, federar-los i presentar-los a totes les competicions nacionals possibles. També volem participar en les competicions d'esports de contacte, que a Europa, s'organitzen entre hooligans”*. Tot això reflecteix, que l'esperit ultra o hooligan, és l'autèntica passió per les baralles i la violència, independentment dels partits de futbol. Sí que és veritat que els seus fons animen constantment a l'equip, però sembla que arribin a conductes més properes al fanatisme que a unes simples ganes de voler passar-s'ho bé mirant un esport.

11.5. Activisme polític a les graderies.

“En aquell moment, ja coneixíem qui era realment aquest gran tipus: era el capo de la Másseria, barri molt perillós i de tradició ultra en la graderia de Sant Paolo. Noberto, sense aixecar-se, ens va saludar amablement i es va oferir per acompanyar-nos amb tota la seva tropa fins al cotxe...ens va preguntar també pels grups ultres espanyols i ens va fer una pregunta inesperada i molt important per a nosaltres. Quina política teniu en Biris Norte?” (Aguilar, 2013).

Podríem afirmar que a Espanya i la resta d'Europa se segueix el mateix esquema, on partits minoritaris de tendència extrema capten joves que tenen com a elements comuns subcultura definida i passió per assistir a esdeveniments esportius i més concretament les graderies dels fons. I així i tot no hi ha cohesió interna dins d'una mateixa afició. Des de fa una dècada els directors de seguretat dels estadis de futbol observen com cada vegada es van implantant models de conducta basats en qüestions polítiques pures. Teresa Adán defineix que l'enemic pot ser també el veí de graderia, l'ultra del mateix equip, amb enemistat derivada d'una irreconciliable diferència política. Els ultres resumeixen aquesta situació amb l'expressió *política de grups*, que no es refereix a *la conscient militància en algun partit...consisteix a sostenir dues*

¹⁵⁰ <http://www.despiertainfo.com/2017/06/28/entrevistahooligans-miden-sus-fuerzas-sobre-el-cuadrilatero-en-madrid/>

posicions polítiques extremes i mútuament excloents (Adan 2004). És un fet el trobar lligat a la majoria de grups hooligans espanyols una vinculació política molt forta que sol ser representada per partits polítics fora de l'arc parlamentari. Són polítiques amb tendència a l'extrema dreta i nacionalsocialisme, a la ultraesquerra, i a l'independentisme d'ultraesquerra. Hi ha graderies on podem trobar que l'afició d'un equip està separada per aquestes tres ideologies irreconciliables però que els uneixen els mateixos colors, això sí, qualsevol trobada entre membres de les diverses faccions generarà un episodi violent. El discurs dels grups barreja animació i ideologia. Un dels problemes que trobem són els atacs que es produeixen entre persones o grups antagònics i que tenen caire de delictes d'odi motivats per raons ideològiques. Els panorames polítics internacionals i els conflictes a l'estranger solen ser part del discurs dels membres dels *GUV*, on no hi ha opció de diàleg entre les parts i com veurem a continuació també tenen enfrontaments entre grups en principi afins.

11.5.1. Activisme nacionalsocialista

Els següents grups tenen vincles ideològics entre sí i podríem afirmar que intenten aconseguir estructures sòlides com a *Blood&Honour* o *Hammerskins*, aglutinant oci, música i esport, com un model de vida. Per veure uns petits exemples, podríem relatar el cas del *Frente Atlético* (FA), *Ultrassur* (US) i *Yomus Ultra*.

11.5.1.1. Frente Atlético (FA)

Al començament comptava amb un grup heterogeni, on l'únic vincle comú entre els seus membres era l'equip al qual animaven. "*La violència era la mare del moviment i, encara que la política estava present, no deixava de ser mer acompanyament. [Avui] la llei fonamental de l'ultra modern [és] la bandera política*"¹⁵¹. FA neix en la temporada 1968/1969 amb el nom *Frente Sur*. Al principi el Club s'encarregà de sufragar-los perquè consolidessin. Canvien el nom a causa que els ultres del Reial Madrid copien el nom fent-se anomenar *Ultras Sur*, per la qual cosa opten després de descartar el nom de *Brigata*

¹⁵¹ Fanzin *Super Hinchas*, 43, 1997:11

Rossibianca, el nom de *Frente Atlético* de forma oficial el 1982. Com explica Teresa Adán, pren la inspiració del seu nom en el de l'organització falangista *Frente de Juventudes*, en la qual havien militat els membres més significatius del grup. La seva finalitat és crear un fons diferent de les tradicionals penyes futboleres espanyoles. Però finalitzant els anys vuitanta, el grup es transforma adoptant una simbologia pròpia, de contingut nacionalsocialista, que li generarà cohesió en el grup però moltes enemistats amb altres grups antagònics i al seu torn a poc a poc, agermanaments amb grups NS afins.

11.5.1.2. *Ultras Sur (US) i Yomus Ultra*

Juan Manuel Crespo Ortiz en *Memòries d'un ultra*, conversa amb un jove Manuel Canduela, skinhead i cantant del grup de música RAC *División250*. Actualment (en 2017), Canduela és líder del partit polític Democràcia Nacional. Al llibre, Canduela parla sobre la ideologia dels *Yomus Ultra* del València CF: “*la joventut nacional revolucionària europea havia unificat símbols i el més usat consistia en una creu superposada en un cercle, a la qual denominaven creu cèltica...em va mostrar diversos fanzins d'organitzacions anàlogues en els quals es representaven a si mateixos com unes rates...el nostre distintiu és la cèltica; hem arraconat l'esvàstica perquè en molts països occidentals està prohibida...en les publicacions ens personifiquem com a rates perquè l'objectiu que ens hem marcat és soscavar els fonaments de l'Estat des de les entranyes d'aquest...aquests animals estan pertot arreu, encara que a vegades ni les podem veure...som com elles: mal vistes pel sistema, però inextingibles*”. Crespo en una visita a Madrid coneix als fundadors de *Bases Autònomes*, més conegudes com *BBAA*, aquests també són seguidors dels *Ultras Sur* que li declaren: “*Aquí, a Madrid, som un munt i quan més coincidim és en els partits del Bernabéu...ens ajuntem centenars i comencem a enarborar les nostres banderes i a cridar consignes...fem molta publicitat per a la causa nacional revolucionària. Esteu en els Ultras Sur?* (els pregunta). *No estem, som els Ultras Sur! Gairebé tota la gent de la penya ve de Bases (BBAA)...des que es va instituir Ultras Sur, BBAA ha captat molta gent, en principi, vinculada només al futbol però que han acabat aproximant-se a les nostres idees...la nostra experiència ha estat calcada per altres grups afins i, almenys, hem aconseguit que es parli de nosaltres. Sense anar més lluny, el mateix Canduela va*

reconèixer que *Acción Radical* ha incrementat la seva militància des que col·laboren conjuntament amb els *Yomus*”.

11.5.1.3. L'agermanament dels eterns rivals

Una notícia que va sobtar als periodistes esportius, va ser la guerra civil que va haver-hi dins les files d'*Ultras Sur* l'any 2013. Els joves ultres estaven disconformes amb els ultres més veterans, que havien pactat ja feia uns anys amb la directiva del Reial Madrid abandonar la violència i només animar. Però a base de violència, les noves generacions van prendre possessió del control total d'US. Fins aquí, no hi ha res estrany quan es lluita pel poder, però sí que crida l'atenció de l'últim líder d'US, l'anomenat *Niño Skin*, es declarà públicament seguidor de l'*Atlético de Madrid ...i al que no li agradi, ja sap, heil Hitler!*¹⁵², afirmava. Els veterans acusaven *Niño Skin* d'aliar-se amb una secció molt violenta de *Frente Atlético (FA)*, considerats els eterns rivals d'US. Tot això pot ser una contradicció, però la lògica supera els estereotips. L'agermanament entre rivals la provoca la ideologia. *FA* i *US* compten amb milers d'agressions entre ells durant més de dues dècades, però per als ultres més joves, pesa molt més el sentiment NS que defenen ambdós, que no pas defensar els colors del Club.

Els nous líders, volien aprofitar les estructures d'aquests grups *hooligans*, per endurir més el missatge polític a la grada. Només *US*, l'any 2013 comptava amb més de 800 membres que pagaven la seva quota de soci. Això representa tot un exèrcit, que a part d'ingressar centenars de milers d'euros al grup per les afiliacions, també caldrà tornar a adoctrinar i depurar de gent que no estigui compromesa per la causa, per tenir a veritables activistes NS, amants de la violència ultra, com ho van ser als començaments. I aquesta vegada amb la diferència que l'enemic ja no és l'*Indi* (com diuen als ultres d'*FA*), sinó els *comunistes* de *Bukaneros* del Rayo Vallecano o dels *Biris Norte* del Sevilla entre d'altres. Actualment, *Suburbios Firm* (hooligans d'*FA*) i *Outlaw Madrid* (hooligans d'US) donen suport actiu a les activitats del moviment identitari

¹⁵² http://www.mundodeportivo.com/20131202/real-madrid/el-nuevo-lider-de-los-ultras-del-real-madrid-es-del-atletico_54395105634.html

Hogar Social Madrid, que promou l'ajut només de ciutadans espanyols a través de l'activisme social, donant menjar i allotjament.

11.5.2. Activisme antifeixista

“El futbol és una mena de corretja de transmissió de les idees polítiques, que tenen una certa hegemonia a la zona on és l'equip. És un vehicle de grups polítics que poden influir, arrelar a la ciutat i el control d'aquesta graderia és permanent. Comencen a sortir joves d'esquerra i de dreta, que són antisistema....Si a tu et ve un grup de feixistes al partit de futbol, és igual que vinguin al partit com si venen a la festa major, o com si vénen a prendre un cafè a la plaça major. En un grup antifeixista, t'organitzes per plantar cara i com a mínim que no facin res contra la teva gent, del teu poble, del teu estadi”¹⁵³.

Un dels grups ultra catalans més al punt de mira de la policia, són els *Desperdicis* del U.E. Sant Andreu de Barcelona. El grup compta amb un nucli dur de joves redskins, amb nombrosos antecedents policials i penals, i no precisament per cometre'ls dins els estadis de futbol. El informe de la fiscalia de Barcelona, relata quantitat d'accions delictives relacionades amb els delictes d'odi.

11.5.2.1. Discurs pro rus

Cada vegada veiem més activisme dels grups hooligans en causes alienes totalment a l'esport, com és el cas del manifest de quinze grups ultres antifeixistes que recollien diners i qualsevol tipus de material per ajudar suposadament a la gent que resisteix als combats armats a la zona del Donbass a Ucraïna. Aquest grups hooligans defensen l'annexió d'aquesta regió per part de la Federació Russa, i als partidaris de la unitat d'Ucraïna els tatxen de feixistes. Neguen una invasió per part de tropes russes i justifiquen que els combatents estrangers que hi van son voluntaris equivalents a les brigades

¹⁵³ Membre ultra del grup ultra *Desperdicis*. Futbol i política. Primer cercle de xerrades de l'APS. Barcelona. 01 de novembre de 2013.

internacionals¹⁵⁴ que van participar a la guerra civil espanyola. La campanya s'anomena *Europe With Dombass. Solidaridad Antifascista con el pueblo de Donbass. ¡No pasarán!*. Aquest manifest està firmat per les següents aficions ultres: *Alkorhooligans, Brigadas Amarillas, Bukaneros, City Boys, Desperdicis, Frente Azul, Frente Rojiblanco, Herri Norte, Impresentables, Indar Baskonia, Iraultza 1921, Kolectivo Sur, Mujika Taldea, Rudes Lleida, SRC Ceares*. Les entitats encarregades de recollir tot el material han estat *Euskal Herria-Donbass Komitea, Asociación de Solidaridad Aragón-Donbass, Comité Andalucía-Donbass* i *Asociación Blagoe Delo* que van enviar tot el material recollit via aèria a Moscou¹⁵⁵ i d'allí cap a Lugansk (Ucraïna). Molts grups musicals antifeixistes també han recaptat diners per la causa com *Habeas Corpus, Monaguillos Sin Fronteras* i *KBKS*, d'aquest últim part del comunicat de la convocatòria és el següent¹⁵⁶: “*Les elits internacionals, amb els EUA i la UE com els seus fidels escuders, han tornat a incendiar un país utilitzant al feixisme com a cruel mercenari per satisfer els seus interessos i inversions. Un feixisme que campa a pler per Ucraïna sota el paraigua de l'OTAN, aquesta coalició terrorista internacional de mercaders que igual que a Orient Mitjà i Àfrica, també posseeix enormes interessos estratègics i econòmics en tota l'àrea d'influència russa, com ja va demostrar amb les "Revolucions de Colors" en la dècada passada*”.

¹⁵⁴ <http://arainfo.org/el-gobierno-ucraniano-acusa-de-terrorismo-al-grupo-italiano-banda-bassotti-por-una-caravana-solidaria-al-donbass/>

¹⁵⁵ <http://arainfo.org/106531-2/>

¹⁵⁶ <http://www.comunicanroll.com/k-b-k-s-en-solidaridad-con-la-poblacion-de-donbass-junto-a-habeas-corpus-y-monaguillos-sin-fronteras/>

Il·lustració 23: Campanyes d'ajut dels hooligans

Il·lustració 34 d'esquerra a dreta: Campanya d'ajuda al Donbass d'Euskal Herria-Donbass Komitea. Tifo d'*Iraultza 1921* a favor de Palestina i el Donbass. Cartell dels grups hooligans espanyols.

Aquest 2017 una caravana d'ajuda als separatistes ucraïnesos, anomenada *Caravana Internacionalista Antifascista 2017*, es va dirigir a Donesk i Lugansk. Un dels organitzadors és David Cacchione, membre del grup musical antifeixista *Banda Bassotti* que fa declaracions d'aquest tipus¹⁵⁷: “*nosaltres declarem que els observadors de l'OSCE, son cecs i sords, com els governs que els hi paguen, Europa és cega, els governs europeus financen al govern nazi de Kiev i la guerra continua*”.

11.5.2.2. Discurs antifeixista

A l'apartat dels moviments ideològics ja varen fer esmena del funcionament de les organitzacions *antifas* espanyoles. Al món hooligan cal destacar la utilització d'aquestes ideologies per a condicionar als clubs de futbol. En una entrevista realitzada al líder de la penya ultra antifeixista Força Llevant, deixa clar l'activisme dins a les grades, força allunyat del pla esportiu.

¹⁵⁷ <http://lugansk.site/david-kachchione-italyanskiy-obshhestve-2/>

Pregunta: *Que favor pot fer una penya antifeixista al moviment obrer?*

Resposta: *Aquesta pregunta avui dia la respon els mateixos Bukaneros amb els seus tifos a favor del moviment obrer com amb les seves accions, obligant als jugadors del Rayo Vallecano a sumar-se a les vagues generals, així amb la defensa dels drets laborals en els conflictes entre treballadors i empresa. Aquesta és l'aportació que es pot fer altaveu mediàtic i conscienciació de la gent amb els diferents temes.*

11.6. ctivitats delictives habituals dels hooligans

“Ens veus anant pel carrer. I no saps quin posat fer. La teva cara expressa menyspreu. Però l'enveja corre dins teu! Mai sabràs què és la dignitat. De lluitar pel que creus fins el final. Mai coneixeràs la lleialtat. De donar-ho tot per qui tens al costat. Vius la vida amagat. Sota l'aparença de persona normal. La por et manté emmordassat. Un simple titella sense personalitat. Mai sabràs què és la fidelitat. De seguir els teus ideals fins el final. Mai coneixeràs l'orgull i l'honor. D'anar sempre endavant sense demanar perdó”¹⁵⁸.

És difícil definir una tipologia de delictes en un col·lectiu en concret. Però sí que és cert que hi ha tres tipus delictives que es repeteixen molt:

- a) D'una banda la renyina tumultuària. S'entén que és part del context (lluitar dos grups) de defensa de l'honor del teu Club.
- b) Les lesions produïdes per les baralles. Inevitable en aquest tipus de situacions.
- c) Robatoris amb violència. Al contrari del que pensa el lector, aquests robatoris es produeixen perquè de vegades, es tracta d'apoderar-se mitjançant de la violència d'alguna possessió del rival, una bufanda per exemple, sostreta amb violència o intimidació, amb el que passa a ser un delicte de robatori.

¹⁵⁸ Extracte de la cançó *Orgull i Lleialtat*. Grup: Codi de silenci.

- d) També trobem que la possessió d'armes (ganivets, defenses extensibles, claus de pugilat) és part de l'arsenal que en un moment donat són capaços d'utilitzar contra els rivals.

Veurem que trobem tipus delictius més violents i complexos en persones que pertanyen a les faccions dures dels grups hooligans més nombrosos i violents. Són persones que realitzen un salt qualitatiu.

Serveixi d'exemple que tant en els *Boixos Nois* com en els *Ultras Sur*, els que van liderar o eren faccions més influents, part dels seus membres van cometre delictes més relacionats amb el crim organitzat que amb les batalles ultres. Ens referim a bolcades, extorsions, segrestos, assassinats per encàrrec, etcètera. Amb el que el tipus d'armes que se'ls van decomissar eren més perilloses (armes de foc principalment).

Encara que és més difícil d'afirmar, els delictes freqüentment relacionats contra les persones i delictes d'odi, són més greus els comesos per membres de vessant nacionalsocialista, i el mateix en delictes relacionats contra el patrimoni per membres de la ultraesquerra.

Tots aquests grups cometien tipologies delictives molt semblants, encara que la tendència a Espanya sembla ser l'exposada (aquesta afirmació és una hipòtesi personal).

11.6.1. Grups de tipologia nacionalsocialista

11.6.1.1. *Skinheads Retiro.*

S'agrupaven uns vint membres d'*Ultras Sur* i *Frente Atlético*, setze d'ells estaven acusats de 50 fets delictius. El més important és que molts d'ells estan relacionats amb delictes d'odi als quals se li imputen tals com a amenaces, coaccions, lesions, renyines tumultuàries, danys i desordres públics, robatoris amb violència i intimidació i per dos apunyalaments a membres rivals antifeixistes. Se'ls va intervenir nombroses armes blanques (gairebé totes navalles tipus papallona), defenses extensibles, pistoles elèctriques, esprais de defensa personal i diversa simbologia d'estètica nacionalsocialista.

11.6.1.2. Líders d'Ultras Sur detinguts en 2014.

Es dedicaven a la modalitat de la bolcada (robar a narcotraficants fent-se passar per policies). També se'ls imputava els delictes de tinença il·lícita d'armes, usurpació de funcions públiques i estat civil, trencament de condemna i contra la salut pública. Es van decomissar dos revòlvers, dues escopetes, munició i diverses armilles antibales. També tenien un inhibidor de freqüència i una pistola elèctrica.

11.6.1.3. Incidents produïts pels Yomus Ultra en 2007:

Van ser sancionats 52 integrants dels Yomus. Nou d'ells, acusats de ser autors de greus pertorbacions de l'ordre públic, amb 15.000 euros. I els 43 restants van ser condemnats a pagar 12.000 euros per provocar greus pertorbacions de l'ordre públic. Es van decomissar navalles, ganivets, barres de ferro, bengales, petards, un CD amb diferents cançons nacionalsocialistes, bats de beisbol i barres metàl·liques.

11.6.2. Grups de tipologia ultraesquerra.

11.6.2.1. Bukaneros, del Rayo Vallecano:

Bukaneros es declara com un grup antifeixista i antiracista, l'orgull de la classe obrera (amb el que podem intuir el seu ideari anticapitalista). No obstant això, els mitjans de comunicació, la policia i els grups rivals, sempre els ha relacionat amb manifestacions de violència de carrer de tendència ultraesquerra o antisistema, no obstant això, se'ls acusa de realitzar protestes violentes alienes a esdeveniments esportius. Vegem uns exemples:

- a) El febrer de 2015¹⁵⁹, el CNP va decomissar a la seu de Bukaneros 416 artefactes. Entre ells senyals, bengales, bengales de navili, traques i sis bateries pirotècniques.
- b) El 14 de novembre de 2012¹⁶⁰, el dia de la vaga general, el CNP va detenir en Puente de Vallecas, a un home i una dona, membres dels

¹⁵⁹ http://deportes.elpais.com/deportes/2015/02/28/actualidad/1425150046_650133.html

Bukaneros, acusant-los de posseir ampolles de líquid inflamable i de gas, un petard de gran grandària, claus i caragols. Aquest mateix dia, van entrar a la seu de Bukaneros, confiscant 15 bengales, 5 coets, 5 petards de gran potència, 6 caixes de fòsfors, 40 pots de fum, 12 pals de fusta (alguns afilats a manera de llança), 3 bats de beisbol, caragols de gran grandària, 4 martells, 3 defenses metàl·liques extensibles, 13 escuts de plàstic fabricats amb tapes de galledes d'escombraries i 14 cascos de moto.

11.6.3. Grups de tipologia independentista

11.6.3.1. Desperdicis, U.E. Sant Andreu de Barcelona:

“Quan decidim crear el grup vam estar un temps sense nom, buscant un que ens agradés, durant aquest temps, vam fer un dels nostres primers desplaçaments, a Badalona. En arribar ens van separar de la resta del grup d'afezionats, ens van registrar i ens van habilitar una zona bastant àmplia però envoltats de policies just en l'altra punta de la resta d'afezionats del Sant Andreu, lògicament, per a nosaltres tot això era una novetat, el graciós d'això és que érem solament quatre o cinc. Així va sortir el nom, ens van tractar com a escombraries, com a uns Desperdicis”¹⁶¹.

Els Desperdicis, segons la Fiscalia de Barcelona¹⁶²: *“és un grup radical, fundat en 2007 per persones relacionades amb el moviment Redskins, caracteritzat per les seves idees d'independentisme revolucionari i l'anarquisme violent del barri barceloní de Sant Andreu de Barcelona i que s'integren com a col·lectiu ultra en la graderia d'animació del club de futbol Unió Esportiva Sant Andreu, tenint com a objectius polítics la lluita, a vegades, mitjançant l'ús de la violència, contra tot el que ells identifiquen com a feixisme i contra el capitalisme que segons la seva ideologia ho engendra. Membres del grup Desperdicis, han protagonitzat en els últims anys, accions violentes realitzades contra col·lectius*

¹⁶⁰ <http://www.rtve.es/noticias/20121115/policia-atribuye-bukaneros-del-rayo-disturbios-del-14n-incauta-material-incendiario/574840.shtml>

¹⁶¹ <http://labandaizquierda.blogspot.com.es/2010/07/entrevista-desperdicis.html>

¹⁶² Jutjat d'Instrucció Núm. 5 de Barcelona. Diligències prèvies: 677. Any: 2016. Fiscalia Provincial de Barcelona. Servei de Delictes d'Odi i Discriminació.

ideològicament antagònics, ja sigui contra altres grups ultres d'àmbit futbolístic de signe contrari o contra col·lectius de caràcter polític que professen una ideologia d'extrema dreta o nacionalsocialista. Majoritàriament aquests atacs han coincidit amb la celebració del 12 d'octubre, Dia de la Hispanitat, a la ciutat de Barcelona, data en què la Plataforma Antifeixista convoca cada any actes de protesta en contra d'aquesta celebració i que els membres del grup Desperdicis aprofiten per a la realització d'actes de violència contra els seus adversaris polítics". De les desenes d'actes delictius amb component ideològic que acumulen varis membres dels *Desperdicis*, potser el més greu és el produït a un ciutadà ucraïnès enfront de *l'Ateneu Independentista i Popular La Torna* de la ciutat de Barcelona¹⁶³. En aquest local s'estava realitzant una assemblea oberta organitzada pel *Comitè Català de Solidaritat amb la Ucraïna Antifeixista (CCATSUA)* sobre la situació del Donbass a Ucraïna. Al lloc es va dirigir un grup de ciutadans ucraïnesos amb banderes per donar la seva opinió, la qual cosa va provocar reaccions enfrontades als assistents que els van titllar de feixistes. Els agressors van ser avisats per persones que es trobaven a l'interior de la xerrada i es van desplaçar per realitzar l'agressió. La víctima va rebre un fort cop en el cap amb un casc de moto i va quedar en coma sense rebre auxili per part de cap dels agressors. Per aquests fets es va detenir a 6 persones amb diferent grau de participació en l'agressió. Cinc dels sis detinguts estaven vinculats al grup radical de la Unió Esportiva Sant Andreu, *Desperdicis*.

11.6.3.2. Celtarras, del Celta de Vigo:

Un dels tres acusats de col·locar 3 artefactes explosius en les instal·lacions de radi i televisió a la muntanya Sampaio de Vigo era membre actiu del grup Celtarras¹⁶⁴. Amb això no intento criminalitzar a tot un grup, però és evident que a títol individual, quan una persona es decideix a traspassar el marge de la legalitat, aquest tipus de grups són els canals adequats, perquè estem observant que la violència (tan verbal com a física) és habitual entre els

¹⁶³

https://cronicaglobal.elespanol.com/vida/tres-antifascistas-cumpliran-cuatro-anos-carcel_63818_102.html

¹⁶⁴

http://noticias.sumadiario.com/disturbios-conflictos-y-guerra/terrorismo/el-acusado-de-resistencia-galega-dice-que-preparaban-un-atentado-contra-el-pp-de-moana_eJvOGedhQBwqih095tt45/

hooligans i ultres. Circula un vídeo a les xarxes socials on es realitza apologia del terrorisme des de les graderies. El 10 d'octubre de 2009, des de la graderia de la penya *Celtarras* a l'Estadi de Balaídos, es va cridar *Salva Ballesta, tiro na testa* (tir al cap) i *ETA Mata-ho*. El Celta jugava aquell dia contra l'Albacete, equip en el qual llavors jugava el futbolista Salva Ballesta¹⁶⁵.

El 05 de maig de 2001¹⁶⁶, la Guàrdia Civil va detenir a tres membres de *Celtarras*, tenien en el seu poder vuit còctels *Molotov* que volien utilitzar per provocar un incendi en l'autovia de Vigo a Madrid. Intentarien d'aquesta manera parar els autocars amb afeccionats madridistes i els apedregarien els cristalls dels vehicles. Els van acusar per un delictes d'estralls en grau de temptativa en concurs ideal amb un altre de tinença d'explosius. Se'ls demanava fins a quatre anys de presó.

11.6.3.3. Herri Norte Taldea, de l'*Athletic Club de Bilbao*:

Sempre se'ls ha vinculat a l'independentisme basc tipus ultraesquerra, i també el seu declarat antifeixisme. Això no és una crítica a la seva ideologia, però és incompatible amb la pau i la convivència, el respall de la lluita armada o el suport a grups terroristes. Com podem llegir de la premsa nacional¹⁶⁷: “és un grup proper a l'esquerra 'abertzale', que en nombroses ocasions han mostrat obertament les seves simpaties cap a la banda terrorista ETA”.

Però per poder sustentar més aquesta afirmació, em remeto a fanzins dels anys 90, editats per una de les seccions d'aquest grup ultra (*HNT Avilés*), on es corroboraria el que s'afirma per part de tots els experts. A les Pàgines centrals es solia incloure un full titulat: “Manifiesto de solidaridad con presos de ETA, GRAPO y PCE(r)” de l'Associació de familiars i amics de presos polítics on es demanava aportacions econòmiques a través d'un compte d'una entitat bancària.

¹⁶⁵ https://www.youtube.com/watch?v=V_7rkBRdhag

¹⁶⁶ <http://www.lavozdegalicia.es/hemeroteca/2003/12/13/2247331.shtml>

¹⁶⁷ <http://www.elmundo.es/deportes/2014/12/01/547c7ac8268e3e20718b4575.html>

11.7. Tipus de grups

Les aliances per motivació política entre aficions és un fet inqüestionable. La següent taula 22 mostra de forma aproximada el nombre total d'abonats a grups ultra, la majoria d'ells categoritzats com a GUV. Dels 47 grups analitzats, trobem a dos marcadament apolítics, i la resta són NS i d'ultraesquerra. A les xarxes socials, el nombre de seguidors augmenta exponencialment.

Twitter és la xarxa de comunicació per excel·lència a causa de la tolerància en la llibertat d'expressió, que sobrepassa contínuament els límits legals. Un total de 42 d'aquests grups són molt actius en aquesta xarxa, i només 5 no tenen compte oficial a *Twitter*. Podem observar també que les xifres són molt semblants en les dues tendències polítiques, sent els membres d'ultraesquerra lleugerament superiors en nombre d'abonats i també de seguidors a internet¹⁶⁸.

Taula 2: Tendència política dels grups hooligans actius

Tendència política	Total grups	Nombre aproximat de membres actius	Nombre de seguidors a Twitter
Nacionalsocialista	23	3.375	174.527
Ultraesquerra	22	3.680	190.020
Apolítics	2	550	17.730
Total	47	7.605	382.277

¹⁶⁸ La mostra fou consultada al juliol de 2017.

Taula 3: Grups hooligans al futbol espanyol. Elaboració pròpia.

Club de futbol	Grup hooligan / ultra	Tendència	Nombre aproximat d'abonats actius
U.D. Las Palmas	Ultra Naciente	Apolítics	200
Real Oviedo	Symmachiarii	Apolítics	350
C.D. Leganés	Ghetto 28	NS	50
Granada C.F.	Tercio Sur	NS	100
Valencia C.F.	Yomus (Curva Nord)	NS	180
F.C. Barcelona	Boixos Nois	NS	250
Real Madrid C.F.	Ultras Sur (Outlaw Madrid)	NS	450
Atlético Madrid	Frente Atlético (Suburbios Firm)	NS	450
Córdoba	Brigadas Blanquiverdes	NS	100
Elche	Jove Elx	NS	50
Málaga C.F.	Frente Bokerón	NS	120
Real Betis Balonpié	Supporters Gol Sur	NS	150
Real Valladolid	Ultravioletas	NS	90
Real Zaragoza	Ligallo Fondo Norte	NS	250
Cultural Deportiva Leonesa	Orgullo Cazurro	NS	100
R.C.D. Espanyol	Brigadas Blanquiazules	NS	300
Real Sporting Gijón	Ultra Boys	NS	360
Levante Unión Deportiva	Ultras Levante	NS	50
R.C.D. Mallorca	Supporters Mallorca	NS	100
Getafe C.F.	Comandos Azules	NS	40
C.D. Numancia	Orgullo Numantino	NS	25
Real Jaen C.F.	Orgullo Lagarto	NS	50
Mérida A.D.	Legiones Sur	NS	25
C.D. Castellón	Frente Orellut	NS	25
R.C. Recreativo Huelva	Frente Onuba	NS	60
S.D. Huesca	Alcorazados	Antifeixista	40
Xerez Deportivo F.C.	Kolectivo Sur	Antifeixista	70
C.A. Osasuna	Indar Gorri	Esquerra Abertzale	350
Deportivo Alavés	Iraultza 1921	Esquerra Abertzale	50
Real Sociedad	Mujika Taldea	Esquerra Abertzale	150

Club de futbol	Grup hooligan / ultra	Tendència	Nombre aproximats d'abonats actius
Athletic Club de Bilbao	Herri Norte Taldea	Esquerra Abertzale	200
S.D. Eibar	Eskozia la Brava	Esquerra Abertzale	150
Celta Vigo	Celtarras	Ultraesquerra Indep.	250
C.D. Lugo	Brigadas Lucenses	Ultraesquerra Indep.	25
Lleida Esportiu	Rudes Lleida	Ultraesquerra Indep.	90
U.E. Sant Andreu	Desperdicis	Ultraesquerra Indep.	60
Granada C.F.	Sección Kolokón	Ultraesquerra	250
Rayo Vallecano	Bukaneros	Ultraesquerra	600
R.C. Deportivo Coruña	Riazor Blues	Ultraesquerra	500
Sevilla F.C.	Biris Norte	Ultraesquerra	450
Real Zaragoza	Avispero	Ultraesquerra	50
Levante Unión Deportiva	Llevant Cedro	Ultraesquerra	20
Cádiz C.F.	Brigadas Amarillas	Ultraesquerra	200
C.D. Tenerife	Frente Blanquiazul	Ultraesquerra	40
C. Gimnàstic Tarragona	Orgull Grana	Ultraesquerra	50
Reus Deportiu	Troopers Reus	Ultraesquerra	25
C.D. Toledo	Komandos Verdes	Ultraesquerra	50
C.A.P. Ciudad Murcia	City Boys	Ultraesquerra	50
TOTALS	Grups Ultra		Membres
	47		7605

12. Annex 4. Les bandes llatines

12.1. Introducció a les Bandes Llatines

12.1.1. Història i Evolució

Durant tot el segle XIX comença la gran expansió territorial dels Estats Units, on es va annexar Hawaii i va controlar Filipines, es va associar amb Puerto Rico, va controlar el Canal de Panamà i la base de Guantánamo a Cuba (Durant, 2000). De les primeres grans migracions dels Estats Units, de la primera meitat del Segle XIX, és a causa de l'augment de la industrialització i fa necessària l'arribada massiva de treballadors. Trobem que la primera onada migratòria va ser de ciutadans irlandesos i cap al final de 1840 comença la migració massiva d'alemanys. Amb l'anomenada febre de l'or entre 1848 i 1855, comencen a arribar una gran quantitat d'immigrants que van arribar a la rodalia de San Francisco (Califòrnia) a la recerca d'aquest metall, i que va atreure desenes de milers de persones d'Iberoamèrica, Europa, Austràlia i Àsia (Gastélum, 1991). Després que Mèxic perdés gran part del seu territori va començar cap al 1849 una gran arribada d'immigrants mexicans que anaven a la recerca dels grans salaris que ofería la construcció del ferrocarril i l'agricultura. L'any 1882 es va emetre la *Chinese Exclusion Act*, on els immigrants xinesos eren substituïts per japonesos per expandir la mà d'obra barata a la costa occidental. L'any 1903 aquests van ser també expulsats i substituïts pels immigrants filipins, que al seu torn varen ser substituïts per centenars de milers de mexicans (Gastélum 1991). A mitjans del segle XX trobem que la migració més gran va ser la porto-riquenya, on entre 1947 a 1964, més de sis-centes mil persones van arribar als Estats Units, sent considerada una de les més intenses de la història de la humanitat (Pol, 2004).

12.1.2. Naixement de les anomenades street gangs als Estats Units

Als Estats Units un treballador immigrant és ben rebut com a mà d'obra barata, però per una altra part, és discriminat socialment pels membres nadius d'una societat on els estrangers ocupen una posició d'inferioritat (Gastélum, 1991).

Troblem el cas de la ciutat de Chicago a principis del segle XX on hi ha *una explosiva barreja d'ètnies, cultures i conflictes que plasmen la gran transformació que es produeix per l'accelerat creixement dels Estats Units. I a diverses zones de Chicago comença la preocupació per la proliferació de bandes juvenils de carrer, les street gangs, que tenien aparença extravagant i un ampli ventall d'activitats delictives* (Feixa, 1994). Es creu que als anys 20 del segle passat a la ciutat de Chicago hi havia un miler de bandes actives. Els mexicans van generalitzar la forma d'agrupar-se anomenada *palomillas* o *banda de nens*, que amb els successos dels *Zoot Suit Riots* de 1943 a Califòrnia, van passar a ser bandes de carrer (Wolf, 2009).

L'increment de gent salvadorenya que fugí d'una guerra civil on es produeixen crims contra les poblacions arriben als Estats Units. Això genera que als anys vuitanta trobem milers de persones vivint als Estats Units en plena clandestinitat. No com els nicaragüencs que el president Reagan va permetre tindre aquest estatus legal, millorant les seves condicions personals. Tal com relata Wolf, els salvadorenys es troben atrapats en un barri sense instal·lacions recreatives, ple de crim i activitat de les bandes, on a part d'intentar superar el trauma de la guerra, s'enfronten a la barrera de l'idioma, la discriminació i feines mal pagades, i on els fills estan descuidats. Les estructures de bandes de joves mexicans i afroamericans fundades molt més temps abans, serveixen de model als immigrants centreamericans per fer-les seves pròpies als seus barris (Pérez, 2007). Molts d'aquests nens com a forma d'autoprotecció entren a grups com la *Mara 18* o formen la seva rival, la *MS13 (Mara Salvatrucha)*. Durant anys s'incrementa el nombre de membres i als Estats on es troben delegacions de les bandes, provoquen, continues notícies d'aldarulls i inseguretats ciutadana. La degradació del barri de Pico-Union a Los Angeles (Califòrnia), de tradició salvadorenya, provoca que es formi la *Mara 18 (Diesiocho street)* cap als començaments dels anys seixanta (Wolf, 2009).

12.1.3. Accions governamentals

Per intentar frenar l'increment de les bandes, el seu fenomen transnacional i la seva relació amb les xarxes de distribució de droga i crim organitzat, hi ha hagut un seguit de lleis als països centreamericans. Les estimacions més baixes afirmen que a la regió centreamericana trobaríem al voltant de 70.000 a 100.000 integrants de bandes de carrer (Thale, 2006).

Hem de tenir en compte que a la dècada dels anys 90 del segle XX, tant El Salvador, Guatemala i Hondures, van començar uns processos de desmilitarització i democratització de les institucions. Encara així les respostes dels països centreamericans implicats ha tingut sempre un caràcter molt repressiu utilitzant la força policial i militar, amb la consegüent millor organització d'aquests grups davant la repressió governamental.

Trobem com a exemples:

- a) El Salvador: *Mano Dura* i *Ley Antibandas* (2003) i *Súper Mano Dura* (setembre 2004).
- b) Guatemala: *Plan Escoba* (2003).
- c) Hondures: *Cero Tolerancia* (1998), *Plan Libertad Azul* (2002), *Ley Antimaras*¹⁶⁹ (2003), *Operación Libertad* (2003).

En concentrar-se només en la força militar i policial, han descuidat les mesures preventives i de reinserció social. Però un dels efectes no desitjats de la repressió ha estat que les *Mares* hagin estat desplaçades a països limítrofs com a Nicaragua, Belice, Panamà i Costa Rica (Esteban, 2006). A El Salvador, els centres penitenciaris són veritables centres de reclutament de les *Mares*, on moren al voltant de dos a tres presos al dia (Manrique i Esteban, 2006). També hem de tenir en compte les mesures dels Estats Units com la *Homeland Security* (*Defensa de la Pàtria*) i *Preemptive Action* (*Doctrina d'Acció Preventiva*) arrel els atemptats del 2001. Els estatunidencs sempre han considerat les *street gangs* un problema importat pels immigrants (Wolf, 2009),

¹⁶⁹La primera llei que es va aplicar a Centreamèrica va ser a Hondures.

acumulant més de 30.000 capítols o delegacions de centenars de bandes amb més de 800.000 membres, així doncs no és estrany que no sigui fàcil trobar una solució.

12.1.4. Arribada a Espanya

Hi ha varis factors que la majoria d'autors coincideixen. Primer i molt important, un idioma comú que facilita la integració. Però ens hem de remuntar a l'any 2000 quan passem de tenir de 185.000 persones d'origen llatinoamericà amb permís de residència a més d'un milió setzens mil a l'any 2007¹⁷⁰.

Les condicions polítiques i econòmiques de diversos països llatinoamericans a finals dels noranta provoquen l'expulsió de centenars de milers de persones (Manrique i Esteban, 2006), juntament l'enduriment de les fronteres dels Estats Units arran dels atemptats del 11S i la demanda de mà d'obra a Espanya fa que siguem un destí atractiu (Soriano, 2008).

També influeix la Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener sobre els drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social¹⁷¹, on permet reagrupar les famílies. Amb el que trobem un nou repte, la integració dels joves que arriben a Espanya. Que pateixen una triple crisi (Feixa, 2006), *la mateixa adolescència, la d'una família transcontinental trencada i el buit intern i familiar que genera l'emigració*.

12.2. Formes d'intervenir al fenomen *street gang*

12.2.1. La xarxa *Eurogang*.

Els estudis sobre les *gangs* van impulsar que es creés l'*Eurogang Project*, com una xarxa de treball integrada per destacats acadèmics d'Europa i Amèrica en el camp de la investigació sobre les bandes i grups de joves problemàtics. On es dediquen cadascú en el seu context local a estudiar grups juvenils violents i delictius. Així els investigadors intercanvien coneixements generant models teòrics i metodològics comparatius mitjançant l'elaboració de projectes

¹⁷⁰<http://www.ine.es/jaxi/Datos.htm?path=/t20/p319/a2007/p03/l0/&file=04001.px> Consultat el març de 2017.

¹⁷¹<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2000-544>

d'investigació internacionals, l'organització de congressos, seminaris i publicacions conjuntes (Van Gemert, Peterson i Lien 2008). Els investigadors treballen per indagar, desenvolupar i aplicar un marc comú per a la investigació comparativa, sobre la base d'instruments metodològics estandarditzats i un disseny comú d'investigació.

12.2.2. Definició de l'anomenada *Street Gang*¹⁷².

Grup juvenil que perdura, amb orientació cap al carrer i altres espais públics, amb una identitat grupal ben definida, i de forma primordial, per a la participació en activitats delictives.

D'aquesta manera podríem anar desgranant el perfil habitual dels membres de les POL:

1. Un grup juvenil: Parla d'edats dels 12 als 24 anys aproximadament (Rodríguez G., 2010), i quasi dos terços dels integrants són adults (Klein i Maxson, 2006).
2. És perdurable: No és una associació de curta durada. El grup és permanent, independentment del nombre de membres.
3. La seva activitat és el carrer, les zones esportives i llocs d'oci principalment. La tendència ha anat canviant a buscar pisos ocupats per un motiu d'autodefensa envers les forces de seguretat, a causa de la pressió que comporta ser identificat sovint.
4. Participen en activitats il·lícites i delictives.

Walter Miller ofereix una definició ampla basada en les entrevistes amb forces de seguretat i integrants als POL on diu que: *“la banda juvenil és una associació voluntària de pars, units per interessos comuns, amb un lideratge identificable i una organització interna, que actua col·lectivament o individualment, per arribar a alguns objectius inclusives activitats il·legals i el control d'un territori, equipament o negoci”*.

¹⁷²European Network Eurogang.

12.2.3. Definició de la Unitat Central de Grups Juvenils Organitzats del Cos de Mossos d'Esquadra.

La definició de la Unitat Central de Grups Juvenils Organitzats del CME¹⁷³ fa un paral·lelisme amb la Llei Orgànica 5/2010 del Codi Penal.

1. S'identifiquen amb un nom concret i una simbologia singular, amb el que no permetran que se'ls hi copiïn símbols ni colors.
2. Disposen d'una estructura interna, on cadascú fa unes feines específiques i sempre rendiran obediència als seus caps i líders. És una estructura de tipus piramidal a la majoria de casos. Normalment hi ha el líder i tres o quatre sots caps, on les ordres van de dalt a baix i els beneficis van de baix a dalt.
3. Mantenen reunions periòdiques. Amb el que es deixen veure i notar, però a causa de la pressió policial cada vegada revesteixen de major caire clandestí. Amb el que és més habitual que ocupin habitatges.
4. Fomenten actituds violentes a l'espai més proper o contra grups antagònics o rivals. Moltes vegades per conservar aquell espai com a propi, el que anomenen *fer zona*.
5. Generen violència interna com una forma de disciplina (violència d'endogrup) i violència externa com són les agressions planificades contra els grups antagònics o rivals (violència d'exogrup).
6. Cada grup disposa com a mínim d'un grup antagònic, on ben bé, no saben realment on va començar la violència. I és amb el que més problemes tenen.
7. La nacionalitat, el color de la pell i la religió són els tres elements més relacionats amb la decisió de pertànyer a un grup o un altre.

12.3. Grups de manipulació psicològica

La POL com a grup, aporta a una persona jove seguretat, poder-se sentir part d'un col·lectiu que es converteix en vincle. La banda els hi dona l'afecte del qual els hi falta, o dit d'una altra manera, tenir la consciència que no estan sols.

¹⁷³ Entrevista realitzada a Sabadell al Cap de la Unitat Central de Grups Juvenils Organitzats del Cos de Mossos d'Esquadra al novembre de 2015.

És per això que la POL és la seva pauta de socialització (Fernández, F. et al., 2005). Normalment la gran diferència entre un grup de manipulació psicològica (GMP) tipus sectari i una POL, radica en què a la primera hi ha el que anomenem col·loquialment un *rentatge de cervell*, mentre que a les POL no puguem afirmar que hi ha un control total de la ment, trobem moltes analogies amb els GMP.

Als dos models trobem els següents paral·lelismes:

- a) Apropament gradual generant una atracció i seducció. Dependència al grup generant-li una addicció amb aquest (Cervelló, Cubillas i Terminiello, 2015). Els hi fa sentir-se especials. A més implicació o compromís dins el grup es reforça el *jo* i fa difícil adherir-se amb una altra creença.
- b) El risc d'exclusió social i la marginalitat que hi genera, provocant una pèrdua d'individualisme i un aïllament o distanciament amb els agents protectors com la família o l'escola.
- c) L'obediència a les normes de la POL i a les ordres dels seus caps superiors. Trobem conductes autoritàries o totalitàries. Havent-hi una estructura jeràrquica.
- d) És utilitzat per a reclutar a nous membres quan es troba en el punt més àlgid de confiança amb la resta del grup.
- e) L'assistència obligatòria a les reunions i el pagament de quotes amb el risc de ser agredit. L'activació emocional de la por, la culpa i l'ansietat que es crea amb l'aplicació de premis i càstigs (actuar malament implica un càstig físic). Es fomenta la culpabilitat davant d'actes mal fets.
- f) Abandonament condicionat. En funció de la posició del membre, tindrà moltes dificultats per abandonar el grup sense cap conseqüència violenta.
- g) La violència interna serveix per a perpetuar al grup encara que sigui en contra de la voluntat dels que volen deixar-ho.

Encara que hi hagi moltes versemblances no podem afirmar que un GMP i una POL siguin el mateix, pel fet que l'ús de tècniques de manipulació psicològica son més agressives als grups sectaris conforme la captació, adoctrinament i

retenció del membre. Però hem de considerar que els traumes psicològics que pot patir un nen o jove a una POL és més elevat que a qualsevol altre GUV. És per això que podríem qualificar les POL com a grups perillosos per la proximitat que tenen amb les tècniques dels GMP. És per això que per aquest estudi s'ha anomenat a les POL com a grups de manipulació per coerció.

12.4. Com s'inicia una persona a les POL?

Abans d'entrar a relatar el fenomen POL en profunditat, hem d'aclarir que davant opinions acadèmiques i de col·lectius socials que defensen que aquestes bandes ajuden a la integració de les persones, hem de destacar que cap POL que operi a Espanya es va fundar realment per a fer el bé, i que hi ha un altre tipus d'associacions i alternatives pro socials, com la Creu Vermella o els grups d'escoltes que transmeten valors socials positius i integradors. Les POL imiten un estil de vida de persones al marge de la llei mitjançant conductes antisocials, ficant al capdavant la bravura, la recerca de sensacions, el poder del grup i altres components que relatem en aquest capítol. Per a entendre el procés d'accés a la POL hem d'observar unes característiques que són pròpies d'aquests grups: *Les POL són cultures de la nostra cultura i de les societats dins de la nostra societat. Són bandes ben establertes que tenen les seves pròpies normes socials de comportament (lleis), tribunals per a castigar als infractors (tribunals), quotes de afiliació (impostos) i fins als seus propis dies de festa* (Ramakrishnan, 2016). Els dies de festa solen coincidir amb algun esdeveniment relacionat amb el líder fundador o el dia de la independència del país d'origen de la banda.

12.4.1. L'edat del membre

Segons el CME, són adolescents i joves amb edats en franja d'edat relativa. Habitualment són dels 13 als 25 anys, però molts autors i professionals defensen que el marge d'edat és més ampli, i això ho hem d'entendre en el següent context:

- a) En el cas de les *POL* trobem diferents franges d'edat. Des de nens que comencen a ajuntar-se amb els membres i freqüenten espais comuns. El

que podríem anomenar primera captació o pressa de contacte. Una edat que aniria dels 12 als 14 anys.

- b) Una segona aproximació és dels 14 als 17 anys, on el jove vol formar part d'aquest estil de vida i depenent el grup, anirà passant per diverses fases fins a ser-hi membre de ple dret.

La captació principalment consisteix a oferir una idea, on alguns nens de 12 o 13 anys (just el moment de deixar l'educació primària per accedir als instituts) perceben que les POL no són tant dolentes perquè veuen com membres d'aquests grups ofereixen una construcció grupal consistent en estar protegit per una gran família, on tindràs protecció, seràs respectat, tindràs diners i noies. A la cultura de la banda s'exposa el dia a dia dels joves, la pràctica i la rutina quotidiana com a reflex dels valors del grup, els valors dominants que guien el comportament del grup, justificacions de la conducta, la relació del grup amb la política i la religió, la simbologia utilitzada pel grup (Kazyrytski, 2006), el que serien connexions entre els símbols locals i la simbologia general de la cultura de les POL, les relacions entre la cultura de la banda, la raça, l'ètnia, el racisme i l'aculturació i les relacions entre els membres de diferent/mateix gènere.

12.4.2. Fases de l'accés

L'accés s'estructura en tres fases definides que varien segons la POL, però que podria contenir característiques similars en tots els grups. Per a veure un exemple tipus agafarem el del grup *Latin Kings (ALKQN / ALKN)*. En aquest cas seria una successió de fases anomenades: *Observació, Five Alive i Probatòria*.

- a) *Fase d'Observació*: El nen o jove s'interessa per la Nació (el grup), està amb ells en les zones públiques però no té ni veu ni vot en les decisions internes del grup.
- b) *Fase de Five Alive*: Assisteix a les reunions i pot opinar. Estudia la literatura (els Propòsits de la *Nació*) i les normes internes.

- c) *Fase Probatòria*: Amb, o sense data de coronació.
- Sense data de coronació: Continua estudiant els punts de la *Nació* i coneix de forma més profunda el grup.
 - Amb data de coronació: Ha superat les proves de coneixement i disposa d'una data per a ser coronat com a rei.

12.4.3. Argumentari bàsic de les POL

La seva argumentació bàsica és la defensa de la cultura llatina com a raó de ser i contra els actes racistes dels espanyols. Però es contradiu amb la incessant cadena d'incidents violents que protagonitzen des del 2002, com són els enfrontaments amb altres grups, on tant agressors com agredits són membres d'una POL i molts d'ells d'origen llatí.

A la pàgina oficial dels *ALKQN STAE*¹⁷⁴ veiem aquest argumentari: *“Nuestra poderosa organización se dedica a la lucha contra el racismo, la hipocresía y el abuso, que existe alrededor de nosotros, también se dedica a reunir personas hispanas oprimidas de este mundo para la enseñanza de nuestra cultura e historia, enseñando como sobrevivir en la calles, a defenderse, ganando respeto y progresando en tu nivel académico o de estudio, para ocupar un lugar en este Universo”*.

Una pàgina web espanyola de l'Asociación Pro Derechos de los Confinados *Ñeta*¹⁷⁵, dóna un discurs semblant: *“es cierto que hemos protagonizado peleas y agresiones (sic) que han terminado en muertes, pero por decirlo de algún modo nos hemos visto obligados a perpetuar estas agresiones (sic), nosotros no hacemos nada a nadie que no se lo merezca (sic), nadie tiene el derecho de hablar de nosotros como si fuéramos (sic) una organización terrorista sin tan siquiera conocernos. Los medios de comunicación se han esmerado tanto en dar a conocer mediante noticias sensacionalistas el supuesto funcionamiento de las bandas latinas, hablan y hablan de nosotros, pero no hablan de otros grupos que nos insitan (sic) a la violencia, grupos como Juventudes canillejas,*

¹⁷⁴ Almighty Latin Kings & Queens Nation – Sagrada Tribu Atahualpa Ecuador. <http://alkqncorp-stae.blogspot.com.es/2012/05/alkqn-corp-ecuador.html>

¹⁷⁵ <http://asociacionneta.blogspot.com.es/>

Juventudes Hitlerianas, Hammerskin y más grupos que lo único que hacen es perseguir al inmigrante, intentar degradarlo hasta tal punto que se hace insostenible la situación y nos vemos obligados a actuar de la única forma en la que podemos hacernos respetar, respetar nuestros orígenes. Ya estamos hartos de que hablen de nosotros”.

12.4.4. Passos a seguir per part del nen

Se sol començar aproximadament amb 12 o 13 anys, i són captats normalment en les zones on resideixen (que poden ser àrees d'influència de més d'una banda) i als *instituts* i àrees d'esbarjo com a places, zones esportives o d'oci. Avui dia hem de tenir en compte que la nacionalitat o la raça ja no influeixen tant com abans fa dues dècades. A aquests grups els interessa ser molt nombrosos. Si aquest nen segueix el conducte habitual dels nous integrants, per a poder-se guanyar el respecte dels altres, haurà d'estar disposat a assumir conductes delictives dels adults (per demostrar que és de confiança), defensar el territori (pistes de bàsquet, parcs, estacions de metro, etc.) arribant inclús, encara que no és habitual a Espanya començar a cobrar petites quantitats monetàries a altres nens perquè es puguin quedar a jugar en un lloc; no és res més que l'extorsió (amb el que comencen l'aprenentatge delictiu). Amb això tindran diners per a pagar quotes a la banda (sistema de pagament piramidal, on segons quin grup, els caps i líders supremes que viuen al continent americà, reben centenars de milers d'euros anuals de la recollida de les col·lectes de tots els membres), i així evitaran els càstigs per impagament de la quota setmanal o mensual (que poden arribar a ser-hi físics com l'anomenat Palazo).

A més joventut més ímpetu per ensenyar a què pertany, i exterioritzes molt més la teva condició o estatus. Tot és nou, cada dia aprenen nous aspectes de l'estructura que pertany, emulant ideals de vestimenta i formes de pensar. A mesura que va creixent i madurant, influeixen molts factors com la moda, la música, les parelles, les primeres feines, etc.

Aquest nen a la seva etapa adolescent, sol deixar els estudis (no tindrà recursos personals per a trobar una feina estable, posseint un perfil professional molt baix o limitat), també tanteja amb les substàncies (tabac,

estupefaents i molt alcohol). Amb el que arribem a l'edat crítica, l'edat penal adulta, on han pogut passar dues coses, o segueix amb aquest estil de vida, que li comportarà tenir un grau d'implicació més elevat, on segurament serà detingut durant la seva etapa d'adolescent a adult perquè prèviament ja va passar per centres de menors. O l'altra opció que és la de superació personal, on el jove o adolescent fa un procés de maduració intern i arriba a la conclusió que ha de deixar aquesta mala vida, que és com l'anomenen afectuosament.

Però aquestes POL ja tenen contemplada aquesta possibilitat que es dona quan el membre vol abandonar el grup. En aquest cas el marcaran com un traïdor i el perseguiran donant-li caça, inclús arribant-lo a matar. Si aquest nen o adolescent encara no ha arribat a membre de ple dret i ho deixés, serà repudiat i poca cosa més. La seva filosofia es basa en el fet que la banda és la família i que una família no es traeix ni abandona. El més habitual és que els membres menors assumeixin actes als quals no se'ls pot imputar res perquè no arriba a l'edat penal mínima (menors de 14 anys), aquests nens o nenes que van amb el grup solen amagar les armes quan es traslladen, com és el cas dels *Latin King* que els anomenen els *àngels del rei*¹⁷⁶.

12.4.4.1. Normes de comportament que ensenyen al jove i les sancions que els hi apliquen

- a) Aprendre la història i les normes del grup

Un exemple de normes de comportament i les seves sancions el trobem a les POL com els *Trinitarios*¹⁷⁷ i als *Dominican Don't Play (DDP)*¹⁷⁸. El nen o jove

¹⁷⁶ L'*àngel del Rei* es refereix al nen que està en fase de probatòria (que no és membre de ple dret) i que acompanya a un adult i li porta les armes que seran utilitzades a les caigudes (atacar planificadament a membres de bandes rivals). Una vegada que un adult ha utilitzat l'arma en una acció desapareix immediatament donant-li a l'àngel, amb el que si són capturats, la imputació del menor sempre serà més laxa que aplicant el Codi Penal a un adult.

¹⁷⁷ *La forma de captació de nous membres es realitzava sobre persones joves, alguns d'ells menors d'edat, als quals se'ls convidava a consumir substàncies estupefaents, a la vegada que eren instruïts en la forma d'actuar de la banda, ensenyant-los la literatura de la banda (normes de conducta), així com les seves oracions.* http://www.interior.gob.es/web/interior/prensa/noticias/-/asset_publisher/GHU8Ap6ztgsg/content/id/2859229

¹⁷⁸ *La banda tenen una estructura "cohesionada i sectària, amb una disciplina interna enorme i amb càstigs si s'incompleixen les normes", i per a entrar a la mateixa els futurs membres havien de suportar diverses sèries de tres fuetades per part dels integrants. En alguna vegada els futurs DDP havien de suportar fins a 135 sessions de fuetades. Una vegada dins obeïen al*

estudia i memoritza la història del grup, on les preguntes poden ser com les que pregunten als *Ñetas*:

- *Com es diu el nom de la presó on van assassinar al nostre líder?*
- *Quina sanció s'aplica si faltes tres vegades a un Meeting (reunió)?*
- *Quan va néixer el nostre fundador?*
- *Quan es fa el nostre crit i per què?*
- *Quina presó es coneix com el bressol de la lluita?*

De vegades adopten conductes de caràcter pseudo religiós (sincretisme) com passa per exemple amb els membres dels *Latin King*, on memoritzen moltes oracions amb connotacions cristianes que utilitzen a les seves reunions, una de les més habituals és la següent:

Rezo de los Guerreros Mortales¹⁷⁹

Yo soy un Rey latino en todo momento, protegiendo mi corona con mi vida, es mi sacrificio en toda misión estar listo y disponible hasta la muerte de mi corazón. De esto yo te pido, oh Padre de los cielos, perdona mis pecados y alimenta mi alma. En el nombre del Padre, del Hijo y del Espíritu Santo.

b) Les sancions internes

Genèricament les POL anomenen *Tribunals* el mecanisme que tenen les directives del capítol o de la jerarquia superior per poder castigar als infractors de la normativa interna. Ens referim als càstigs físics com a forma d'evitar crítiques internes, motins o qüestionar als líders. La totalitat de POL importants tenen aquest sistema de càstigs i són molt semblants entre si, vegeu els casos dels *Trinitarios*¹⁸⁰, *Ñetas*¹⁸¹ o els *ALKQN*¹⁸².

líder i pagaven quotes setmanals per a mantenir al grup i adquirir armes. A la banda hi havia dones i nens, que solien ser els encarregats de transportar les armes -de foc o blanques-, i en el cas dels nens també alertaven de la presència de la policia movent-se en bicicleta.
http://www.abc.es/hemeroteca/historico-05-11-2009/abc/Madrid/cae-el-segundo-jefe-de-los-ddp-en-la-operacion-contra-la-banda-latina_1131224660425.html

¹⁷⁹ Text extret d'una documentació confiscada a un centre penitenciari de Barcelona a un líder dels *ALKN* a l'octubre de 2014

¹⁸⁰ Trescents *palazos* al cos si el soldat comet una infracció lleu (faltar al respecte a un superior) i 844 si la falta és molt greu (no acatar una ordre) i inclús la mort (de l'infractor o d'algun familiar) en cas de desertar o delatar a altres membres a la policia.
http://elpais.com/diario/2008/01/07/espana/1199660420_850215.html

Aquest fet és molt important per aconseguir estabilitat i cohesió dins el grup, ja que la por als càstigs físics provoca que els integrants siguin molt disciplinats o no parlin del grup amb gent que no sigui del seu capítol, intentant no fallar mai a les reunions obligatòries o pagar les quotes periòdiques. Cal destacar que de vegades s'han descontrolat a l'hora d'aplicar alguna sanció de tipus física, però que habitualment solen pegar a zones del cos (tors, glutis i cames normalment) que no són visibles. D'aquesta manera el nen o jove que ha rebut *tablazos* o li han fet la *paret*, com anomenen de forma comuna, en arribar a casa seva ni els seus pares o tutors seran coneixedors que hi hagi hagut quelcom agressió, i a més a més, aquest nen o jove no dirà res per por a més càstigs de la seva banda. També cal destacar que perquè la sanció sigui contundent, se solen rellevar els membres que apliquen els cops per a no cansar-se i acabant pegant més fluix.

12.4.4.2. El finançament de la POL

La seva quota de filiació ajuda a suportar l'entramat de la banda, on sols ser un sistema de pagament piramidal, com passa amb els *Ñetas*¹⁸³ i els *ALKQN*¹⁸⁴.

Hem de tenir en compte que part del benefici l'aprofiten per a subministrar-se amb armes (blanques i de foc) i drogues que després venen incrementant els guanys. Però moltes vegades, els diners de les quotes sols acabar a les

¹⁸¹ Castigaven als *hermanitos* que no complien amb les ordres del grup. El *puny impactant* golpeaba els glutis del traïdor tantes vegades com mereixés la seva correcció: fins a un màxim de 500. <http://www.lne.es/gijon/2010/06/20/guia-detectar-pandillero-latino/931676.html>

¹⁸² Els càstigs que imposava *Queen Diabla* eren humiliants, però sobretot dolorosos. Si alguna noia faltava el respecte a un Rei o a qualsevol superior, sabia que el seu càstig era el denominat *Nueva Cork*, que consistia a fer 360 flexions o 360 abdominals. Però si les noies no assistien a les reunions imposades per un rei o una reina, si volien sortir de la banda o si deixaven de pagar la seva quota setmanal, tenien com a pena el càstig Chicago: "ficàvem a la noia de cara a la paret i durant un minut li petejàvem les cames i li donàvem cops de puny a l'esquena, però també podíem pegar-li vint bufetades a la cara". <http://www.interviu.es/entrevistas/articulos/diablo-la-reina-de-los-latin-king>

¹⁸³ Els primers a sorgir en Gijón van ser els *Ñetas*. Els joves, 14 que ja havien sigut detinguts en una operació policial, pagaven una quota mensual de 13 euros per pertànyer a l'organització que ells mateixos havien format a imatge i semblança que la que existeix a Madrid. <http://www.lne.es/gijon/2010/06/20/guia-detectar-pandillero-latino/931676.html>

¹⁸⁴ Els trenta nois que formàvem el *chapter de Tupac Amaru* havíem de pagar cada setmana una quota de tres euros als reis supremes de Madrid. *Ens deien que això anava per ajudar als germanets que estaven a la presó. Però vaig descobrir que això no era així i que els diners se'ls quedaven ells per a les seves despeses. Vivien de nosaltres, recorda amb ràbia King Kent.* <http://www.interviu.es/entrevistas/articulos/diablo-la-reina-de-los-latin-king>

butxaques dels líders de les cèl·lules o capítols si el nivell de fiscalització per part dels superiors és nul. Si fem per exemple que a una ciutat gran podem trobar un centenar de membres d'una mateixa POL, pagant una quota mensual d'aproximadament uns 20 euros, aniríem a un total de 24.000 euros anuals que ingressen els líders d'aquella ciutat.

12.4.4.3. Pertinença al grup i accés a les armes

Els membres més actius solen anar armats pel fet que la forma de lucrar-se que tenen és mitjançant accions delictives (Buelga, 2010). Aquí influeix l'experiència que ha anat adquirint a la seva etapa com a nen en l'aprenentatge criminal. Començant per acompanyar als adults a baralles, extorsions, robatoris a altres joves (per aconseguir el que volen molts adolescents, un bon telèfon, una jaqueta cara, etc.), venda al detall amb drogues, barallar-se sense mesurar les conseqüències físiques o penals, etc. Tot això el nen ho va interioritzant i arriba un moment que pren una decisió o una altra, *això és perillós i m'aparto* o ans el contrari, *no tinc formació, no sé què fer a la vida, aquesta és una bona forma de guanyar diners, amics, respecte, xicotetes... guanyo més en un dia que un treballador en un mes*, i mil i una justificacions més.

Les armes més habituals són les blanques, com a navalles, però també trobem tornavisos, gavinetes d'afaitar, cúters, matxets, catanes, defenses extensibles, defenses elèctriques i armes detonadores, algunes modificades podent disparar projectils (pistoles i revòlvers), també trobem el que anomenen *ximbes*, que són armes de foc artesanals fetes amb canonades de fontaneria, i per a finalitzar armes de foc comprades al mercat negre o armes robades. La intenció d'aquests grups, quan entren en una dinàmica delinqüencial, és intentar aconseguir que cada capítol disposi almenys d'una arma de foc.

Si pensem la finalitat, ho hem d'enfocar des de dos punts de vista, on el més pragmàtic va encaminat a protegir un negoci basat en la venda de drogues al menor i intimidar a POL rivals. L'altre més utòpic és on segons la seva filosofia de vida consisteix a emular als autèntics gàngsters urbans, com les *gangs* sud-

americanes o nord-americanes¹⁸⁵. Aquelles que defenen els territoris amb autèntics arsenals que van des de les armes curtes fins a les de guerra (rifles, metralladores i explosius civils i militars). Un noi adolescent que viu a Espanya no podrà accedir a una submetralladora automàtica, però tantejarà amb les armes blanques i de salva al ser d'accés bastant més simple i legal. Potser un arma li serveix bàsicament per fiançar el seu estatus de *gansta* o noi dolent, però també el serveix per protegir-se en el cas de veure's amenaçat, on moltes vegades la simple exhibició d'una navalla finalitza una disputa i obliga a sortir corren del lloc abans que arribi la policia.

També trobarem al membre que a títol individual es dedica a cometre delictes i manté l'estatus de membre de la banda perquè utilitza l'estructura i contactes per fiançar les seves activitats o fer que creixin més. És molt habitual en aquests casos dedicar-se al tràfic de drogues, extorsions i robatoris amb violència i intimidació i posseir un arma de foc per a defensar-se. Als casos més extrems, trobem els membres o exmembres que passen a formar part del planter del crim organitzat, que res té a veure amb les POL, però que recluta persones amb potencial criminal o que han conegut a les institucions penitenciàries i que disposen de bones referències. Si una cosa té l'aprenentatge criminal, és que ensenya a què en realitzar delictes més professionalitzats més benefici econòmic s'obté, partint de l'experiència de delictes anteriors i que als ambients carceraris s'aconsegueixen nous contactes i es creen noves xarxes que no havien mesurat abans aquestes persones. A tall d'exemple podem citar l'informe de la Unitat Central de Grups Juvenils Organitzats dels Mossos d'Esquadra (UCGJO) que va publicar economíadigital.es del 25 de novembre de 2014¹⁸⁶.

¹⁸⁵ Vegeu l'exemple de *Silencio Urbano Crew* a l'apartat de la música.

¹⁸⁶ L'UCGJO alerta sobre l'extrema perillositat de la facció dels Latin Kings a Barcelona. Es tracta d'un grup anomenat ALKN que, sota el paraigua de la defensa dels interessos del col·lectiu juvenil llatí, es dedica a un rendible negoci criminal de tràfic de drogues, robatoris i extorsions a Barcelona, l'Hospitalet i la seva àrea d'influència. Els Mossos han detectat que els delictes de tràfic de drogues, extorsions i agressions físiques s'han multiplicat d'ençà que la banda juvenil anomenada: Unión de Culturas que dirigeix King Manaba, la ALKQN i la mencionada ALNK. Mossos afirmen que els Latin Kings, només a la ciutat de l'Hospitalet, mouen en venda al menor més d'un quilo de marihuana a la setmana. Crida l'atenció que a les últimes operacions contra els Latin Kings, els agents han requisat armes i munició. Aquest fet

12.4.4.4. El contacte amb els poders públics

A més vegades t'identifica la policia, més intentes passar desapercebut i acabes evitant ensenyar els teus símbols per la via pública, intentes anar en grups no gaire nombrosos, camufles l'aspecte i et vesteixes amb tot l'uniforme per ocasions determinades, per exemple per anar una festa d'iniciació d'un nou membre, l'aniversari de la POL, etc. La gran massa d'integrants són menors d'edat i es desplacen a peu, en transport públic, bicicletes o monopatins. Depenent l'edat amb motocicletes o amb el cotxe d'un adult. Res que no faci un noi a aquesta edat, però el que els diferencia és el fet de portar molta parafernàlia a la vista amb l'inconvenient que quan van un grup de deu o dotze membres, els ciutadans no es queden indiferents i segur que despertarà l'atenció de les patrulles policials que acabaran identificant-los. Aquest tipus d'abordatge policial és molt freqüent i la finalitat sempre és preventiva per evitar conductes antisocials o delictives. L'explicació és senzilla, si es troben grups nombrosos, la probabilitat que hi hagi un altercat amb un altre grup és més elevat. El fet de ser identificats aquell dia provoca que es replantegin cometre alguna acció violenta o participar en una baralla, perquè els han fitxat i si passa qualsevol cosa, la policia ja té la descripció i els noms.

Els integrants de les POL no solen ser molt receptius amb la policia i les institucions públiques en considerar-los com enemics i repressors, a més de la mala imatge que dona col·laborar amb les Forces i Cossos de Seguretat pot posar en qüestió l'estatus de *gang* d'un membre i poder-lo ficar en problemes interns amb la resta dels seus germans. Com a dada significativa, en una ponència donada a la Universitat de Barcelona l'any 2015 per la Fiscal de menors de Barcelona, la senyora Sara Gómez, va destacar que amb tots els nois membres de POL que havia entrevistat, cap d'ells s'havia enfonsat i acusat al grup, però més per temor a les sancions de la banda que per les sancions penals del nostre sistema judicial. És més, si han d'acusar amb algú,

és un salt qualitatiu a l'escalada criminal d'aquests joves que inverteixen part dels beneficis en comprar nou i més sofisticat armament. La ALKN tracta d'aconseguir el control de la venda de marihuana i cocaïna als barris que controla.

http://www.economiadigital.es/es/notices/2014/11/un_informe_policial_alerta_sobre_la_extrema_peligrosidad_de_la_faccion_violenta_que_ahora_controla_a_62433.php

aprofitaran per fer-ho amb un membre d'una POL rival, per iniciativa pròpia o ordenat pels seus líders.

La por és un factor molt poderós que saben modular els dirigents dels capítols de les POL.

12.5. Els símbols a les POL

Davant la infinitat de símbols que tenen els GUV, destacarem en aquest capítol els més usuals de les POL més actives durant l'any 2017. Hem de destacar que com a la resta de GUV, el símbol és un element que veneren d'una manera portada a l'extrem. Els símbols que utilitzen els hi tenen veritable culte. Conec el cas del membre d'un POL que va estar pres per apunyalat un adolescent que va ratllar un símbol de la seva banda en una paret d'un carrer, aquest gest va ser suficient per donar-li una punyalada que quasi el mata. Potser a nosaltres podem veure un grafit mal elaborat i sense cap sentit, però per als membres d'una banda llatina és la seva marca i no permetran que ningú se'n riguin d'ells.

Trobem com a la resta de GUV, la utilització d'acrònims, guarismes i frases i motius diversos.

II-lustració 24. Simbologia variada dels Latin Kings

Il·lustració 35: Podem observar iconografia variada dels Latin Kings. Símbols en forma de grafit, tatuatges, acrònims, guarismes, imatges de lleons i salutacions amb les mans fent la corona de rei llatí.

12.6. Les POL més significatives a Catalunya i Espanya

A la majoria de les grans i mitjanes ciutats del nostre país, des d'aproximadament l'any 1994, comencen a poc a poc a aparèixer petits grups de joves, la majoria menors d'edat amb una estètica molt marcada provinent del continent americà. Al principi tots eren d'origen sud-americà i portaven collars grans i vistosos, exclamant consignes que res han de veure amb la política però amb un rerefons de pseudoreligió, ocupant espais públics i augmentant gradualment la sensació d'inseguretat d'aquests.

Amb la detenció a Madrid de *King Wolverine*, primer líder i fundador de la *Sagrada Tribu América Spain* (STAS) del grup internacional *Latin King* a Espanya, es va deixar entreveure tot un complex sistema piramidal i subcultural d'aquesta variant de Grups Urbans Violents (GUV). Paral·lelament amb la mort per apunyalament del jove colombià Ronny Tapias a la sortida d'un col·legi de la ciutat de Barcelona l'any 2003, es van encendre les alarmes a través dels mitjans de comunicació d'àmbit nacional que anomenaven una guerra de bandes als nostres carrers. Passats més de quinze anys, denota uns certs canvis d'hàbits de conducta per evitar la pressió policial principalment, tal com deixar de vestir els seus *colors*, no fer-se tatuatges del grup i ocupar naus o habitatges per desaparèixer de les places o carrers.

Les autoritats catalanes van negociar amb els ALKQN i els Ñetas la possibilitat de ser associacions legals per distanciar-se de les activitats delictives i gaudir dels beneficis que els hi brindaven les Administracions de l'Ajuntament de Barcelona i de la Generalitat de Catalunya (Corral, 2008). A l'agost del 2006 la Direcció General de Dret i Entitats Jurídiques¹⁸⁷ va aprovar els estatuts dels ALKQN anomenant-se *Associació Cultural de Reis i Reines Llatins de Catalunya* donats d'alta l'any 2006 com associació cultural, però que l'any 2015

¹⁸⁷ http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/organisme_fitxa.jsp?codi=5115

els Mossos d'Esquadra¹⁸⁸ van detenir 28 membres de la branca legal, se'ls imputava per tràfic de drogues, agressions, extorsions i pertinença a grup criminal (No obstant això, membres d'aquest grup van estar implicats en diverses agressions anteriors, entre les quals una a un exmembre de la banda a qui el novembre del 2014 van amputar un dit com a represàlia per haver-los abandonat). Entre els detinguts del 2015 trobem al seu líder Cèsar Andrade àlies *King Manaba* que el 10 juny del 2008 va comparèixer com a vicepresident de l'*Associació Cultural de Reis i Reines Llatins de Catalunya* al Parlament de Catalunya davant la comissió de joventut per explicar el seu projecte sobre com treure els joves dels carrers¹⁸⁹, King Manaba va explicar que la seva missió a la vida era *treure els joves del carrer i allunyar-los de la violència*. El 2010, Manaba era detingut a l'aeroport de Gran Canàries amb mig quilogram de cocaïna sota els testicles¹⁹⁰. El Conseller d'Interior Ramon Espadaler va declarar sobre aquestes detencions del 2015, *que equiparar les bandes llatines a associacions culturals va ser un error immens*¹⁹¹. Tot i acceptar que el canvi es va fer *de bona fe*, va celebrar que els Mossos els considerin bandes criminals. La radicalització d'aquesta facció cap a la delinqüència s'hauria accelerat precisament amb el desmantellament l'any passat dels *Almighty Latin King Nation (ALKN)* i la detenció del seu líder, *King Baby White*¹⁹². Cal recordar que els Latin Kings es van dividir en dos grups enfrontats. Per un cantó els ALKQN com associació de caràcter legal oferint alternatives al carrer a través de la música i els contraris a la pacificació van crear els ALKN i van mantenir les baralles, els càstigs corporals i les extorsions¹⁹³. Avui dia continua donada d'alta l'*Associació Juvenil Sociocultural Latins Kings, Ñetas y Jóvenes de Barcelona Unidos por el Flow*¹⁹⁴ amb número de registre 38316-J/1 i data d'inscripció el 07/01/2009; també continua d'alta l'*Asociación Sociocultural,*

¹⁸⁸ <http://www.8tv.cat/8aldia/societat/detinguts-28-membres-de-la-branca-legal-dels-latin-kings/>

¹⁸⁹ Diari de Sessions del Parlament de Catalunya. Sèrie C - Número 325. Dimarts, 10 de juny de 2008. Compareixença de representants de l'Associació Cultural de Reis i Reines Llatins de Catalunya perquè informin sobre el punt de vista i les activitats de l'entitat en matèria d'immigració i interculturalitat que afectin l'àmbit de treball de la comissió (tram. 357-00061/08) p. 3.

¹⁹⁰ http://www.heraldo.es/noticias/aragon/la_semilla_los_latin_kings.html

¹⁹¹ <https://www.francescmarcalvaro.cat/ca/2015/06/12/un-error-immens/>

¹⁹² http://www.ara.cat/societat/Setge-policial-als-Latin-Kings_0_1373862622.html

¹⁹³ <http://www.elmundo.es/cataluna/2015/06/10/557734c5e2704e13218b4588.html>

¹⁹⁴ Consulta realitzada el dia 01/05/2017 a la pàgina del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya a l'apartat Guia d'entitats.

Deportiva y Musical de Ñetas amb número de registre 34114 - J/1 i data d'inscripció al registre el 15/03/2007. Cap dels enllaços de les seves pàgines web pròpies està actiu.

12.6.1. ALKQN

Probablement és la *POL* més coneguda i anomenada a tot el món, i també la més copiada en la seva organització internacional i estructura interna. D'origen nord-americà, concretament a la ciutat de Nova York cap als anys 40 del segle XX. A la dècada dels 80, Felix Millet i Maximiliano Suárez creen el *King Manifesto Constitution* (Rodríguez C., 2012), que és la *Bíblia* o *Kinising*, sent el document de més valor del grup. Un llibre de 360 fulles on es relaten totes les normes dels *Latin King*.

12.6.1.1. Branca de Chicago i Nova York

El 20 de gener de 1986, *King Blood* crea la *Tribu del León* (Chicago, EUA), els *ALKN*. Són els *Almighty Latin King Nation*, és el típic esquema on el paper de la dona dins l'organització és nul i passa a un segon pla. El 1994 *King Blood* és condemnat a cadena perpètua sent *rellevat* per *King Tone* que crea la segona branca (Nova York), l'anomenada *ALKQN, Almighty Latin King and Queen Nation*, on les dones tenen un paper més representatiu que a la branca Chicago. En aquesta branca poden ser membres de ple dret formant part de les diferents tribus nacionals (però amb matisos), configurant sovint capítols propis com *Latin Queen* (Porzio, 2012). *King Tone* té un paper més representatiu avui dia, el líder de la *Nació* a 2017 és *King Mission*. Amb el que trobem una organització internacional que anomenen *Nació*. La *Nació* és l'estructura més gran de l'organització i comprèn totes les tribus existents al món. A més a més, és la definició èmica que utilitzen les reines i reis per a referir-se a la seva organització. Als països on està representada la *Nació* hi ha una Tribu. Trobem la Tribu del Lleó (Chicago, EUA), Tribu del Sol (Nova York, EUA), Tribu Atahualpa (Equador) i la Tribu América Spain (Espanya). Dins de la Tribu, repartit territorialment trobem els Regnes, que ocupen una o diverses Regions o Comunitats Autònomes. Cada Regne disposa de varis Capítols, que serien les delegacions a la ciutat, barri o poble.

12.6.1.2. L'arribada a Espanya.

A finals dels 90 del segle XX s'implanta aquest grup a Espanya. En aquest període arriben membres de la STAE sent membres de ple dret, tots ells són equatorians¹⁹⁵. Segons el CME al 1994 *King Mos* funda la branca STAE a Catalunya (branca de la cultura Nova York), de l'any 2000 al 2009 continua el mandat *King Manaba* (Porzio, 2012) i després ho continua *King Baby White* fins que és detingut pels Mossos d'Esquadra l'any 2014. La STAE dicta les seves ordres des de l'Equador a *Capítols* de Barcelona, Madrid o Valencia. Segons la documentació intervinguda per la Guàrdia Civil, *King Wolverine* el 14 de febrer del 2000, Eric Javier Velastegui Jara funda a la localitat de Galapagar (Madrid), la branca Sagrada Tribu América Spain (STAS) seguint l'anomenada *cultura de Chicago*.

12.6.1.3. Els tatuatges als Latin Kings

Hem de tenir en compte, que tatuar-se símbols específics de les POL sense ser-hi membre implica entrar en una sèrie de problemes amb aquella banda en qüestió. Ja no és tatuar-se una esvàstica o una imatge del Che Guevara, que no és propietat de cap GUV encara que identifiqui la posició política. En aquest cas parlem d'un grup organitzat que disposa d'una simbologia pròpia i que només poden portar els membres de ple dret, la resta no té permís. Molt semblant amb les OMCG espanyoles, però amb la diferència que en els MC segons quin tatuatge, es pot ficar quan el membre fa uns anys que està al grup.

II-lustració 25. L'ús de tatuatges

¹⁹⁵ Diligències prèvies 1313/2015. Jutjat d'Instrucció número 2 de Collado Villalba (Madrid).

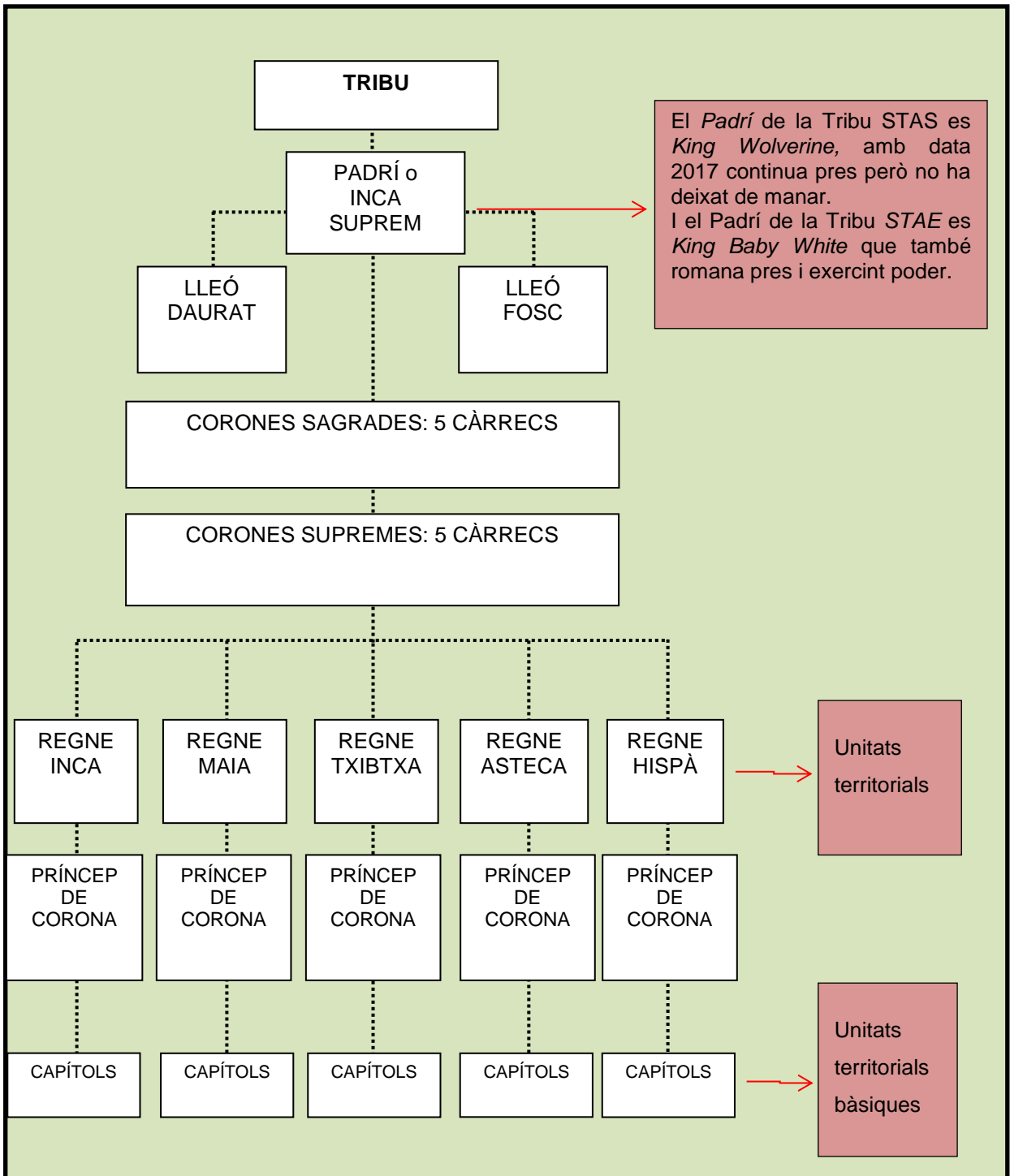
Il·lustració 36 d'esquerra a dreta: L'emblema dels ALKN a l'esquena. Una mà fent corona amb una creu de fons. Un rei amb una corona de cinc puntes i les sigles LK. Un lleó (animal noble amb el qual s'identifiquen) amb una corona.

Il·lustració 26. L'ús de les tatuatges, salutacions i bandanes

Il·lustració 37 d'esquerra a dreta: Un membre fent corona, amb el 360 tatuat a la mà, amb bandana negra i groga. Un altre membre fent corona amb tatuatges dels Latin Kings. Un 360 dins una estrella de cinc puntes tatuat al coll.

Taula 4. Estructura dels ALKQN / ALKN a Espanya

12.6.1.4. Dades territorials bàsiques

- a) Les dues branques de la *Nació LK* que funcionen a Espanya són:
- STAS: *Sagrada Tribu Amèrica Spain*. Amb la terminació ALKQN.
 - STAE: *Sagrada Tribu Atahualpa Equador*. Amb la terminació ALKN.

Quan a Catalunya ofereixen les autoritats municipals de Barcelona i de la Generalitat que els *ALKQN* siguin una organització de caràcter legal, es produeix una escissió interna, apareixent els *ALKN*, que segons el *CME* neixen amb la intenció de tenir un clar caràcter delictiu. Amb el que trobarem en funció dels grupuscles que es mouen per Catalunya els acrònims *STAE Nation* o *STAS Nation*.

Les unitats territorials (il·lustració 38) son anomenades regnes, on es reparteixen en cinc zones.

- *Regne Inca*: Madrid.
- *Regne Hispano*: Barcelona.
- *Regne Maia*: València, Torreveja i Alacant.
- *Regne Asteca*: Murcia.
- *Regne Txibtxa*: Canàries.

b) Organització de la Tribu a Espanya

Hem vist que la Nació està dividida en quatre grans Tribus i que la *STAS* es va fundar gràcies a membres de la *STAE* d'Equador.

1. *Padrí o Inca Suprem*. Anomena personalment als *Corones Sagrats*, *Supremes*, *Prínceps* i determina qui han de ser els *oficials* dels *Capítols*. Als *Capítols* és molt freqüent promocionar i degradar contínuament a les persones que ostenten els mateixos.
2. Els *Lleons*. Assumeixen personalment la protecció de l'*Inca Suprem*. Tenen veu pròpia dins la *Tribu* i fan d'enllaç entre l'*Inca* i les *Corones Sagrades*. Hi ha un *Lleó* daurat i un altre negre, que representen els colors de la *Nació*.
3. *Corones*. Tant les *Sagrades* com les *Supremes* són comandaments de l'estructura que transmeten les ordres de forma vertical.
4. *Príncep de Corona*. Recull les recaptacions de tots els *Capítols* del seu Regne, on els *tercers corones* de cada *Capítol* (*tresorers*) li entreguen els diners.

12.6.1.5. Dades bàsiques de l'estructura

L'organització es subdivideix territorialment en *Capítols*, que són el que anomenarem *unitat territorial bàsica*. Solen tenir una mitjana d'uns quinze membres de ple dret i poden representar colles d'una quarantena de persones quan estan tots junts.

12.6.1.6. Organització del Capítol.

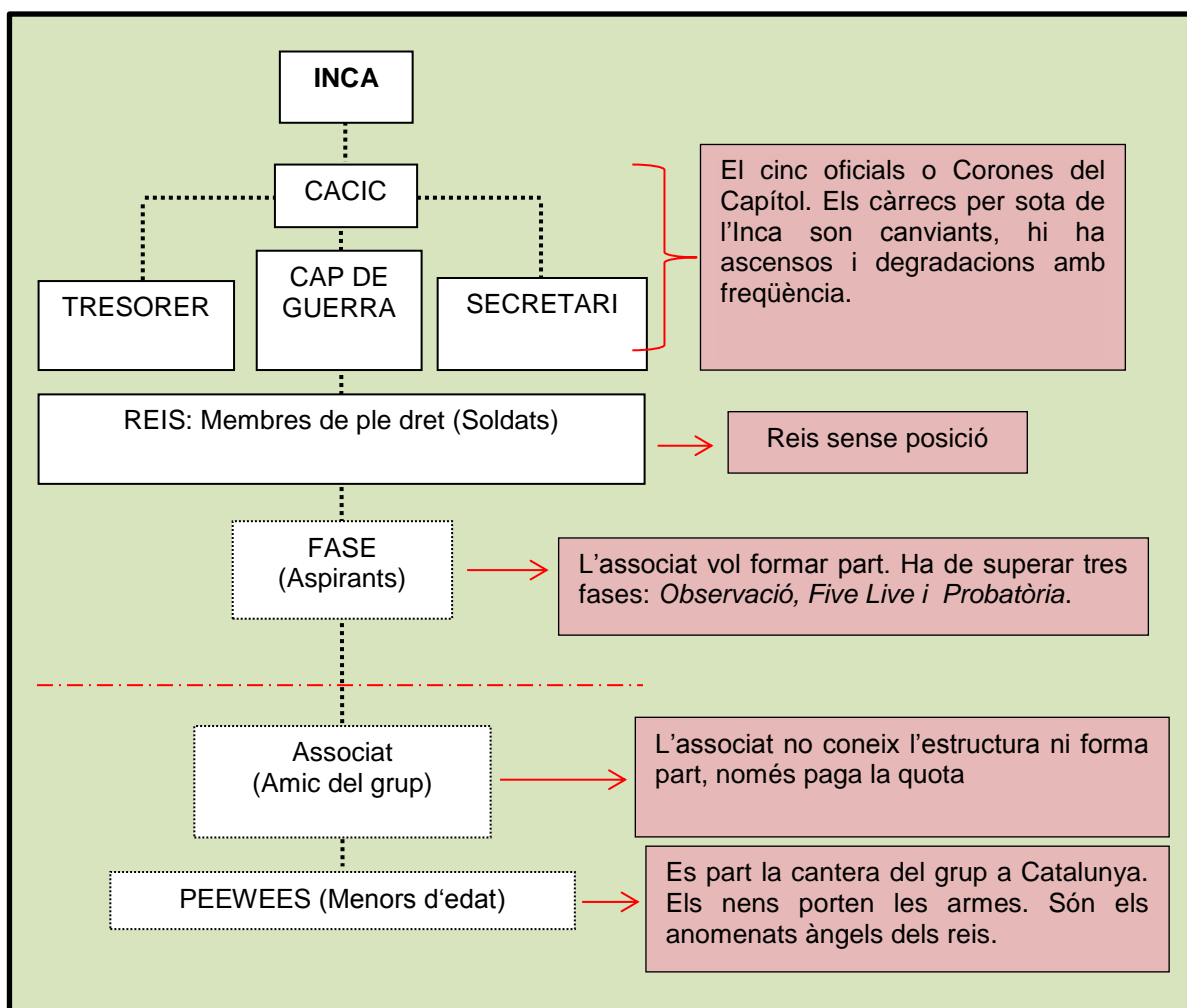
Continua amb l'estructura de tipus piramidal (Taula 30), on hi ha cinc persones al càrrec anomenats *Oficials* o *Corones*. El nombre d'integrants d'un *Capítol* solen ser uns quinze membres, *entre* els cinc *Corones* i els *Reis* que són els membres de ple drets i que no deixen de ser-hi soldats. Al voltant del *Capítol* hi ha gent que vol obtenir el reconeixement de *Rei*, i són els anomenats *Fases* (aspirants), amb el que hauran de superar un temps indeterminat on es fica la seva confiança a prova i pot durar uns quants mesos (de sis a dotze en funció de cada *Capítol* i aspirant).

12.6.1.7. Rols dins el Capítol

Els *Corones* tenen rangs, denominats *Posicions* que van de major a menor poder sobre el *Capítol*:

1. *Inca. Primer Corona*. També és l'anomenat *ònix negre* i l'*olfacte*. És el president del *Capítol*. La seva paraula és la Llei en tot el seu *Capítol* i transmet i executa les ordres que provenen del *Príncep*. Està protegit per dues figures conegudes com a *Sants*, una mena d'escoltes.
2. *Cacic. Segon Corona*. Anomenat també *perla blanca* i *vista*. Vicepresident del *Capítol*. És el màxim dirigent en defecte de l'*Inca*.
3. *Cap de guerra. Tercer corona*. Anomenat *esmaragda verda* i *tacte*. L'encarregat d'aconseguir les armes i planificar els atacs. Imposa els càstigs i la disciplina interna. Té a càrrec seu dues figures conegudes com a *Perles*, l'*investigador* encarregat del règim disciplinari i el *secretari* encarregat d'aplicar les sancions imposades.

Taula 5. Esquema de l'estructura d'un Capítol ALKN o ALKQN

4. *Tresorer. Quart Corona. Anomenat robí vermell i oïda.* Porta la comptabilitat del Capítol. Informa dels impagaments de les quotes dels associats, fases i reis. L'impagament comporta pagar una multa que està tipificada com a falta segons el seu règim disciplinari.
5. *Secretari, Mestre o President del consell. Cinquè Corona. Anomenat ambre daurat i gust.* Guarda tota la documentació del Capítol. És l'encarregat que es coneguin les normes de la Nació i de la formació dels nous membres.

A les documentacions confiscades als centres penitenciaris de Catalunya trobem que quan es refereixen a un *oficial del Capítol*, de vegades ho fan dient *el negre, la perla, el quart, l'oïda...* és per això que és important tenir-ho en compte a l'hora de saber a qui s'estan referint.

6. *Reis*. Són els membres de ple dret i soldats de l'estructura. Són reis sense posició, que no ostenten càrrecs i que no discuteixen les ordres dels oficials. Tenen unes etapes que entren dins del que anomenen les *escales del rei*:
- a) *Rei*. Només és coronat una vegada, en el moment de passar de Probatòria juramentada a rei. L'aspirant s'ha guanyat la corona, ha completat el seu 360 i ja és un ésser complet a l'haver guanyat el seu cinquè punt de la corona (la rectitud). Són els que van amb els *Fases* i els que els introdueixen al grup.
 - b) *Rei juramentat*. Coneix àmpliament el *Kingism*, jurant lleialtat, enteresa, equilibri, honestat i unió. El jurament l'efectua davant de reis amb categoria superior i es compromet per sempre amb l'organització i els oficials.
 - c) *Rei plaquejat*. Aquests han demostrat la seva vàlua amb accions contra els enemics en defensa dels germanets de la *Nació*. Són els protectors del *Padrí* i de la seva esposa o companya (*Lluna*), i si han de sacrificar la seva vida per ells, ho faran. Viuen i moren per la *Nació* i ja no podran abandonar-la mai.
 - d) *Rei batejat*. Ocupen les posicions de la *Sagrada Tribu* o *Inques Supremes*. Només poden ser nomenats pel *Padrí* de la *Nació* o el seu Conseller per delegació. La seva vida ja no els hi pertany a ells sinó a la *Nació*, perquè han demostrat els cinc punts de la *Corona*.

Segons el *Kingism*, un *Latin King* passarà per les següents etapes en funció dels anys de permanència i la seva edat.

- Etapa primitiva. Són els primers inicis. La violència i la rebel·lia (i l'edat primerenca) estan molt presents en tots els seus actes.
 - L'escenari conservador. Fa anys que hi és a la *Nació* i és una etapa més racional. La violència passa a un segon pla.
 - L'etapa del nou rei. És la maduresa de la persona, segurament ja té càrregues familiars.
7. *Fases*. Es comença a ser part quan l'Associat decideix de pròpia iniciativa o per la pressió grupal començar a integrar-se a l'estructura de l'organització. Segons les sentències judicials consultades, els menors eren obligats a pegar-se entre ells per a poder ser admesos a la banda, amb el que passen

a haver de complir una sèrie d'objectius anomenats *Fases* (*Observació*, *Five live* i *Probatòria*). També els jutjats recullen relats de testimonis protegits on declaren que els *Probatòries* eren moltes vegades els encarregats de realitzar les *caigudes* contra membres rivals com a manera de promoció a ser membre de ple dret (*rei juramentat*). Segons la seva normativa, un membre *fase* fins a ser coronat *rei*, ha hagut d'adquirir els coneixements de les normes i ideari, i haver demostrat el seu grau de compromís i valor. Això implica també executar les sancions a altres membres, imposades pels superiors per infraccions previstes com a faltes del règim disciplinari de la banda.

Els esglaons de *Fase* són els següents:

- a) *Observació*. On l'aspirant comença a formar part de l'estructura piramidal del *capítol*. Li comencen a ensenyar literatura de la banda (la més bàsica sense aprofundir) i és observat pels *oficials* i els *reis* sense posició del *capítol*. Encara no serà instruït en els *cinc punts de la corona*.
 - b) *Five live*. Ara ja és part de la jerarquia del *capítol*, però encara no és rei, però ja comença amb tasques de vigilància i control dels *Associats* i els *observacions*. És instruït en els cinc punts de la corona, aprofundeix en la literatura de la *Nació* i participa (si així ho decideixen els *oficials*) a l'execució dels càstigs imposats pel *Capítol*.
 - c) *Probatòria*. Ha de tenir un ampli coneixement del *Kingism*. Pot assistir a les reunions setmanals del *Capítol* però només pot accedir al *tercer corona* i els *perles* (investigador i secretari).
 - d) *Probatòria Juramentada*: És el pas previ a la condició de *Rei*. El *juramentada* ja és tractat com a membre actiu en complicitat amb els *reis* i *oficials*. Pot tenir data de coronament o restar sense data de coronament.
8. Els *associats*. Són els amics de la banda, poden estar en aquesta condició sempre o passar a ser *Fases*. Se senten atrets per l'aparença de rebre amistat, ajut i protecció davant terceres persones. Paguen una quota setmanal o mensual, i són el planter del grup.
9. *Peewees*. És un dels planters de nois menors d'edat que tenen els *Latin Kings* a Catalunya. És el cas de *King Baby White*, que va començar als

Peewees fins que el va catapultar dins la *Nació* una relació sentimental amb la germana d'un cap *Corona Suprema* de la *STAE* a Equador, *King Majestic*.

12.6.1.8. Dades bàsiques de la simbologia Latin King

- a) Els colors. Són el negre i daurat. La combinació de peces de roba amb el negre i el groc és molt variada, pot ser qualsevol marca de roba.
- b) La simbologia.
 - Corones de tres o cinc puntes. El cercle, el sol, el lleó. Qualsevol cosa que representi a la reialesa.
 - Collars de coronació. Els collars són anomenats *Prendas* (peces). Son comptes de plàstic o ceràmica que combinen el negre i el daurat, en una successió de cinc d'un color fins a arribar a les 360 peces (el cercle de la perfecció).
 - Mocadors (bandanes) de color groc.
- c) Els acrònims. LK, ALKN, ALKQN, ADR (amor de rei), ADC (amor de corona), 1.4.16. (acrònim numèric de l'ADR, posició numèrica de les lletres de l'alfabet).
- d) Les dates.
 - Celebren el 06 de gener a tot el món com el dia de tots els reis.
 - Els de la branca de Nova York celebren el 20 de gener de 1986
 - Els de la branca Chicago el 13 d'abril de 1993.

II-Il·lustració 27. La bandera oficial dels Latin Kings a l'esquerra

12.6.2. A.P.D.C.Ñ.

La història d'aquesta POL neix dins una presó de Puerto Rico amb la mort del seu estimat líder Carlos Torres Iriarte, alies l'*ombra* el 30 de març de 1981, en el transcurs d'un motí al penal d'*Oso Blanco*, a mans d'altres presos.

Les condicions de vida dins de les presons de Puerto Rico als anys 70 eren molt dolentes, i coincidint amb l'entrada a presó de militants polítics del Partit Independentista Porto-riqueny (PIP), molts presos comuns s'interessen per l'activisme polític. Entre ells trobem a Carlos Torres Menéndez (el segon cognom se'l va canviar per Iriarte), que des dels 17 anys, ja sent líder d'una banda anomenada *Los Jesters* anava entrant i sortint del sistema penitenciari per diversos delictes. Carlos l'*ombra*, és als anys 70 un pres molt influent capaç d'instigar als presos a amotinar-se, i això fa que la gent del PIP es fixi en ell, arribant a tenir una relació d'amistat (segurament oferia una mena de protecció als *presos polítics* dins una presó ordinària entre presos comuns). Carlos funda l'*Associació Pro Drets dels Confinats Ñeta (APDCÑ)*. Al principi la paraula emprada era *Neta*: "*El grito era Neta, no con eñe, sinó Neta, que en lengua de los indios, cuando nace un niño, significa paz, gozo y alegría. No queríamos guerra entre nosotros. Lo que queríamos era pelear contra el sistema para que nos brindaran mejores condiciones en la cárcel*"¹⁹⁶. Carlos l'*ombra* morí a mans dels membres d'una banda anomenada *Insectos*, tal com relaten els *Ñetas*, i que fou assassinat gràcies al consentiment dels funcionaris de la presó que veien a Carlos un esvalotador incòmode que denunciava els maltractes del sistema a la població penitenciària. Però el que va ser un moviment carcerari que buscava exclusivament millorar la condició dels presos porto-riquenys ha arribat a transformar-se en una poderosa organització amb tints criminals i milers de membres a tot el món.

12.6.2.1. Els *Ñetas* a Espanya.

Tenim constància, arrel l'assassinat del nen colombià Ronny Tapias l'any 2003 a les portes de l'Institut Sant Josep de Calassanç de Barcelona. L'assassinat és una revenja per part dels *Ñetas* contra els *Latin Kings* per una baralla en una

¹⁹⁶ <http://informacionaldesnudo.com/20206-2/>

discoteca, i la culpa de Ronny va ser el fet d'assemblar-se a un membre dels *LK*. Els autors portaven ganivets i van atacar i matar al nen que caminava distret. Una cosa a destacar, que el líder mundial dels *Ñetas* va renegar dels grupscles espanyols no autoritzant a portar el nom del grup¹⁹⁷, perquè com ell afirma, ser *Ñeta* significa ser un pres porto-riqueny a una presó porto-riquenya. Però aquesta ordre no ha aconseguit frenar l'imparable creixement d'aquest grup a Espanya i a altres països. Segons el *CME* l'evolució dels *Ñetas* a Catalunya ha tingut unes xifres que van dels 1.053 membres censats a uns 600 a 700 al 2016 aproximadament. Hi havia repartits a tot Espanya en 2006 uns 59 capítols¹⁹⁸. L'associació *Ñeta* repeteix molt que les dones són respectades molt més, asseguren ser més permissius i afirmen que els *Latin King* són molt masclistes, pel que trobem molt barrejat la presència d'homes i dones dins l'organització. Però per a poder ser un com anomenen *Ñeta Real* s'ha d'estar pres, perquè sinó no és considerat un *Ñeta* pur. La seva filosofia original es troba basada en les relacions d'organització, convivència i respecte establertes entre els interns dels centres penitenciaris, per a la seva defensa i repel·lir els abusos en aquests. Posteriorment exportada al carrer, afirmen que la finalitat és la *defensa, promoció i supremacia de la raça llatina*. Empraran violència contra tots els que considerin enemics i lluitaran contra bandes rivals per a no perdre influència territorial ni prestigi social. Però dins la presó es regeixen sota el seu *Codi 32* que diu: *El que passa al carrer, al carrer es queda*. Amb el que trobem que dins els centres penitenciaris no es planifiquen atacs entre bandes rivals quedant en una mena de pacte, poden haver-hi algunes baralles entre membres rivals, però no queda constància de ser planificades i ordenades pels líders que estan al carrer.

12.6.2.2. La 308, els capítols empresonats

L'any 2007, un intern acusat de participar en un assassinat molt famós a les festes d'un poble, va començar a crear una estructura a les presons espanyoles amb la finalitat d'agrupar a tots aquells presos amb un passat *Ñeta* i per a erigir-se com el *Liderat màxim* o *President de la Junta de Presons*, on

¹⁹⁷

<http://puertorico.media.indypgh.org/uploads/2007/09/netas-en-puerto-rico-niegan-vinculacion-con-netas-en-espana.htm>

¹⁹⁸

<http://www.elmundo.es/suplementos/magazine/2006/372/1163008155.html>

tindria per sota a tots els *Capítols Confinats*. Uns mesos després donada la rellevància i poder que exterioritzava aquest intern, va ser objecte de supervisió i li va ser intervinguda la documentació de la banda que ja havia creat dins el sistema penitenciari, i de la qual relato per a poder comprendre la importància d'evitar que diverses GUV puguin ramificar estructures criminals dins de la presó.

El següent text és la carta de benvinguda que va redactar aquest intern aprofitant una activitat d'informàtica de l'àrea educacional d'una presó catalana, per evitar ser descobert, portava de forma clandestina un disquet per emmagatzemar la informació ficant contrasenya als documents de text perquè no poguessin ser llegits. *“En el día de hoy no solo me siento orgulloso de mis hermanos 308 de corazón hasta la muerte si no que también que a pesar de diferencias y criterios opuestos por parte de algunos hermanos conseguimos formar la Junta de Prisiones del mismo modo dimos de alta el 4 de diciembre de 2007 los rosarios y corsales que nos representaran como confinados y son los siguientes: El Rosario Sagrado. El Rosario de Luto. El Corsal Presidencial. El Corsal de Junta de Prisiones. El 350 normal. El 308. Las pulseras y anillos. El 350 de Comité. De todo esto me siento orgulloso de que los hermanos con su esfuerzo poniendo un granito de arena cada uno, todos los confinados 308 de corazón hasta la muerte pudieron formar esta bella y bien Organizada Junta De Prisión. Así que como últimamente los hermanos de la calle ni algunos hermanos confinados no respetan mis decisiones, he pensado que el único que me representara y al que le encargo mi responsabilidad de hablar por mí en la calle, es a mi hermano 308 de corazón hasta la muerte XXXXX alias Visón. Es decir que cualquier confinado que salga a la libre y diga que esto manda el presidente o que esto manda la gente de la cárcel, será ignorado, pues solo le será al XXXXX a quien se le dirá las cosas todos los confinados si tienen que comunicarle algo a la libre lo aran (sic) por medio del hermano 308 llamado XXXXX y el será el que hable por mí y por todos los confinados 308 de corazón hasta la muerte. También cada documento que salga de prisión será firmado para que no pasen sucesos evitables así que a partir de ahora el 308 es un número que se debe de respetar pues el 85,5% de los hermanos confinados lo respetan y lo llevan en el corazón y en su cuerpo. Con esto digo que las cosas*

son serias y como nosotros nos lo tomamos con seriedad no nos gustaría que la gente se burlara de nuestro número, pues gracias a ese número pudimos formar la Junta de Prisiones y hacernos escuchar por los demás hermanos. Lucha, Comparte, Progresa, vive en Paz y Armonía.

Asociación Ñeta, Asociación Ñeta, Asociación Ñeta

De Corazón. Atentamente: Presidente de la Junta de Prisiones”.

El problema d'una *estructura* organitzada criminal d'un GUV és que quan es crea és molt difícil fer-la desaparèixer, perquè disposa de mecanismes per anar rellevant a la gent en cas de ser detinguda i empresonada, com és el cas de la 308, perquè encara que es va requisar tota la documentació la recaptació de diners de les quotes dels seus membres no va ser localitzada (perquè feien aportacions a una persona del carrer) i això (els diners) alimentava la perpetuïtat del grup. A diferència del carrer, el ritme de la presó va a una altra velocitat i per a les bandes que operen a dins també ho noten a l'hora d'engegar o fer anar la seva estructura.

Una de les regles internes de la 308 és la següent: “*asistir a casi todas las misa (sic) y Reuniones siempre y cuando no tenga cosa importante que aser (sic)*”.

De vegades en funció del mòdul o situació regimental que es troba un intern, no pot moure's de forma habitual com la resta, amb el que els llocs i dies on poden reunir-se tot el grup és molt limitat. En el cas de la 308 aprofiten les activitats religioses de caire cristià per fer les seves reunions o *mítings* com ells anomenen, excepte que els hi coincideixi amb una comunicació familiar o íntima al ser diumenge un dia de visites, o que hagin participat en una baralla i es trobin en una situació regimental de sancionat.

Encara amb les dificultats que fiquen les Institucions Penitenciàries per evitar la proliferació d'estructures criminals, és un fet que grups com els *Latin Kings*, *Trinitarios*, *DDP's*, *MS13* i *Ñetas*, tinguin els seus capítols propis dins de la presó i rebin ordres des d'una altra presó o des del carrer per a fer activitats delictives com introduir i vendre droga o atacar a persones que estan complint condemna i que són marcades com a objectius d'aquestes POL tant al carrer

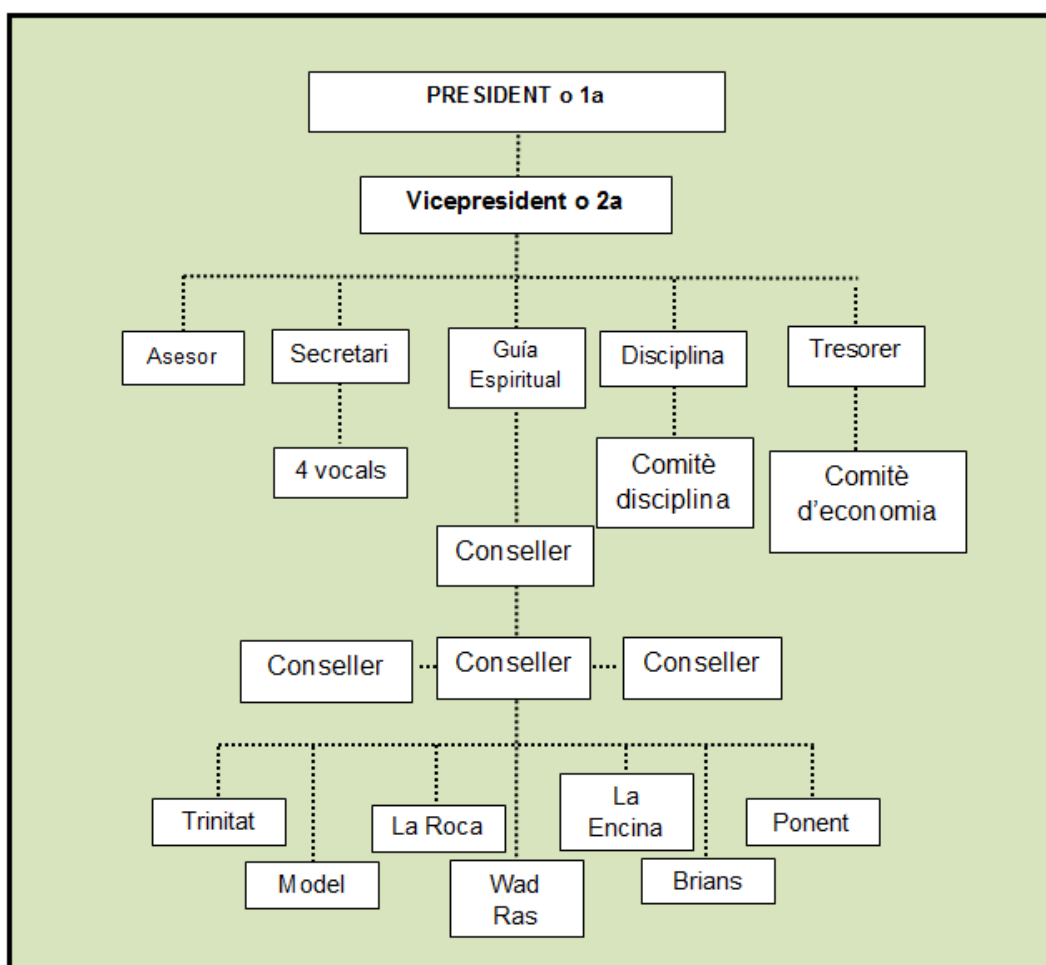
com a dins de la presó. Hi ha hagut diversos capítols estables de la 308 en funció dels anys (noves altes al Centre Penitenciari, baixes per canvi de Centre o per la llibertat del membre) i de les intervencions realitzades per part de les institucions penitenciàries contra aquests grups criminals.

Els tres capítols o *Pobles* establerts a Espanya, més coneguts per les Forces de Seguretat i els membres de les presons són els següents: *Confinados Guerreros*, *Caciques 308* i *Esperanza 308*. Cadascun es troba de manera estable a un Centre Penitenciari català diferent i el nombre de membres varia tal com els hi he explicat.

La Taula 31 mostra l'estructura original que es va intentar imposar de forma fallida en Centres Penitenciaris i de Menors, i que es va desmantellar evitant qualsevol manera d'assolir una nova estructura criminal.

Hem de tenir present que sempre s'intenta consolidar contínuament aquests tipus d'estructures per a funcionar com a xarxa criminal, amb la intenció d'obtenir poder i diners. Cal recalcar que aquesta estructura la trobem a qualsevol presó espanyola on es donen les condicions necessàries, i això es repeteix amb Latin Kings i altres bandes.

Taula 6. Intent d'estructura de la 308 a les presons

12.6.2.3. Els tatuatges als ñetas

És freqüent observar cors tatuats (*de cora* com ells expressen com senten ser *ñetas de tot cor*). També la senyal de salutació de la banda i la cara del seu líder, Carlos l'*ombra*.

II-lustració 28. Simbologia Ñeta

12.6.2.4. Dades territorials bàsiques

Si els LK anomenen *Nació* a tota la seva organització mundial, els *Ñeta* ho fan amb el terme *Associació*. El màxim representant dels *Ñetas* és el *Liderat Màxim*, i recau en Bonifacio López Rivera àlies *el viejo*, que està complint condemna de presó per dos assassinats, i que continua amb l'entramat de pactes amb partits polítics. Si Carlos l'*ombra* negociava amb el PIP, Bonifacio ho fa amb el *Partido Nuevo Progresista (PNP)*¹⁹⁹, negociant el seu suport a les votacions presidencials. Diuen que el poder de Bonifacio és cada vegada més simbòlic i que n'hi ha d'altres que han agafat el timó de l'*Associació*²⁰⁰. El cas d'Espanya, com hem dit anteriorment, no estan reconeguts per l'*Associació* ni el seu *Liderat Màxim*²⁰¹: *“Dimos autorización de pensar en crear grupos fuera de las cárceles del país, pero no para que se convirtieran en gangas para pelear con otros grupos como los Latin Kings, porque no son nuestros enemigos ni tenemos nada en su contra, y mucho menos para andar intimidando a la población en general con palos, cuchillos en mano y revólveres. Eso es intolerable. Desde Puerto Rico, les dejamos saber al mundo que estos supuestos grupos que alegan ser ñetas y no cumplen con nuestra filosofía de luchar por el bienestar común porque no brindan ningún apoyo emocional a los hermanos confinados, ni a sus hijos y familiares, NO PUEDEN UTILIZAR EL NOMBRE DE ASOCIACIÓN ÑETA para cometer fechorías... los ñetas solo existimos en cárceles de confinados adultos y por tanto, ningún adolescente en Puerto Rico ni en ninguna parte del mundo podría ser ñeta, solo podría ser solidario o amigos de los confinados ñetas, pero un verdadero ñeta. España ni Puerto Rico se merecen esto. Bonifacio López Rivera, Líder Máximo de la Asociación Pro Derechos y Rehabilitación del Confinado (ÑETA)”*. Actualment aquesta prohibició no es compleix, i trobem molts *Pobles* (capítols) a nombroses ciutats espanyoles.

¹⁹⁹ <https://www.pressreader.com/puerto-rico/el-nuevo-d%C3%ADa/20120605>

²⁰⁰ <http://elvocero.com/asesinan-a-hijo-de-lider-de-los-neta/>

²⁰¹ <http://puertorico.media.indypgh.org/uploads/2007/09/netas-en-puerto-rico-niegan-vinculacion-con-netas-en-espana.htm>

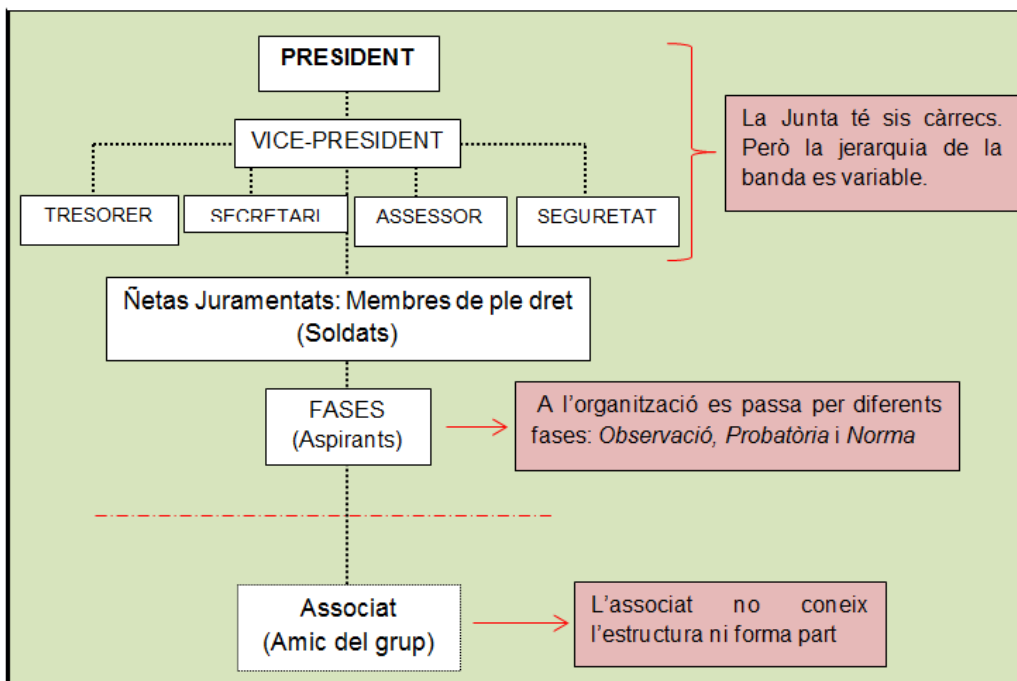
12.6.2.5. Dades bàsiques de l'estructura

L'estructura és piramidal. Els membres de la unitat territorial bàsica s'anomenen *Zona*. Cada *Poble* té la seva *Comitiva*, que està formada pels *Primers* i *Segons* de cada *Zona*. Les *Comitives*, junt amb un *President de Junta* formen la *Junta Central*.

12.6.2.6. Organització de la Zona, Capítol o Poble

La normativa de la *Ñeta* no es tan fèrria com altres *POL*, ja que les van canviant perquè funcionen més en mode assembleari, amb el que les tensions internes són més freqüents *produint-se* més baralles. Ja la denominació fluctua en funció del lloc, podent parlar de *Capítols*, *Pobles* o *Zones*. Tot el Poble (*Capítol*) participa en una mena de procés electoral per a determinar qui durà a terme les posicions de lideratge. De la mateixa manera que als LK segueixen una filosofia pseudo religiosa on tenen el que anomenen *Punts d'estudi* de la banda, que són 38 punts diferents relatius als orígens, història, i simbolisme.

Taula 7: Estructura d'un Poble (capítol) Ñeta

12.6.2.7. Rols dins el Poble

Els líders de cada Poble es *reparteixen* sis càrrecs i s'anomena *La Junta*.

1. Líder: El President del grup.
2. Vicepresident: és el segon en comandament, la mà dreta del Líder.
3. Secretari: Registra la informació de les reunions i realitza tasques administratives.
4. Tresorer: Recull les quotes i maneja els fons, comptes bancaris i desemborsaments de diners.
5. Assessor o Disciplina: Porta a terme sancions per als membres que violen les normes del grup.
6. Seguretat: En teoria és l'encarregat d'aconseguir les armes i protegir (amagar) els membres que són perseguits pel sistema Judicial. Porta a terme missions establertes pels líders.

Els membres potencials han de saber els set passos de la banda abans de ser batejat i jurat en la banda.

- Conèixer la història de l'Associació Ñeta
- Conèixer i viure les vint normes
- Conèixer les set presons de Puerto Rico
- Conèixer els tres colors i el seu significat
- Conèixer i respectar la seva oració
- Conèixer la importància dels comptes
- Sàpiga per què vol ser un Ñeta

A la banda es consideren guerrers, i s'identifiquen amb *Els Macheteros*²⁰² i la seva filosofia revolucionària per proporcionar la independència de Puerto Rico. Afirmen que el guerrer es compon de tres cors:

- Primer Cor: és pel sofriment i el que sent pels teus germans.

²⁰² Exèrcit Popular Boricua. Organització armada de Puerto Rico d'ideologia marxista-leninista fundat el 1978, aquest grup es considerava continuador de la lluita anticolonialista i independentista al seu país. Van realitzar segrests, assassinats de militars estatunidencs mitjançant la col·locació de bombes, i fins i tot un atac dins una base militar estatunidenca que acabà amb onze avions de guerra destruïts.
<http://www.latinamericanstudies.org/puertorico/origen.htm>

- Segon Cor: és per ajudar als seus germans necessitats.
- Tercer Cor: és per a quan ha de lluitar pels drets i enfrontar-se a l'enemic i vessar la sang per la causa.

Els cinc punts d'un guerrer *Ñeta* són: Responsabilitat, Unitat, Harmonia, Educació i Respecte.

12.6.2.8. Dades bàsiques de la simbologia

- a) Els colors. Són el vermell, blanc i blau (colors de la bandera de Puerto Rico). Solen vestir amb roba blanca (com si fos el seu uniforme).
- b) La simbologia.
 - Qualsevol fotografia de Carlos l'ombra.
 - Dit cor tapa el dit índex (el germà gran protegeix al petit i mata als insectes)
 - Collars de coronació. Un rosari amb 78 comptes blancs que representen els 78 municipis de Puerto Rico. Les 7 boles negres que representen les set presons de Puerto Rico. I un cordó negre al centre que representa Carlos l'ombra.
 - Els rosaris solen ser blancs o negres amb una creu. O porten una combinació de 3 colors en sèries de cinc comptes alternant els colors blanc (pau), negre (dol) i vermell (sang).
- c) Els acrònims i salutacions.
 - Ñ. Ñ150%. ÑDC (Ñeta de Cora). Decora. 15.4.5. (Ñ,D,C). Cors tatuats amb l'Ñ dins. Vive en paz y harmonía. 308. Confinado guerrero.
- d) Les dates.
 - Celebren el crit *Ñeta* cada 30 de març. I criden sis vegades seguides Associació *Ñeta*.

II-lustració 29. Simbologia Ñeta

12.7. Bandes d'origen dominicà

Una de les característiques més destacables és que són grups més hermètics, petits i molt disciplinats. On consideren que la sang dominicana està per damunt dels demès, considerant-se com la raça més pura de Centreamèrica. A Catalunya hi ha repartits pel territori *Trinitarios* i *Bloods*. Pràcticament tots són dominicans, i aquells que tenen càrrecs (descomptant alguna excepció) ho són. Com és pràcticament impossible entrar en alguna d'aquestes POL si no s'és dominicà, s'han creat molts planters al voltant d'ells amb grups de menor entitat com els *Baby Trinis*, els *48* o els *Black Junior*. O s'ha donat el cas de crear-se bandes com la dels *Lobos Callejeros* (Lleida) o els *20MA* (Tarragona), no van ser acceptats pel fet de ser marroquins, rumans o espanyols.

12.7.1. L'arribada a Espanya dels Trinitarios

La base històrica d'aquesta POL l'hem de trobar en l'anomenada *Societat Secreta Trinitària fundada* per Juan Pablo Duarte el 1838. Duarte va ser el General en cap dels Exèrcits i Director General de la Revolució. El 16 de juliol de 1838, van lluitar contra el Govern haitià fins que al 27 de febrer de 1844 van proclamar la independència i fundació de la República Dominicana. L'organització política que va permetre crear l'Estat dominicà fou batejada com *La Trinitària*, en ser fundada per nou membres, que formaven una base triple de tres membres cadascuna.

La POL anomenada Trinitarios va començar a una presó de Nova York (Estats Units) l'any 1987 per un pres dominicà anomenat Julio Mariñez àlies *El caballo*. La finalitat era reunir a tots els interns dominicans per protegir-se d'altres POL rivals. A Espanya²⁰³ es va fundar l'any 2001 a la presó d'Alcalà Meco, i a partir del 2007 es té coneixement de la seva expansió a Lleida i Barcelona. Posteriorment es fan forts a regions centrals espanyoles, fins a assentar-se a tot el territori espanyol. Tenen forts vincles amb Nova York i República Dominicana.

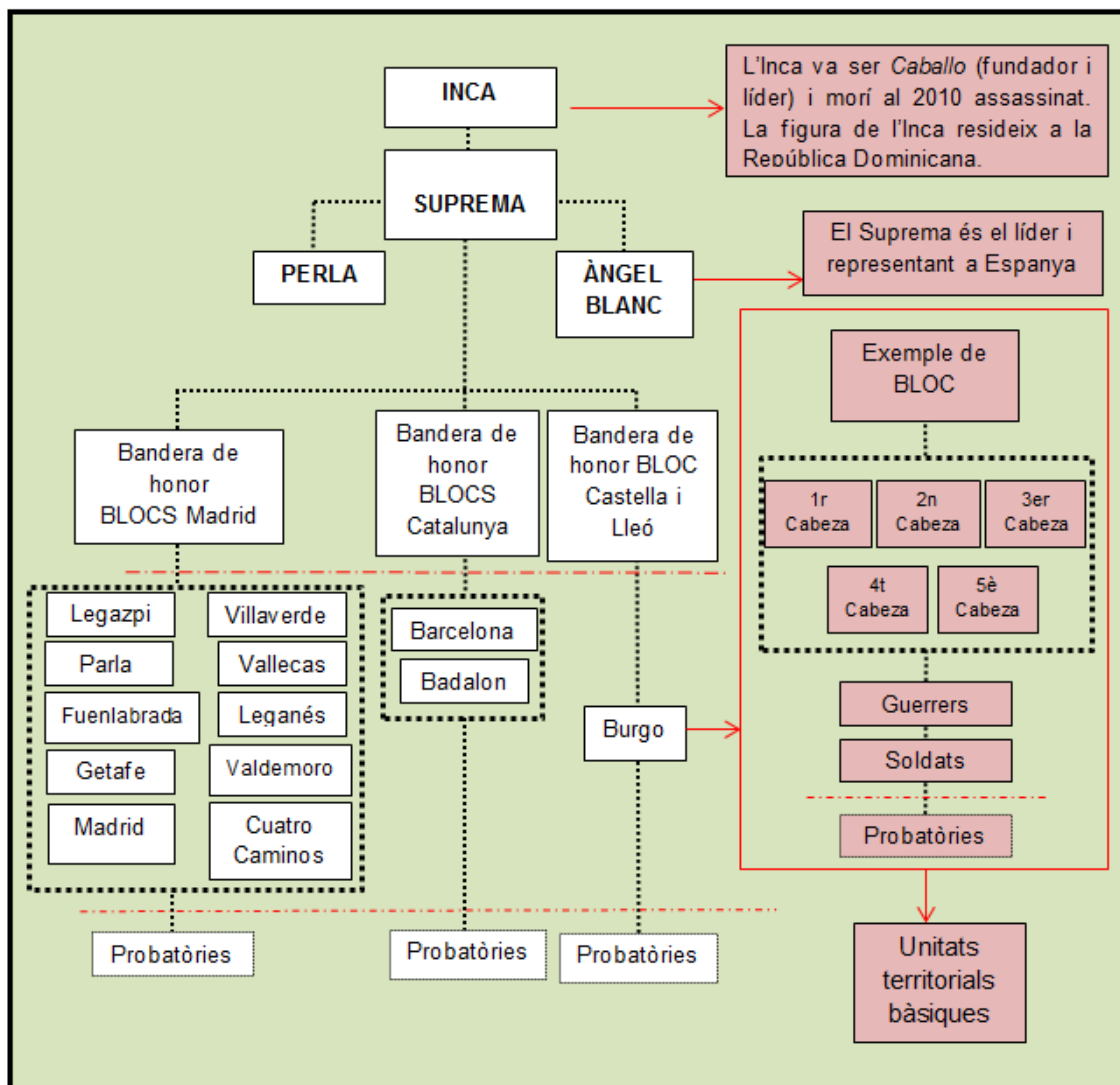
Els Trinitarios disposen d'una normativa interna anomenada *La Idea*, d'ús molt restringit als màxims líders on surt un recull de la seva història, organització i oracions, de la mateixa manera d'aquelles normes que han de ser conegudes i obeïdes al peu de la lletra. Tal com succeeix a les altres POL, el desconeixement, desobeir o la dissidència resten sancionats amb càstigs físics que van des dels *Segundos de bendiciones* (on dos membres colpegen l'esquena als represaliats), els *Tablazos* (donar cops de bastó o amb taula rígida en esquena i glutis), i en els casos més greus (d'abandonament per exemple) es fa *Hacer la X* (es marca una x a l'esquena de la persona amb un punyal). A les POL dominicanes els càstigs són més greus i ho fan amb la finalitat que aquella persona *es recordi dels seus germanets*. I les seves accions delictives habituals solen ser robatoris violents, tràfic de drogues i caceres planificades o caigudes de membres de POL rivals tant sigui per *marcar territori* o represàlies anteriors. Al Il·lustració 4 veiem una mostra territorial dels *Blocs* que trobem a tota Espanya, no hi ha tot el conjunt d'arreu l'estat espanyol perquè no hi cabria.

Podem destacar que per damunt dels *Blocs* trobem la figura del *Bandera* o *Bandera d'Honor*, que tenen a càrrec seu diversos *Blocs* de la mateixa regió o ciutat. Per sobre està la figura del *Suprema*, que és el líder de tots els *Blocs* a Espanya, i que té al seu càrrec al *Perla* que el substitueix per necessitat i a l'Àngel Blanc que li dóna protecció personal. I a la punta trobem a l'*Inca* que es troba a República Dominicana i que mana totes les unitats territorials

²⁰³ Extracte de la sentència judicial de la Sala de lo Penal del Tribunal Suprem del 2013. Roj: STS 1745/2014 - ECLI: ES:TS:2014:1745.

desplegades a tot el món (Estats Units, República Dominicana i Espanya). Seguint l'esquema dels *ALKQN*, a les unitats bàsiques territorials, que són els Blocs o capítols hi ha també una jerarquia que consta amb cinc membres, els anomenats *Cabeza*, sent el primer el líder d'aquell *Bloc*, el segon *Cabeza* el seu lloctinent anomenat de Pau, el tercer s'encarrega de les accions violentes o caigudes contra els rivals, el quart és l'anomenat disciplina i el cinquè és el tresorer. Per sota es troben *Guerrers* o membres de ple dret i els *Soldats*, que poden ser juramentats o no juramentats. I com succeeix en aquests grups, els membres en *Probatòria*, que volen accedir a la banda.

Taula 8. Esquema de la POL Trinitarios

12.7.1.1. Dades bàsiques de la simbologia

- a) Els colors. És el color verd i també els colors de la República Dominicana (Blau, blanc i vermell) però sempre amb algun detall de color verd.
- b) La simbologia.
 - Roba de color verd. La bandera de República Dominicana. Bandana verda o morada.
- c) Els acrònims, guarismes i salutacions
 - DPL (Dios, Patria y Libertad). 3ni. 7. 4.6.12. (el guarisme de l'acrònim DPL). 838 (el número d'un dels càstigs físics). 1844.
- d) Les dates.
 - El 27 de febrer (dia de la independència de República Dominicana).
 - El 16 de juliol (data de la creació de la Societat Secreta Trinitària).

II-lustració 30: Simbologia dels Triniarios

12.7.2. El cas de Los Menores²⁰⁴

Es troben a L'Hospitalet de Llobregat (Barcelona) i va ser fundada al 2006. És una escissió dels *Black Panthers*, que no permetien tenir membres menors d'edat, quan la policia va desarticular el grup dels *Black Panthers*, van ocupar el seu territori. Es dividien en blocs i els seus punts d'acció principal eren Santa Eulàlia i la Florida. La captació la van realitzar en diversos instituts de secundària de L'Hospitalet. És un grup que disposa d'una forta jerarquia que no

²⁰⁴ Extracte de la sentència de la sala de lo penal del Tribunal Suprem l'any 2016. Roj: STS 4780/2016 - ECLI: ES:TS:2016:4780

tolera l'abandonament del grup, amb el càstig de rebre 2.000 cops amb una taula de fusta i ser marcat amb una creu al pit fet amb un ganivet. Utilitzaven molta violència per a controlar zones de L'Hospitalet on hi ha centres educatius. Al 2014 els CME van detenir a 25 membres²⁰⁵ deixant aquesta POL molt tocada, però són organitzacions que solen atraure a nous membres, la majoria nens.

12.7.3. L'arribada a Espanya dels *Dominican Don't Play*

Dominican Don't Play (DDP) significa *els dominicans no juguen* i la seva fundació va ser a Manhattan, Nova York (Estats Units) als anys 90. A Espanya comencen com a POL constituïda el 23 de desembre de 2004 als districtes madrilenys de Tetuán, Villaverde i Carabanchel. Els membres que van fundar els DDP a Espanya provenen de República Dominicana i també d'exmembres ja establerts dels *Ñetas* i dels *Latin Kings* a Espanya. A diferència d'altres POL en funció de la zona territorial i els seus líders als probatòries se'ls hi aplica varies sèries de tres fuetades a l'esquena per part dels membres de ple dret (a la majoria de les POL el ritus es rebre una pallissa que sols durar segons i és als càstigs on reben *palazos* o *fer la pared*). Admeten membres no dominicans, però eviten a persones equatorianes degut a que relacionen als STAE ALKNQ amb la nacionalitat equatoriana. La seva forma de saludar és semblant als Trinitarios (ensenyant només tres dits) però portant la ma dreta al cor amb els dits mig, anular i menovell desplegats flexionant l'índex agafat amb el polze.

12.7.3.1. Dades bàsiques de l'estructura

- Organització *del Capítol*.

Els capítols solen ser una més anàrquics a diferència d'altres POL per una qüestió de poca quantitat total de membres. La unitat territorial bàsica és anomenada *Coro*. A on estan molt implantats és a la Comunitat de Madrid, on a 2017 compten amb 9 Coros estables, cinc a la capital i quatre repartits en

²⁰⁵ <http://www.elperiodico.com/es/noticias/barcelona/detenidos-jovenes-operativo-relacionado-con-banda-los-menores-3362425>

diverses poblacions madrilenyes. També els trobem a Saragossa ciutat i alguna ciutat catalana de forma més residual.

- Rols dins el Capítol

El màxim líder dels DDP a Espanya és l'anomenat *Sobirà* o *Suprema*, és el cap de tots els *Coros* territorials i representa els colors de la *POL*, el blanc, blau i vermell que son els de la bandera de la República Dominicana. El color blanc representa la pau i unió entre dominicans, el blau la ensenya nacional i el vermell la sang derramada. Com a la seva mà dreta trobem a *l'Inca*, el seu lloctinent que també representa als tres colors, i al *Cacic* que representa al blau i blanc. Per sota venen les unitats territorials bàsiques comandades pels *Patriarques* que consta amb el líder del *Coro* anomenat *Primera* o *President* (color blanc), el *Segona* o *Vicepresident* o Missatger de Pau (color blau), el *Tercera* o *Ministre de Guerra* (color vermell), el *Quart* o *Tresorer* (color blau) i el *Cinquena* o *Secretari* (color blau). Cada *Patriarca* pot estar representat per una persona de confiança que anomenen *Diaca* o *Perla* i que s'encarrega d'informar a la massa. Els membres de ple dret sense càrrec son la massa, anomenats Soldats, que obeeixen les ordres sense excuses sempre que les ordres siguin concretes i fermes.

Els fases prèvies son aquells que volen ser Soldats i que estan dividits en dues categories. Trobem al Probatòria que està a punt d'integrar-se com a membre de ple dret i a l'Observació, un iniciat que està prenent els primers contactes amb els DDP.

La figura de la dona com a la resta de *POL* es ornamental (excepte als *Ñetas* on son homes i dones al mateix capítol o als *Latin King* on tenen capítols propis de només dones).

12.7.3.2. Dades bàsiques de la simbologia DDP

- a) Els colors.
 - Els colors de la República Dominicana (Blau, blanc i vermell).
- b) La simbologia.

- Roba de color negre. La bandera de República Dominicana. Bandana negra ensenyant només tres fulles.
- c) Els acrònims, guarismes i salutacions
 - AD333. Amor de tres. De tres. 4.4.16. (D.D.P.).
- d) Les dates.
 - El 27 de febrer (dia de la independència de República Dominicana).

II-lustració 31. Simbologia DDP

12.8. Maras

Les maras és el nom popular de les bandes de joves centreamericans que van tenir el seu origen a la ciutat de Los Angeles. L'origen que genera el sorgiment de moltes bandes locals, prové de quatre onades migratòries que van tenir lloc entre els Estats Units, Centreamèrica i Mèxic, començant la primera onada migratòria a la segona meitat del segle XX en dos escenaris (Balmaceda 2007):

- a) Per un cantó a Centreamèrica amb l'accelerada urbanització, els enfrontaments armats a Guatemala i El Salvador (dels anys 80) i la violència social a Hondures.
- b) Per l'altre cantó a la ciutat de Los Angeles on s'expandeixen gangs llatines amb forta presència mexicana, com el cas de la Mexican Mafia o la Barrio 18, com una manera de reivindicar l'origen ètnic en un moment on es troben amb exclusió, marginalitat i racisme.

Els fundadors són als anys 80 en la ciutat de Los Angeles (EUA), dos menors anomenats Ernesto Miranda àlies *Smoky* i Francisco Campos emigren a Califòrnia fugint de la guerra civil de El Salvador. Tenen experiència en combat i s'intenten fer un lloc en una ciutat col·lapsada de bandes a través de robatoris i venda de drogues. Ells es fan respectar amb molta violència i comencen a treballar per a *La eMe* o la *Mexican Mafia* com a sicaris i s'anomenen MS13 per la tretzena lletra de l'abecedari (la m). Al documental *Hijos de la guerra (Ruano et al, 2014)*, apareixen els fundadors de la MS13, Miranda i Campos. Miranda explica que la van fundar quan tenien 12 anys i en una seqüència afirma el següent: "*La pandilla no es un club social, en la pandilla se sufre y las consecuencias de una pandilla son el hospital, la muerte y la prisión*".

12.8.1. Els anys 80

A mitjans dels anys 80 es transforma el concepte de *pandillas de carrer* als Estats Units, donant pes a l'anomenat *defensa del barri* (Liebel, 2002) on les mares guanyen molt prestigi entre la gent jove, incrementant les seves files, marcant els seus territoris amb grafitis, que solen ser el barri on viuen.

12.8.2. Els anys 90

Un cop han acabat les guerres civils centreamericanes i hi ha certa pau social, l'oficina del *Servei de Ciutadania i Immigració dels Estats Units (USCIS)*²⁰⁶, anteriorment anomenat *Servei d'Immigració i Naturalització dels Estats Units*, deporta a milers d'immigrants centreamericans per raons de seguretat. Com es va fer de forma desorganitzada no es va poder verificar als països receptors que els centenars de milers de persones deportades tinguessin antecedents penals (Balmaceda, 2007).

12.8.3. Les mares actualment

Avui dia, la *Mara Salvatrucha* i la *Pandilla del Barrio 18* son les dues agrupacions anomenades comunament *Mares* més representatives del triangle centreamericà (Guatemala, Hondures i El Salvador), i Costa Rica on són

²⁰⁶ <https://www.uscis.gov/>

anomenats *Chapulines* (Liebel, 2002); constitueixen les bandes territorials més nombroses, que compten amb major presència i cobertura nacional, les millor organitzades i les més violentes, que han absorbit i neutralitzat a moltes de les bandes tradicionals dels seus països d'origen com els *Vatos Locos d'Hondures*, els *Mao-Mao a El Salvador* o els *Breaker i Wifers de Guatemala* (Aguilar i Carranza, 2008). No podem afirmar però que hi hagin vincles criminals a escala transnacional, més aviat operen com a xarxes de crim desorganitzat (Balmaceda 2007), però continua sent una atracció molt forta per captar a nous membres. Els líders de la *MS13* o *B18 St*, són coneguts com a *palabrero*, *primera palabra* o *big palabra*, estarien ubicats a Los Angeles i serien els que donen ordres a les *clicas* locals que operen a Sant Salvador, Guatemala, Sant Pedro Sula o Tegucigalpa (Balmaceda 2007). De la mateixa manera que hem llegit les connexions polítiques dels *Ñetas*, el 2016 va sortir en premsa un vídeo²⁰⁷ on es mostrava que la *MS13* va negociar de forma secreta amb els líders del principal partit a El Salvador, el *Frente Farabundo Martí para la Liberación Nacional – FMLN*, on oferien suport polític a canvi de beneficis econòmics. També està demostrat els vincles de la *MS13* amb càrtels mexicans com els *Zetas* (Menendez i Ronquillo, 2006) per fer la venda de drogues o assassinats per encàrrec. També s'estima que la proporció de dones a les mares (*MS13* i *B18 St*) a El Salvador és d'un terç, i sembla que la xifra augmenta (Liebel, 2004).

12.8.4. Els tatuatges a les mares

Als tatuatges de *B18* i *MS13* solen portar pallassos (normalment dos, un que riu i l'altre que plora) en al·lusió al fet que ells riuen per fora i ploren per dins, perquè la vida criminal els hi ha elegit²⁰⁸. També es tatuen els anomenats *homies*, que són ninots característics d'aquestes *POL*. La imatge de la verge de Guadalupe no sols apareixer al simbolisme de la mara a causa del seu odi als mexicans. Els tatuatges més habituals a la *MS13* solen ser una lletra *M*, la *S* i el número 13.

²⁰⁷ <http://es.insightcrime.org/noticias-sobre-crimen-organizado-en-el-salvador/mara-salvatrucha-ms-13-perfil>

²⁰⁸ <http://www.gangster-tattoos.com/tatuajes-gangster/tattoos-de-payasos-gangster-fotos-y-significados-de-los-tatuajes-de-clowns/>

II-lustració 32: Simbologia a les Mares

II-lustració 43 d'esquerra a dreta: Un *homie*. Tatuatge de la B18St. Tatuatge de la MS13 amb les mans fent les banyes del diable. Un parell de pallasos habituals de les mares.

II-lustració 33: Simbologia a les Mares

II-lustració 44 d'esquerra a dreta: *Plakeado* de tres punts. Tatuatges habituals dels membres, amb la utilització d'un pallaso trist i un altre alegre.

12.8.5. L'arribada a Espanya

Els grups espanyols han estat fundats per membres de les mares als seus països d'origen²⁰⁹, però el nivell de violència és menor²¹⁰, per a les unitats especialitzades de la policia són grups mimètics que han copiat els trets

²⁰⁹ <http://www.elperiodico.com/es/noticias/barcelona/banda-mara-enquista-una-zona-obras-hospitalet-472267>

²¹⁰ Entrevista realitzada a Sabadell al Cap de la Unitat Central de Grups Juvenils Organitzats del Cos de Mossos d'Esquadra al novembre del 2015.

característics, on el tret característic més conegut pot ser el *Brincado*, pallissa que dura de 13 a 18 segons (en funció de si s'és de la MS13 o la B18 St) i que reben abans de ser considerats membres de ple dret. També la disciplina interna funciona amb els *brincados*. L'avantatge és la mínima presència a l'Estat espanyol. Tant la *MS13* com la *Barrio 18 St* són grups mimètics que no s'han creat a través dels seus països d'origen. Es dona l'anècdota que els primers membres residents a Espanya i que no havien estat mai a Sud-Amèrica no acabaven de fer bé els senyals de la seva banda de vegades marcant com a propis els de la banda contrària (els *MS13* marquen 3 punts en forma de piràmide invertida i els *B18St* tres punts en forma de piràmide normal).

12.8.5.1. Mara Salvatrucha

A Catalunya apareixen aproximadament l'any 2004 a la zona de Barcelona, inicialment era un grup format per una trentena de membres de diverses nacionalitats *entre sud-americans, filipins i espanyols* (Blanco 2015), el 2006 els trobem també al municipi de Castelldefels (Barcelona) i de l'Hospitalet (Barcelona), i com acabem de remarcar, són grups mimètics on joves menors d'edat comencen a imitar el comportament i simbologia sense tenir cap tipus de dependència directa des de l'origen. En 2015 trobàvem capítols consolidats a l'Hospitalet, Granollers i Canovelles amb un total d'aproximadament uns 200 membres actius. Cada *clica* comandada per un *palabrero*, si es compleix la teoria, aquesta figura de líder local és beneïda pels *palabrer*os o *big palabra* de Centreamèrica. Al 2016 va quedar demostrat que hi havia una temptativa d'organitzar les *clicas* espanyoles rebent instruccions i ordres directament des de El Salvador amb què van anomenar *Programa España*²¹¹. Aquest programa era un finançament de 10.000 dòlars procedents de El Salvador per muntar un negoci legal per a contractar membres presos i facilitar l'arribada de nous membres des d'Amèrica Central. També comptaven amb una xarxa de transport, emmagatzematge i distribució de drogues. Ja des del 2013 van instaurar un programa d'ajut a membres a presó amb la intenció d'introduir

211

<http://www.elmundo.es/comunidad-valenciana/alicante/2016/08/13/57af3e9be5fdeafa628b45ee.html> /
http://www.lainformacion.com/policia-y-justicia/operas-Salvatrucha-Espana-peligrosas-Salvador_0_944605941.html

drogues als centres penitenciaris. L'any 2006 apareixen a la ciutat de L'Hospitalet de Llobregat (Barcelona) com autèntiques bandes mimètiques de grups de joves menors d'edat que comencen a imitar el comportament i simbologia, en un principi no tenien dependència directa amb Centreamèrica. A les identificacions realitzades pel CME no trobaven ni membres salvadorenys ni hondurenys, eren de nacionalitat colombiana, peruana i equatoriana. El nombre en comparació amb altres *POL* sempre ha sigut molt baix, aproximadament uns 200 membres a Catalunya, encara que aquestes xifres poden fluctuar. Els seus membres rivals són els Trinitarios, i per fer-se respectar van començar a mantenir relacions amb membres de la *MS13* de Centreamèrica a través de les xarxes socials i inclús realitzant algun viatge a El Salvador. D'aquesta manera guanyen un espai dins les 9 *POL* més actives a Catalunya. També utilitzen a *clicas* d'altres poblacions per fer les caigudes i solucionar problemes interns. A la comunitat de Madrid, tant la *MS13* com *B18St* són considerades com els grups més perillosos entre les pròpies *POL*²¹².

12.8.5.2. Barrio 18 ST

De la mateixa manera que la *MS13*, s'organitzen en cèl·lules semi autònomes anomenades *clicas* (Savenije, 2007), encara així l'estructura jeràrquica es descentralitzada i horitzontal²¹³. L'any 2006 s'estableix una *clica* a la ciutat de Girona composta per membres hondurenys, salvadorenys i d'altres nacionalitats (Blanco 2015). La manera habitual de captar nous membres tant per a *B18St* com la *MS13* és als instituts, on el *CME* s'ha trobat que tots els membres d'una mateixa *clica* siguin alumnes del mateix centre. El perfil que solen buscar són nois o joves violents. I una de les accions que més repeteixen és obligar als menors d'edat a incriminar-se per fets que no han fet per a protegir als membres adults (són molt conscients dels avantatges de la Llei Orgànica del Menor i l'obediència deguda dels membres més joves dins el grup). Un cop són detinguts no solen negar la seva vinculació a la mara, ans al contrari, els hi suposa un motiu d'orgull; i per als membres presos suposa un avantatge continuar a la banda i no desvincular-se.

²¹² Entrevista amb funcionaris de la brigada de bandes del Cos Nacional de Policia el dia 04 de maig de 2017 a la ciutat de Madrid.

²¹³ <http://es.insightcrime.org/noticias-sobre-crimen-organizado-en-el-salvador/barrio-18-perfil>

12.8.5.3. Dades territorials bàsiques de les mares

Tant la *MS13* com la *B18St* compten amb una estructura piramidal més informal que els *ALKQN*, on la seva unitat bàsica és anomenada *Clica* (capítol); cada tres *clicas* formen la Jenga. Paguen quotes mensuals i moltes vegades setmanals, arribant a uns 20 euros al mes. El no pagar implica rebre càstigs físics a través de les *Tandas* (tandes de cops). En teoria solen ser assemblearis però els que veritablement manen són els que han fundat la *clica*. No porten símbols en forma de collars (*Prendas*) que indiquin la seva posició dins de la banda, encara així podem trobar que es fiquin un collar d'un color determinat per indicar la seva pertinença a la *MS13*.

A data del 2017, aquestes POL tipus *mara* actuen com a planters de xarxes criminals de tràfic de drogues, copiant el model nord-americà on els càrtels mexicans distribueixen les drogues a través de les POL i les bandes de motoristes arrelades a les ciutats dels Estats Units²¹⁴. Trobem per exemple, la *B18St* treballa pel *Càrtel de Sinaloa* i de *Tijuana* a tota la costa oest, i els *MS13* per *Sinaloa* i *Zetas* la costa est, costa oest i gairebé tot l'interior del país.

12.8.5.4. Dades bàsiques de la simbologia

Mara Salvatrucha. MS13

- a) Els colors. Són el negre, blau i blanc (aquests dos últims els colors de la bandera de El Salvador).
- b) La simbologia.
 - Garres, urpes o banyes. Símbols de caràcter satànic en general.
 - Els tres punts. Dos a dalt i un a baix, en forma de piràmide invertida. La lletra A l'escriuen també invertida.
 - Collars de coronació. No porten els anomenats collars de posició. Però els seus collars típics són de color negre, blau i blanc.

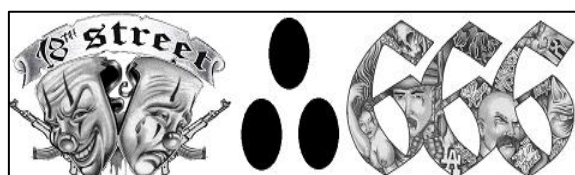
²¹⁴ National Drug Threat Assessment. 2010. National Drug Threat Assessment Unit, National Threat Analysis Branch National Drug Intelligence Center. U.S. Department of Justice. Pàgines 12 i 13.

- Els tres llocs on poden acabar els mareros: l'Hospital, la presó i el cementiri.
 - El número 13 i qualsevol combinació que doni com a resultat aquest.
- c) Els acrònims, guarismes i salutacions
- MS13, MS, XIII, EMESE, 1MS3, 503 (prefix telefònic de El Salvador).
 - *Por mi madre vivo, por mi mara muero. La eme ese 3ce.*
 - Les dates. El 15 de setembre (dia de la independència de El Salvador).

Barrio 18 St. B18St.

- a) Els colors.
- Són el negre, blau i blanc (aquests dos últims els colors de la bandera d'Hondures).
- b) La simbologia.
- En comptes d'utilitzar la lletra C utilitzen la S (*Diesiocho*).
 - Els tres punts. Un a dalt i dos a baix en forma de piràmide.
 - Collars de coronació. No porten els anomenats collars de posició. Però els seus collars típics són de color negre, blau i blanc.
 - Els tres llocs on poden acabar els mareros: L'Hospital, la presó i el cementiri.
 - El número 18 i qualsevol combinació que doni com a resultat aquest.
- c) Els acrònims, guarismes i salutacions
- *Solo para locos. XVIII, XV3, XV3ST, M-18, 18HT, 18st, 18'S, 16668, 666.*
- d) Les dates.
- El 15 de setembre (dia de la independència d'Hondures).

13. Annex 5. El Moviment OMCG 1%

Se'ls ha anomenat els caçadors de cuir, la cavalleria dels malfactors, conreen la imatge de llibertat però al seu torn de marginalitat que proporciona l'estil de vida motard *outlaw* o fora de la llei. La història comença als Estats Units l'any 1945 quan les tropes nord-americanes tornen al seu país com a autèntics herois, on para molts d'ells l'*American way of life* està a l'abast de la seva mà, però per a uns altres els decep l'afable país que els rep (síntoma típic dels quals han estat en zona de combat durant llargs períodes). Aquests individus que han lluitat braç a braç i han vist o fet barbaritats, tornen a un país que els tracta amb certa indiferència, a part molts sofreixen una espècie de desengany, sembla com si el combat, aquesta vida castrense que els omplia ara desapareix i segueixen necessitant viure d'una altra manera diferent a estar darrere d'un aparador o carregant camions sense cap futur millor. També influeix que les motocicletes resulten barates en tenir l'exèrcit dels EUA un gran excedent de vehicles militars, cosa que molts aprofiten els ciutadans per comprar a molt bon preu. Solament una dada, si en acabar la guerra hi havia al voltant de 200.000 motocicletes circulant en territori nord-americà, uns deu anys després hi haurà més d'un milió, a causa que és la forma més barata de desplaçar-se. Per aquest motiu i uns altres, els clubs de motoristes apareixen per tot el país, sota el paraigua de l'*Associació de Motoristes Americans* (A.M.A.). La gent busca camarades per fer viatges llargs, competicions i divertir-se els caps de setmana abans de tornar a la rutina diària. Però per a algunes persones, i ja centrant-nos en la Costa Oest dels Estats Units, aquestes experiències les adapten al seu estil de vida i passen a formar part de totes les seves accions i rutines diàries. Són excombatents que segueixen portant molta adrenalina en la sang, i que necessiten superar aquest estrès posttraumàtic ajuntant-se, parlant, emborratxant-se, amb el que aviat es van ficant en problemes; són durs, soldats que han estat en combat, han matat enemics i han vist morir a bons camarades.

En una trobada de milers de motoristes el cap de setmana del 4 de juliol de 1947, en la petita població d'Hollister (Califòrnia), que comptava amb menys de deu policies, els vilatans es van escandalitzar pel xivarri que va haver-hi,

carreres de motos dins de la ciutat, desenes d'accidents, baralles, etc. Els diaris van aprofitar per fer titulars i crear sensacionalisme cridant-ho *The Hollister's riots* (els disturbis d'Hollister). Paral·lelament per l'any 1948, Sonny Barger²¹⁵, i altres motoristes fundaran en pocs anys els *Hell's Angels MC (HAMC)* en San Bernardino (Califòrnia).

L'element que transformarà als motards i les anomenades bandes motards en icones, serà una pel·lícula que va ser estrenada el 30 de desembre de 1953, protagonitzada per Marlon Brando, titulada *The Wild One* (Salvatge), on apareix una població semblant a Hollister i que sofreix les penúries provocades per una banda de motoristes. I el cinema que era part de la cultura de masses, va engrandir els fets i va servir (juntament amb molts altres motius) perquè alguns motards s'organitzessin en bandes o *gangs*, adoptant un estil de vida nòmada i realitzant activitats antisocials o delictives. És per això que comença a aparèixer com un fenomen de masses els motoristes *outlaw*, i per afermar el mite van bastar unes declaracions de l'A.M.A. sobre aquests grups, on van afirmar que el 99% dels motoristes complien amb les normes socials; d'aquí, que vegem pegats amb forma de rombe amb un 1%. És el que anomenem *one percent*, el símbol que indica al que ho porta és un *biker outlaw* (motorista fora de la llei).

II-lustració 34. El mític pegat romboïdal i les variacions que porten els one percenters

²¹⁵ <http://sonnybarger.com/> / <https://www.facebook.com/Sonny-Barger-109635316717/>

13.1. El fenomen Moto Club avui dia

Partint d'una nota de premsa del Ministeri de l'Interior l'any 2014, advertia sobre la implantació de bandes criminals de motards procedents del centre d'Europa a Espanya²¹⁶. Al nostre país hi ha aproximadament un centenar de grups amb el qualificatiu MC, la majoria d'ells, un 80% aproximadament són delegacions de grups supranacionals que operen a tot el món. Cada MC que s'implanta a Espanya obre una o diverses seus, anomenant-se aquests capítols o *Chapters*²¹⁷, que depenen d'uns comandaments que es troben a l'estranger. Tal com ja va reflectir en el seu moment un informe d'Europol²¹⁸, el fenomen de les Outlaw Motor Cycle Gangs (OMCG a partir d'ara) s'ha expandit per tota Europa, arribant a ser una nova amenaça, especialment per als països del sud.

“És un món tancat, els aires o la idea de criminalitat que la gent té dels MC, ve importada de fora. Perquè aquí, és a dir, aquí hi ha molt pocs MC, jo gairebé et diria que un, que els membres viuen del Club. Els clubs que hi ha a Espanya, la gent no viu del Club, té el seu treball, té la seva família i després tens el teu Club, que ho consideres també una família. Però li dediques el temps just, d'oci i de companyonia i de germanor...companyonia, però no vius d'això, llavors com que no vius d'això, tampoc se't pot exigir, el Club no pot exigir-te segons quines coses. Els clubs internacionals que venen de l'estranger...la gent sí que viu del Club, evidentment no es dediquen a... a fer instal·lacions de contra incendis, ni són bufets de... (Riures). A què es dediquen? Drogues, dones i armes. Com allò de Palma de Mallorca?, li pregunto. Dos clubs internacionals,

²¹⁶ El principal motor d'expansió d'aquests clubs es preveu que pugui ser el desig d'augmentar la seva participació en determinats mercats delictius, mitjançant la creació de delegacions en llocs estratègics, per exemple, al llarg de les rutes de tràfic de drogues i d'éssers humans. Organitzacions com els *HAMC*, *Satudarah MC*, *No Surrender MC* o *Bandidos MC*, amb forta implantació en països com Alemanya i Països Baixos i un llarguíssim historial d'activitats criminals que van des del tràfic d'armes i estupefaents, al blanqueig de capitals i altres delictes menors com la violació de domicili, l'extorsió i els robatoris amb violència. La seva implantació com a banda ha estat acompanyada de l'establiment de negocis lícits en diferents sectors com l'hostaleria, el motor o la mecànica, així com el mercat immobiliari que, regentats pels seus membres de manera exclusiva permeten camuflar entramats per donar opacitat als beneficis amb les activitats il·lícites comeses al seu país de origen. http://www.20minutos.es/noticia/2262454/0/bandas-moteras/interior-radiografia-espana/angeles-satudarah-surrender/#xtor=*AD-15&xts=467263

²¹⁷ En l'àmbit de les bandes d'origen llatí, també s'empra la paraula CHAPTER o CAPÍTOL per indicar que és una delegació del grup mare en un territori.

²¹⁸ *Oc-Scan Policy Brief for threat notice: 002-2010. Europol*; també *The Hells Angels MC: A Criminal Organisation First Edition*. Ferber de 2012.

respon (en referència a una baralla en s'Arenal entre els *HAMC* i els *Bandidos MC* on es disputaven el territori per poder operar i que va acabar amb l'anomenada Operació Casablanca contra els *HAMC*²¹⁹)²²⁰.

Segons el Departament de Justícia dels Estats Units²²¹, solament el grup *Hell's Angels MC (HAMC)*, està present en 27 països i compta amb més de 230 delegacions a tot el món, la qual cosa suposa que són aproximadament de 2.000 a 2.500 membres. Un altre grup anomenat *Outlaws MC*, compta amb uns 1.700 membres distribuïts en 176 delegacions de 13 països diferents, a aquests cal afegir als *Black Pistons MC*, que són grup *support* dels anteriors, amb presència en 7 països. A la província de Manitoba (Canadà), les autoritats judicials van declarar en 2014 als *HAMC* organització criminal²²², però com que no és una llei federal els permetia continuar les seves activitats en la resta del país. A Espanya, les Forces i Cossos de Seguretat han realitzat operacions contra diferents *MC* nacionals i internacionals, però avui dia cap Tribunal ha declarat a aquests grups de pertinença a associació il·lícita, organització criminal o grup criminal (articles 515, 570Bis i 570Ter del Codi Penal).

Hi ha moltes veus que assenyalen a *MC* concrets, contactes amb les xarxes de tràfic internacional de drogues i amb el crim organitzat, però com torno a repetir ningú els ha il·legalitzat. *“dins d'aquest món, és com que tothom sap tot, però ningú sap res... hi ha una llei del silenci molt relativa, perquè realment aquí a Espanya, els MC sí que funcionen com... com a grup criminal d'alguna manera, però realment no obtenen cap benefici com a grup... o sigui, funcionen igual que una màfia, però no treballen com les màfies, no hi ha venda de drogues a escala de Club... sí que hi ha venda de droga en l'àmbit personal”*²²³.

²¹⁹ <http://ultimahora.es/sucesos/ultimas/2010/08/12/17452/la-pelea-entre-bandas-de-moteros-en-la-platja-de-palma-se-salda-con-19-detenidos.html> /
<http://www.diariodemallorca.es/sucesos/2013/07/24/operacion-casablanca-desmantela-angeles-infierno/862731.html> /
<http://ultimahora.es/sucesos/ultimas/2013/07/23/104595/infierno.html>

²²⁰ Entrevista realitzada en juliol de 2016 en una localitat de Catalunya a *Toro*, alies fictici d'un membre d'un Capítol de *Pawnees MC*.

²²¹ <https://www.justice.gov/criminal-ocgs/gallery/outlaw-motorcycle-gangs-omgs>

²²² <http://www.winnipegfreepress.com/local/Manitoba-first-to-declare-Hells-Angels-criminal-organization-246550061.html>

²²³ Entrevista realitzada en una localitat barcelonessa el gener de 2016 a *Mamen*, nom fictici d'un membre destacat d'un *MC* important a nivell nacional.

13.2. El funcionament d'un *Motorcycle Club (MC)*:

No és senzill poder accedir a formar part d'un *full color*, com anomenen a les persones que poden exhibir l'armilla amb els rockers. A Espanya, als pegats els criden rockers, i adornen les seves vestimentes. És un procés gradual on a poc a poc l'aspirant ha d'anar guanyant-se la confiança del Club fins a arribar a ser membre de ple dret. L'estructura del grup té tints militars, és per això que quan veiem les armilles motards amb els seus pegats tinguin certa semblança amb l'entorn castrense, com també els càrrecs que ostenten, trobem en els MC als sergents d'armes o els capitans de ruta per exemple.

Il·lustració 35. Exemple de jaquetes militars

Il·lustració 46 d'esquerra a dreta: Emblemes de l'Esquadrilla de Sapadors Paracaigudistes de l'Exèrcit espanyol. Un mico de pilot de caça de l'exèrcit de l'aire. Una caçadora d'excombatent de l'exèrcit nord-americà, vist per davant i enrere.

13.2.1. Càrrecs dins del *MC*:

Com ja hem esmentat, la unitat operacional bàsica és el Capítol o *Chapter* (també se li nomena Charter). El Capítol ha de tenir un mínim de cinc a sis membres en condició de *full color*. I aquests o tots els membres de ple dret han d'assistir una vegada a la setmana en el local anomenat comunament Club House. Trobem uns càrrecs directius que gestionen les qüestions del Capítol, que solen ser els següents (Taula 34):

- a) President

Va en funció de si és una estructura piramidal o més democràtica. En les estructures més piramidals és triat pels membres de ple dret i té total autoritat

sobre ells així com la seva activitat en el capítol i pot vetar o anul·lar les decisions fetes per un altre membre. Dirigeix les activitats del capítol i pren les decisions finals. "*Haurà de representar i parlar en nom de la carta, dur a terme la reunió setmanal i muntar davant del comboi*"²²⁴. En les estructures democràtiques la seva funció és ser el portaveu del Capítol i parlar en nom de tots.

b) Vicepresident

Normalment en el rock apareix *Vice-Pres*. És la mà dreta del President, i ho reemplaça en funcions en cas de la seva absència. És una figura que no es troba en tots els *MC*. Si el Capítol és petit, es prescindeix de la figura.

c) Sergent d'Armes

En les Colles d'Origen Ilatí trobem un càrrec semblant, l'anomenat Disciplina. El Sergent d'armes s'encarrega de l'ordre i de la disciplina interna. Té la potestat de decidir el tipus de càstig sobre un membre que no respecta les normes i lleis del Club. Les accions habituals són arrestar pegats, o el que és el mateix, degradar de forma temporal a un membre (si era full color llevar-li un pegat passant en condició de prospect). No he conegut ningú que reconegui en primera persona haver rebut càstigs físics, però sí que coneixen casos justificats. El sergent també és el responsable de la seguretat del Club, i quan surten de ruta amb les motos és el que es troba en la part posterior del comboi. En algun informe policial es parla que és el que planeja les estratègies i accions contra *OMCG* rivals i és el que declara la guerra a un altre Club. També està a càrrec d'aconseguir les armes per realitzar aquests atacs²²⁵. Aquest punt no ha pogut ser acreditat en l'àmbit del nostre país.

²²⁴ Hells Angels Motorcycle Club Bylaws – Working Draft and Hells Angels World Rules. Sense data.

²²⁵ Policia de North Rhine-Westphalia (Alemanya). 12/11/2000.

Il·lustració 36. Imatge dels càrrecs que llueixen en les caçadores de No Surrender MC

d) Capità de Ruta

També anomenat *Road Captain*. Realitza les funcions logístiques en cas de sortir de ruta, programa l'itinerari, on es troben les gasolineres, allotjament i menjar, etcètera. Va al costat del President quan surten de formació. En alguns MC és l'encarregat de parlar amb la policia en cas de ser parats.

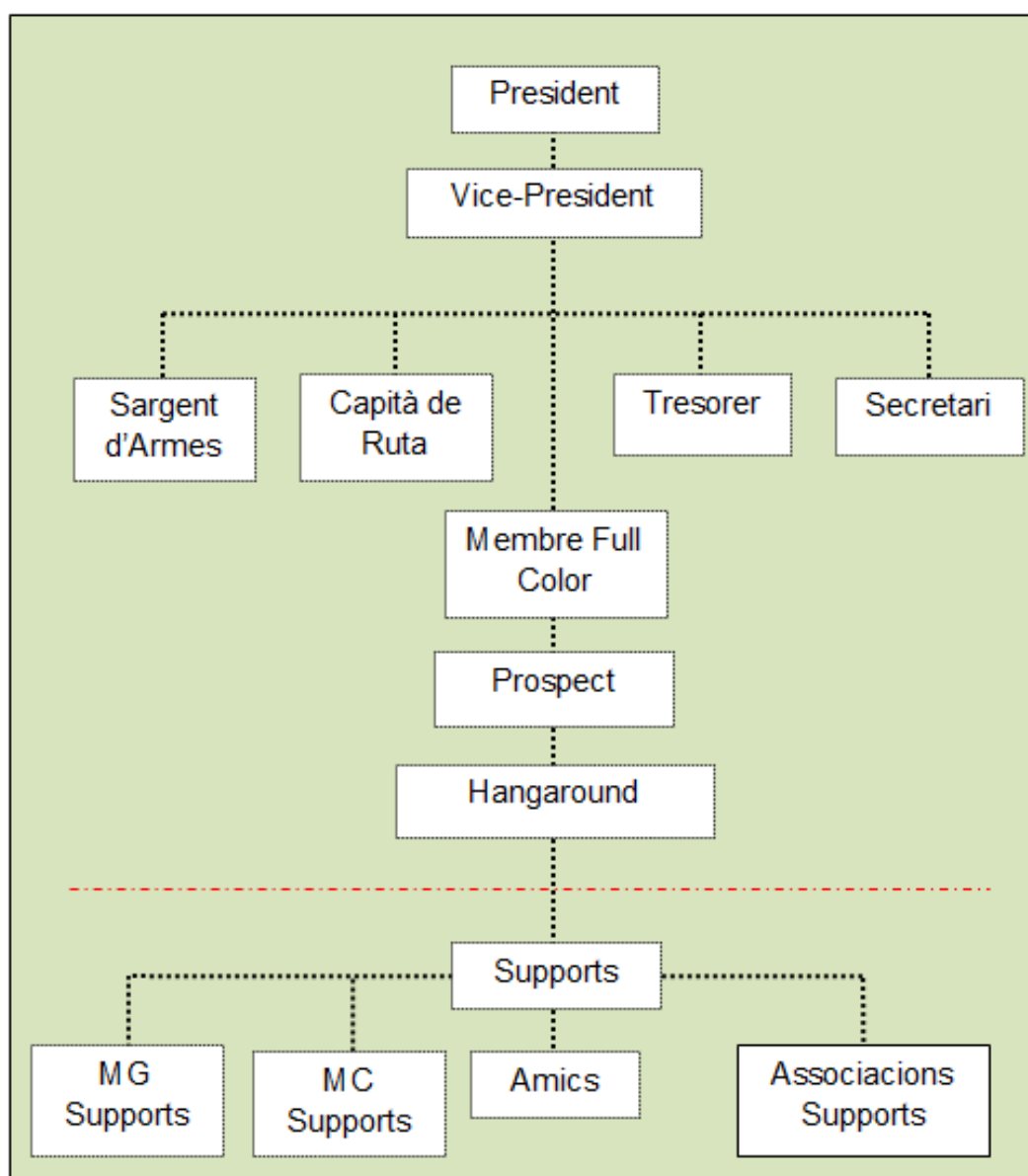
e) Tresorer

És un càrrec que també tenen les POL. S'encarrega de les finances del Club. Pagament de lloguer, recaptar les quotes dels membres, etcètera.

f) Secretari

S'encarrega de tota la documentació que genera el Capítol. Escriviu l'acta de les reunions i es cuida dels aspectes legals del Club.

Taula 9. Esquema bàsic d'un MC Nacional o Internacional

13.3. Colors del Club i el seu ús

“Un membre d'un MC, ha de veure's obligat a un gran esforç de conducta i correcció, la qual cosa comporta una gran responsabilitat, sobretot al moment de portar el pegat” (Jordan, 2010).

Durant els contactes realitzats amb els diferents grups MC que es troben a Catalunya, he constatat que els membres de cada Club, tendeixen a respectar de forma estricta les normes imposades, en tot el relatiu a ostentar els seus símbols i a posar-se els seus tatuatges. Desviar-se de les regles del MC per

part d'algun dels seus membres implica rebre càstigs, com perdre un pegat durant un temps o haver de tornar a guanyar-li-ho (el que criden *arrestar-li el pegat*) i hi ha determinades conductes que implicaria també arribar a rebre algun càstig físic²²⁶.

- a) Tots els *MC* cuiden bastant que els seus emblemes i colors no se semblin als de cap altre, ni tampoc els d'un altre grup *CC* o *MG* del país els hi copiïn.
- b) Els tatuatges ens indicaran si són membres de ple dret o tenen una altra condició com *Hangaround*, *Prospect*, *Support*...
- c) Solen utilitzar l'acrònim numèric per referir-se al *MC*. Per exemple, els *HAMC* ho representen amb el número 81, que no deixa de ser la posició numèrica de l'alfabet occidental, el 8 és la lletra H i l'1 la lletra A. Trobem que normalment a les xarxes socials els *nicks* dels membres solen ser tipus *Juan81*, *Alex81*... En el cas dels *Gremium MC*, s'identifiquen amb el número 7, i així tots els grups. Pel que acaba sent de forma generalitzada emprar la posició numèrica de les lletres en l'alfabet occidental. Això es repeteix en tots els *GUV* (*Skinheads*, *POL*, etcètera).

13.3.1. Persones en condició de convidat

Realitzant aquest estudi, observem una figura externa però no per això menys rellevant. Malgrat partir de la creença que el món que gira entorn dels *MC* és molt hermètic, la majoria dels *MC* realitzen actes públics on es mostren activament i de manera natural. En aquest context, apareixen persones que per un motiu o un altre se senten atrets per aquests esdeveniments de caràcter lúdic festiu i que són convidats a assistir sense molt problema a les seves festes o fins i tot a l'interior dels seus *Club House*. Per tant aquest subjecte vas agafar en qualitat de convidat, i es pot relacionar d'una manera o una altra amb diferents *MC* sense necessitat de ser un seguidor o buscar la pertinença a algun d'ells.

²²⁶ Encara que no es realitzen denúncies sobre aquest tema, des de la Unitat de Bandes de Mossos d'Esquadra i conforme al que m'han relatat en algunes entrevistes, faltar al respecte a un *germà* implica rebre un o diversos cops de puny, el mateix succeeix si perden l'armilla del Club o l'hi lleven i no ha lluitat per recuperar-la.

13.3.2. Grups o persones en condició de *Support*

Aquest és el pas inicial on l'aspirant intentarà formar part del Club (encara no és ni tan sols això). Aquest únicament segueix a un Club a les seves diferents festes obertes i s'interessa per rodar darrere d'ells. En aquesta fase comença a entaular contacte amb els diferents membres, compra el seu marxandatge i obertament es mostra com a seguidor. Aquesta faceta no comporta cap llaç estret amb el MC, tampoc cap responsabilitat. No hi ha cap temps fixat, hi ha persones que poden quedar-se així de forma permanent, mentre unes altres avancen entaulant més llaços amb els membres del Club i mostren el seu interès actiu a ingressar.

13.3.3. Persones en condició de *hangaround*

No tots els MC tenen aquesta iniciació, però és un pas bastant freqüent dins dels grups més rellevants. Aquest estat té la finalitat de donar-se a conèixer millor davant de tots els membres del Club, abans de ser oficialment considerat com a aspirant al mateix. És un procés que pot durar al voltant de 6 mesos, depenent del MC i de l'actiu que sigui l'interessat per relacionar-se. Tal com s'exposava dels Supporters, els *hangaround* no tenen una implicació estreta amb el Club ni tasques assignades per aquest i com a molt, porta visiblement marxandatge del MC al qual segueix. El problema és que un pegat de *Support* pot portar-ho qualsevol persona, i això no condiona que sigui un aspirant oficial del MC. Amb el que, enfront d'una intervenció policial, no pot vincular-se a aquesta persona posseïdora d'aquest pegat amb el MC a què dona suport.

Il·lustració 37. Exemples de símbols de supports de diversos M

Aquest tipus de símbols poden anar col·locats en forma de pegats distribuïts en qualsevol lloc d'una peça de roba. També se solen estampar en samarretes, gorres, encenedors, cinturons, etcètera, com a forma de finançament d'un Club.

Pel que la condició de *Support* no ens informará de molta cosa, a causa que qualsevol persona pot portar-los, en ser part del marxandatge de venda lliure que serveix per finançar als *MC* o *MG*. La condició de *Support* d'un grup *MC* o *MG*, no ens indica que estan apadrinats, solament que són afins a aquest Club en concret.

Sí que ens resulta interessant, que tots els membres d'un *MC* o un *MG*, sense importar el rang que posseeixin, portin un pegat de *Support* d'un *MC* més gran. Perquè llavors sí que estem parlant d'un apadrinament oficial. O, la qual cosa és el mateix, una relació de membresia d'un *MC* petit cap a un més gran. Aquesta situació succeeix pràcticament amb la majoria dels *MG* que són *support* d'algun *MC*.

13.3.4. Grups motards o persones en condició de Prospect

Podríem dir que és el primer escalafó oficial per entrar en un *MC*. També sentirem a dir que els anomenen *Allegados*. Aquí l'aspirant és acceptat com a tal per part del *MC* i des de llavors té certes singularitats i característiques que relatem a continuació:

13.3.4.1. Apadrinament:

Quan es procedeix a realitzar la selecció d'un nou membre el procés sol seguir una sèrie de pautes establertes en cada Club; però que, al cap i a la fi, es diferencien en funció del temps d'aprenentatge o adaptació. Normalment, es consensua admetre a un o diversos aspirants, sent cadascun d'ells tutelat per un membre del Club, al que anomenen *Padrí*. Aquest apadrinament succeeix també entre clubs (quan un *MG* es vol transformar en un *MC*). Aquesta fase sol durar fins a dos anys en funció del Club. El *Padrí* representa que guia i ensenya a l'aspirant les normes de comportament i conducta davant membres del mateix Club o d'altres Clubs. Si succeís algun inconvenient o problema amb l'aspirant, el Club podria demanar-li responsabilitats al seu tutor.

"La funció del padrí és formar-te, explicar-te o aconsellar-te, perquè tu ets un nouvingut, entres en un club que amb prou feines coneixes, o solament coneixes d'anar a les seves festes... Estar en el seu local i estar els divendres per allí...i potser entre nosaltres, entre el Capítol d'aquest local, doncs... Potser tot vall!... Igual sortir-te de to, pots emborratxar-te algun dia, i pot ser que ningú et tiri una reprimenda. El problema és que una vegada que entres en el club, és que no només estaràs en el nostre local... estaràs en locals d'altres clubs, del nostre club d'altres Capítols...i aquí si hi ha gent que sí que pot sentir-se ofesa pel teu comportament...pel teu mal comportament, o per la teva falta de respecte que igual no respectes alguna cosa perquè ho desconeixes... Llavors, la funció del padrí és, fer d'aquest aspirant un bon membre... i en clubs que...es formaven del no-res... Doncs existia el mateix, un MC ja fet i consolidat, ho apadrinava per encaminar-los... La idea era portar-los pel bon camí...i perquè ningú es fiqués en problemes...i perquè no sorgissin més problemes, perquè si el MC que es forma A, és amic del MC ja format B, però no estan apadrinats, però li falten al respecte al MC C, i el C s'enfronta amb l'A... El MC B, com són amics d'aquests primers, doncs hi hauran de... Enfrontar-se...o enemistar-se amb els ofesos, no?... Llavors, per evitar aquests problemes entre clubs o entre capítols, ja per culpa d'aspirants no formats o amb desconeixement, o de clubs sencers amb desconeixement... Doncs va sorgir la figura del padrí... Padrí com a membre aspirant o padrí com MC aspirant..."²²⁷.

13.3.4.2. Armilla pròpia:

Com a aspirant, portarà una armilla que ho identificarà com un prospect d'aquest MC. Aquesta peça haurà de portar les dades bàsiques perquè a qualsevol moment se li pugui identificar com a tal. Generalment, en la part superior davantera ha de portar el distintiu de *Prospect* i el MC al qual pertany. En la part posterior de l'armilla portarà únicament el *rocker* inferior (a la zona anomenada *Bottom Rocker*) que fa referència al lloc geogràfic al qual pertany el *Chapter* o Capítol concret d'aquest MC. Cada vegada que es lliuren pegats se

²²⁷ Entrevista realitzada el 04/05/2016 en una localitat catalana a Carles, Sargent d'Armes d'un Capítol de *Pawnees MC*.

sol fer coincidir amb alguna festa del Club. I és aquí on assisteixen tots els membres d'aquest *Chapter* i d'altres capítols del mateix i diferents MC. En molts MC les armilles pertanyen al Club, per la qual cosa la persona que ho porta és propietària mentre és membre, al moment que ho deixa ha de retornar tots els símbols que pertanyen al MC.

II-Il·lustració 38: Diversos exemples de càrrecs de Corsarios MC Capítol Mallorca

La durada de l'etapa com a prospect varia moltíssim entre els diferents MC i sempre estarà determinada per la implicació i el treball de l'aspirant. No obstant això, en la majoria de MC, l'etapa de prospect oscil·la entre 1 any (com per exemple al grup motard *Jíbaros*) i 3 anys (*Jaguars MC*).

El que es busca amb aquesta iniciació és prioritzar. O dit d'una altra manera, és un estil de vida o subcultura. *L'accés (a una subcultura) dóna un sentit d'identitat i un cert grau de compromís* (Hall i Jefferson, 2014). Amb el que, depenent de si aquest Capítol en concret és una facció on predominen persones de l'entorn dels Grups Urbans Violents (GUV)²²⁸, aquests *prospects* (si porten una mateixa tendència cap a la conducta violenta) serviran per realitzar tasques il·legals o fins per participar en accions contra membres d'algun grup rival (no necessàriament un altre MC). A poc a poc formaran part de l'estructura com els soldats del grup. En certa manera, aquest tipus

²²⁸ En aquest cas, són un poderós grup de pressió en aquest tipus de col·lectius. Exercint la violència amb les seves actituds, i arribant al plànol físic, es van apoderant de la filosofia del grup, desplaçant a la gent que no vol conflictes, i acaben formant part de la jerarquia interna.

d'admissió prové de molts grups nord-americans que posaven a persones en situacions límit, on es podria destapar si aquest aspirant era un policia infiltrat o una persona de fiar.

Ingressar en un *MC* com *Prospect* implica diverses obligacions que més o menys es donen en tots els *MC* com a requisit per ser un membre de ple dret. Totes aquestes labors seran controlades, dirigides i avaluades pel Sergent d'Armes del Capítol:

13.3.4.3. Pagament de quotes:

Contribuirà econòmicament al manteniment de l'estructura del *MC*, obligació per a tots els membres. A diferència de les POL, on els diners de les quotes és molt freqüent que acabi en la butxaca dels líders, en els *MC* administren aquests ingressos per a la finalitat que té²²⁹. Cal destacar que la infraestructura d'un *MC* i el seu dia a dia requereix que el Club disposi d'uns ingressos. Aquests es destinen a les activitats que el Club organitza; per exemple, a sufragar les despeses del local, les diferents festes que realitzen, pagament d'advocats, suports puntuals a membres que estan a la presó o que estan passant per una època de dificultats econòmiques, etc.

13.3.4.4. Promoció dins el grup:

Realitzarà un procés de promoció interna. Ho anirà superant a mesura que vagin passant els mesos en un esquema idèntic en tots els *MC*, que sols ser de la següent manera.

Convidat → Support → Hangaround → Prospect → Full color

Com s'ha assenyalat anteriorment, cada Club pot tenir alguna peculiaritat dins d'aquest procés de promoció interna fins a arribar a ser un membre de ple dret. No obstant això, el més freqüent és que els clubs presentin diferències en la

²²⁹ No està documentat que en els *MC* on s'hagin fet intervencions policials s'hagin trobat apropiació indeguda de fons comuns, en canvi en les POL sí que queda acreditat que és freqüent.

temporalitat del procés de promoció i no tant en el nombre de passos necessaris per pertànyer per complet a un MC.

13.3.4.5. Tasques obligatòries:

D'acord a aquesta promoció interna, l'aspirant anirà realitzant tasques que cada vegada obligaran a estar més vinculat al club. Així, a poc a poc, el *MC* passarà a ser l'eix principal del seu dia a dia fins a arribar a l'anhelat estatus de full color.

Tot aquest procés comporta fer les següents tasques o encàrrecs fins arribar al *Full color* o *Full patch*:

- Tasques de manteniment i vigilància del club, realitzat pels aspirants en un sistema de torns, aconseguint cobrir tots els dies de l'any.
- Recollida, Escorta i Acompanyament de membres destacats d'altres Capítols que vénen de visita, o de vacances (cosa que succeeix freqüentment amb els *Chapters* de *MC* que es troben en zones turístiques com l'Illa d'Eivissa, la Costa del Sol o Barcelona). He constatat en les diferents entrevistes que els prospectes s'encarreguen d'acompanyar-los contínuament, fins i tot fins al punt d'agitar al llit a persones que estaven en un nivell etílic important i no es trobaven en condicions de fer-ho per si mateixes, i muntar guàrdia fins que estiguessin recuperades.
- Relacionat amb l'anterior, acompanyar i escortar a membres d'importància o significativa rellevància del *MC* en esdeveniments de gran concurrència de Clubs. Sent habitual veure a un o diversos prospectes al voltant d'una taula realitzant labors de vigilància a les persones que protegeixen i que estan allí assegudes.

Il·lustració 39: És habitual trobar prospects realitzant funcions de seguretat i escorta de membres destacats.

- Realitzar viatges obligatoris en els quals assistiran a les reunions nacionals del Club²³⁰, aniversaris d'altres Capítols, esdeveniments d'altres MC germanats, funerals, o en situacions imprevistes on se'ls activi.
- Defensar els colors i la reputació del Club, encara que això comporti tenir disputes o baralles amb altres persones.

13.3.5. El Full color o membre de ple dret

Els apartats anteriors comportaran entrar en dinàmiques on poden donar-se situacions compromeses com a detencions, amb el que se li posarà a prova la seva fidelitat pel Club²³¹. El *prospect* o *hangaround* que està entrant, comença amb l'armilla buida de pegats, amb el temps va omplint l'esquena i el pit amb els diferents rockers. En aquesta fase cada rock que va guanyant ho solen fer coincidir amb algun esdeveniment, on acudiran multitud de *bikers*, fent aquesta ascensió com un acte social. Guanyar-se el *rock* de prospect ja és un gran assoliment depenent en quin MC es troba. Una vegada superat tot aquest

²³⁰ Normalment als Prospects se'ls utilitza per realitzar vigilàncies de la zona, no podent assistir a la reunió, amb el que normalment desconeixen què es decideix internament. Com que no tenen veu ni vot acaten les ordres sense qüestionar.

²³¹ Posar-se a prova pot consistir a assumir delictes o faltes que no ha comès i no denunciar al seu germà. Un prospect sap que aquest tipus de comportament depèn que MC està molt valorat i li donarà punts per demostrar lleialtat i guanyar el seu full color.

periple, s'arriba a l'anhelat moment de pertànyer o no, a formar part i ser membre de ple dret.

Pel que he constatat durant les entrevistes de membres o exmembres de diferents MC, és que la decisió de que el *Prospect* superi o no aquesta etapa, ha de ser confirmat per unanimitat de tot el Capítol del qual vol formar part. Amb un sol vot negatiu el prospect no podrà adquirir tots els pegats que li identifiquin com *full color* o *full patch*. "*La gent quan entra en el Club, ha de venir apadrinada per un membre, i entren com hangaround que és el primer pas. Com hangaround estan sis mesos, després de sis mesos es torna a votar, ho proposa el seu padrí la votació, i després d'un any i mig, tot això proposat pel padrí, se sotmet una altra vegada a votació, i amb un cent per cent de vots, si no és per unanimitat, no podrà ser declarat full member, sempre que surti un cent per cent, doncs ja és membre de ple dret... Hi ha gent al voltant nostre, és quan parlem dels supports, que són amics, simpatitzants, col·laboradors del Club*"²³².

13.3.5.1. Les tres peces.

El full color representa als membres que han demostrat amb els anys el grau d'implicació. Aquest sentiment és tan elevat que més d'una vegada es fan coses que de cara a les normes legals no haurien de fer-se²³³. Són els bikers full colors, una mica més que amics, són germans, han rigut i plorat junts, es deuen fidelitat i el contrari suposarà que s'han trencat les normes de la germanor, sent l'expulsat un repudiat. "*En un MC la germanor i els colors estan per sobre del Codi Penal, i si un germà reclama la teva ajuda per a una activitat que la Llei considera il·lícita, primer està el teu germà, i després la Llei*"²³⁴.

²³² Fragment del Documental Templarios MC. <https://www.youtube.com/watch?v=qxxvm3XuSA&ebc=ANyPxKqwDqLDwE0wl0hHQal0qLu0UJGHUhaWPIFul7nNo2Lo-1h6OUno32pNEzkkIPY26PFGuiHt37oTU0X3t9MaiaugeZnG5g>

²³³ Una frase comunament usada en els cercles de MC és "*Sóc el guardià del meu germà*". Això significa que ho recolzarà en qualsevol forma possible, de vegades fins al punt de vendre la seva moto, deixar el seu treball i en alguns casos, fer coses que podrien enviar-los a la presó perquè se'ls va demanar que fessin això per ajudar a un germà. http://orgullomotero.blogspot.com.es/2010_08_01_archive

²³⁴ Entrevista realitzada a Antonio Salas, periodista d'investigació que es va infiltrar en el món motard 1%.

II-lustració 40: Membres de tres Chapters de Diablos MC a Espanya

Quan l'aspirant completi el seu rodatge i sigui aprovat pel 100% dels membres podrà lluir l'emblema complet. El pegat de tres peces porta establert seguir uns protocols, tradicions i codis de conducta, lluint el que es diuen els colors. En la part superior el nom del club, en la inferior la localització geogràfica. Al centre l'emblema o escut, els Moto Clubs llueixen el famós rock amb la inscripció MC, per distingir-se de qualsevol altre tipus d'associació o organització de motoristes. El pegat central és l'emblema que sol ser el dibuix on representa la icona o la filosofia del grup.

13.3.5.2. Canvi de colors

Sorprèn trobar molt moviment de membres entre diferents MC. És molt habitual el canvi de MC, per anar pujant a Clubs més importants. En altres GUV espanyols, com les Colles d'Origen Llatí, això representa un afront que es persegueix violentament, però en els MC està més tolerat. *"Et mous al millor postor, la qual cosa, no passa en la resta d'Europa, que en general són molt més fidels als seus colors inicials. Aquí costa molt més sentir de forma real els colors del teu Club, si ets d'un Club petit i t'ofereixen passar a un de més gran, doncs com en el futbol! Molts volen ser jugadors de primera divisió"*²³⁵.

He conegut a un ex motard establert a Catalunya que va arribar a ser President dels HAMC Capítol Nòmades i que va canviar tornant-se membre dels Bandits MC, una de les raons que li va fer canviar-se va ser segons em va explicar: *"en Bandidos MC tenia més amics de tota la vida i vaig voler tornar amb ells perquè*

²³⁵ Fragment extret d'una entrevista realitzada a Tarragona, el maig del 2016, a Jordi Ferrer, president i membre fundador de l'associació motard *EutiquesTarraco Imperial*.

comencem junts en Ases fa més de vint anys, això no va agradar en Hell's perquè a Alemanya amb Bandidos són enemics, també perquè jo era el president del capítol i això no agrada perquè saps moltes coses, és com si sabés tot el que passa a la teva casa. No t'agradaria que la gent sabés del que fas ni deixes de fer, encara que saben que aquest no és el meu estil, jo no vaig deixant anar gens de ningú, vaig voler canviar per motius que no vénen al cas i tot van ser males cares, però tampoc em va succeir gens excepte dels típics retrets"²³⁶.

L'opinió general dins de la comunitat motard podria reflectir-se amb aquestes afirmacions que incloc a continuació: *"la meva percepció és que per a la majoria dels membres locals, sobretot els més joves, idealitzen als HA, i de fet molts MC locals són clubs prospect reconeguts de Hell's Angels, i s'han donat molts casos de membres de ple dret d'un MC que canvien de colors per convertir-se en prospect dels 81, així que la influència és evident*"²³⁷.

13.4. Altres tipus d'associacions motards

13.4.1. Els Moto Group

Troben penyes motards anomenades Moto Group (MG) que solen ser d'àmbit més local, formada per un grup heterogeni de persones que els agrada realitzar sortides amb motos de diferents cilindrades en petits grups. Solen copiar el funcionament dels MC però sense ser tan estrictes amb les normes disciplinàries ni amb el procés de selecció de candidats. També sol ser la pedrera de futuribles membres de MC. Una de les grans diferències amb els MC, és que en els MG i els Custom Club, hi ha dones membres de ple dret. *"De tres pegats no. MG sí, perquè on hi ha dones, hi ha problemes... ja n'hi ha sense ser membres del Club... si són membres a més, imagina't!... Després passa que al món dels MC, com tot funciona per testosterona i ous... doncs tampoc casa molt... hi ha baralles, hi ha represàlies, hi ha tal... el fet que hi hagi dones no fa les funcions de com han de funcionar... has d'anar tipus hòstia!*

²³⁶ Fragment extret d'una entrevista realitzada en una localitat catalana en setembre de 2016 a Chato, nom fictici d'un motard molt important de l'escena espanyola.

²³⁷ Entrevista realitzada a Antonio Salas, periodista d'investigació que es va infiltrar en el món motard 1%.

que a un germà li han faltat el respecte! I has d'anar a pegar-li dues bufetades al que ho ha fet... Si hi ha dones pel mig... què és el primer que diran? No! El primer... i has de funcionar a força d'anar aquí i pegar-li dues bufetades (al que els ha faltat al respecte)... ja et dic, ja són problemes les dones sense ser membres... vulguis que no... Quan t'ajuntes i tal en els Clubs, estan els homes parlant de les seves coses i les dones fan els seus grupets, iguals que els homes... i al final si una dona vol... et fa canviar d'idea... i si ja es posen d'acord, que hòstia! Que han de fer això!, el que han de fer és això!, i si es posen d'acord, hòstia, quan arribes a casa... No!, el que has de fer és això!... arribes i es fa això... i ja de membre, puf!... hi ha hagut antigament algun club de dones sent membres... i no ha funcionat²³⁸.

Un MG pot arribar a convertir-se en un MC o poden decidir els seus membres no canviar. No obstant això és un salt molt significatiu que comportarà un grau de compromís superior al que puguem imaginar, circumstància que fa que no es donin molts casos de pas a MC. *"Tota aquella agrupació, que desitgi formar part d'un MC, ha de passar 4 anys pertanyent a un MG i després passar un període d'uns 2 anys com a mínim de transició deixant de ser un MG i formant una Gang. En aquest procés has de donar-te a conèixer pels MC ja existents i mostrar-los els teus respectes assentint a les seves festes i convidant-los a les teves²³⁹.*

13.4.2. Els Custom Club

També trobem els Custom Club (CC), que ja disposen de certa organització interna i local propi, moltes vegades utilitzen un garatge o local d'un membre en funció del grau de cohesió. És una espècie de club d'associats on solen identificar-se amb un rock d'una sola peça, i pot ser que sobrepassi l'àmbit territorial local i compti amb més d'alguna delegació en diferents municipis, però no és l'habitual. El sentiment de pertinença de les persones que integren el

²³⁸ Entrevista realitzada en una localitat de Tarragona el juny de 2016 a Goril-la, nom fictici d'un membre d'un MC internacional. Gener de 2016.

²³⁹ Fragment extret d'una entrevista realitzada a Reus, el juny de 2016, al President i al Capità de Ruta dels *Jíbaros Tarragona* en el seu Club House.

grup és una mica major en un CC, i solen tenir calendaris anuals de concentracions motards i visites a circuits coincidint amb les carreres de motos. El mètode d'ingrés en els CC sol ser per afinitat amb els membres, caure bé i anar sortint periòdicament amb el grup. Guanyar-se aquest pegat no comporta més dificultat perquè no són grups jerarquitats, sinó comunals, tenint sempre algú que és més carismàtic o que és l'ànima del grup, però la seva paraula no és llei com en organitzacions de tipus piramidal.

Il·lustració 41 dalt a baix: Animals Custom Club i Onuba Riders Custom Club de Huelva

En els CC, el pegat de l'esquena és d'una sola peça. I la unitat bàsica per formar el Club o Capítol no té per què ser un mínim de cinc membres. Hi ha CC que pot ser que siguin quatre i altres dotze, com veiem en l'exemple de a dalt.

13.5. Radicalització prèvia dels aspirants motards

Trobem dins del que definim Tribus Urbanes a grups com els *Skinheads*, *Heavies* i *Rockers* (Madrid, 2008). Una hipòtesi d'aquest estudi és que aquests tres moviments són el gruix de possibles candidats per entrar a formar part d'un grup motard, tant MC, MG o CC (poden donar-se casos d'antics *punks* i *mods*, però no en la proporció dels anteriors). Entre 1977 i 1979, van ser apareixent grups de rockers a Barcelona, convertint-se en un gran moviment estatal

(Viñas, 2013)²⁴⁰, d'on molts joves van començar a emular als motoristes de pel·lícules com *The Wild One* de 1953. Sobre els anys 80 i 90, els joves skinheads més ideologitzats van ser provocant incidents, tals com l'assalt de locals de grups ideològicament contraris, on, segons afirma el Doctor Viñas, comptaven amb el suport de motards locals. Viñas posa com a exemple d'aquestes unions, sobre 1988, a un grup nacionalsocialista (NS) de la ciutat de Manresa, format per ex punks i motards, vinculats a la seva vegada al grup ultra *Brigadas Blanquiazules*²⁴¹. Aquesta afinitat o simpatia a la filosofia NS entre skinheads, rockers, hooligans i motards, també l'afirma l'investigador Xavier Casals.

*"Hi ha hooligans, hi ha ultres, bàsicament els que manen són els skinheads tirant més a nacionalistes... la política està molt ficada, està molt ficada, la qual cosa passa que... Hi ha Clubs i Clubs, no sé, Hell's Angels no permet tenir membres negres... en ple segle XXI!... I els que hi ha no són negres, són mig negres... Si sí... fins als anys no sé què tampoc deixaven tenir llatins, eren tot blancs, i avui dia no permeten tenir negres en el Club, uns altres sí que ho permeten, no sé, fins i tot en els Pawnees, hi ha gent dels Hammerskins i hi ha negres... El que passa que cadascun ha d'assumir que el Club és així i que és el que hi ha!... Hi ha uns altres que no... el teu si vas a... un Club com Rebels (considerats nacionalistes espanyols)... què passa?, jo conec a un que és independentista, i li dic, què fas tu aquí tocacollons!... no perquè bé, és l'únic Club que hi ha per la zona... i bé... no pega, no pega!... però bé, tu ho assumeixes i ho acceptes?... però, sí, sí, hi ha molta política... hi ha molts que tenen afiliacions polítiques, però molts!... va molt lligat el hooliganisme amb el neonazi, i amb el Moto Club... va tot bastant lligat, no sé per què però va bastant lligat"*²⁴².

²⁴⁰ En les entrevistes realitzades als motards, declaren que el moviment rock barceloní dels anys 80 pot ser comparable a la nomenada Moguda Madrilenya. A Barcelona es va posar molt de moda entre els joves la música Rock i Rockabilly, i grups musicals com Loquillo o Gatos Locos. A part del clima més temperat de la costa catalana, afavoreix el fet de poder conduir motocicleta gairebé tots els mesos de l'any.

²⁴¹ Grup hooligan seguidor del Club de Futbol Espanyol, molt assentat a l'àrea metropolitana de Barcelona. És un grup que sempre ha mantingut bones relacions amb els Ultras Sur.

²⁴² Entrevista realitzada en una localitat de Tarragona el juny de 2016 a Frank, nom fictici d'un exmembre d'un MC.

He pogut constatar durant la recerca, que hi ha Capítols de diversos MC i MG on un nucli important dels seus membres tenen afinitat ideològica amb diferents subcultures violentes. De moment no he trobat, com a tendència habitual o freqüent (llevant algun cas), skinheads que provenguin de l'entorn SHARP o RASH²⁴³, o altres membres de GUV d'influència d'ultraesquerra. Sí a nivell més local, en la Comunitat Autònoma de Catalunya, observem grups de motards que es posicionen com a independentistes catalans i antifeixistes. Però com a paradoxa, una vegada que es troben en les concentracions motards aquestes ideologies tan oposades (patriotes contra independentistes, o NS contra antifeixistes), sol haver-hi cordialitat per part de tots, normalitzant una situació que té un caràcter lúdic-festiu²⁴⁴. *"Hi ha molts que s'uneixen a un MC perquè els falten nassos per fer les coses per si mateixos i necessiten un grup que els faci costat per sentir-se forts. El món MC mou una estètica paramilitar, és una evolució bastant natural del pas de joves d'ideologies NS a introduir-se en un MC quan són adults (a partir dels 35-40 anys) per continuar amb aquest tipus de socialització grupal però amb altres persones de la teva mateixa edat"*²⁴⁵.

Aquestes hipòtesis queden ben reflectides mitjançant una entrevista que vaig realitzar al periodista d'investigació Antonio Salas, el qual va estar un temps dins del món dels MC preparant-se una identitat falsa, amb el propòsit d'infiltrar-se dins de les xarxes internacionals del narcotràfic i el crim organitzat. Salas relata el següent: *"Segons la meva experiència personal el sentiment d'integració, companyonia i poder que experimentes en rodar amb la teva Harley al costat dels Hell's Angels, per exemple, és molt similar al que vaig sentir en recórrer la Gran Via de Madrid amb els Hammerskin, sentint que els carrers eren nostres... Per això puc entendre que molts exskinhead NS trobin en un MC una forma de recuperar la seva sensació de pertinença a un clan, a*

²⁴³ L'acrònim SHARP significa Skinheads Against Racial Prejudice (Skinheads contra els Prejudicis Racionals), és un moviment skinhead creat a Nova York el 1987, que es declara apolític i antifeixista. I la diferència amb els RASH Xarxa & Anarchist Skin Heads (Skinheads Vermells i Anarquistes) és la tendència política i discurs social d'ultraesquerra.

²⁴⁴ Aquesta normalitat és habitual, tal com afirma el Cap de la Unitat Central de Bandes dels Mossos d'Esquadra a causa que no consta cap tipus de denúncies relacionades. Entrevista realitzada a Sabadell en la Comissaria Central dels Mossos d'Esquadra el maig de 2016.

²⁴⁵ Fragment extret d'una entrevista realitzada a Tarragona, el maig de 2016, a Jordi Ferrer, president i membre fundador de l'associació motard EutiquesTarraco Imperial.

una família. L'estructura paramilitar i jeràrquica dels MC és molt similar a la del moviment NS. Però, al meu entendre, a pesar que alguns MC com Branded, són obertament NS, són l'excepció... L'ús de la simbologia NS en els MC té altres matisos i en grups tan emblemàtics com Hell's Angels o Pawns, malgrat trobar-me amb vells "camarades" de Hammerskin o Ultrassur, també em vaig trobar a molts membres i fins i tot presidents de capítols llatins, asiàtics, musulmans o de raça negra. Alguna cosa impensable al món NS. No obstant això la seva acceptació de la violència com a idioma, la seva admissió indiscriminada de delinqüents, la seva vocació de transgressió, etc., també inclouen en el seu acostament a col·lectius NS, però anteposant sempre la germanor del MC a qualsevol ideologia política, religiosa o social... És probable que membres d'un MC amb un compromís polític, intentin obtenir el suport dels seus germans, però la meua experiència és que els colors del MC estan per sobre de tota tendència política".

El doctor David Docal²⁴⁶, director del Centre d'Estudis i Iniciatives sobre Discriminació i Violència (CEIDIV) també ho té clar: "Alguns clubs MC són creats com una organització o associació, però darrere d'ells existeixen individus que creuen que amb violència adquiriran cotes de poder... En les nostres aproximacions científiques hem detectat que membres del moviment skinhead neonazi i afins a ells en les graderies dels estadis de futbol pertanyen a aquests MC, que insisteixo, alguns busquen cotes de poder a través de la violència uns altres no... Habitual és, únicament cal analitzar la simbologia que porten en les seves armilles, en els seus clubs house, en definitiva tota parafernàlia de la II Guerra Mundial, és a dir, utilitzen aquesta simbologia per a què?, per infondre un respecte i un terror que per si solos no ho infonen, recolzats en aquests elements de violència visual, ho aconsegueixen... Tots els Grups urbans que creuen que la violència és el camí tenen el mateix patró, se senten forts quan estan units, cobreixen aquests grups el sentiment de pertinença, de ser algú en una societat com l'actual, i d'això es nodreixen. Es converteixen en una germanor, amb la qual són capaces de tot, i quan aquesta

²⁴⁶ Entrevista realitzada a Madrid l'abril de 2016, a David Docal, director del Centre d'Estudis i Iniciatives sobre Discriminació i Violència (CEIDIV).

germanor es configura per delinquir es transformen en figures penals, que utilitzen la violència o altres formes de crim organitzat per aconseguir cotes de poder". Pel que es pot afirmar que l'estructura interna de la majoria dels MC aparta la política i les ideologies, sent el nucli d'unió la germanor que uneix als motards i la seva fidelitat al Club que pertanyen. Que atreu aquesta forma de vida a gent violenta no es pot negar, costa més afirmar amb rotunditat que un club motard pugui arribar a radicalitzar a una persona, perquè molts dels quals opten per aquest tipus d'estètica i de vida ja provenen d'un altre tipus de grups amb tendència o discurs violent, o moviments contraculturals que toleren als anteriors.

D'altra banda cal tenir en compte el vehicle per poder desplaçar-se, la motocicleta, la qual cosa ja ens limita molt el marge d'edat. Amb el que habitualment no trobarem persones menors de trenta anys; sense poder realitzar una estadística d'edats, solament puc traslladar les meves sensacions en l'acostament a aquests grups, on la mitjana d'edat que he pogut observar és molt variada i que els entrevistats superaven els quaranta anys. Davant la pregunta de si es pot radicalitzar una persona dins del món MC. La meua resposta és que depenent el grau d'implicació, la tendència a tolerar actituds antisocials o delictives i la predisposició a la violència física podrien decidir si una persona és capaç d'abandonar una vida sense problemes legals i ficar-se en un pou de complicacions que puguin derivar amb un dels tres eixos que assenyala Docal: *Hospital, Presó o Cementiri*.

"Vam anar amb cotxe a buscar a un subnormal a casa seva perquè li havia faltat el respecte a un germà, li xulejava –sic- perquè no havia complert amb uns assumptes i al damunt anava per allí amb aires, rient-se a l'esquena nostra!...i ens surt el seu germà que vaja un altre!... no sé on està! Ens diu... doncs li vam donar dos mastegots i a empentes el fiquem en el cotxe a buscar-ho!... quan conduïa em vaig adonar del que estàvem fent i vaig pensar merda! Se'ns ha anat l'olla! –sic-"²⁴⁷.

²⁴⁷ Entrevista realitzada a Girona en 2016 a Jonhny, nom fictici d'un ex motard d'un MC.

13.6. Conclusions sobre els OMCG 1%

És difícil poder realitzar l'afirmació que els MC estiguin implicats amb activitats pròpies del crim organitzat. Al nostre país ens trobem amb més de cent associacions motards que s'anomenen MC, trobant els MC internacionals que realitzen esforços per estar presents en tot el territori espanyol i els MC espanyols, sent la majoria, encara que molts d'ells compta amb uns vuit a deu membres i són un només Capítol a tota Espanya. Amb totes les persones que m'he entrevistat sense gènere de dubte relacionen més al crim organitzat amb els MC internacionals i els delictes a títol propi més freqüent amb els MC nacionals (un exemple molt comú que em posaven era que pot haver-hi algun o alguns que trafiquen a la menuda amb drogues en un club nacional o internacional, però que molts clubs internacionals utilitzen l'organització per traficar en gran escala). *"De vegades l'interès d'un MC no és directament proporcional al nombre de membres que ostenta, sinó a la biografia d'aquests membres, o a la seva vinculació amb altres grups internacionals"*²⁴⁸.

En aquest treball amb grups motards he conegut persones que porten aquests tres tipus de tatuatges, o dos o un només, és estrany no trobar cap tatuatge a un membre d'un MC. Valgui a tall d'exemple, el cas d'un motard entrevistat que porta tatuada en l'espatlla una calavera amb l'emblema de la unitat militar de terra Legió Espanyola, els noms dels seus dos fills en els avantbraços juntament amb les dates de naixement, i en altres parts del cos, l'àguila de la marca de motocicletes Harley Davidson, el rombe dels one percenters i diversos motius del MC al qual pertany.

Sí que és molt freqüent observar que les persones amb cert grau de radicalització ideològica apuntin sota les seves armilles samarretes amb motius ideològics extremistes, com podem apreciar en els següents exemples de membres de diferents MC.

²⁴⁸ Entrevista realitzada al periodista d'investigació Antonio Salas.

II-lustració 42: Símbols d'odi a sota les jaquetes dels MC

Encara que com ja he argumentat anteriorment no tots tenen perquè compartir aquesta filosofia política, però sí que és veritat que atreu la majoria de membres certa fascinació per la violència, tant verbal com física, a causa que moltes de les històries que expliquen parlen d'agressions físiques per diversos motius, molts d'ells a causa dels símbols que ostenten (no fer-se respectar el pegat, no respectar els colors, faltar-li al respecte a un germà, etc.).

També ha resultat curiós escoltar durant aquest últim any les següents expressions que repeten la majoria, tirar-li ous, respecte, no hi ha collons. La paraula *respecte*, gairebé tots neguen que sigui por, però en el seu discurs es contradiuen i la conclusió és que dins del món MC fer-se respectar és sinònim de ser perillós. "Quant al respecte... al món MC és una forma diplomàtica de referir-se a la por. Com en la Màfia" (Antonio Salas).

El símbol per antonomàsia són el que anomenen comunament els colors i que genera que, qualsevol falta de respecte sobre aquests, acabi en agressions verbals o físiques. Es poden donar mil tipus de casos com asseure't en una cadira on hi ha penjat una armilla d'un membre, tatuar-se un logotipus sense ser del Club, portar un símbol semblant al d'un altre MC, pujar a una motocicleta que porta els colors, etc. M'han explicat casos de noies a l'hivern tenir fred i el motard no prestar-li una jaqueta tipus bomber perquè portava els colors. Pel que encara que pensem que són ximpleries pels motards no ho són

i aquests errors poden iniciar baralles que poden acabar malament. Per evitar malentesos amb els colors i l'expansió de clubs internacionals es va crear l'anomenat Comitè (pressió que exercien els HAMC en les reunions del Comitè perquè s'instauraessin altres grups rivals), que era una àmplia representació dels MC espanyols.

Els MG principalment són pedreres de futurs membres en els MC. El panorama actual és l'absorció dels MC nacionals per grups estrangers, també les associacions motards de la zona són a poc a poc condicionades a decantar-se a ser *support* del Club més fort que operi en aquesta regió. El debilitament de MC nacionals que es van crear originàriament entre grups d'amics, van sent absorbits per gegantes corporacions empresarials amb estètica motard que busquen estendre el seu mercat al nostre país. Algunes activitats són legals i unes altres no.

Una de les coses en les quals coincideixen motards, professors universitaris i policies és de la gradual implantació de nous MC internacionals a curt termini (de cinc a deu anys), molts d'ells fugint de l'enduriment de lleis antibandes d'Alemanya, Holanda i altres països on sofreixen aquest problema. En els últims deu anys en el nord d'Europa, han sofert les anomenades guerres nòrdiques entre MC rivals, participant amb armes de foc i explosius. Si la tendència és la que intuïm, accions com el tiroteig entre bandes motards produït en les Rambles de Barcelona el juliol de 2015, engrossiran a poc a poc les cròniques negres de les ciutats espanyoles.

14. Annex 6. La música i la radicalització

*“Hace algunos años, una conocida ONG subvencionada, dirigida por un ex-terrorista de extrema izquierda, se dedicó a ir por los colegios adoctrinando a los indefensos niños sobre las presuntas maldades del fascismo. Para ilustrar sus lavados de cerebro obligatorios, llevaban fotos, películas, y música. Y les ponían *Al arma*²⁴⁹, entre otras. Tuvieron que dejar de hacerlo, porque a los chavales resulta que les gustaba lo que oían, empezaban a hacer preguntas incómodas, y eso, para sus mentes de insecto, era intolerable”²⁵⁰.*

Al llarg de la història des de les primeres tribus fins a les societats més avançades, s'ha utilitzat la música per a realitzar rituals, cantar, ballar... a la fi crear llaços socials. És un canal de transmissió tan poderós que abans de passar a l'alfabetització, s'utilitza la música com a canal de difusió de coneixements. Un exemple proper seria el mètode exitós d'aprenentatge en nens de 3 a 7 anys, mitjançant la utilització de la música on aprenen els dies de la setmana o l'abecedari cantant²⁵¹.

A la nostra societat la música va molt lligada a l'oci, on trobem en les zones urbanes que l'oci té molt de pes a l'horari nocturn, que ha anat especialitzant-se per temàtiques subculturals. Concretament hi ha zones on es concentren locals amb aquests estils musicals i és on van a parar les subcultures o tribus urbanes. Hem de matisar que és bastant diferent una subcultura a una part d'ella que es comporta de per si com el que anomenem els Grups Urbans Violents (GUV).

14.1. La música com a referent en un jove.

Hem vist que hi ha factors que marquen les diferències entre les diverses subcultures o tribus urbanes, però la més important és la música. El perquè d'aquesta afirmació és degut que lligat a la música i a l'oci trobem més

²⁴⁹La cançó *Al arma* es analitzada unes pàgines més endavant.

²⁵⁰Entrevista al cantant Eduardo Calvero <http://www.nuestraformadevida.com/2012/01/batallon-de-castigo.html>

²⁵¹La pedagoga i musicoterapeuta Damaris Gelabert utilitza el mètode *Tot sona d'estimulació musical a l'etapa 0-6*.

indicadors com la indumentària o la simbologia, que acompanyen aquestes relacions socioculturals i on els joves participen en actituds sociopolítiques que van formant el seu comportament i estil de vida.

Un jove sols tenir com a referències culturals a cantants o esportistes, amb el que associarà què pensa, vesteix i comporta el seu ídol²⁵². Perquè al cap i a la fi s'imita a qui s'admira.

Molts grups de poder de totes les tendències tenen en compte aquest detall que no deixen a l'atzar potenciant la música per a transmetre un missatge més profund que va carregat amb una filosofia o declaració d'intencions, deixant de ser una simple cançó de rock o de música rap, transformant-se en rock anticomunista o rap proletari. Hem de destacar també un patró típic de comportament que se segueix quan un jove tant de tendència nacionalsocialista (NS) com un d'ultraesquerra quan acudeix a un esdeveniment musical o esportiu. Allí hi trobarà merchandising ideològic i simbòlic per comprar. Molts autors com a Carles Viñas, David Docal, Antonio Salas, David Madrid, José María Aguilar²⁵³, coincideixen en què els concerts o estadis de futbol, són llocs adients per a la venda de material que no trobem en els canals de distribució convencionals. Els grups ultra o hooligan fiquen les seves paradetes moltes vegades dins l'estadi de futbol amb el coneixement o no de la Directiva del Club, i venen principalment fanzins, bufandes, samarretes, banderoles, adhesius i material relacionat amb el grup per a finançar-se com a tal. També hi ha a la venda cedés de música que moltes

²⁵²*El nombre de seguidors que te qualsevol estrella musical, es enorme davant als que segueixen a actors de cinema o estrelles de l'esport. Aquesta poderosa influència es basa en el poder d'atracció de la música durant la joventut.* Tesis Doctoral: Industrias culturales y juventud en el sistema-mundo; el videoclip mainstream como mercancía y reproductor de ideología. Jon Emanuel Illescas Martínez. Universitat d'Alacant. 2014.

²⁵³*La indumentària i accessoris del Frente Atlético i Ultras Sur, entre d'altres, estan confeccionats per les mateixes empreses i comercialitzats per Distribuidoras Caballero, empresa que ven als grups ultres amb bufandes, banderes y tot tipus de material de simbologia nazi que s'estén cada diumenge als fons dels estadis. La confecció de banderes, símbols, pancartes i samarretes també ho fa Bandisa, empresa, dirigida per Manuel Maqueda, que va ser candidat al Senat per AUN a Madrid.* Revista Tiempo. Novembre de 1998.

vegades no estan registrats, principalment perquè les seves lletres inciten a l'odi, el racisme, la intolerància, la xenofòbia... Com a exemple cito el següent paràgraf de la cançó *¡Eh negro!* d'un grup anomenat División 250, al disc *Sangre de Conquistadores* de l'any 1992: "*¡Eh negro vuelve a la selva, Europa es blanca y no es tu tierra! ¡Stop inmigración! ... ¡Sieg Heil!*". Encara que tingui més de 20 anys aquesta cançó continua sent un referent per als joves amants del gènere R.A.C. Això vol dir que en funció de la tendència política de la grada podrem trobar una música que va des del gènere *RAC* fins al *Punk o Hardcore* antifeixista.

14.1.1. Les neurones mirall

A la música se li ha de donar més importància del que sembla, i ho justifiquen diversos autors de la següent manera. El Doctor Jon E. Illescas, afirma al seu llibre que l'art sonor es molt més poderós que qualsevol retòrica escrita o parlada; també és d'idèntic parer el doctor Carles Viñas que va analitzar la música polititzada dels skinheads espanyols.

Aquestes hipòtesis també tenen una base científica ja que la música no deixa de ser-hi una successió de senyals acústiques que les nostres oïdes recullen i envien al cervell. Una vegada han arribat són codificades donant un significat, essent necessari que participin les emocions per a traduir aquests sorolls en una cosa comprensible. I és en aquest moment que s'activen les àrees del cervell encarregades de la imitació i l'empatia, les anomenades neurones mirall.

A través de les neurones mirall, les persones poden viure tant una experiència vicarial com a poder desitjar viure en primera persona. La música crea llaços socials perquè ens permet compartir sentiments.

Cap producte musical és, a priori o només en virtut d'alguna particularitat intencional, una cosa més que un simple producte de consum (Baricco, 1999). I si analitzem el discurs dels grups musicals de tendència al discurs violent o discurs de l'odi, la majoria afirma (independentment de la ideologia) que no són grups on la finalitat sigui guanyar diners. El que ens fa reflexionar que la intenció del cantant o del grup musical és transmetre aquella filosofia, el que senten com a skinheads nacionalsocialistes o independentistes, o com a

lluitadors contra el capitalisme. En el fons saben que la seva música mai tindrà una sortida comercial per l'estigmatització que arrossega, però potser arrela en la consciència d'altres joves que pensen com ells i això ajudarà al moviment que pertanyen.

Un exemple clar el tenim en unes declaracions que realitza Pablo Hasél²⁵⁴, un cantant català que va declarar el següent: *“yo apoyo a un partido revolucionario ilegalizado como es el PCE (r). A lo que más teme el sistema es a la organización comunista... Por eso, en la canción en la que más hincapié hicieron en mi detención fue en Libertad camarada Arenas, dedicada al secretario general del PCE (r), condenado a cadena perpetua encubierta, sin haber pegado un tiro en su vida y al que se le ha negado hasta la asistencia médica”*.

Si considerem que Hasél és un artista que canta, la seva declaració política té molt més pes que la discussió de si les seves melodies eren més encertades o ha innovat el gènere musical tipus Hip-Hop. Com a la resta de grups i cantants que analitzarem més endavant, es centra el seu discurs en la ideologia més que en la tècnica artística i melòdica emprada.

14.1.2. La relació música i artista. Negoci o ideologia?

Enllaçant la idea anterior, que parlaven del pes ideològic que sobrepassa o s'intenta barrejar amb l'artístic, veiem un altre apartat com és la finalitat comercial de l'obra. Segons Baricco la relació entre música i artista la podríem definir de la següent manera:

- a) El músic aspira a escapar-se d'una concepció simplement comercial del seu treball.
- b) La música aspira, inclús explícitament, a un significat espiritual i filosòfic.
- c) La gramàtica i la sintaxi d'aquesta música arriba a ser d'una complexitat que sovint desafia les capacitats receptives d'un públic normal.

²⁵⁴http://www.elconfidencial.com/cultura/2014-12-13/pablo-hasel-la-libertad-de-expresion-termina-cuando-empiezas-a-molestar_589897/

Baricco es referia a la música clàssica, però si traslladem aquests apartats amb cantants i grups musicals de missatge violent o missatge de l'odi, compleix perfectament el significat que l'explicació ens dóna. La majoria d'artistes i grups musicals reneguen públicament de la relació música i negoci, transmetent unes concepcions ideològiques que superen els cànons normals de la música comercial. Baricco afirma el següent, un producte musical escapa a una identitat purament comercial a l'instant que s'obre un diàleg amb la interpretació i no abans. Abans s'arrisca a ser simplement un producte comercial que no es ven. És la inauguració d'un diàleg amb la interpretació el que multiplica la identitat de l'obra i articula el camí cap a la seva veritat d'una manera que automàticament exclou una percepció ingènua i sense mediacions.

Analitzant entrevistes de grups musicals, veiem que l'afany de guanyar diners no entra als principis dels seus membres:

- a) Entrevista²⁵⁵ el 2014 al grup NS de Barcelona *Impertinencia*: “*Ni ganamos dinero ni aceptaríamos dinero de nadie por lo que hacemos*”.
- b) Entrevista²⁵⁶ el 2017 al grup català d'ultraesquerra *KOP*: “*No obeïm a les lleis de mercat que marquen el ritme de producció que han de tenir els grups musicals, les escriptores, etc. Nosaltres no escrivim ni composem per poder fer gires de festivals o de sales o de bolos -sic- d'estiu*”.
- c) Entrevista²⁵⁷ el 2015 al grup NS de Barcelona *Jolly Rogers*: “*Los grupos pierden dinero, teniendo en cuenta los ensayos, instrumentos, el tiempo...es algo que no se recupera. Pero tampoco nos importa, es nuestro hobby y todo hobby cuesta dinero. Lo hacemos porque nos gusta, y si de ese modo molestamos a los bien pensantes de turno, ¡pues mucho mejor!*”.

²⁵⁵<http://revolucionatuciudad.blogspot.com.es/2014/07/entrevista-impertinencia.html>

²⁵⁶<http://www.blocnroll.cat/entrevista-juanra-vocalista-de-kop/>

²⁵⁷<http://www.eloccidental.es/index.php/deportes/itemlist/user/64-administrador?start=1470>

14.2. La música i els seus gèneres

Taula 10. Classificació dels gèneres musicals

<i>Gèneres musicals</i>	<i>Convencionals (Tot el públic)</i>	<i>Alternatius (Tribus urbanes)</i>	<i>Violents (GUV)</i>
Electrònica	x	x	x
Hardcore	---	x	x
Metal / Trash Metal	x	x	x
Oi!	---	x	x
Pop	x	x	---
Punk	x	x	x
RAC	---	----	x
Rap / Hip Hop	x	x	x
Rockabilly	x	x	---
Rock and Roll	x	x	---
Ska	x	x	x

Els estils que anomenem violents (taula 35) poden ser tant de tipus NS, Ultraesquerra, Independentista o apolític. A les columnes de gèneres musicals Convencionals i Alternatius de la taula anterior els estils musicals són a títol orientatiu, a causa de la quantitat de subproductes musicals. Però la taula dels gèneres musicals Violents són molt concrets i reduïts. És per això que la música de l'odi polititzada va dirigida principalment a gent jove que pertanyen a un GUV o una estètica agressiva definida. Es copien estils musicals propis de les tribus urbanes amb la diferència que la música està polititzada. L'eix principal de la cançó és el missatge i no la tècnica artística i melòdica emprada. La finalitat d'aquests grups musicals no és entrar en el terreny comercial per competir pel fet que de ser així haurien de rebaixar el to del discurs i això els hi faria perdre la veritable identitat o essència política del discurs, perdent credibilitat davant del GUV.

14.3. Els mitjans de comunicació, els poders públics i la música

L'interessant de la música és que alguns Estats l'han utilitzat com a propaganda i com a forma de transmetre unes instruccions de comportament, de forma de pensar, etc. Un dels exemples més extrems de propaganda musical és el del Govern nord-coreà²⁵⁸, que amb un grup de noies roqueres, anomenat *The Moranbong Band*²⁵⁹, enalteixen la figura del seu líder mentre que els vídeos de les cançons es veuen enlairar míssils balístics arribant a suposats objectius occidentals, i mentre explota la bomba atòmica la gent es fica de peu aplaudint²⁶⁰. Un cas semblant ens recorda la imposició de les òperes de la revolució cultural xinesa²⁶¹, que idolatraven la figura de Mao Zedong. Tota la resta de representacions a l'estil occidental es van qualificar com a "*herbes verinoses*" i males influències, perquè no eren acordes amb el concepte del comunisme de l'època.

Un altre cas extrem el trobem amb els *Nasheeds*, que és música de l'alcorà cantada sense acompanyament instrumental, ja que les variants religioses més radicals prohibeixen els instruments musicals, al considerar-los un invent del diable. Els *Nasheeds* gihadistes, tenen certa influència en les persones que s'estan radicalitzant, i alhora és un mitjà de propaganda gihadista molt efectiu. En *Google Play Store* i la plataforma *Telegram*²⁶², va aparèixer una aplicació anomenada *Huruf* (alfabet en àrab) per a dispositius *Android*, on els més petits de la casa aprenien com s'escrivia tanc, míssil, pistola o matar amb música *Nasheed* de fons.

Però tenim molts més exemples d'utilització de la música per fanatitzar a les persones, tal com va passar amb les *Gunka*²⁶³ (*cançó de guerra* en japonès) que escoltaven els aviadors kamikazes nipons, abans d'estavellar-se contra els

²⁵⁸ <http://www.mensaje360.com/0/nota/index.vnc?id=1109>

²⁵⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=daTV9-Wttgg>

²⁶⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=ADNOH6MREHA>

²⁶¹ https://es.wikipedia.org/wiki/%C3%93pera_china

²⁶² <http://www.periodicoelnuevomundo.com/2016/05/el-estado-islamico-lanza-una-aplicacion.html> <http://www.thedenverchannel.com/money/science-and-tech/isis-launches-disturbing-new-cell-phone-app-to-recruit-children-worldwide>

²⁶³ <http://aminoapps.com/page/anime-es/4795397/doki-no-sakura-la-cancion-de-los-kamikazes>

vaixells nord-americans. *Dōki no sakura* (Som flors del mateix cirerer), cançó que enalteix la grandiositat d'un país i de l'amistat entre cadets militars, té una lletra que no indueix a pensar que animava a suïcidar-se, però era de les preferides pels aviadors de l'esquadró kamikaze: “*Tu i jo som flors d'un mateix cirerer / que van florir en el jardí de l'Escola d'Aviació / Volia que caiguéssim junts, com havíem jurat fer / Oh, per què havies de morir i caure abans que jo?*”. O les Hitlerjugend alemanyes, que cantaven en grup cançons que els encoratjaven a morir per la seva pàtria.

14.3.1. Els narcocorridos

Si ens fixem en el cas mexicà veiem el grau d'implicació que té la música davant el concepte seguretat pública. Fa unes dècades es va posar de moda unes cançons populars anomenades *corridos alterados* o *narcocorridos*²⁶⁴, qualificades com a la banda sonora de la *Narcocultura*. Grups musicals com *Los Tigres del Norte*, *El Komander*, *Julián Álvarez*, *Banda MS*, *El Potro de Sinaloa*, per anomenar uns quants, canten als narcotraficants i a les seves vides desenfrenades, elevant-les al mite o transformant als protagonistes en autèntics herois. Un exemple molt clar de música violenta el tenim al so alegre de guitarres i acordions, on el grup *Sanguinarios del M1* canten la cançó *Movimiento alterado*: “*Con cuerno de chivo y bazuca en la nuca / volando cabezas a quien se atraviesa / somos sanguinarios, locos bien ondeados / nos gusta matar...con una llamada privada se activan / los altos niveles, de los aceleres / de torturaciones, balas y explosiones para controlar...Van y hacen pedazos, a gente a balazos ráfagas continuas, que no se terminan / cuchillo afilado, cuerno atravesado para degollar*”.

Per citar dos exemples recents, a partir de maig de 2015, l'Ajuntament de la ciutat de Chihuahua²⁶⁵ sanciona a qualsevol persona que interpreti o difongui *narcocorridos* amb multes que arriben als divuit mil euros, i també poden arribar

²⁶⁴Els *narcocorridos* serveixen com a mitjà de publicitat per a promocionar un estil de vida idealitzat que es basa en una vida idealitzada consistent en el consum de substàncies i la mitificació de personatges amb gran poder adquisitiu però amb origen humil. Aquests tipus de *corridos* promouen un estil de vida d'excessos propi del neoliberalisme i la societat capitalista. Es molt freqüent anomenar tipus d'armes, vehicles d'alta gamma, i com realitzar un assassinat.

²⁶⁵http://internacional.elpais.com/internacional/2015/03/13/actualidad/1426268736_463716.html

a ser detinguts durant 36 hores. I des de febrer de 2016 a qualsevol dels 18 municipis de l'Estat de Sinaloa²⁶⁶, els grups musicals que participin a concerts on es dispensen begudes alcohòliques no poden interpretar *narcocorridos*. Això ens fa reflexionar que les Autoritats mexicanes esgoten possibilitats degut al problema social tan greu que pateixen, impedint que els joves a les festes no puguin experimentar aquesta *experiència vicarial*. Però tanta prohibició genera sempre un efecte no desitjat, es per això que no tenen una solució fàcil²⁶⁷.

14.3.2. Les caravanes d'Argentina

Un altre exemple es a l'Argentina on els mitjans de comunicació relaten els problemes de seguretat pública que generen els concerts de música. Els joves argentins es desplacen en massa en motocicletes a veure els seus ídols musicals, el que anomenen popularment *caravanas*. I no sembla un tema baladí si llegim notícies a la plana de successos com l'extracte que cito a continuació²⁶⁸ i que no es anecdòtic, on una família va patir un atracament davant de casa seva: *“No sabíamos que venían las motos de Yiyo, porque cuando lo sabemos nos escondemos y protegemos, antes la Policía avisaba y nos encerrábamos... Bajó uno de la moto, muy nervioso, con un arma, me tiró, delante de mis hijos y mi mamá de 83 años, y me decía ‘dame todo’, le di mi celular, no tenía nada más. Entonces mi marido, lo calmó, le dijo ‘toma mi billetera, llévate el auto’, todos los demás seguidores pasaban, mientras yo seguía en el suelo encañonada por el hombre, que me decía ‘te voy a matar... te voy a matar...’.*]

L'any 2008 degut a la multitud d'enfrontaments entre fans de *Yiyo* i de *Eclip'c*, Eduardo Álvarez, cantant d'aquest últim va declarar²⁶⁹: *“no existe rivalidad con la banda de Yiyo y los chicos 10, esto únicamente sucede entre los seguidores... hay una mala interpretación de nuestras canciones. Las letras no tienen nada de malo, es amor, vivencia de las parejas, no hacemos apología a*

²⁶⁶ <http://www.sinaloa.gob.mx/noticias/74-febrero-2016>

²⁶⁷ L'èxit d'aquest estil musical als Estats Units i per les xarxes socials es degut a que el govern mexicà dificulta la comercialització i difusió dels anomenats *corridos alterados*.

²⁶⁸ http://www.radiodos.com.ar/notix/noticia/38234_-los-seguidores-me-apuntaban-con-el-arma-y-amenazaban-con-matarme-.htm

²⁶⁹ <http://www.ellitoral.com.ar/91325/Nuestra-musica-nogenera-violencia>

la droga o a la violencia". Però com els desplaçaments dels fans generaven tants incidents, les autoritats van limitar el nombre de concerts per intentar evitar tants problemes de seguretat pública. A una entrevista el cantant de Yoyo va afirmar²⁷⁰: *"Estamos complicados, bajaron mucho nuestros ingresos. De llegar a tener 10 actuaciones por noche ahora sólo podemos tener una, y si tenemos. Ya mandamos cartas pidiendo al intendente que se resuelva el problema porque los grupos son los únicos perjudicados. Sabemos que no está bien lo que hacían algunos seguidores, que no son todos, pero esa no es la solución. Nosotros necesitamos trabajar"*.

14.3.3. El Music Parental Advisory

El grup de música punk Twister Sister va emetre l'any 1985 al canal MTV els vídeos dels senzills *We're Not Gonna Take it* i *I wanna Rock*. Tot i tenir un context irònic i transgressor, els vídeos mostraven conductes violentes (però sempre en un context caricaturesc, sense sang ni sadisme) contra mestres en *I wanna Rock* i contra pares a l'altre. Vàries organitzacions conservadores, capitanejades pel PMRC van afirmar que eren cançons que embogien als nens i els tornaven bojos²⁷¹.

Hem de destacar que el *Parents Music Resource Center* (PMRC) és una associació encara vigent fundada per diverses esposes de senadors nord-americans dels anys 80, entre elles la dona d'Al Gore que va acabar sent vicepresident dels Estats Units. El Senat dels Estats Units, pressionat pel PMRC i la premsa, va crear un comitè especial sobre el tema al setembre de 1985, citant a declarar Dee Snider, cantant i líder de Twister Sister, acusat de produir vídeos violents i que el gènere Metal i Punk incitaven a l'odi, la violència, el consum de drogues i a cometre crims. També aquell mateix any la PMRC va publicar una llista de cançons que demanaven ser censurades per l'influència negativa en els nens.

²⁷⁰L'objectiu era frenar als seguidors que es mobilitzaven en grans grups de motos i que havien generat un gran revol en la nit correntina en vàries oportunitats, amb caos de trànsit i fets de violència. <http://diarioepoca.com/244956/El-fenomeno-Yoyo-y-los-chicos-10-cumplio-18-anos-de-historia-musical/>

²⁷¹Behind the Music: Twisted Sister. (2001). VH1 Music. Minut 28. <http://www.vh1.com/episodes/ic3xi4/behind-the-music-twisted-sister-behind-the-music-163-season-1-ep-163>

Aquesta llista anomenada *Filthy Fifteen*²⁷², censurava artistes com a Madonna, AC/DC, Judas Priest, Prince o Black Sabbath entre d'altres amb acusacions com fomentar la masturbació, el consum de drogues, l'atracció pel satanisme o l'ocultisme o mantenir relacions sexuals. I és que als Estats Units sempre que succeeixen fets greus, i es dóna l'ocasió, s'intenta vincular conductes de caràcter agressiu amb un artista o una cançó, on els diaris ofereixen grans titulars sense cap base científica on afirmen per exemple la influència demoníaca en una persona que ha matat amb una altra. L'any 1999 als Estats Units va haver-hi la matança de Columbine, i la premsa va vincular la conducta homicida dels dos assassins en massa amb la influència de les cançons demoníques de l'artista Marilyn Manson²⁷³.

L'Associació de la indústria de gravació americana (RIAA) és una organització comercial que dóna suport i promou la difusió musical de les grans companyies discogràfiques²⁷⁴. El 1985, la RIAA va treballar amb associacions de pares i mestres i amb PMRC. Van abordar les seves preocupacions en relació amb el contingut explícit en enregistraments sonors. Les organitzacions van arribar a un acord afirmant que certes cançons o grups de música contenen lletres explícites, incloent-hi representacions de violència i sexe, i que devien ser identificats amb un cartell perquè els pares poguessin prendre la decisió de prohibir escoltar aquella música als seus fills. Aquest cartell també continua vigent, i s'utilitza tant per la música com per als videojocs.

²⁷²<http://www.rollingstone.com/music/lists/pmrcs-filthy-15-where-are-they-now-20150917>

²⁷³La massacre de Columbine va succeir el dimarts, 20 d'abril de 1999, a l'institut Columbine High School a la població de Columbine, a Colorado, Estats Units, situada prop de Denver i Littleton. Dos estudiants, Eric Harris i Dylan Klebold, s'embarcaren en una massacre, assassinant dotze estudiants i un professor, ferint vint-i-un més, mentre que tres van ser ferits després d'intentar escapar-se, poc abans que se suïcidessin.

²⁷⁴<https://www.riaa.com/about-riaa/>

14.4. L'efecte de la música en les persones i el negoci empresarial.

A mesura que anem indagant sobre els efectes de la música a les persones, ens adonem que una cançó per molt violenta que sigui, no ens tornarà uns sàdics i amorals, però *si la música és l'adequada, ens condueix a una reharmonització de l'estat d'ànim i dels sentiments* (Moreno, 2003). És una afirmació que també avala el Neurocientífic alemany Stefan Koelsch sobre el poder de la música. Segons Koelsch, si s'obligués a algú a escoltar música que no li agrada, podrien treure el pitjor d'una persona, o si escoltés música que el fiqués trist acabaria deprimint. Però el que més destaca és quan afirma que la música pot ser utilitzada com a tortura i també per a manipular a les persones. La música és segons ell, increïblement poderosa i hem de tenir cura que no sigui utilitzada de mala manera.

Ja fa moltes dècades que estudien la relació entre la música i les vendes comercials. Tenim com a referència la música d'ascensor de la corporació nord-americana *Muzak*²⁷⁵ que venia als anys 20 del segle passat les famoses *elevator music*²⁷⁶. Una forma d'ambientar la llarga estona que estava la gent dins dels ascensors dels primers gratacels per a calmar a les persones que pujaven o baixaven. Després sobre els anys 40 van sorgir melodies que utilitzaven a fàbriques on es treballava en cadena per incrementar la producció o a les botigues per pujar les vendes.

Si ens parem a observar, els silencis al nostre estil de vida poden resultar escassos, potser vostè està llegint aquestes línies mentre escolta una música suau de fons que el fa relaxar, o fica l'emissora amb la música més de moda per a conduir. O quan va de compres amb els seus fills li fiquen a la botiga de roba jove cançons estridents i innovadores que el fa deixar de pensar en les

²⁷⁵El *Stimulus Progression*, s'aplicava als anys 40 del segle passat com a música de fons als supermercats, oficines i grans magatzems. On s'alternaven 15 minuts de música amb 15 minuts de silenci. Depenent l'hora del dia, es ficava música instrumentalitzada més optimista.

²⁷⁶L'anomenada *elevator music* servia per a tranquil·litzar aquelles persones que pujaven als ascensors dels primers gratacels.

seves cabòries momentàniament. La música als comerços no es fica de manera aleatòria ni casual. És per això que la distribució especialitzada de fil musical és un gran negoci empresarial²⁷⁷: *“altres clients habituals del fil musical són hotels, on se sol diferenciar la música per zones (recepció i passadissos, restaurant, Spa...), i per tipus d'establiment. Un canal de guitarra espanyola o d'arpa pot funcionar molt bé en hotels amb encant, però en un hotel urbà s'utilitza el new jazz, que reforça la imatge que és un lloc interessant, atractiu per executius, modern i pràctic”*.

14.5. El mal ús o malentès del videoclip musical i de les pel·lícules.

L'home es troba inserit a l'univers del llenguatge podent utilitzar aquest mitjà d'expressió per a crear nous sentits, fent que el sentit i interpretació mutaran, generant que el sentit es trenqui i generi el malentès (Medina, 2015).

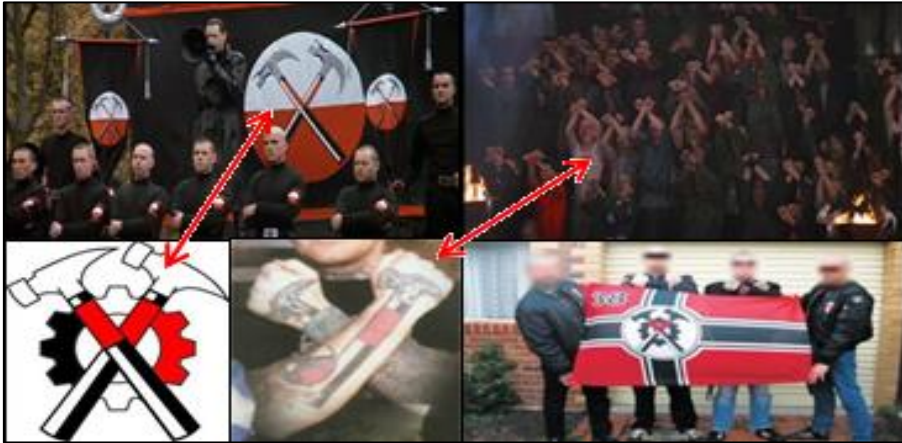
14.5.1. Pink Floyd i els Hammerskins

Un dels grans malentesos conscients o no el veiem amb una pel·lícula del gènere musical del 1979 i molt espectacular per a la seva època, titulada *The Wall*. *The Wall* relata la història de Roger Waters (membre del grup musical Pink Floyd), on en una de les seves escenes (entre les cançons *Run like hell* i *Waiting for the worms*), el protagonista anomenat Pink, deixa que les seves males idees (els cucs) controlin la seva ment. Pink s'evadeix a través d'una al·lucinació autodestructiva imaginant-se com un ésser menyspreable, un dictador que promet una Gran Bretanya blanca i lliure d'immigrants, de parelles interracials i tot el que suposa el ser diferent mitjançant la ultra violència. Durant deu minuts de videoclip, en van succedents imatges d'uns skinheads uniformats realitzant caceres i que tenen com a estandard dos martells creuats. Al cap i a la fi, Roger Waters no fa apologia d'això, és una denúncia sobre això.

²⁷⁷ http://cultura.elpais.com/cultura/2011/05/06/actualidad/1304632802_850215.html

L'any 1987 apareix un nou moviment internacional, els Hammer Skin Nation (HSN) portant com a símbol els martells de la pel·lícula. La seva traducció significa skin del martell.

II-Il·lustració 43: Els Hammer Skin Nation.

II-Il·lustració 54: Dos fotogrames de la pel·lícula The Wall²⁷⁸. A sota de esquerra a dreta el símbol i colors dels HSN. Realitzant la salutació (hand sign). Portant una bandera semblant a la del règim nacionalsocialista (Hammerskin Flag).

II-Il·lustració 44: Captura de pantalla dels HSN.

El grup HSN España va ser jutjat i declarat associació il·lícita l'any 2009 per la Secció Sèptima de l'Audiència Provincial de Madrid per promoure l'odi i la violència. Un extracte de la Sentència ens deixa clar que és HSN: *“Des de l'any 2000 aquesta organització ha organitzat concerts a la Comunitat de Madrid*

²⁷⁸Pink Floyd The Wall. Metro-Goldwyn-Mayer. Director Alan Parker. 1982.

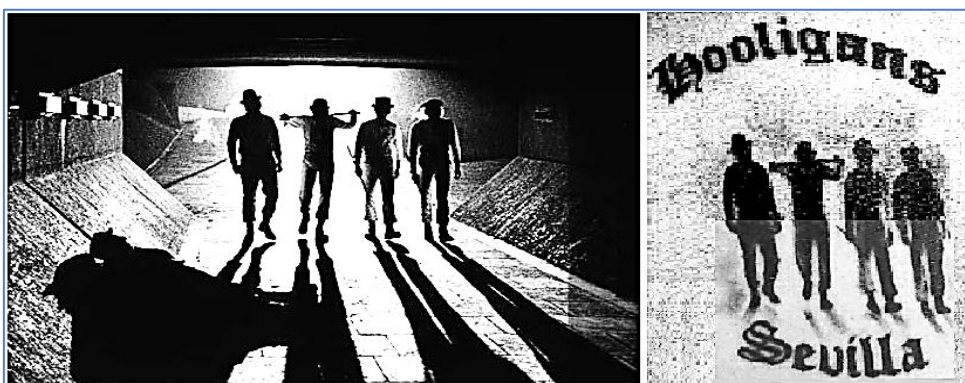
amb grups de música com Odal, Reyerta Reconquista i Batallón de Castigo que realitzen un tipus de música denominada Oi! i RAC (Rock contra el Comunisme) i Hatecore (Rock de l'odi) amb lletres on es defensa la supremacia de la raça blanca i promouen la discriminació, l'odi i la violència contra determinats col·lectius; sent varis d'aquests concerts celebrats en commemoració del 20N. Així mateix aquesta organització té uns òrgans d'expressió, diverses revistes que han adoptat els noms El Martillo i Extremo, apareixen a la contraportada d'aquestes revistes les sigles HSE-Hammerskin España com a col·laboradora o redactora”.

14.5.2. La taronja mecànica i el culte a la ultra violència

A *Clockwork Orange* de 1971, produïda, escrita i dirigida pel director Stanley Kubrick, és una pel·lícula satírica i dramàtica, que narra en un futur no tan llunyà a un jove delinqüent anomenat *Alex De Large*, un sociòpata que gaudeix amb els seus amics (els drugos) realitzant conductes violentes i que es fan incondicional de Beethoven. Una vegada és empresonat se li aplica rehabilitació mitjançant una tècnica de psicologia conductista, consistent en odiar la violència que és el que més estima. És un film considerat molt polèmic al seu dia, perquè es van relacionar una sèrie de delictes violents a Gran Bretanya amb la influència d'aquesta pel·lícula. El mateix director va demanar a la productora que retirés la cinta de la cartellera britànica a causa de les amenaces de mort que va rebre.

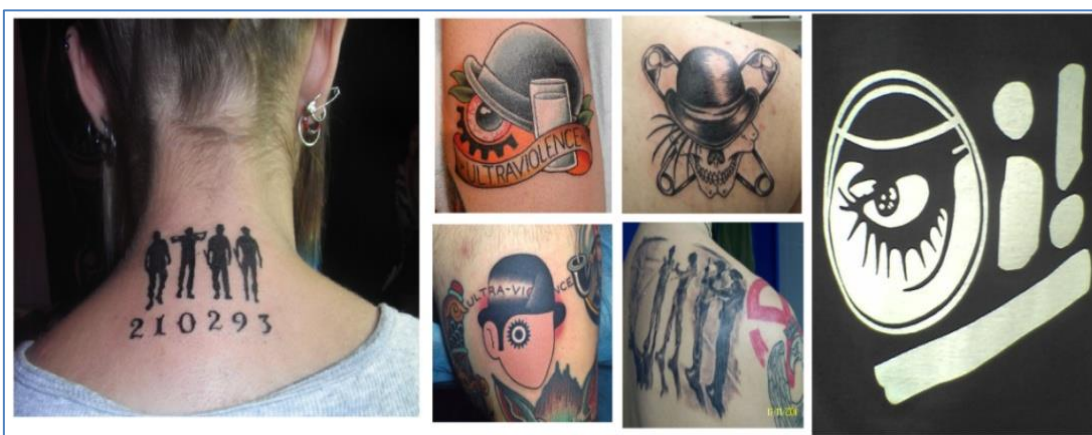
Queden gravades per sempre l'escena de la pallissa que protagonitzen els joves drugos a un indigent al túnel de Wandsworth, o l'atac a una parella i posterior violació en grup a una dona, mentre Alex va cantant *Singin' in the Rain* (Cantant sota la pluja). I tornem a la mateixa paradoxa, el que volia denunciar Stanley Kubrick com una crítica social d'una societat futurista on predomina la distòpia, acaba en un film de culte que tot bon skinhead, ultra o hooligan no pot deixar de veure.

Il·lustració 45: Imatge dels drugos.

De la il·lustració 56 trobem a l'esquerra un fotograma de la pel·lícula. A la dreta un tatuatge del *prenda*, un *hooligan* dels *Biris Norte* del Sevilla que va participar en una violació en grup a les festes de San Fermin del 2016 a Pamplona²⁷⁹ i on gràcies als tatuatges va ser identificat per la víctima. Al Il·lustració 99 trobem tatuatges de la pel·lícula, i diferents visions de un sentiment de vida violent típic dels membres *hooligans* i altres del futbol.

Il·lustració 46: Tatuatges dels drugos.

²⁷⁹Els cinc acusats per la presumpta violació a una jove la primera nit de les festes de San Fermin, a Pamplona, van difondre els seus actes per un grup de WhatsApp anomenat "Manada" que compartien amb altres amics. Un dels cinc acusats –un grup d'amics de Sevilla un dels quals és agent de la Guàrdia Civil– va enviar missatges per WhatsApp en què relataven els fets, com ara "Ens estem follant a una entre 5". http://www.elnacional.cat/ca/societat/whatsapp-violacio-san-fermin_107907_102.html

14.6. El naixement d'una música política moderna.

Hi ha un gènere musical que intenten fer com a propi tant els nacionalsocialistes (NS) com els antifeixistes, la música *Oi!*. Ens hem de remuntar a finals dels anys 70 del segle passat on ser transgressor era ser *Punk*. Abans de l'*Oi!* els joves alternatius escoltaven música *Reggae* i *Ska* que ballaven els *rude boys*. Però el panorama subcultura canvia en el moment que apareix una tendència anomenada *skinhead*, que ràpidament es fa lloc entre els *hippies*, *rockers* i *mods*.

14.6.1. El sorgiment dels *skinheads*

Els *skinheads* es diferencien per la seva radicalitat, inconformisme i una actitud provocadora. És per això que la música també havia de destacar amb aquell estil de vida, l'*Oi!* era una música semblant al *Punk* però més dura d'allò que s'escoltava en aquella època. Però el que va ser una generació de joves cabrejats que s'identificaven amb la classe obrera, les desigualtats socials i el seu apoliticisme muda ràpidament. Hem de destacar que no tenien en principi cap ideari polític, però com aspecte definidor era el seu marcat patriotisme. En qüestió de pocs anys es passa de ser un jove radical a ser un extremista. A poc a poc la música cada vegada es torna més política. L'explicació la tenim principalment a la ingerència dels petits partits polítics de caràcter xenòfob de Gran Bretanya com el *British National Party* (BNP) o el *National Front* (NF). Aquests partits destacaven per un discurs racista i nacionalista on havien perdut molts militants que canviaven a partits més conservadors, i on tant el *BNP* i *NF* veuen l'ocasió d'atraure aquells xavals amb pintes de matons. Aquests partits polítics van començar a reclutar a poc a poc a *skinheads* amb ganes de passar a l'acció.

Per a poder entendre el perquè al nostre país ens hem de remuntar sobre l'any 1982 quan el *BNP*, l'*NF* i el *British Movement* comparteixen la idea que una forma de fer acudir en massa als militants als seus mítings és a través de l'organització de concerts musicals on si no entra la idea del nacionalisme i la supremacia blanca a través del discurs, es faci entrar a través de la música. I aquí l'*Oi!* es apoderat pel vessant NS, i on a poc a poc es dirà gènere RAC.

Una pel·lícula que reflecteix molt bé aquest moment és *This Is England*, escrita i dirigida per Shane Meadows. Al panorama britànic va ser *Skrewdriver*, grup de culte de qualsevol NS a tot el món.

14.6.2. La música Oi! i la lluita ideològica per capitalitzar el seu ús.

Els concerts de música polititzada són el millor canal per a la distribució de material ideològic. Aquests partits britànics no es perden cap esdeveniment per a convèncer als caps rapats que amb ells canviar les desigualtats és possible, això sí, les desigualtats racials. Inicialment genera gran confusió barrejar nacionalsocialisme i música Oi!, perquè genera que la majoria de la població de Gran Bretanya comença a associar que els skinheads que escolten aquell nou Hard Punk són nazis. Molts skins que per a res se sentien NS s'agrupen per contraatacar aquest apoderament ideològic a una tribu urbana apolítica. I per a poder demostrar que no tots els skinheads són el que semblen, comencen a aparèixer nous moviments com els S.H.A.R.P. (Skinheads Against Racial Prejudices), els Redskins, anarcoskins... que escolten també Oi!, però que els hi diferencia? La ideologia que porta la lletra de la cançó. I com que l'estètica és la mateixa (cap rapat, botes altes, tirants...) canvien la simbologia, que serà molt visual perquè tothom tingui clara de quin bàndol és. Amb el que tenim des de ja fa més de quaranta anys a dos grups antagònics enfrontats als carrers.

La música Oi!, sempre versa en els mateixos temes, baralles de carrer, futbol, repressió policial, drogues... però a l'hora de parlar de problemes socials o política, queda ben clar quina tendència d'Oi! estem escoltant, o serà antifeixista o NS. Des de llavors era difícil trobar aquesta música d'ideologia neutra, el grup musical *Sham 69* va fracassar a l'intentar aplegar a tots els skinheads de nou a través d'un ideal de justícia i tolerància mitjançant un himne que van titular *If The Kids Are United (then we'll never be divided)*. Els nens realment estaven més que dividits i millor era que no es creuessin per evitar una baralla segura.

En poc temps els NS comencen a parlar de música *RAC* (*Rock Against Communism. Rock anticomunista*). Com a grup musical referent que va passar d'aquell *Oi!* original al *RAC* més agressiu foren els *Skrewdriver*²⁸⁰.

Avui en dia no és difícil trobar a membres d'ideologia NS amb samarretes, tatuatges o eslògans amb aquesta lletra S tan característica.

Al panorama antifeixista també van aparèixer bandes musicals com *The Oppressed* que als anys noranta, van promoure amb les seves cançons la tendència *SHARP* a la Gran Bretanya. A Espanya és molt extens, trobem grups com *Garrotada*, *Opció K-95*, *Ajuste de Cuentas*, *Remences*, *Despertaferro*, *Suburban Rebels*, *Oi! The arrase*, *Frontpilsen*, *Decibelios*, *Pisando Fuerte*, *Pilseners*, *Rebellion Kids*.

Una de les primeres cançons de referència dels *skinheads* espanyols es la titulada *Botas y Tirantes* del grup *Decibelios*²⁸¹: “*Nosotros somos la subcultura / nosotros somos la fuerza de la calle / nosotros somos la subcultura / nosotros somos la dura realidad / Botas y tirantes / hostias en el bar / cabezas rapadas / gritos de unidad / gritos Oi! Oi! Oi!*”.

Carles Viñas relaciona la proliferació del moviment *skinhead* a Espanya a causa del contacte amb els nostres veïns francesos que venien a estiuejar a la costa als anys 80 del segle passat. A poc a poc comença a estendre's la subcultura *skin* a ciutats com Madrid, València o País Basc. En poc temps

²⁸⁰ Comença Ian Stuart Donaldson amb la seva banda de rock *Skrewdriver*, pionera als primers concerts de Rock Anti Comunista (*RAC*) que organitzava el *National Front* anglès. Stuart es va deslligar del NF i va crear al 1986 a Gran Bretanya *Blood & Honour (B&H)*, de caràcter *naziskin*, prohibida a molts països per la seva activitat neonazi. L'objectiu era atreure i activar a joves blancs a través de la música *RAC/WP –Rock Anti Comunista i Poder Blanc–* i d'activitats culturals amb pautes polítiques nacionalsocialistes. <https://www.diagonalperiodico.net/libertades/rac-acordes-la-banda-sonora-del-odio.html>

²⁸¹ Format al 1980, a *Decibelios* se'l considera el primer grup de música *Oi!* a Espanya. Ells tocaven, com segons afirmen a la seva biografia *Rock Putrefacto*. Motivada per la pestilència del metre de Barcelona amb el que se movien per la ciutat. www.decibeliosoficial.com/

apareixeran els grups antagònics, fracturant la unitat skin, tenint un estil musical propi en funció de la tendència política de cada grup. Per un cantó trobem la música *RAC i Rock Patriota*, i per l'altre, l'*Ska i l'Oi! Music*: “No era extraño este tipo de estética en la capital madrileña ya que los skins madrileños en su mayoría procedían del Punk, influencia que se trasladó a la música. Y junto a la irrupción del Oi! en Madrid llegó la de la música RAC. Fue a partir de 1987 donde empiezan a correr por Madrid catálogos de la discográfica francesa *Rebelles Europeenes* y la posibilidad de adquirir vinilos de *No Remorse*, *Evil Skins*, *Machtoc*, *Chauves Purris*, *Skrewdriver*”²⁸².

També tenim altres referents del gènere *Oi!* Com per exemple el grup *Non Servium*, que es dels més coneguts actualment. Una de les seves cançons, *Cabezas rapadas*²⁸³, reflexa molt bé aquest caire antisocial d'allò que representa ser un *skinhead*: “Ya se escuchan las sirenas, hay preocupación / Se empiezan a oír los gritos, por el callejón / Muchas voces y cervezas, vaya descontrol / Es la noche del caos y de la destrucción / Cabezas rapadas, pateando las calles / Cabezas rapadas, vigilando los barrios / Cabezas rapadas, controlando los metros / Cabezas rapadas, Oi! Oi! Oi! / Llega la policía y ve la situación / Más de 20 pelados en un callejón / Sin pensarlo dan la vuelta y pasan del marrón / Ahora las calles son nuestras empieza la diversión”.

14.7. Música de tendència d'ultraesquerra

14.7.1. El Rap Polític o Rap Revolucionari

Aquests darrers anys han estat diversos casos, relacionats amb acusacions a cantants de l'anomenada música revolucionaria i antifeixista, més conegut com a *Rap Polític* o *Rap Revolucionari*. En novembre 2016 van ser detingudes 13 persones per ordre de l'Audiència Nacional a declarar per presumptes delictes de glorificació del terrorisme, de l'odi, de conspiració i provocació contra les institucions de l'Estat. Després de declarar, els investigats van fer un comunicat denunciant una persecució sistemàtica dels cantants d'aquestes tendències²⁸⁴:

²⁸²<http://www.nuestraformadevida.com/2013/05/street-style-el-madrid-skinhead-de-los.html>

²⁸³*Non Servium*. Disc *Orgullo Obrero*. 1999

²⁸⁴<https://comitedesolidariedade.wordpress.com/>

“Este nuevo caso de represión a artistas...en definitiva, a un sinfín de casos parecidos de músicos a los que se les piden años de prisión por eso que ellos llaman enaltecimiento e incitación al odio. La Insurgencia no solamente es un colectivo de músicos que hacen canciones reivindicativas, sino que lo integran artistas que siempre han mostrado su solidaridad activa con todos los presos políticos del Estado español, por ello también quieren reprimir a este grupo en su conjunto, como ya se ha visto en otros casos de represión a personas cuyo único delito es mostrar su apoyo a los represaliados y presos políticos”.

Com podem llegir en aquest manifest o d'altres anteriors²⁸⁵, els artistes i músics del moviment ultraesquerra solen anomenar represaliats aquelles persones detingudes per fer manifestacions o actes constitutius de delictes d'odi, i presos polítics a les persones que han estat condemnades i sentenciades a presó per una varietat de delictes. El nexa comú és que tots pertanyen a una idea o un partit o sindicat de caràcter revolucionari de tipus ultraesquerra. Amb el que podem trobar una clara tendència musical en persones que els agrada l'ambient de tipus ultraesquerra antifeixista com antisistema i trobem multitud de grups musicals de referència, però com a formacions musicals imprescindibles que qualsevol persona ha d'escoltar són els següents, i molts d'ells amb polèmiques per les seves lletres o actes fora dels escenaris.

14.7.1.1. Pablo Hasél:

Es tot un referent per les seves cançons i el seu activisme polític, canta el que es denomina *rap polític*, *rap revolucionari* o *rap comunista*. A l'abril del 2014, la secció tercera de la Sala del Penal de l'Audiència Nacional el va condemnar a dos anys de presó per enaltiment del terrorisme d'Eta, Grapo, Terra Lliure i Al Qaeda²⁸⁶. Finalment el març del 2015 la sentència va ser confirmada²⁸⁷.

²⁸⁵ <http://www.presos.org.es/>

²⁸⁶ <http://www.elmundo.es/espana/2014/04/01/533ac8b6ca474151088b4570.html>

²⁸⁷ El Tribunal Suprem ha confirmat la condemna de dos anys de presó imposada per l'Audiència Nacional al raper Pablo Rivadulla Duró, conegut com a Pablo Hasél, per un delictes d'enaltiment del terrorisme.
http://politica.elpais.com/politica/2015/03/12/actualidad/1426175823_950826.html

L'any 2011 va ser detingut per unes declaracions que va fer per un canal d'informació de grups ultraesquerra anomenat *kaosenlared* de la que afegeixo les frases que van iniciar la polèmica:

Soy consciente y asumo las consecuencias... Es increíble que se tache de criminales a gente que acaba cumpliendo 30 años de cárcel por entregar su vida entera a la lucha contra un sistema genocida. Uno puede no estar a favor de la lucha armada, pero por favor... Los GRAPO no han ido bombardeando hospitales y colegios como el Imperio yanqui. Eso sí, si tú eres un pepero que apoya genocidios en Oriente estás incluso bien visto. Pero ¡uy! si no condenas a los GRAPO eres un terrorista de la peor calaña...Yo seguiré brindando cuando ETA le vuele la nuca a un pepero. Sí, a un pepero de esos que babean con Aznar, el Imperio americano y apoyaron la guerra de Iraq entre muchas otras calamidades. Brindaré porque no son inocentes y ellos apoyan la muerte de inocentes²⁸⁸.

A una altra entrevista de març del 2014 a *La Mancha Obrera*²⁸⁹, declara que val la pena *mullar-se* tant a les seves lletres perquè molts joves el tenen com a referent per a lluitar contra el sistema. El mateix març del 2014 declara el següent a la revista *Gonzoo*²⁹⁰: *“Por supuesto que mis letras incitan a la violencia revolucionaria, y orgulloso estoy. Pero la violencia revolucionaria es autodefensa, no es por capricho ni locura. Si alguien te intenta violar y le pegas un patadón en los huevos nadie te llamará violento, te estás defendiendo... Jamás condenaré una acción contra los opresores, y si por eso han de llevarme a prisión, que me lleven. Si nos roban a diario desde arriba y nos impiden con violencia los cambios pacíficos, ¿nos convertimos en terroristas por defendernos?”.*

²⁸⁸ www.kaosenlared.net/noticia/entrevista-rapero-revolucionario-pablo-hasel/

²⁸⁹ Quan els xavals m'escruien demanant-me que els hi recomani llibres sobre el comunisme o contant-me com al escoltar-me es plantegen moltes coses i que es donen compta que el món funciona així, sento que la meva tasca mereix la pena aguantar la duresa de la repressió si dona els seus fruits *mullar-me* a les meves lletres. <http://lamanchaobrera.es/entrevista-a-pablo-hasel-quisieron-silenciarme-y-solo-han-abierto-mas-ojos-han-desnudado-mas-su-naturaleza-fascista/>

²⁹⁰ <http://www.gonzoo.com/zoom/story/defiendo-la-violencia-revolucionaria-de-lenin-1456/>

L'any 2014, torna a ser denunciat per la cançó *Menti-ros*, en clara al·lusió a l'alcalde de la ciutat de Lleida. Hasél declara el següent²⁹¹: “*Y ahí está la clave de la acusación. Lo que realmente le duele (al alcalde), además del “se merece un tiro”, es que se denuncien algunas de sus múltiples fechorías, pero ya se sabe que en este Estado fascista decir la verdad es injuriar o hacer “apología del terrorismo”. No tengo nada de lo que arrepentirme, en todo caso de no haber hecho esta canción años antes. Si decir la verdad y desear la muerte a un enemigo del pueblo es delito, afrontaré las consecuencias antes que mirar hacia otro lado. La libertad de expresión no se mendiga ni se defiende con la boca pequeña, la libertad de expresión se pelea”.*

Tornant al que són les cançons, Hasél té una altra titulada *No me da pena tu tiro en la nuca*, on podem llegir entre les seves estrofes: “*Ya recibirán mi metralla si me estalla el pecho / Harto de ricos por la TV ostentando / Como si se nos tuviera que caer la baba. ¡Faltan más comandos! / ¡No me da pena tu tiro en la nuca pepero! / Me da pena el que muere en una patera / No me da pena tu tiro en la nuca ¡socialisto! / Me da pena el que muere en un andamio / ¡No me da pena tu tiro en la nuca banquero!*”.

Una altra de les cançons on es nota la introducció del missatge polític, filosòfic i radical es a la cançó *Referentes*: “*No liberan ni a los presos políticos enfermos / Si ya se ceban con los presos sociales / Imagina por los que luchan por ideales / Porque como escribió en una celda / El preso político comunista Paco Cela*²⁹² / *El día que vencamos, ese día será que vosotros habéis sido / Porque vosotras, vuestra ejemplar resistencia / Habéis sido referentes / Nosotros tenemos la obligación de recoger ese legado / E intentar ser referentes / Y pensar cómo hacer de nuevo la revolución*”. Si vostè no ha vist el vídeo musical, no podrà entendre completament el contingut de la lletra. Mentre escoltem les estrofes es van succeint una sèrie d'imatges de persones detingudes per delictes relacionats amb el terrorisme o les bandes organitzades, on apareixen símbols de les organitzacions GRAPO i imatges de

²⁹¹ <https://opiniondeclase.wordpress.com/2015/01/20/ante-la-citacion-judicial-por-la-cancion-menti-ros-al-grupo-prozaks/>

²⁹² Francisco Cela Seoane. PCE (r)

manifestacions en contra de les polítiques de dispersió de presos d'ETA i per l'alliberació de persones condemnades per terrorisme. Hem de tenir en compte que a Hasél se'l va condemnar perquè segons la sentència de l'Audiència Nacional: *“batega d'una manera palesa el discurs de l'odi i que no és admissible en l'àmbit de la llibertat d'expressió incitar a la violència, o realitzar un discurs d'odi, com és la lloança o justificació d'accions terroristes i el desig de noves actuacions dels grups terroristes”*.

Amb tot l'exposat deixo al lector que faci les seves pròpies conclusions de si és una música que denota una violència i difon odi i valors negatius entre les persones.

14.7.1.2. Ajax y Prok

Són un grup de Rap Revolucionari molt conegut a l'escenari musical espanyol, on les seves lletres estan molt elaborades, de la mateixa manera que Hasél. I tornem al mateix patró que l'anterior. La polèmica comença quan publiquen un videoclip anomenat Polizzia on se'ls acusa d'incitar l'odi contra les Forces i Cossos de Seguretat²⁹³. Si llegim la lletra de *Polizzia*, anem denotant que hi ha sempre un odi cap a la policia: *“de que sirven los maderos si no es para hacer fuego / si solo quiero fumarme tranquilo mi canelo / y es que él me multa, pero se fuma el caramelo / levanta el puño compañero si estás hasta los huevos / me cago en tu familia y en toda tu puta estirpe / ¡destroy the system! / ¿tú para qué sirves? sólo sirves para servirte / la calle un bufete libre, ¡que empiecen los suicidios! / policía triste, sin putas, ron ni alpiste / ¡se pega un tiro de servicio!, ¡pues mira qué alegría! / yo lo firmarí, sería como una orgía / con Dios y ambrosía en la cima del Olimpo”*.

14.7.1.3. Los chikos del maíz

També trobem el mateix patró d'odi a les Forces i Cossos de Seguretat, on podem observar en un concert que van fer a la *Gala de la Tuerka*, el cantant

²⁹³Els joves rapers de Granada Ajax y Prok han declarat al Jutjat d'Instrucció 5de Granada pel seu videoclip *Polizzia* i han defensat la lletra de la cançó en la crítica social i en el seu dret de llibertat d'expressió, negant que vulguin incitar a l'odi de les Forces de Seguretat.http://www.lainformacion.com/policia-y-justicia/magistratura/Ajax-Prok-defienden-libertad-expresion_0_922109282.html

Toni, abans de començar la cançó *Cops*²⁹⁴, declara al públic assistent “en Valencia ha habido una mani -sic- con los estudiantes que lo han reprimido los policías y les han pegado palos, especialmente a un colega mío, me han dicho primero que lo han detenido y luego me han dicho que lo han llevado al hospital, y eso no es bueno, y así que ¡este tema va para esos policías de mierda!, ¡hay que chafarles y matarlos coño! ¡Bailar como si chafáseis cabezas de maderos!” tot just acabar *Cops* i abans de començar la següent anomenada *Estilo Faluya*²⁹⁵ el cantant Nega crida sense el micròfon cap al públic animant-los a corejar “La policía tortura y asesina”, cosa que fan en massa fins que ho interromp Toni micròfon en mà demanant calma. Ens podem plantejar el perquè Nega crida cap al públic sense micròfon la frase anterior, potser perquè sap que en aquell moment no hi ha cap justificació artística i que la llibertat d'expressió no l'empara. Si ens fixem en la conducta no verbal d'aquesta escena, veurem a Nega cridar un parell de cops i en el moment que s'escampa la frase, dóna l'esquena al públic desapareixent de davant de l'escenari. En una entrevista realitzada a Nega el 14 de desembre de 2014 en el programa *Otra vuelta de Tuerka* comenta el següent: “las licencias que te permite la música, yo digo barbaridades y burradas en letras que nunca haría en una entrevista o nunca diría en una charla”. Aquell crit que sembla voler passar inadvertit però que incitava a la massa i que no era part de la cançó, qui el cridava? El personatge o la persona?

Per finalitzar, quant Nega es entrevistat a l'esmenat programa de televisió declarà que quan era nen: “en la manifestación de la tarde tomé más conciencia porque cargaron (la Policia Nacional), y cargaron a un metro de mí, dispararon con la escopeta de goma y disparó al lado mío y yo vi que estaban disparando, creí que estaban disparando a la gente...y fue un momento de esos, de esa huelga ¡ostras, esos son los míos! Y estos de azul con casco son los malos”.

Potser podríem debatre sobre els límits de la llibertat d'expressió en una obra artística, però no podem negar que s'observa un patró de comportament

²⁹⁴<https://www.youtube.com/watch?v=BTi4k20DMtQ>

²⁹⁵<https://www.youtube.com/watch?v=8Km6LM5FAss>

repetitiu envers l'animadversió cap a les forces de seguretat i que es fa en un context polític amb una eina d'influència tan poderosa com la música.

14.7.2. El Rock Radical Basc

Donades unes circumstàncies polítiques, socials i econòmiques sorgeix un so alternatiu que no s'identifica amb l'anomenada Moguda madrilenya i crea una plataforma pròpia anomenada *Rock Radikal Basc (RRB)*. És una barreja de molts estils que van del *punk, rock, ska, heavy metal i reggae* i que avui en dia dura i que té un ressò internacional. L'estètica principal tant en el fet de vestir com en la música era el *punk* que provenia de grups com els britànics *The Clash*.

Va haver-hi una amalgama d'estils que van ser acceptats pel públic i es van fer famosos grups com *RIP, Cicatriz, Zarama, Potato, Vomito, Vulpes, Belladona*, etc. Algun grup com *Eskorbuto* es va desmarcar de l'etiqueta *RRB* i ells es van auto definir *esquizofrènia rock*: "*Ni es Vasco, ni es Radical, ni es Rock, solo fue una etiqueta ideada (l'RRB) por cuatro hijos de puta. Todos esos grupos que formaron parte de esa etiqueta, hoy están muertos, y Eskorbuto más vivo que nunca, cada día somos más grandes a nivel mundial*"²⁹⁶.

Però si hem de marcar com a referents per als *GUV* i els seus membres hem de parlar sense cap mena de dubte d'aquelles bandes musicals que es decantaven més políticament o que tenien unes lletres molt agressives contra els seus antagònics o enemics (els nacionalsocialistes i les forces de seguretat principalment). Si ens guiem pel treball anomenat *Movimiento Skinhead en Euskal Herria*²⁹⁷ podem situar que els primers skinheads sorgeixen a Euskadi quasi a la par amb el *RRB*. I que els seus grups musicals referents seran *Kortatu, Cicatriz, Zakarrak, Puñetazo*, on moltes de les seves lletres parlen de la independència, l'amnistia o el socialisme. Molts d'aquests conjunts musicals es donen a conèixer en les cases okupes anomenades *gaztetxes*²⁹⁸, a les

²⁹⁶Entrevista a Paco Galán. Any 2015. <http://www.dirtyrock.info/2015/12/eskorbuto-35-anos-rabiando-como-ratas-entrevista-a-paco-galan/>

²⁹⁷Treball realitzat pel moviment Redskins Euskal Herria. Any 2008.

²⁹⁸Es coneixen com a centres socials ocupats (CSO) o bé centres socials ocupats autogestionats (CSOA) aquells edificis ocupats per membres del moviment okupa, on hi

ràdios pirates i a través dels *fanzins* distribuïts a les penyes *ultres* o *hooligans* dels equips de futbol. Mentre molts grups musicals utilitzaven el concepte *autodestrucció* típic del *punk* com *Eskorbuto*, altres utilitzen la música com a canal de difusió d'idees i ideals. *Kortatu* està considerat com el grup del moviment RRB que més es decanta per l'esquerra abertzale independentista, pel que llavors entenem que tots aquells skinheads seguidors de la banda sintonitzin amb aquells ideals. Euskadi és el centre neuràlgic del moviment Redskin a Espanya, en aquest cas de component ultraesquerra i independentista la majoria, quedant d'altres grupuscles en grups antifeixistes i comunistes o socialistes no independentistes.

14.7.2.1. Soziedad Alcohólica:

Un exemple de lletres i música polèmica seria la cançó titulada *Síndrome del norte* del grup musical Soziedad Alcohólica (S.A.)²⁹⁹ on podem llegir explícitament el missatge de fons: “*Siempre que sales de tu casa / Tú vas todo acojonado / Mirando para todos los laos / Ese bulto del sobaco es poco disimulado / Al llegar hasta el coche dejas las llaves caer / ¿no sea que haya un bulto raro? / Y que te haga volar / ¡Como a Carrero, como a Carrero! / ¡Hay qué jodido es ser madero! / En un país donde me consideran extranjero*”.

De fet el grup va declarar que no era intenció seva enaltir el terrorisme, perquè allò de per si és un delictes greu, però per molta gamberra que vulgui ser la lletra, subjectivament porta una càrrega de violència que ningú pot negar. El significat de la paraula *madero* està molt usat i acceptat com a sinònim de funcionari de policia, independentment es refereixi a un cos en concret o no, anomena la situació d'un policia que treballa en una situació d'estrès tan elevada (síndrome del nord) que arriba a pensar que en qualsevol moment podria ser víctima d'un possible atemptat amb bomba. La cançó ridiculitza les pors o accions d'autoprotecció que els hi recomanava el Ministeri de l'Interior als funcionaris policials en general, però en especial als assignats al País Basc

desenvolupen principalment les seues activitats. A Euskadi s'utilitza el terme gaztetxe, que vol dir casal de joventut en basc. https://ca.wikipedia.org/wiki/Centre_social_ocupat

²⁹⁹Disc: *Y ese ke tanto habla, está totalmente hueco...* Soziedad Alcohólica. 1993

i Navarra a les últimes dècades del segle passat. La cançó sentència al final *¡Márchate! ¡Vete a España! ¡Vete!*

Comento aquesta cançó que juntament amb altres més titulades *Explota Zerdo*³⁰⁰, *Ya Güelen*³⁰¹, *Palomas y Buitres*³⁰² i *Stop Criminalización*³⁰³, varen ser denunciades i portades a judici a la Secció Primera de lo Penal de la Audiència Nacional l'any 2006 contra els cinc integrants del grup musical S.A. on els sol·licitaven un any i mig de presó per enaltiment del terrorisme i extralimitant-se en la llibertat d'expressió³⁰⁴. El grup S.A. es va defensar al·legant que es referien a la situació generalitzada de violència a Euskadi, rebutjant fer proselitisme ni recolzar a la banda terrorista ETA. De fet, a molts comunicats del grup, han repudiat les accions terroristes. Els integrants de S.A. defenen que les seves lletres són sàtires i ironies, però la càrrega violenta hi és i en els ambients dels GUV escolten i coregen.

Per a qui no coneguin a S.A., és un grup de música punk que ha influenciat molt als ambients d'ultraesquerra i que els concerts que organitza són multitudinaris. Al final van ser absolts fregant el tipus penal d'enaltiment. Però independentment de la ideologia i utilitzant el sentit comú, aquestes lletres no faciliten crear ponts de convivència pacífica entre les persones, com a molts exemples que veurem que estan extrets de les àrees d'influència de cada filosofia o ideologia.

14.7.2.2. Kortatu i el Sarri Sarri:

Fermín Muguruza, va ser el líder de *Kortatu*, i després d'un altre grup anomenat *Negu Gorriak* (Hivern Vermell). Moltes de les seves actuacions musicals en solitari es van cancel·lant en funció del lloc on va, moltes són arran de protestes i denúncies d'associacions de víctimes pel terrorisme degut a la seva marcada posició política radical. Muguruza ha fet molt proselitisme polític d'ultraesquerra a través de la música. En el pla polític va presentar candidatura

³⁰⁰Disc: *Ratas*. Soziedad Alkóholika. 1995

³⁰¹Disc: *Y ese ke tanto habla, está totalmente hueco...* Soziedad Alkóholika. 1993

³⁰²Disc: *No intente hacer eso en su casa*. Soziedad Alkóholika. 1997

³⁰³Disc: *Tiempos oscuros*. Soziedad Alkóholika. 2003

³⁰⁴<http://www.elmundo.es/elmundo/2006/11/22/cultura/1164193380.html>

per *Euskal Herritarrok*³⁰⁵ a les eleccions europees de 1999, també va ser expulsat de Mèxic per reunir-se amb el líder de l'EZLN³⁰⁶. Es declara un activista tal com va relatar en una entrevista feta al setembre del 2003 a la revista mexicana *La jornada*³⁰⁷: “*Esto ya me pasó en México por apoyar a los zapatistas: estuvimos expulsados y con la prohibición de entrar a México durante dos años; también me pasó el año anterior en Palestina, donde estuve con un grupo de resistencia civil, donde pudimos romper el cerco que tenía el ejército israelí en el palacio presidencial de Arafat, entramos llevando medicinas y nos expulsó el gobierno de Sharon. Entonces es normal que el Estado español cada vez que estemos en algún sitio donde digamos lo que pensamos, mostrándonos como somos, esto va a seguir ocurriendo... Nos prohibirán cantar, pero seguiremos ejerciendo nuestro derecho a expresarnos de la manera que sea y cada vez que podamos*”.

Si hem de parlar d'una polèmica que es dona de forma periòdica es la cançó *Sarri Sarri*. Està dedicada a la fugida de la presó de Martutene el 1985 de l'escriptor i pres per pertànyer al grup terrorista ETA, Joseba Sarrionandia³⁰⁸ àlies *Sarri* juntament amb Iñaki Pikabea àlies *Piti*. Van estar vetats a tocar dins el sistema penitenciari de l'Estat espanyol. Es sospita que van planejar la fugida d'aquests presos d'ETA un mes després d'haver-hi fet un concert a la mateixa presó junt amb la formació *Barricada*³⁰⁹.

Amb el pas dels anys aquesta cançó de *Kortatu* s'ha tornat un clàssic de les festes de pobles no només del País Basc, sinó de tota Espanya, perdent aquells components significatius radicals, però encara així trobem que és un tema que encara aixeca enfrontaments. Per un cantó, quan un altre grup

³⁰⁵ Euskal Herritarrok fou una coalició independentista i d'esquerra basca sorgida en 1998 com a òrgan electoral de l'esquerra abertzale. EH tingué una vida efímera i la seva presentació a unes eleccions es limità a les eleccions autonòmiques de 1998 i les municipals de 1999.

³⁰⁶ L'Exèrcit Zapatista d'Alliberament Nacional (EZLN) és un grup guerriller indígena que actua principalment a la selva Lacandona a l'estat de Chiapas (Mèxic).

³⁰⁷ https://ca.wikipedia.org/wiki/Ex%C3%A8rcit_Zapatista_d'Alliberament_Nacional
www.muguruzafm.com/17/lajornadaentrevista.htm+&cd=7&hl=es&ct=clnk&gl=es

³⁰⁸ <https://dbalears.cat/ciutat/2016/11/22/296116/joseba-sarri.html>

³⁰⁹ Font extreta de Muguruza, Fermín (2003) *Negu Gorriak*. La victòria de la paraula.
www.negugorriak.net

intenta tocar aquesta cançó en homenatge a *Kortatu*, depenent el partit polític que està en aquella ciutat ja no els deixen actuar o fan una campanya mediàtica per evitar que toquin³¹⁰. I per un altre cantó l'última polèmica sorgida al desembre de 2016 a la televisió pública basca on en un esqueix surten uns jugadors de futbol cantant aquesta cançó³¹¹. També la podem escoltar a les grades de la penya *Eskapulats* del C.E. Europa de Vila de Gràcia a Barcelona³¹², on coregen a la grada *som-hi! som-hi!* amb la tonada del *Sarri Sarri*.

14.7.3. Hardcore, Punk i l'Oi!

Trobem una gran quantitat de grups actuals que es defineixen políticament o ideològicament d'ultraesquerra, antifeixista i independentista. El canal és a través de la música *hardcore* i de vegades el *heavy metal* barrejat amb l'*ska*, el *soul* o d'altres gèneres musicals que s'agrupen en la subcultura *skinhead* i *punk* d'ultraesquerra.

Com mai es podria fer una llista tancada, afegirem aquells grups musicals més representatius del panorama *skinhead* i antisistema que tenen lletres amb un contingut violent i que molts GUV i els seus membres corejant a manifestacions o a les grades de futbol.

14.7.3.1. KOP

El grup musical KOP és de tendència *Hardcore*, *Metal* i *Punk* i es troba encapçalat per Juan Ramón Rodríguez Fernández alies *Juanra* que es va fer famós al ser detingut i empresonat per col·laboració amb el grup terrorista ETA, per donar dades de membres nacionalsocialistes catalans com Pedro Valera, propietari de la Llibreria Europa. *Juanra* s'autodefineix al seu perfil de *Facebook*³¹³ com un artista revolucionari influenciat pel Che Guevara, la independència, el socialisme i la lluita revolucionaria. Mentre es va trobar pres,

³¹⁰<http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/oci-i-cultura/ciudadans-prohibicio-concert-kortatu-eskorbutu-polla-5664680>

³¹¹<http://www.lavozdegalicia.es/noticia/musica/2016/12/28/ocho-futbolistas-vascos-primera-cantan-bailan-sarri-sarri-cancion-kortatu-celebra-fuga-etarra-carcel/00031482931344359430679.htm>

³¹²<https://twitter.com/eskapulats?lang=es>

³¹³https://www.facebook.com/pg/Juanrra-KOP-171517766315452/about/?ref=page_internal

es va crear una plataforma de suport al cantant, *FreeJuanra.org*, que al·legava que l'acusació forma part d'una campanya de criminalització del moviment antiglobalització. El mateix *Juanra* va escriure una carta des de la presó denunciant aquests fets: “*no està dita l'última paraula, ni sobre el segrest al qual estic sent sotmès, ni sobre les llibertats individuals i col·lectives dels i les que vivim aquí i ara...ara ens toca a nosaltres, tant individualment com col·lectivament, decidir si acceptar que regeixi les nostres vides el model d'un estat policial que tortura i difama a tot aquell o allò que els molesta o si simplement no estem disposats/des a col·laborar amb la ignomínia*”.

Hem de destacar que hi ha col·lectius que fan el paral·lelisme de lluita revolucionària amb la lluita activa i que pot consistir a prendre part activament, tant manifestant-se com a realitzar disturbis, actes de vandalisme i destrosses del mobiliari urbà. Si afegeixo aquest comentari no és frívol, està fonamentat en el discurs de fons que anem veient en els videoclips musicals que acompanyen les lletres de les seves cançons.

A la cançó anomenada *Ciutat morta*³¹⁴ poder contemplar aquests discursos de forma nítida. La cançó comença amb la imatge famosa de la màquina excavadora cremant-se a Can Vies³¹⁵ i façanes d'entitats bancàries destrossades per disturbis. Apareixen imatges de forces de seguretat, principalment els Mossos d'Esquadra considerats per aquests moviments com a una policia repressora i que manipulen proves per criminalitzar aquests col·lectius. Per un altre cantó apareixen joves d'estètica antisistema o anticapitalista amb diferents pancartes de diverses consignes que van des de l'apropament de presos etarres fins a reivindicacions de caràcter més local. També apareixen al videoclip persones d'aquests moviments en diferents manifestacions fetes a Barcelona que van des de les simples concentracions pacífiques als disturbis més violents succeïts a la ciutat. Els joves (i no tan joves) que apareixen com a figurants d'aquest vídeo provenen de diferents estètiques i tendències, tan punks, skinheads i hooligans principalment (en aquest cas en una escena fan un *bengaleig* el grup *ultra Desperdicis* del

³¹⁴<https://www.youtube.com/watch?v=jT-HeoNdr9s>

³¹⁵<http://www.lavanguardia.com/sucesos/20140527/54408419603/queman-excavadora-utiliza-derribo-can-vies.html>

Sabadell, i de manera simbòlica apareix una banderola d'un grup hooligan alemany anomenat *St. Pauli*). També al videoclip acusen els mitjans de comunicació de tergiversar la realitat, senyalant al grup Godó, a la TV3 (on apareix una unitat mòbil cremant-se en una manifestació a Barcelona, com una manera de dir és el que us mereixeu).

A les festes de Manresa (Barcelona) de l'any 2011 declarà a l'escenari: *“el futur d'aquest país no està ni a les mans de l'Estat espanyol ni a les mans dels seus jutges, ni a les mans de la seva policia. El futur d'aquest país es construeix aquí, combatent el feixisme de Plataforma per Catalunya, aquí es construeix el futur d'aquest país, a les assemblees dels barris, a les assemblees dels pobles, a les assemblees de les ciutats. Ens volen amagar sota els murs de la seva repressió! I de què els ha servit? Aquí estem! Formem part d'un poble en moviment perquè som els pobles que lluiten, els que escriuen la seva història”*.

La influència d'aquest cantant és obvia, perquè a part d'interpretar cançons i emplenar sales de concerts també participa en actes públics. A l'octubre del 2013 el rector de la Universitat Jaume I a la localitat de Castelló de la Plana no va permetre als actes de la setmana de benvinguda de la inauguració del curs 2013-2014 una xerrada titulada Música combativa: una història de repressió on participava Juanra amb Nega i Titot, els cantants de *Los Chikos del Maíz* i de Brams respectivament. Tot i la negativa de la universitat, van ocupar una aula de la facultat fent fora a una professora i els seus alumnes.

14.7.3.2. Inadaptats

Van ser un grup de *Redskins* que tocaven música *Punk* molt polititzada de tendència marxista, al contrari de la variant genèrica de l'estil *punk* basat en l'apoliticisme i la provocació que caracteritza aquest gènere musical. Els discs d'*Inadaptats* són de referència per als joves skinheads i *punks* de vessant ultraesquerra i independentista.

A l'skinzine *Resistència skinhead*³¹⁶ li pregunten al grup que pensen de la música: “Personalment hi ha moltes cançons que m'han influït. Jo sóc de barri, no he anat molt de temps a escola, i m'he educat més escoltant grups com Kortatu, Banda Bassotti o La Polla Records; aquests grups van encendre en mi una espurna i per ells vaig adonar-me compte de moltes coses. A partir d'allí em vaig apropar als llibres i a la política de resistència. Les cançons són com llibres oberts però amb música: més diversió però també abundància de continguts. Aquesta música junta la gent ens fa treure conclusions. El moviment alternatiu o d'esquerra radical és bassa bastant en els grups, el que volen dir; moltes vegades van simplement dirigits a la gent que ja està conscienciada, o només li arribes a aquestes persones, però serveix d'impuls, per orgull dels que dia a dia estan treballant. Està clar que hi ha grups que ja saps de sobres el que diuen, però agrada escoltar-los per això mateix, perquè expressen coses que ja saps, sents i comparteixes. Pot que no t'agradi la música d'algunes bandes que escoltes, però encara així te les fiques perquè saps que són tipus super macos amb idees vàlides”.

En una entrevista al grup, Bull el seu baixista cita el següent³¹⁷: “estem a l'Ateneu (Popular) X, un centre de política, on la gent parla, és una mica el fruit de la nostra lluita quotidiana (Inadaptats), jo recordo que inclús abans de tenir el grup ja fèiem política, gent del grup ja estàvem militant, organitzant concerts, manifestacions” i Àlex el cantant afirma: “el públic per mi és genial, la revolta està en la joventut, aquesta gent molt diferent la que veu Inadaptats o Kops, Fermin Muguruza... que anar a veure a les Space Girls, per nosaltres és un compromís, un missatge, aleshores nosaltres ens hem de posicionar als nostres concerts, ells tenen discussions a casa, amb els pares, amb el seu voltant, perquè estan dient mil coses diferents del que diu la premsa, i que estan practicant allà (al concert) s'estan reafirmant, i el més important, és un punt d'unió entre molta gent diferent que es troben de concert en concert”.

³¹⁶ Resistència Skinhead n^o4. 1999. Madrid. Pàgina 38.

³¹⁷ Inadaptats. Bullanga Records 2003.

Els conjunts musicals polititzats son conscients del missatge ideològic a transmetre i de l'eficàcia d'aquest en la gent jove.

Quan el grup es va acomiadar dels escenaris, van fer un concert a Vilafranca del Penedès l'any 2005 repassant tota la seva trajectòria musical, i van estar acompanyats de diversos col·laboradors i músics amics, tal com relata la revista *Enderrock*³¹⁸ entre els quals van destacar diversos membres de *KOP*. “*Amb aquesta banda van interpretar la cançó No te rindas, un tema dels mateixos KOP, que van dedicar a Juanra, el cantant del grup, empresonat per la seva suposada col·laboració amb ETA. El concert va acabar amb els membres del grup, puny enlaire, corejant amb el públic La internacional i Els segadors*”.

A una de les seves cançons anomenada *Escamot*, la seva lletra no deixa cap gènere de dubte que parla d'un terrorista que perd a un company en un enfrontament armat i que ha de continuar la lluita matant. En aquest concert, Alex el cantant diu el següent abans de començar la cançó: “*la nostra història està escrita amb sang, la majoria de vegades amb sang dels camarades que han caigut en combat. Defensant i construint aquesta terra, la nostra cultura per un nou futur. Però a més a més, de Joan Carles Monteagudo, també a Toni Villaescusa, a Félix Goñi, Gustau Muñoz, a tots els presos i tots els caiguts en combat, el millor homenatge, la victòria!*”. En el moment d'acabar la cançó el cantant coreja al públic a cridar la frase, *visca la terra lliure*, on el públic acaba responent *Visca Terra Lliure*. Les persones que homenatja el cantant són les següents: Joan Carles Monteagudo Povo exmembre de Terra Lliure i líder del Comando Barcelona d'ETA que van atemptar contra la caserna de la Guardia Civil a Vic provocant la mort de deu persones (tres d'ells nens) i quaranta quatre ferits, posteriorment va morir en un tiroteig quan el volien detenir. Antoni Villaescusa i Félix Goñi àlies Bruc, ambdós membres de Terra Lliure i que van morir en diferents dates i llocs manipulant artefactes explosius.

³¹⁸ <http://www.enderrock.cat/noticia/771/5000/persones/concert/comiat/inadaptats>

Gustau Muñoz un menor d'edat que va morir per trets de la policia en acabar una manifestació l'onze de setembre de 1978.

Com podem intuir, el grup conscient del missatge no s'amaga, ans el contrari, tal com va dir l'Àlex a una entrevista a *Totmusicat.cat*³¹⁹: *“Quan decideixes ser punk ja busques convertir-te amb la part visible d'allò que vol amagar la societat. Nosaltres anàvem a parlar de la gent que estava a la lluita armada, de la gent que tenia problemes amb les drogues i de tot el que passés al nostre voltant. Si a més ho fèiem cridant com ho fèiem ja podíem esperar crear reacció, n'érem molt conscients. Ara bé, això no impedeix que hi havíem de conviure i que quan anaves a buscar feina no te'n donaven, o et fotien fora”*.

14.7.3.3. Núcleo Terco

Un grup de clara tendència comunista com així declara el seu cantant en una entrevista realitzada a Moscou (Rússia) el 25 de maig de 2013: *“neix Núcleo Terco amb la intenció de difondre una idea política, podríem haver fet Rock and Roll com a qualsevol altre grup però vam decidir decantar-nos clarament pel Marxisme Leninisme defensant la figura de Stalin, a més, nosaltres vam voler diferenciar-nos del demés en tenir una actitud clarament combativa i de militància política”*.

14.7.3.4. Non Servium

Un grup que es troba dins del recorregut comercial musical de tendència Oi! i Punk, es el grup anomenat *Non Servium*³²⁰, creat en Madrid sobre l'any 1997 i que va publicar el seu primer disc anomenat *Orgullo obrero* el 1999. Han actuat per Europa i Sud-Amèrica, les seves lletres estan carregades de política i també parlen de la vida de les diverses subcultures o tribus urbanes. Una cançó molt coneguda que critica en general els abusos policials és l'anomenada A.C.A.B. on podem escoltar el següent extracte: *“¡Perros guardianes del orden y la ley! / ¡Asesinos a sueldo abuso de poder! /*

³¹⁹ <http://totmusicat.cat/inadaptats-vam-ser-els-bastards-del-rock-catala/>

³²⁰ Disc: El rodillo del kaos. Non Servium. 2011

Malditos asesinos perros del Estado / De corazón os digo: ¡Sois unos bastardos! / Siento de todo corazón / Odio, asco y frustración / Algo que me llegó a la piel / Cuando tu cara de cerdo tengo que ver / ¡Perro de la ley! / Benditos asesinos perros del Estado / De corazón os digo: ¡Sois unos bastardos! / Nuestra rabia contra vuestras porras / A.C.A.B. (pronuncien les sigles en anglès)”.

Com a curiositat d'aquesta cançó és que la tornada musical és cantada de vegades a manifestacions d'influència ultraesquerra en el moment que la policia realitza dissolucions o càrregues contra els manifestants. Com a exemples els hi deixo de referències un vídeo d'una manifestació de piquets en la vaga general de setembre del 2012 a Euskadi³²¹, i també un altre vídeo d'agost de 2015 quant la Guàrdia Civil va irrompre a l'Ospa Eguna a la població d'Alsasua (Navarra) emportant-se tres carrosses³²².

14.8. Música de tendència nacionalsocialista

La música se vuelve el vehículo propagandístico por excelencia de la subcultura skin, se puede observar que las letras reproducen polémicas sociales mediatizadas de manera inmediata, como ahora el racismo, la corrupción política o el terrorismo (Viñas, 2001).

El que més ens sorprendrà és la varietat de conjunts a l'àmbit nacional que canten música *RAC* (*Rock Anti Comunista*, *Rock Anti Capitalista* o com diuen cada vegada més *Música Nacionalista*). Hi ha multitud que van sorgint i que desapareixen per diversos motius però trobem uns quants que han perdurat i consolidat a l'escena espanyola. El *RAC* serveix com a l'apartat anterior per difondre una idea, un estil de vida i denunciar els abusos de la burgesia i el capitalisme, però en aquest cas dirigit per una *ma sionista*.

³²¹https://www.youtube.com/watch?v=3iPOYgk_Su0&t=89s a partir del minut 01:15

³²²<https://www.youtube.com/watch?v=Ce6cKavWFF8&t=2s> a partir del minut 04:05

II-Il·lustració 47: Diverses maneres de representar el R.A.C.

La música i els concerts de música RAC son un bullici d'incitació a la violència i que no ajuden a crear tolerància ni diàleg queda clar³²³. Com declaren els experts citats, la música RAC es *música que incita a la violència, promovent l'odi contra una raça, col·lectius immigrants i certes ideologies, així com la defensa de l'antisemitisme, tot això en un marc d'adoctrinament nazi*³²⁴. La fiscalia de Barcelona especialitzada en delictes d'odi es va proposar combatre'ls al considerar que serveixen per escalfar els ànims dels que després porten a la pràctica agressions xenòfobes o amb ànim discriminatori³²⁵.

14.8.1. Batallón de Castigo

El grup de referència aquí a Espanya es sense cap mena de dubte *Batallón de Castigo*, amb una marcada ideologia nacionalsocialista i que toquen estil RAC.

Una de les seves cançons més emblemàtiques i cantades es la titulada *¡Al arma!*³²⁶: "*¡Al arma! ¡Al arma! ¡Al arma soy fascista! / ¡Terror del anarquista! / Sabemos bien nuestro objetivo / Combatir con certeza en la victoria / Y que no sea solo por la gloria / Sino para alcanzar la libertad / Al enemigo que combatimos sabremos darle bien su merecido / Oír nuestros gritos, esos*

³²³Les lletres son ultranacionalistes, anti immigrants i extremadament violentes, un autèntic manual d'adoctrinament que va d'un skinhead a un altre, com un virus que canalitza l'odi dels col·lectius que es troben a ambdós cantons de l'Atlàntic.
http://elpais.com/diario/2010/08/29/galicia/1283077093_850215.html

³²⁴<http://www.20minutos.es/noticia/1503517/0/imputados/grupo-musical-nazi/concierto-sabadell/#xtor=AD-15&xts=467263>

³²⁵<http://www.elmundo.es/elmundo/2012/05/10/barcelona/1336674281.html>

³²⁶Disc: Desperta Ferro. *¡Al Arma!. Batallón de Castigo*. 1999. Adaptació d'una cançó italiana on s'ajusta el màxim possible la seva traducció a l'original.

canallas / ¡Van a temblar! ¡Van a temblar! / Nosotros siempre estaremos dispuestos / Hasta que la gloria del fascismo triunfe en la nación”.

El grup va néixer dins d'una activitat de l'àrea educacional de la presó madrilenya d'Alcalà II a l'any 1991. Aquest grup el lidera Eduardo Clavero³²⁷ mentre complia condemna per homicidi. Clavero és el cantant i guitarra d'aquesta formació, advocat de professió i antic delegat del partit polític Aliança Nacional a la ciutat de Màlaga durant 3 anys. Un dels concerts més sonats va ser l'any 2010 on van llogar la sala Heineken i que va portar molt enrenou als entorns antifeixistes. Si llegim una de les crítiques d'aquest concert a *l'skinzine Skinhead Magazine*, l'article titulat L'últim show de Batallón relata el següent³²⁸:
“haurien unes 350 persones...a les 20:00 van obrir les portes de la sala. Polícies que es veu no tenien res millor a fer en una nit de dissabte a Madrid es dedicaven a demanar DNI's a les persones que pacíficament esperava per entrar al concert d'un grup legal amb discs publicats legalment i registrats a l'SGAE. Alguns van marxar angoixats per la situació. Era indignant. Vam saber a més a més que la nit anterior havia actuat allí un grup musical proetarra i res d'això s'havia fet...segons llegim a la xarxa, un suposat curiós incident el va protagonitzar un Guàrdia Civil que anava amb el seu fill miniskin al concert a veure el grup favorit (del pare) i que es va negar a què li prenguessin la filiació, marxant sense entrar a la sala davant les males maneres dels policies de la brigada d'informació...el millor: el lloc, el so, l'organització...el pitjor: els ACAB putejant a la gent a la porta. I els preus de la cervesa!”.

³²⁷ Eduardo Clavero, condemnat per matar un jove de 19 anys d'una punyalada al metre de Madrid un any abans, va liderar el grup, que va oferir varis concerts en la mateixa presó i va arribar a grabar la primera maqueta entre reixes. Amb l'arribada del tercer grau de Clavero, en 1999, la banda va entrar als escenaris del RAC espanyol. Al 2006, Clavero va actuar a l'acte de presentació del partit NS Alianza Nacional a Valencia, formació que liderà a Màlaga durant els anys següents. <https://www.diagonalperiodico.net/libertades/rac-acordes-la-banda-sonora-del-odio.html>

³²⁸ Skinhead magazine edició #38 mayo-junio 2010

14.8.2. Divisi3n 250

Un altre grup de m3sica RAC prou conegut 3s l'anomenat *Divisi3n 250*, nom de la divisi3n blava de soldats espanyols que van combatre a la segona guerra mundial recolzant a les tropes alemanyes al front de R3ssia. Aquesta banda, que va ser de les primeres, reflecteix la ideologia introduïda dins la m3sica. 3s un grup que ja no existeixi que estava liderat per Manuel Canduela, l'actual President del partit pol3tic *Democracia Nacional*.

Si mirem la lletra de la canç3 titulada *¿Rojos? No, gracias*, veurem aquest fet: “*Despu3s de masacres dictaduras y muertes / Volv3is contando las mentiras de siempre / Espa3a, Italia, Rusia o Berl3n / Vuestra lista de cr3menes no tiene fin / Putas, yonquis e inmigrantes / ¡Son vuestros mejores votantes! / Habl3is de defender los derechos humanos / Con el aborto ¡lo est3is demostrando! / ¿Rojos? No, gracias / Vuestras rojas banderas no volver3n / ¿Rojos? No, gracias / Vuestras sucias mentiras llegan a su final*”.

La lletra de la canç3 *¡Eh! Negro*, no te cap tipus de justificaci3 i 3s sense cap mena de dubte una declaraci3 de la supremacia blanca cantada: “*¡Eh! Negro vuelve a la selva / Europa es blanca y no es tu tierra / Robando y mendigando quer3is vivir / los j3venes blancos, orgullosos skins / tarde o temprano os sacaremos de aqu3 / ¡Poder blanco! / Comenzasteis por Par3s, de otros pa3ses vinisteis aqu3 / a los europeos invad3s / pero de los skins no os vais a re3r / ¡Stop inmigraci3n! / Aprovech3is nuestra hospitalidad / ser3 un duro golpe a pagar / los j3venes blancos orgullosos skins / tarde o temprano os sacaremos de aqu3 / Skinheads ¡Sieg Heil!*”.

14.8.3. Krasny Bor 1943

El grup de m3sica actualment retirat que s'autodefineix d'estil *Oi! RAC*³²⁹, el nom d'aquesta banda esdev3 d'una batalla en la qual va participar la Divisi3n Blava. S3n aficionats del grup *hooligan Frente Atl3tico*. Una de les seves canç3ns est3 dirigida contra un col·lectiu antag3nic, els skinheads antiracistes,

³²⁹La batalla de Krasny Bor, va tenir com a protagonistes a espanyols voluntaris de la *Divisi3n Azul*, que van lliutar a l'assetjament d'Stalingrat.

anomenats *S.H.A.R.P.*³³⁰, on el missatge es molt explícit i violent a la vegada: “*No te cruces por mi lado / No te metas en mi bar / No te pases por mi barrio / Porque te voy a matar / Aunque vayas de rapado / No me vas a engañar / Solo eres un traidor / ¡Y te voy a acuchillar! / ¡Sharp! ¡Sharp! ¡Sharp! ¡Sharp! / Solo eres basura sin identidad / Tarde o temprano nos vamos a encontrar / Ándate con ojo, esta es mi ciudad / Y cuando te encuentre te voy a matar / No lo podrás entender / No lo podrás evitar / Que yo siempre sea skin / Y tú solo un puto Sharp*”.

14.8.4. Bastonazos Oi!

El grup es defineix³³¹ com els pioners a Espanya de la música *Erotic Oi!*. Tenen una cançó titulada *Macarrismo por bandera*³³² que defineix immediatament el tipus d'ideologia que professen: “*Macarrismo por bandera pegando a travestis / Violando sharperas / Macarrismo por favor, al maricón / Al puto maricón ¡Cabrón!*”.

Al seu bloc, *Bastonazos Oi!* penjen al 2011 un videoclip titulat *Vamos a contar mentiras*, que parla sobre la negació de l'holocaust als camps de concentració alemanys, el que anomenen *Holocuento*³³³ i que justifiquen amb la variant anomenada revisionisme històric: “*Nuevo clip de la banda internacional de Erotic oi! haciendo una parodia del falso holocausto nazi, ya está bien de tomarnos las mentiras de los "Vencedores" en serio ahora nos toca a nosotros tomarnos las a broma!*”. Mentre va sonant la cançó popular espanyola de *Vamos a contar mentiras*, es van succeint imatges dels camps d'extermini alemanys. Hem de tenir en compte de la multitud de pàgines a les xarxes socials que parlen del *negacionisme*, com a exemple aquesta afirma el següent³³⁴: “*Atreverse a denunciar esta mentira monstruosa significa perder su trabajo y hasta sus títulos a prestigiosos catedráticos de diversas nacionalidades, su acceso a publicaciones y editoriales para historiadores*

³³⁰Disc: *Vista, Suerte y al rojo*. Krasny Bor 1943. 1999

³³¹<http://bastonazosoi.blogspot.com.es/>

³³²Disc: *Macarrismo por bandera*. 2007

³³³Al març de 2016, al buscar en Google la paraula *Holocuento*, apareixen més de 24.000 entrades; a l'abril de 2017 puja a 26.000 entrades.

³³⁴<http://www.vho.org/aaargh/espa/prue.html>

honestos, y hasta la salud o la vida a ellos y otros revisionistas. Pedro Varela, de España, debe enfrentar una posible condena de 23 años por participación en genocidio por el hecho de haber negado el Holocausto”.

14.8.5. Klan

Un altre grup NS de la zona de València, que ha deixat clàssics com *Es por tu nación*, una cançó amb moltes versions de grups posteriors, que exalça els valors i principis polítics del nacionalsocialisme espanyol. Una altra cançó que va molt al fil de la primera, es l'anomenada, *Cabezas rapadas*, molt coneguda també. Però si llegim les lletres no podem afirmar en cap moment del seu contingut violent, encara que sí serveixen per a reafirmar un estil de vida que implícitament va acompanyat de violència al seu dia a dia.

Cançó: *Es por tu nación*. “*No todo está totalmente perdido / Tu orgullo, tu sangre, tu honor y tu nación / Nuestra sangre, nuestro orgullo / Nuestro honor / es por tu nación*”.

Cançó: *Cabezas Rapadas*. “*Sagrados juramentos de honor y fidelidad, / escrito en tu bomber, la cruz del nuevo clan / Mil y una provocaciones sufrimos los skinheads / No saben con quién están jugando / Ahora verán lo que está pasando / Cabezas rapadas Oi! Oi! Oi! / Frente a un crudo destino de Europa en destrucción / El paro y las drogas, ¡mierda de generación! / Sobre nosotros se oyen mil leyendas, para poder contar / Todas manipuladas por la prensa del capital / Pero el futuro es nuestro y el pueblo vencerá / Jóvenes skinheads para la eternidad*”.

14.9. Música de tendència Street gang o POL

14.9.1. Tres Coronas

Hi ha un grup de música hip-hop anomenat Tres Coronas que declaren la seva simpatia pels ALKQN / ALKN (*Latin Kings*). A la seva cançó *Falsedades*³³⁵ podem llegir: “*Oyes rap en tu carro trabado / Fumas, tomas trago y ya te crees*

³³⁵Disc: Mixtape. Tres Coronas. 2001

malo / Saque pistola veremos quien tiene bolas / A mí nunca me impresionas / Que harás si matas a una persona / Sangre por todo el piso / Un muerto al frente y dos heridos / Tú en la mitad de esa mierda llorando pidiendo auxilio". Com podem observar es molt habitual aquest tipus de missatge en aquesta tendència.

14.9.2. La Family 4.4.16

Es un grup madrileny que pertanyen als *Dominican Don't Play*, alguns dels membres que apareixen al videoclip han participat en enfrontaments amb altres *POL* de Madrid com *Trinitarios* o *Ñetas*. Una de les seves cançons anomenada *Tenemos To*, es tota una declaració d'intencions: "*Desde Madrid, España...aquí hay rabia de veras, yo te pico y te meto en una nevera / no me confundo, represento mi nación, bandana negra con tres puntos, ¡DDP de corazón! / tenemos los soldados para que empiece la batalla...mi gente la metralla en 1, 2 y 3, le llegaste ¡qué lo qué! / esto es amor de 3, hasta el día en que me muera, mi corona en toda será / represento mi bandera ¡DDP! No es una gorra, pero es la nueva era de la calle / Si es por cuartos ¡Tenemos mujeres! ¡Tenemos pistolas! / Si yo soy DDP manito no es porque yo quiero, es porque del corazón me nace ser guerrero puro / represento amor de tres, que pare el mundo entero, 4.4.16., para la gente pura que representa lo bello y nunca se pone en duda ¡Oh patria! / Manito, oye que basura, nosotros representamos amor de 3 con locura*".

A la cançó parlen contínuament del seu poder i força a la ciutat, la seva visió misògina envers la figura de la dona i anomenen contínuament els seus símbols, com el típic *amor de tres*, 4.4.16. (guarisme de les posicions a l'alfabet occidental, *D.D.P.*).

14.9.3. La Depu Ft The Black

Entre els membres madrilenys dels *Dominican Don't Play* trobem una cançó publicada al desembre de 2013, que es una autèntica declaració de guerra cap el grup rival dels *Trinitarios*. La cançó s'anomena *Ddp Ad3 2013-2014*: "*andamos buscando a los verdes para prenderles, ¡vamos a hacerlo, vamos a hacerlo!...somos sicarios, sofocamos todos los barrios / palomo traicionero que*

esos son los trinitarios / porque no tiran palante, hacen pila de maleante / tú los ves haciendo paquete que parecen comediantes / con ello no curamos, sin tener que arrebatarnos / porque ustedes todos son hembras / por eso los mangamos, la cabeza les pisamos, loco le descontrolamos / del palomo que se cruza del medio lo quitamos...ando con un treinta y ocho y tres puntos en mi pañuelo, ¡ready para el combate! / ¡Guerra! Ahora hay guerra para ustedes...les quitamos las mujeres, por más perdón que pidan no les vamos a dar la paz ¡Guerra!".

El 08 de març de 2016³³⁶, un menor de 15 anys va morir d'una ganivetada al cor després d'una batalla campal a la Puerta del Sol (Madrid) entre els *Dominican Don't Play (DDP)* i els *Trinitarios*: "l'enfrontament va començar a l'intercanviador de Renfe. A la trifulga van participar uns 20 *DDP* i 4 *Trinitarios*, i es van anant sumant més joves que es trobaven per la zona fins arribar al centenar...cridaven, s'insultaven, corrien i portaven matxets a les mans".

14.9.4. Silencio Urbano Crew

Quan parlo als meus alumnes de les POL, els hi ensenyo un videoclip musical del grup SUC-TDC³³⁷ titulat *Criminales*. Seguint un apunt que realitza el Doctor Jon Emanuel Illescas de la Universitat d'Alacant, els videoclips són el producte cultural que més consumeix el jove, més que llibres, pel·lícules, etc. Donat que la influència que pot exercir sobre la persones joves es considerable, hem de d'analitzar que és el que mostra aquest grup al seu vídeo musical.

A banda de la lletra que canten, els protagonistes exhibeixen armes de foc i bats de beisbol de manera amenaçant, i simulen una execució disparant a un noi al cap, acompanyat amb la següent lletra: "*Que yo tengo los metales en la calle / Poniendo el respeto y rompiendo instrumentales / Los reales criminales de cárceles estatales / ¡Vamos a guerrear! ¡Vamos a luchar! / ¡El respeto en el barrio quien nos va a parar! / Vamos a disparar líricas brutales / Somos los*

³³⁶http://www.abc.es/espana/madrid/abci-victima-pelea-mortal-entre-trinitarios-y-dominican-dont-play-menor-201603072207_noticia.html

³³⁷Silencio Urbano Crew – Técnicas Demostradas en las Calles. Lima – Perú. 2009

reales criminales de cárceles estatales / Este chamaquito no flaquea en su esquina / Vendiendo la cocaína más fina / Soy adicto a la calle, adicto a la pura / Mi cerebro está comido, transpirado y consumido / Son esos soplonos que me esperan en la esquina / Para quitarme mis kilitos de heroína / Saben que conmigo no van a poder / En un instante los voy a joder / Nadie me dice lo que tengo que hacer / Matar y fumar es mi mayor placer”.

Ara li demano al lector fer un exercici d'empatia. Suposem per un moment que la cançó fora tota una declaració d'intencions, oblidant per un moment que es una fantasia. Què busquen? Com volen viure els cantants en aquell imaginari que relaten? Una de les paraules que més empren a la cançó es *Respecte*, referint-se a l'ús de la força per donar por, que respectin la seva zona territorial que es el barri. El seu *modus vivendi* seria la venda de narcòtics al major (parlen de quilos). Ells son els *reals criminals*, que s'han format a les presons estatals, que provenint de Perú, els hi puc garantir que les condicions de vida son molt dures. Matar no els hi representa cap tipus de problema, i les conseqüències psicològiques del consum d'estupefaents no els incomoda. Exhibeixen armes de foc curtes i contínuament es mouen en un grup nombrós perquè veritablement son una autèntica banda criminal. Les edats son relativament curtes, no superant els vint anys.

Tot aquest anàlisi no deixa de ser sobre la ficció d'una cançó, però reflexa molt bé el sentiment i estil de vida ideal d'un noi que pertany o vulgui pertànyer a una *gang* llatina.

14.9.5. ALOY

Sortint una mica de les lletres explícitament agressives i violentes i tractant una altra forma d'utilitzar la música, podríem parlar de quan s'utilitza el so i la imatge per *marcar territori* en sentit estricte a través d'una cançó, en aquest cas m'agradaria referir-me a una lletra del raper ALOY, titulada '*Mi vida loca*' on el cantant mostra orgullós el seu barri i anomena el seu estil musical, *videoclip barrio bajero*. La lletra explícitament amenaça als que considera *posers* (gent que aparenta el que no és), aquells que van de dolents: "*yo voy a muerte con mi gente por delante / quítate de enfrente que vengo a humillarte / y voy a saco,*

harto de tanto toyaco chulo... / Espera colega, ¿tú dices que me superas? / si yo me follo al mejor de tu barrio / ¡Tráeme al que quieras!... / ¡Yo no grabo un videoclip en un barrio que no es el mío! / para parecer malote, machote, ¡si eres un crío!". Les imatges del videoclip mostren el barri popular del Corralón a la ciutat de València l'any 2010, on apareixen joves d'estètica anomenada *de barri* o *caní*, i que fan exhibició d'armes com a punys americans, espases japoneses, bats de beisbol i una carabina d'aire comprimit. Realment fan una autèntica exhibició de força on qualsevol ciutadà davant aquest grup podria tenir una sensació d'inseguretat personal. El cantant continuadament es reafirma que viu a un barri *perillós* i que està orgullós d'aquesta situació.

15. Annex 7. Catàleg de símbols violents i símbols d'odi

Les següents imatges se solen portar a la vista i de forma expressiva, són els emblemes més suggeridors i que provoquen major rebuig social en general pel caràcter provocatiu que comporta. L'exhibició en els terrenys de joc està prohibida per Llei, però seguim trobant casos on s'ensenyen en manifestacions i expressions públiques, retirar-los serà sempre per motius de seguretat pública, que queda a criteri de les forces de seguretat.

15.1. Marcar la ciutat.

És fàcil veure a qualsevol ciutat, cartells, adhesius i grafits polítics, que reivindiquen tot tipus de reclamació social i ideològica. Normalment, joves adscrits a una ideologia marcada, o que formen part d'un grup hooligan, associació juvenil o partit polític de fora de l'arc parlamentari, expressa pel seu hàbitat (el carrer) a través d'elements gràfics les seves inquietuds, atribuint-se l'espai com a propi, on les seves marques configuren una mena de frontera territorial. I per fer això hi ha diverses maneres, partint del treball de Figueroa-Saavedra³³⁸, desenvoluparem la classificació de la següent manera:

Taula 11: Formes de marcar la ciutat.

Activitat	Definició i finalitat
Cartellisme	És un mitjà difusor d'idees, pensaments i emocions relacionades entorn problemàtiques humanes o socials. Tenen especial cura en la forma de representació i expressió Il·lustració, així com a la seva disposició a l'espai. Molt utilitzat per expressions polítiques.
Sticking o adhesius	Adhesius fotoimpressors en diferents grandàries i formats encunyats, on es dóna cabuda a pensaments personals o plantejaments ideològics. Molt utilitzat pels grups hooligans.
Grafit de plantilla	Realitzats sobre un paper i després traslladat a la superfície. Pot ajudar a fer ràpidament una composició complexa.
Grafit	Li dóna un aire de carrer i urbà. És una imitació dels grafiters, però enviant un missatge clarament polític o ideològic.

³³⁸ Figueroa-Saavedra, F. (2007). Estética popular y espacio urbano: El papel del graffiti, la gráfica y las intervenciones de calle en la configuración de la personalidad de barrio. Revista de dialectología y tradiciones populares, 62(1), 111-144.

15.1.1. Exemples de cartellisme

II-lustració 48: Cartellisme

D'esquerra a dreta (II-lustració 59): Cartelleria del PCE(r). Cartell dels Ultras Sur, elogiant a l'entrenador José Mourinho, ficant-lo a l'alçada del seu líder, Adolf Hitler.

15.1.2. Exemples d'adhesius o sticking

II-lustració 49: Sticking polític

D'esquerra a dreta adhesius (II-lustració 60): NS dels White Boys Madrid. Promoció de marxandatge d'adhesius dels Hooligans Uviéu Antifa. Hooligans Ultras Sur. Hooligans Frente Atlético.

15.1.3. Exemples de grafit de plantilla

II-lustració 50: Grafit polític

D'esquerra a dreta grafits (Il·lustració 61): Comparant Israel amb el nazisme (l'autoria pot ser de grups d'ultrasquerra). Dos plantilles del col·lectiu juvenil Arran. Plantilla de la campanya de suport als refugiats sirians.

15.1.4. Exemples de grafit:

El grafit és el mitjà de comunicació i expressió dels grups juvenils polititzats, perquè implica l'acceptació de l'entitat marginal de certa realitat social (Figuerola-Saavedra, 2007). Un dels casos més cridaners, va ser el grafit realitzat a la plaça de toros mòbil de la localitat madrilenya de Pinto, el cap de setmana del 14 d'agost de 2013, amb el lema *Adolf Hitler Tenia Raó (AHTR)* amb la cara del dictador i una esvàstica dibuixada en una part de la plaça. Els presumptes autors van ser detinguts l'abril de 2015 després de realitzar una recerca la Guàrdia Civil³³⁹.

Il·lustració 51: : Grafit NS

D'esquerra a dreta (Il·lustració 62): El grafit polític NS que va estar present tot el cap de setmana a les festes de Pinto. *Josue Libertad*, amb creus celtes (*Josué Estébanez, compleix condemna a la presó -2018- per haver matat d'una ganivetada al cor a l'antifeixista de les BAF -Brigades Antifeixistes- Carlos Palomino*). Grafit del grup *Skin Retiro* realitzat amb aquest parc de Madrid.

339

<http://www.20minutos.es/noticia/2434873/0/detenido-grupo-neonazi/pinto-elogios-hitler/plaza-toros-hitler/#xtor=AD-15&xts=467263>

II-lustració 52: Grafit antifeixista d'ultraesquerra

D'esquerra a dreta (II-lustració 63): Grafit SHARP. Grafit del col·lectiu Antifa Asturies.

15.2. Símbols nacionalsocialistes

“La joventut nacional revolucionària europea havia unificat símbols i el més usat consistia en una creu superposada en un cercle, a la qual denominaven creu cèltica...em va mostrar diversos fanzins d'organitzacions anàlogues en els quals es representaven a si mateixos com unes rates...el nostre distintiu és la cèltica; hem arraconat l'esvàstica perquè en molts països occidentals està prohibida...en les publicacions ens personifiquem com a rates perquè l'objectiu que ens hem marcat és soscavar els fonaments de l'Estat des de les entranyes d'aquest...aquests animals estan pertot arreu, encara que a vegades ni les podem veure...som com elles: mal vistes pel sistema, però inextingibles” (Crespo, 2006).

15.2.1. Esvàstica

Va ser el símbol oficial del Tercer Reich. És la representació d'un model repressiu d'Estat, una dictadura que va realitzar programes específics de neteja racial mitjançant camps d'extermini i que va portar a la seva població a una guerra total. A través de l'esvàstica apareixen altres símbols i variables, uns es basen en la forma de la creu gammada, uns altres en els colors que utilitza, vermell, negre i blanc, o una combinació de tots dos.

15.2.2. Banderes de combat

Hi ha diversos grups que utilitzen aquest estendard substituint algun dels seus símbols per incloure el seu nom, eslògan o imatge pròpia. En les graderies de molts estadis, trobem banderes de hooligans amb l'estructura d'aquesta, però amb el logotip i colors de l'equip o altres variables, sempre en clara al·lusió amb l'original. El que no és presentable que un grup d'ideologia contrària utilitzi aquest disseny, la qual cosa ens indicarà la ideologia de l'individu que la porta.

Il·lustració 53: Exhibició de símbols.

Il·lustració 64, a l'esquerra instantània del derbi entre el Reial Madrid i l'Atlètic de Madrid, on un aficionat exhibeix una bandera de combat nazi, a la dreta uns joves skinheads realitzant una salutació característica dels NS (els tres dits).

15.2.3. Variables de la Esvàstica de quatre braços

Bandera del Partit de la Creu Fletxada hongaresa: Guarda la mateixa estructura però els braços de la creu acaben en punta. Identificava als membres d'un grup que va col·laborar amb els alemanys en la segona guerra mundial. Actualment inspira a supremacistes blancs de tot el món i els grups extremistes hongaresos. Il·lustració 65 veiem l'associació *Respuesta Estudiantil*, pren la estructura de la Creu Fletxada, canviant als colors negre i groc. A la dreta, l'eslògan del grup: *la lletra amb la sang entra*.

Il·lustració 54: Respuesta estudiantil.

Creu de la gota de sang del Ku Klux Klan: Una organització supremacista dels Estats Units i que té el seu origen en 1865. Segueix activa i té connexions internacionals. El símbol per excel·lència del Klan és la Mioak (Mystic insígnia of a Klansman), coneguda també amb el nom més popular de Blood Drop Cross (La creu de la gota de sang).

Aquesta creu, freqüentment amb la forma de la lletra x, molt probablement d'inspiració maçònica, porta dibuixada al centre una gota de sang que simbolitza el sacrifici de Jesús per l'existència de la raça ària. Es remunta al voltant de l'any 1920 i des de llavors els klansmen han portat aquesta creu en les seves túniques o pintades en les seves banderes.

15.2.4. Variables de la Esvàstica de tres braços

Trisqueles Afrikaner. També anomenat els tres setens. El trisqueles és un símbol semblant a una esvàstica, utilitzat per diverses organitzacions de supremacia blanca i altres grups d'odi. Representa també l'Apartheid de la segona meitat del segle XX a

Sudàfrica. Els braços són els nombres 777, els nombres derivats del llibre d'Apocalipsi que simbolitzen el triomf sobre l'anticrist. De la il·lustració 66 observem com el trisqueles de tres braços s'assembla al símbol de la 27a Divisió de Granaders de les SS (esquerra). És actualment el símbol oficial del grup *Blood&Honour* (dreta).

Il·lustració 55: Usos del Trisqueles.

15.2.5. Àguila imperial alemanya.

Va ser la *Reichsadler*. L'emblema de l'Estat d'Alemanya durant el Tercer Reich, de 1933 a 1945. I també va ser l'àguila del partit Nacionalsocialista alemany (Parteiadler). Van copiar el patró de l'àguila imperial romana. Podem observar de la il·lustració 67 a l'esquerra, aquesta bandera oficial del grup *Ultras Sur* va ser prohibida dins els estadis. A la dreta, la marca Boy London crea moda i a la vegada controvèrsia amb aquest símbol. I com és marxandatge dels *Ultra Boys* (Real Sporting Gijón).

Il·lustració 56: Usos del àguila imperial.

15.2.6. El símbol de les SS

Les Waffen-SS eren el cos de combat d'elit de les Schutzstaffel (esquadres de protecció). Dirigides per Heinrich Himmler, les Waffen-SS van participar en la Segona Guerra Mundial. Finalitzada la guerra, alguns dels seus líders van ser jutjats per crims de guerra. Van començar com a unitat de protecció i xoc de la direcció del Partit Nazi, fins a convertir-se en una força de combat de 950.000 soldats aproximadament. Un símbol molt

utilitzat entre grups musicals de totes les tendències polítiques, també usat pels grups hooligans per identificar la seva ideologia.

Il·lustració 57: Usos de les SS.

Il·lustració 68 veiem d'esquerra a dreta els grups hooligans: Ultras Sur (Madrid). Lazio (Roma). Cska (Moscou).

15.2.7. El Totenkopf

El Totenkopf, que en alemany vol dir cap de mort, és un símbol usat per diferents cossos, tan militars com a paramilitars, en la història d'Alemanya. Ha estat molt utilitzat en altres països. Aquesta insígnia va ser adoptada per les forces paramilitars nacionalsocialistes en 1930. Aviat es va convertir en un dels senyals d'identitat de l'organització, en particular una vegada que el Partit Nacionalsocialista va ascendir al poder a Alemanya. També va ser la insígnia de la 3a. Divisió SS Totenkopf, unitat de combat de les Waffen SS. A la il·lustració 69, a l'esquerra observem un dels emblemes del *Frente Atlético*, i a la dreta, un *tifo* a l'estadi del Atlético de Madrid, presidint al centre la calavera.

Il·lustració 58: Usos del Totenkopf

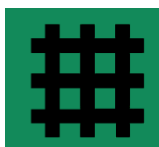

15.2.8. La creu de ferro

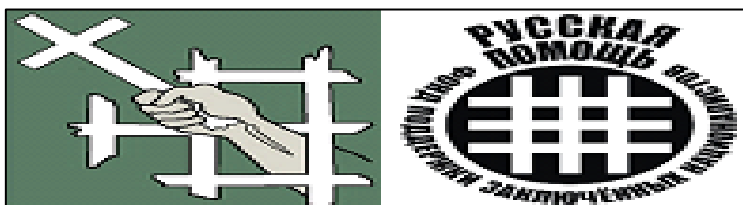

La creu de ferro és una condecoració de guerra, que continua com a tal actualment. És molt utilitzada pels grups NS i pels grups motards, com a símbol identificador. Uns la utilitzen com a vessant ideològica, mentre que en el món motard és una finalitat estètica provinent de la cultura Custom.

15.2.9. Guàrdia de ferro romanesa

El seu símbol és una triple creu que representa les barres d'una presó. Prové d'un grup paramilitar i polític de la segona meitat dels anys 20 del segle XX a Romania. Va ser una organització ultranacionalista amb ideologia anticomunista i antisemita, que va recolzar al règim nazi amb la seva participació en l'Holocaust i per l'enduriment de la legislació antisemita, duent a terme una campanya d'assassinats polítics, de xantatge i d'extorsió als sectors comercials i financers jueus res més arribar al poder en 1940. Diferents emblemes del moviment NS antipresons utilitzen aquest símbol.

15.2.10. La creu celta

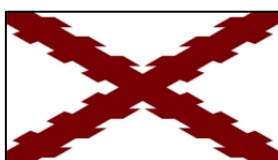
L'anomenada esvàstica moderna; la raó principal d'utilitzar la creu celta és que l'esvàstica nazi està prohibida a molts països. També és emprada per grups ultradretans, NS i supremacistes blancs de tot el món. El seu ús cal entendre-ho dins d'un gust pels símbols pagans, el rebuig a les religions procedents del tronc semític i la recuperació de la cultura dels pobles europeus precristians, tot això amb la finalitat de legitimar les ideologies identitàries (Docal, 2013). Diferents

manifestacions d'extrema dreta a Espanya exhibint la creu celta (II-lustració 70).

II-lustració 59: Usos de la creu celta a manifestacions.

15.2.11. La creu de Borgonya

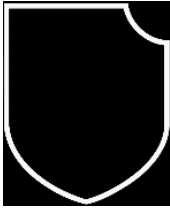
La Creu de Borgonya o Aspa de Borgonya és una representació de la Creu de Sant Andreu en la qual els troncs que formen la creu apareixen amb els seus nusos en els llocs on es van tallar les branques. Va ser l'emblema utilitzat per les tropes de *Joan Sense Por* en la guerra dels Cent Anys. Aquest va ser l'origen dels carlistes, defensors de Carles de Borbó i principalment trobats al territori basc-navarrès, els qui van prendre la Creu de Borgonya com la seva ensenya principal durant les Guerres Carlistes. Una bandera que té molta versemblança amb la creu de Borgonya, va ser la que identificava la *28a Divisió de Granaders SS Valònia*. Unitat militar de les SS que va combatre del costat de l'Alemanya nazi. Estava composta per voluntaris valons, la majoria del partit Rexista, que va presidir el general Leon Degrelle.

II-lustració 60: Usos i derivacions.

D'esquerra a dreta els símbols (De la il·lustració 71): Partit Rexista. Bandera i l'escut de la Divisió de Granaders SS.

15.2.12. L'escut de combat

A les unitats especials de les SS alemanyes, els identifica un escut que encapsula cada divisió. Té forma d'escut d'armes, i és utilitzat tant pels membres NS, com supremacistes o identitaris per ficar el seu propi emblema dins. A sota podem veure escuts

de les divisions especials de les SS alemanyes, on molts grup agafen l'escut de la divisió directament per identificar-se. D'esquerra a dreta De la il·lustració 72 trobem els emblemes de: Associació Cultural Alfonso I. Rock Nacionalista.

Il·lustració 61: Usos i derivacions.

15.2.13. L'àguila de San Joan

Qualificar l'Àguila de Sant Joan com a franquista, feixista o anticonstitucional, és incorrecte. Encara que és comunament usada pels grups de l'extrema dreta i altres o hooligans NS, per reafirmar el franquisme, feixisme i autoritarisme. Aquest distintiu és originari de l'època dels Reis Catòlics (1475), quan es van unir els emblemes de

Castella i Aragó. L'emblema figura en tots els llocs oficials i documents als debats, redacció i promulgació de la Constitució espanyola de 1978. També figura sobre el preàmbul del text de l'exemplar solemne de la Constitució que va signar el Rei Juan Carlos I, i que es conserva al Congrés dels Diputats. Així

es va mantenir fins a 1981³⁴⁰. Hi ha altres versions de l'àguila usada pels grups espanyols destacats en aquest apartat, com la bicèfala aquí mostrada.

15.2.14. La Divisió 250

Divisió Blava, la unitat espanyola de voluntaris que va partir cap a Rússia durant la II Guerra Mundial per combatre el comunisme. El dictador Franco va oferir a Alemanya enviar d'algunes unitats de voluntaris, en reconeixement a l'ajuda rebuda durant la Guerra Civil. Un oferiment que havia de ser interpretat com un gest de solidaritat³⁴¹. Un dels grups de música RAC espanyola, que va ser dels més influents als anys 90 era D250 (Divisió 250), que va interpretar cançons tant conegudes com *¡Eh, Negro!, España o Democracia*.

15.2.15. El puny ari

Un dels símbols internacionals més famosos de la supremacia blanca. Logotip de la frase *white power* (poder blanc). Adoptat del símbol *Black Power Fist* (puny de poder negre), utilitzat per grups nacionalistes negres, com els *Black Panthers*, entre principis de 1960 i finals de 1970. Anders Brevik, autor de la matança a Noruega, realitzava la salutació cada vegada que entrava a la sala on se'l jutjava.

15.2.16. La bandera alemanya negra, blanca i vermella

Bandera Imperial de 1871 a 1918. Amb l'establiment del règim nacionalsocialista alemany el 1933, es torna a utilitzar fins al 1935, on només s'utilitza la bandera nacionalsocialista amb l'esvàstica. Encara així, al lateral dels cascs de combat de les tropes militars, van portar la tricolor fins al 1940. Aquesta bandera agrada molt en els ambients NS de tot el món. Per exemple, apareix com els

³⁴⁰ http://www.abc.es/historia/abci-aguila-san-juan-escudo-espana-y-ignorancia-historica-201704171106_noticia.html

³⁴¹ http://www.abc.es/historia-militar/20130215/abci-division-azul-batallas-201302142034_1.html

colors oficials de Hammerskin Nation. D'esquerra a dreta a la il·lustració 73: Hammerskin Nation. Volksfront. Homenatge a Rudolf Hess; al marge superior de la pancarta el tricolor alemany. Cartell de propaganda del MSR, combinant els tres colors en el mateix ordre que la bandera alemanya.

Il·lustració 62: Usos i derivacions dels colors de la bandera

15.2.17. La bandera de la Unió Britànica de Feixistes

Un símbol creat l'any 1932 que era exhibit pel partit *British Union of Fascists*, (BUF - Unió Britànica de Feixistes), inspirat en el partit feixista italià de Mussolini. També se'ls va anomenar *camises negras*, arribant a tenir més de 50.000 membres. Aquest símbol representa l'anticomunisme, antisemitisme i proteccionisme nacionalista. El dictador Adolf Hitler va ser el padrí de boda del creador d'aquest partit britànic. El Blocco Studentesco (BS), homòleg de l'espanyol Respuesta Estudiantil, porta el mateix símbol. També és part del símbol del Centre Social i Nacional (CSyN) Valladolid, que publica al seu compte de Twitter que és un Centre Patriota i seua política de Democràcia Nacional³⁴². De la il·lustració 74 d'esquerra a dreta: símbol del BS. Cartell de xarrada del BS parlant del fundador de la Guàrdia de ferro rumanesa. CSyN Valladolid.

³⁴² https://twitter.com/CSyN_Valladolid?lang=ca

Il·lustració 63: Usos i derivacions

15.2.18. La rata negra

Els dibuixos de Jack Marchal van iniciar una estètica on un nacionalsocialista s'identifica amb la idea d'un animal que està a les ciutats i que mai es veu, que provoca repulsa i por alhora, que no pot ser quantificada però que se suposen moltes, tal com hem llegit prèviament. Aquest símbol és una rata negra.

15.2.19. La garra hispànica

Es diu que la va inventar Ramiro Ledesma Ramos, el que fora el fundador del nacional sindicalisme espanyol. Fou expulsat de la Falange Espanyola el 1935, i afusellat el 1936. L'any 2014, Hogar Social (HSM) va fundar al barri de Tetuan de Madrid, l'*Hogar Social Ramiro Ledesma*, i s'ha demostrat molt més actiu que qualsevol iniciativa similar sorgida en el passat. Encara que HSM sempre ha tractat de desvincular-se de símbols feixistes, creant els seus propis logotips. De la il·lustració 75 d'esquerra a dreta: Grafit amb la imatge de Ramiro Ledesma i la garra (vegeu que porta la samarreta amb el 88). Local de l'Associació Iberia Cruor (ciutat de Jaén, 2012). Icona de Ramiro Ledesma. Hooligans del *Frente Bokeron* del Màlaga C.F. amb l'emblema de la garra hispànica.

II-Il·lustració 64: Usos i derivacions.

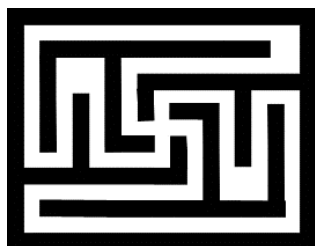

15.2.20. La bandera confederada

És utilitzada per grups supremacistes blancs nord-americans, que pretenen ressaltar el poder blanc sobre les persones d'altres races. També la utilitzen grups antigovernamentals americans com l'alternativa a la bandera nord-americana, que consideren un símbol del qual descriuen com un govern controlat pels bancs que pertanyen a jueus i grups satànics. En 2015, el Tribunal Suprem dels Estats Units va aprovar la prohibició de l'ús de la bandera confederada a les matrícules dels automòbils com a medi per divulgar símbols divisius i ofensius cap a segments importants de la població. A Espanya sol estar onejada als estadis de futbol on hi ha grups ultra NS. També és un símbol del *Rock and Roll* i no té res a veure amb la ideologia, però és un estendard molt estigmatitzat.

15.2.21. El Gammadion

Del grec antic γαμμάδιον (gammadion) , de γάμμα (gamma), després de la semblança de cadascun dels braços del símbol a la lletra grega gamma. El gammadion és la connexió de quatre lletres gamma.

Partits polítics d'inspiració NS utilitzen el símbol gamma, com Alba Daurada a Grècia. A l'octubre de 2014, va sorgir una facció espanyola d'Alba Daurada, que es va donar d'alta al registre de partits polítics del Ministeri de l'Interior espanyol, on constava que promovia *la defensa de la identitat, arrels, cultura, valors i tradició dels pobles i terres d'Espanya i Europa. Així com la seva unitat.* Però en un comunicat oficial, el partit grec es va desmarcar, no reconeixent aquesta filial. De la il·lustració 76 observem d'esquerra a dreta: Símbol oficial d'Alba Daurada (Grècia). Símbol que apareix discretament al cantó del nom El Alcázar del compte de Twitter del CSyN Valladolid. Captura de pantalla de Twitter del CSyN³⁴³.

Il·lustració 65: Usos i derivacions

15.2.22. El martell de Thor

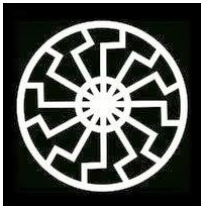

El Mjolnir, és el martell del deu Thor, i representa un símbol de poder i destrucció. És un altre dels elements de la cultura pagana nòrdica, que s'apropien els GUV de vessant NS. És un símbol també de la religió odinista (reconeguda a Espanya des del 2007, com a entitat religiosa de confessió pagana).

³⁴³ https://twitter.com/CSyN_Valladolid?lang=ca

15.2.23. El sol negre o roda solar

No és un símbol molt conegut fora dels ambients dels GUV, però la rellevància de la figura li va donar Himmler, perquè es trobava al terra, presidint una mena d'altar al castell de Wewlsburg (Alemanya), on es realitzaven rituals esotèrics als oficials de les SS, i on es feien estudis sobre la raça ària. El sol negre és un símbol compost per 12 runes Sig unides en forma de radis des d'un punt central. És sols tatuar al colze o al pit, o com imatge de fons d'un tatuatge principal. També és part del símbol d'una unitat de combat de voluntaris estrangers, amb forta presència NS, anomenada Batalló Azov, present a la zona del Donbass (Ucraïna).

Il·lustració 66: Usos i derivacions

Il·lustració 77 observem d'esquerra a dreta: El símbol del Batalló Azov. El sol negre al braç; i al colze del cantant.

15.2.24. El moviment Defend

És un símbol molt utilitzat últimament dins el moviment NS per identificar-se com a tal. Defend està relacionat amb els moviments identitaris, que tenen una visió contrària als grups antifeixistes, sobre el drama de la immigració i els refugiats que venen a Europa. Els identitaris no estan a favor de la seva acollida. Podem trobar emblemes amb el Defend acompanyat d'una localització geogràfica, com Europe, Madrid, etc. El marxandatge habitual sols anar acompanyat amb el dibuix de un fusell de guerra, qualsevol altra arma o insígnia.

II-lustració 67: Usos de marxandatge

15.2.25. El moviment Casapound

Casa Pound fou la inspiració per a fer el projecte d'*Hogar Social Madrid*. Fins a tal punt, que només cal veure els dissenys de les samarretes d'ambdós organitzacions, i com altres grups identitaris espanyols també copien el model de marxandatge. Tant l'*Associació Alfonso I* (Cantàbria), *Lo Nuestro* (Murcia), *Fatria Toledo* o *Acción Social Cádiz*, fan dissenys molt similars, amb el logotipus encerclat al davant i una frase al darrera.

II-lustració 68: Marxandatge i ús comercial

II-lustració 79 d'esquerra a dreta marxandatge de: Casapound Itàlia. Associació Cultural Alfonso I. Hogar Social Madrid. Lo Nuestro (Múrcia). Fatria Toledo. Acción Social Cádiz. Tots utilitzen el mateix esquema de marxandatge.

15.2.26. Good Night Left Side

A la fi dels 90 del segle XX, alguns membres del moviment *hardcore* alemany es van unir per crear la campanya *Good Night, White Pride*, amb l'objectiu d'acabar amb la presència de nazis i persones d'ideologies racistes en aquests concerts. El que en principi va començar com la iniciativa d'uns pocs, ràpidament va ser recolzat per molts més col·lectius, tant les bandes, com a promotores de concerts o fins i tot centres socials, per posteriorment convertir-se en una iniciativa global. L'origen de la imatge està en les confrontacions que van tenir lloc en Ann Arbor (Michigan) el 9 de març de 1998 entre els assistents a una manifestació de *Ku Klux Klan* i militants antiracistes que van decidir enfrontar-se als supremacistes encaputxats³⁴⁴. Immediatament va sorgir la versió contrària, anomenada comunament anti-antifa.

II-lustració 69: Usos i derivacions amb finalitats comercials

15.2.27. El símbol Skrewdriver

Skrewdriver és la mítica banda anglesa capdavantera en la música R.A.C., referent dels skinheads NS. El seu cantant, Ian Stuart, va fundar B&H (*Blood and Honour*) i va ser un dels seus líders fins a la seva mort. El símbol del grup és una

³⁴⁴ <https://contraindicaciones.net/la-historia-tras-el-logo-good-night-white-pride/>

àguila que porta dues espases i un escut, al seu centre apareix la característica lletra S.

15.2.28. Zeta Zero Alfa

Zeta Zero Alfa (ZZA) és una banda de música RAC italiana. Tenen molta influència tant a Itàlia com Espanya, d'altra banda, els integrants són a la vegada, membres actius de l'associació Casapound. La música RAC italiana potser és un moviment més fort al seu país que la música RAC espanyola. Una característica dels concerts de ZZA, és la *cinghiamattanza*³⁴⁵, una mena de ball tipus *slam*, però agafant el cinturó per la sivella i pegar amb la corretja amb intensitat moderada als del voltant que tenen també el cinturó a la mà.

15.2.29. La salutació dels tres dits

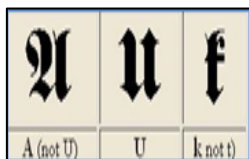
Jurament militar a l'època nacionalsocialista alemanya, que feien els membres de les forces armades alemanyes, situant-se fermes amb el braç dret alçat i els tres primers dits de la mà esquerra apuntant cap amunt, al mateix temps que deien: “*Jo et juro, Adolf Hitler, Führer i Cancellor del Reich, fidelitat i valor. Prometo obediència fins a la mort a tu i als superiors per tu designats. Que Déu m'ajudi*”.

Il·lustració 70: La salutació dels tres dits

³⁴⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=drsUhWuyA9I>

15.2.30. La tipografia nacionalsocialista actual

Si ens remuntem a la història, tal com relata Ernesto Hernández Bust a la fi dels anys 20, els nazis estaven convençuts que el tipus de text romà era una degeneració i creien que el gòtic tradicional (i aquí ens remuntem a l'impressor Gutenberg), era la puresa de la nació ària³⁴⁶. Així l'ús de la *Frakturschrift*³⁴⁷ (lletra gòtica) és inesperadament prohibida per una circular de 3 de gener de 1941, on s'ordena que es deixi d'utilitzar aquesta tipografia en tots els documents oficials, cartells de propaganda, senyals de tràfic, etcètera, canviant-se per la tipografia *Normalschrift* (lletra normal o Antiqua), perquè té similituds amb l'escriptura jueva. O sigui, que es passa de nou a la tipografia llatina. El que s'ha de tenir present que en haver ocupat gran part d'Europa, la gòtica alemanya no era coneguda pels no germans, per la qual cosa es canvia per l'*Antiqua*. Podem apreciar com pot crear confusió la tipografia Frankturschrift amb les lletres a i k.

En el cas de l'extrema dreta, utilitzen moltes fonts diferents, depenent que tipus de missatge volen manar, el que utilitzen per destacar més és el format de lletra Gòtica (Semblant a la tipografia *Old english text Mt* dels processadors de text) o Romànica, per poder donar-li un aire germànic.

Un exemple seria com unes fulles tipus pamflet que es van tirar a l'entrada d'una presó espanyola, on van empresonar a un membre d'un grup nacionalsocialista per un delicte d'apologia, de les quals no conservo còpia però que resava “*els patriotes mai seran oblidats. Llibertat per als presos polítics*”.

Los patriotas nunca serán olvidados. Libertad para los presos políticos.

³⁴⁶ Van ser els anys gloriosos de la font Fraktur, amb la seva imatge angular, agressiva, i militaritzada (va ser sobrenomenada gòtica amb botes militars), que es va consagrar en la portada del Mein Kampf. No obstant això, el gener de 1941 tot això va canviar. La lletra gòtica va quedar prohibida per decret i va ser rebatejada com "Schwabacher jueva". La tipografia gòtica va passar a associar-se amb els documents de banquers i impressors jueus. <http://www.penultimosdias.com/2011/12/15/nacionalismo-y-pragmatismo-una-argumentacion/>

³⁴⁷ <http://www.library.yale.edu/cataloging/music/fraktur.htm>

La següent imatge (Il·lustració 82) pertany a una manifestació del 12 d'octubre a Barcelona, on veiem com es copia la tipografia germànica. Podem apreciar com fan la salutació dels tres dits i porten marques de roba NS; també la majoria porten sabatilles *adidas hooligan*, i molts d'ells tatuatges polítics i ideològics visibles.

Il·lustració 71: Tipografia utilitzada pels moviments NS

15.2.30.1. Tipografies tipus gòtiques

Il·lustració 72: Tipografia utilitzada pels moviments NS

D'esquerra a dreta (Il·lustració 38) les següents fonts: Germania. Germanica. Germanika. German Underground.

15.2.30.2. L'alfabet rúnic

Molt utilitzat al món NS per a fer cartells reivindicatius, al marxandatge i als tatuatges. Al règim nacionalsocialista alemany, es van incloure els símbols rúnics, que representaven a unitats de combat de les SS. El model

Futhark AOE³⁴⁸, inspirat en les runes dels vikings, els nacionalsocialistes han creat un culte al paganisme, on molts d'ells practiquen la religió odinista. D'esquerra a dreta (II-lustració 84): Tipografia *Futhark aoe*. Dos pegats NS amb aquesta tipografia rúnica.

II-lustració 73: Tipografia utilitzada pels moviments NS

15.2.30.3. Tipografia Marchal

Els dibuixos de Jack Marchal van iniciar una estètica on un nacionalsocialista s'identifica amb la rata negra, però juntament amb una font de lletra que és utilitzada a tot el món. Alguns l'anomenen *tipografia rata negra*. La tipografia que acompanya els dibuixos de Jack Marchal és utilitzada a dia d'avui a tota Europa.

II-lustració 74: Tipografia Marchal utilitzada pels moviments NS

15.2.30.4. Tipografia Athena

Hi ha tipografies de l'època de l'art decó que utilitzen per realzar aquells moments de força que tenia el feixisme a Europa i que va captivar a tanta gent. Athena és el nom d'una tipografia, dissenyada a partir d'algunes inscripcions i rètols antics

³⁴⁸ http://es.fontriver.com/font/futhark_aoe/

oposats als carrers de la ciutat italiana de Brescia. Aquesta tipografia, de caràcter Art Déco, barreja elements geomètrics amb algunes formes decoratives. Aquest tipus de lletra era molt utilitzat a Itàlia durant els anys 20, després de finalitzar la I Guerra Mundial i en ple domini feixista (entre 1920 i 1940 aproximadament) liderat pel dictador Benito Mussolini³⁴⁹.

15.2.30.5. Fasciofont italiana.

La font *ultras liberi* (Il·lustració 86)³⁵⁰ és de les més utilitzades al món ultra de tendència NS. Aquesta grafia s'incorpora a associacions culturals identitàries i a partits polítics. D'esquerra a dreta: La font ultras liberi. Uns ultres del Barça. Cartell a la casa okupa d'HSM Ramiro Ledesma. Cartell de l'Associació Cultural Alfonso I (a Cantabria).

Il·lustració 75: Tipografia ultras liberi

15.2.30.6. Fasciofont Sergio Ramelli.

La tipografia *Sergio Ramelli*, molt utilitzada i molt semblant a l'anterior fasciofont. També anomenada NR (Nacional - Revolucionaria) o *Frontedelagioventu*. "és un homenatge a Sergio Ramelli, camarada italià que va anar violentament assassinat pels comunistes amb 19 anys. La tipografia, fins i

³⁴⁹ <http://www.fernandoromero.fr/athena-diseno-y-programacion-de-una-tipografia-display/>

³⁵⁰ <http://www.dafont.com/it/ultras-liberi.font>

tot, entre alguns dels seus caràcters amaga una creu cèltica³⁵¹. D'esquerra a dreta (Il·lustració 87): La tipografia NR. Dos cartells del MSR Granada.

Il·lustració 76: Tipografia Sergio Ramelli

15.3. Símbols de la ultraesquerra

“Vaig sortir del bar amb la bandera entre les meves cames com un gos covard (en una manifestació del 15M porta una bandera espanyola). Em vaig creuar amb una varietat de grups que no eren apropiats per al meu acte. Primer els comunistes i les seves banderes vermelles. Si a hores d'ara seguien amb elles, molt menys anaven a comprendre la meua. Els vaig avançar fins a arribar al grup dels iaioflautes, pels qui sento gran afecte. Ells són tal vegada els únics amb autoritat suficient per portar banderes republicanes, i no pertocava per ofendre'ls. De manera que vaig continuar fins al següent grup, un feminista bastant nodrit que corejava eslògans en contra de la Conferència Episcopal i portava diverses manifestacions el seu característic color morat. No, tampoc era el fòrum. Després em vaig trobar amb els vellets de la memòria històrica, que es reuneixen tots els dijous en Sol i amb els qui simpatitzo en extrem, i tampoc vaig voler ofendre'ls. Una mica després em vaig creuar amb la PAH, que em va semblar el grup més apropiat per ser el que menys connotacions polítiques o identitàries tenia”³⁵².

³⁵¹ <http://cordobanoconforme.blogspot.com.es/2009/07/tipografia-nr-2.html>

³⁵² <http://www.homovelamine.com/fui-a-una-manifestacion-del-15m-con-una-bandera-de-espana/>

15.3.1. Moviment antifeixista

És un moviment on els seus components estan d'acord en un relatiu ús de la violència, que anomenen *acció directa*, enfocada als seus antagònics NS i tot allò que representa el capitalisme i l'heteropatriarcat. Inspirat en l'estratègia *Antifaschistische Aktion* impulsada pel Partit Comunista Alemany en 1932-33, d'on prové la bandera antifeixista i la insistència en la inseparabilitat de la lluita contra el feixisme i de la lluita contra el capitalisme, entre altres coses³⁵³. No disposa d'un comitè central, en canvi, s'organitza horitzontalment com una plataforma amb multitud de grups locals on no hi ha càrrecs ni líders. Aquests grups solen recopilar informació i intercanviar-la amb altres grups *antifa*, en tot el que és relatiu amb la lluita antifeixista i anticapitalista.

15.3.1.1. Símbols antifeixistes

II-lustració 77: Simbologia antifa diversa

15.3.1.2. Antifeixisme i l'independentisme

Els moviments independentistes d'ultraesquerra, acostumen a enterbolir els símbols *antifa* barrejats amb l'ideari d'independència (II-lustració 89).

II-lustració 78: Simbologia antifa independentista

³⁵³ <http://davidkarvala.blogspot.com/2015/01/antifa-origenes-de-la-bandera-roja-y.html>

15.3.1.3. S.H.A.R.P.

Skinheads Against Racial Prejudice (Caps rapats contra els prejudicis racials). És un moviment que comença el 1986 a Nova York (Estats Units). El seu emblema típic és un casc troià, inspirat en la música ska jamaicana de la discogràfica Trojan Records. El moviment va ser introduït a Europa a través de l'artista Roddy Moreno, cantant del grup musical d'Oi!, *The Oppressed*. Els Sharps es declaren apolítics, *però mai rojos ni feixistes, només purs i autèntics skinheads*. A finals dels anys 90, la ruptura dins dels grups d'ultraesquerra, generarà que aparegui un moviment skinhead comunista anomenat Redskins.

15.3.2. Acció feminista

Acció Feminista és una organització antisexista i antipatriarcal. Segons els seus manifestos, consideren al patriarcat i al sistema capitalista com a elements que es complementen. *“El sistema patriarcal és anterior al capitalisme, per això la destrucció del sistema capitalista no implica la destrucció del patriarcat, ja que el sistema patriarcal és una estructura transversal que afecta totes les classes socials. Lluitem pels drets de la dona a decidir sobre el seu cos i la seva vida personal. Rebutgem les jerarquies sexistes que s'imposen al mercat laboral, afectant els salaris, acomiadaments improcedents i els ascensos condicionats al gènere. Reivindiquem per tant la igualtat social, política i laboral entre homes i dones”*³⁵⁴. Utilitzen el color morat com a símbol de reconeixement de les seves reivindicacions. Encara que siguin estructures informals, a Catalunya estan orgànicament afegides a l'organització juvenil Arran.

³⁵⁴ <http://accionfeminista.tumblr.com/>

II-lustració 79: Simbologia d'acció feminista.

D'esquerra a dreta (II-lustració 90), campanyes d'Arran amb el sempre present símbol d'acció feminista: Protestes contra la monarquia (grafit de plantilla). Reivindicació contra la violència de gènere (grafit).

15.3.3. Moviment anarquista

15.3.3.1. Anarcosindicalisme³⁵⁵

L'anarcosindicalisme és una de les branques de l'anarquisme vinculada al moviment obrer a través del sindicalisme. És un mètode d'organització i de lluita dels treballadors a través de sindicats autònoms del poder polític. És el resultat de la síntesi de l'anarquisme i l'acció sindical revolucionària. Es diferencia d'altres moviments anarquistes en el fet que el seu àmbit d'actuació característic (encara que no exclusiu) és el món del treball, complementant-se amb altres organitzacions de similar ideologia per a la consecució de les finalitats perseguides. Són els colors vermell i negre que els identifiquen.

³⁵⁵ <https://es.wikipedia.org/wiki/Anarcosindicalismo>

15.3.3.2. El gat negre

Està fortament relacionat amb l'anarcosindicalisme. Va ser dissenyat per Ralph Chaplin, una coneguda figura dins del sindicat nord-americà. La paraula *wildcat* dóna idea de salvatge, el gat simbolitza el sindicalisme radical³⁵⁶.

15.3.3.3. Anarquia combativa

Res a veure amb els grups legals o semi clandestins anarcosindicalistes. L'anarquia combativa promou filosofies que defensen l'acció directa a base de violència sobre les persones i les coses. En els últims anys hi ha hagut moviments combatius anarquistes a tot el món, que sota les sigles del FAI-FRI han posat artefactes explosius a ambaixades, esglésies, entitats bancàries i tot allò que representa el capitalisme.

15.3.3.4. R.A.S.H.

Red and Anarchist Skinheads (Caps rapats rojos i anarquistes). Segon la secció asturiana de RASH³⁵⁷ “és una Confederació Internacional fundada a Nova York en 1993, de skins comunistes i skins anarquistes, que lluiten per defensar l'autèntica cultura skinhead, multiracial i de classe obrera, enfront de la contaminació de boneheads (skins feixistes) i mitjans de desinformació”. Els recolzaments de RASH són molt explícits: *Organització contra els enemics de la Classe Obrera. Organització contra la violència policial. Organització de centres socials autogestionats en àrees okupades.* Normalment veiem el símbol de tres fletxes assenyalant cap a baix a la esquerra.

³⁵⁶

<http://www.portaloaca.com/historia/historia-libertaria/2571-el-gato-negro-en-el-anarquismo.html>

³⁵⁷

http://rashasturies.blogspot.com.es/p/quien-somos_11.html

Il·lustració 80: Simbologia R.A.S.H. diversa

15.3.4. Comunisme revolucionari³⁵⁸

Després de la caiguda de la Unió Soviètica, els partits comunistes van sofrir transformacions i divisions a tot el món. Algunes fraccions van adoptar una política reformista, unes altres van desenvolupar una tàctica d'oposició a la globalització capitalista buscant estrènyer els seus llaços amb les masses marginades per l'anomenat capitalisme consumista, i orientant-se en alguns casos cap al comunisme llibertari. Molts simpatitzants del marxisme en les dècades anteriors, van recolzar moviments socialdemòcrates a Europa i Amèrica llatina. La icònica imatge d'Ernesto *Che* Guevara o la estrella vermella, es portada com a marxandatge per gent propera a les idees de la ultraesquerra. La estrella vermella està present en emblemes com l'estelada catalana, inspirada en la bandera cubana i influïda per la seva revolució comunista de gener de 1959. Al 1969 és incorporada pel PSAN (Partit Socialista d'Alliberament dels Països Catalans) d'orientació marxista, i per fer la diferència, substitueix el triangle blau per un groc, portant al centre l'estel vermell de cinc puntes. D'esquerra a dreta De la il·lustració 92: La icònica figura del revolucionari Ernesto *Che* Guevara. L'estel vermell. L'estelada del PSAN. L'*estrelleira* gallega. Izquierda Castellana (IzCa).

³⁵⁸ <https://es.wikipedia.org/wiki/Comunismo>

Il·lustració 81: Simbologia diversa del Comunisme revolucionari.

15.3.5. Redskins

L'escissió del moviment skinhead antifeixista entre skinheads polititzats i apolítics va ser inevitable. Una de les variants que va sorgir, va ser la Redskin. Algunes organitzacions com a SOS Racisme o la francesa SCALP (Section Carrément Anti Le Pen), van necessitar en el passat l'ajut dels Redskins per protegir les seves manifestacions i concerts (Docal, 2004). A Espanya trobem grups molt nodrits de Redskins dins el món del futbol, com els Desperdicis del UE Sant Andreu de Barcelona, o que s'ajunten per crear agrupacions musicals polítiques com *Núcleo Terco*.

15.3.6. EZLN

L'Exèrcit Zapatista d'Alliberament Nacional (EZLN) és una organització mexicana indigenista d'inicis paramilitars. D'inspiració política zapatista, es declara marxista. El seu líder és, el subcomandant Marcos. Ideòleg i portaveu, porta el comandament militar de l'EZLN. Aquest grup paramilitar és conegut perquè l'1 de gener de 1994 va llançar una ofensiva militar, per intentar prendre set capitals municipals, de l'estat meridional mexicà de Chiapas, demandant democràcia, llibertat, terra, pa i justícia per als indígenes³⁵⁹. És un símbol que es ven com a marxandatge, i porten persones relacionades amb partits polítics tant dins com fora de l'arc

³⁵⁹ https://es.wikipedia.org/wiki/Subcomandante_Marcos

parlamentari. D'esquerra a dreta (Il·lustració 93): Músics internacionals i personatges públics de la política espanyola amb la samarreta d'EZLN.

Il·lustració 82: Simbologia de l'EZLN a les samarretes

15.3.7. No Pasarán

És l'eslògan utilitzat per a expressar la determinació de defensar una posició contra l'avanç de l'enemic. Dolores Ibárruri *La Pasionaria*, sobrenom d'una de les fundadores del PCE, la va utilitzar durant l'assetjament de Madrid, a la guerra civil espanyola, per enaltir els ànims de les tropes. És a dia d'avui un eslògan antifeixista que s'utilitza a tot el món en la seva forma castellana. D'esquerra a dreta (Il·lustració 94): La cantant del grup de música Punk *Pussy Riot*, detinguda i empresonada a Rússia per cantar Punk dins una església. Samarreta dels hooligans Bukaneros (Rayo Vallecano). Cartell propagandístic de la *International Transport Workers' Federation*.

Il·lustració 83: L'eslògan No pasarán.

15.3.8. La mà pistola

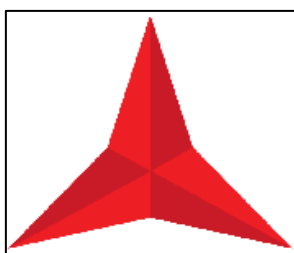

Mol freqüent als concerts de KOP, la banda catalana de música política, que realitza concerts a tot el món. Representa simbòlicament, l'hora de les armes, de començar la revolució. És un gest molt recurrent a les manifestacions i concerts de la ultraesquerra. També és un símbol identificador del grup hooligan *Bukaneros* del Rayo Vallecano.

Il·lustració 84: Diversa gent fent la mà pistola.

15.3.9. Estrella internacionalista³⁶⁰

L'internacionalisme és un moviment polític que promou una major cooperació política i econòmica entre les nacions socialistes per al benefici mutu. Els partidaris d'aquest moviment, afirmen que és molt perillós que hi hagin organitzacions mundials, perquè donen molt poder a poca gent. Aposten més per una federació internacional de països. L'internacionalisme s'oposa per naturalesa a l'ultranacionalisme i al xovinisme nacionalista, a la OTAN, com als moviments globalitzadors estrictament econòmics que neguen el valor de la cultura i les diferències entre les nacions. És un símbol molt utilitzat en els GUV. A dia d'avui, podem entendre les accions internacionalistes, que es realitzen en dues zones del món properes a

³⁶⁰ <https://ca.wikipedia.org/wiki/Internacionalisme>

Europa: al Donbass (Ucraïna) o a Rojava (Kurdistan). Aquestes accions es solen fer per iniciativa de moviments petits, on els voluntaris participen de diverses maneres:

- Hi ha membres (no arriben al centenar a Espanya), que van voluntaris com a combatents, a zones en conflicte (Donbass i Kurdistan).
- Es realitzen campanyes d'informació, per intentar recaptar a través de reunions i festes, ajuda econòmica i logística. Per exemple, a Espanya es va firmar un manifest de grups hooligans d'ultraesquerra per ajudar econòmicament a la zona del Donbass. El grup de música política italià, *Banda Bassotti*, realitza l'anomenada *Caravana Antifeixista* per portar material logístic al Donbass, però via Rússia, perquè estan considerats terroristes pel Govern d'Ucraïna³⁶¹. *Izquierda Castellana* patrocina jornades sobre el conflicte del Kurdistan; hem de recordar que el PMLRC va ser il·legalitzat per enviar voluntaris a lluitar contra el Daesh.

II-lustració 85: L'estrella internacionalista

D'esquerra a dreta (II-lustració 96): Jornades pel Kurdistan. Caravana antifeixista pel Donbass. El grup de música política KOP.

³⁶¹ <https://directa.cat/govern-ucraïnes-acusa-de-terrorisme-grup-italia-banda-bassotti-una-caravana-solidaria-al-donbass>

15.3.10. La bandera espanyola republicana

La Bandera de la Segona República Espanyola, també coneguda amb el nom de bandera republicana, va ser l'enssenya oficial en el període comprès entre 1931 i 1939. Actualment és la bandera preferida pels moviments de la ultraesquerra no independentista. Segons aquests partidaris, la bandera espanyola actual representa un canvi de la dictadura de Franco a la democràcia mal fet, on hi ha la figura d'un monarca que el poble no ha elegit, i segons els moviments d'ultraesquerra, és una bandera heretada del dictador que va imposar un rei per evitar la república.

II-lustració 86: Combinacions amb la bandera republicana

D'esquerra a dreta (II-lustració 97): La bandera amb l'estel vermell. Emblema de la Brigada Internacional Carlos Palomino, milícia de voluntaris estrangers (entre ells espanyols), present al conflicte d'Ucraïna, a favor de l'annexió del Donbass per Rússia.

15.3.11. El St. Pauli

Els ultres del FC St. Pauli, són el referent en l'àmbit mundial de la ultraesquerra hooligan, i la seva participació política dins de les grades. Els seus idearis són variats, hi ha faccions comunistes, socialistes, anarquistes, antifeixistes, antiracistes, i antisexistes. Prenen part activa a les assemblees, manifestacions i tots els esdeveniments que succeeixin al districte on es troben ubicats, el de Sant Pauli (Hamburg, Alemanya). El St. Pauli és també un símbol mundial del moviment punk. Un dels emblemes més

coneguts, a part de la seva calavera, és el del St. Pauli gegen Rechts! (St. Pauli contra la dreta). A Espanya, els Bukaneros del Rayo Vallecano, segueixen el model alemany al barri de Vallecas (Madrid). D'esquerra a dreta (II-lustració 98): Marxandatge del St. Pauli. Un manifestant en una concentració antifeixista. Cartell de festa d'un fanclub català del St. Pauli.

II-lustració 87: Formes d'expressió utilitzant el St. Pauli

15.3.12. Bandera negra i el Donec Perficiam

La Bandera Negra³⁶² és una clara mostra de resistència i lluita. En contraposició a la Bandera Blanca, símbol de la rendició. Durant la Guerra dels Segadors, també va ser utilitzada. Durant els anys 20 va ser el nom d'un moviment separatista català que va intentar atemptar contra Alfons XIII. El lema Donec perficiam prové del llatí i significa fins a aconseguir-ho. Era utilitzat durant la Guerra de Successió per les Reials Guàrdies Catalanes. El lema³⁶³ significava la idea que, malgrat les contrarietats i les derrotes, mai no es rendirien, sinó que persistirien en la lluita fins a reeixir, fins a aconseguir la victòria final. Les Reials Guàrdies Catalanes van iniciar l'aixecament militar per a derrocar Felip V. S'assembla molt a la Bandera Negra del Tricentenari de la Guerra de Successió, que compta amb la v doble, que significa victòria i votar, que apareix amb l'estel de cinc puntes, amb fons negre.

³⁶² <http://www.femturisme.cat/ca/rutes/els-protagonistes-del-setge-de-1714>

³⁶³ https://ca.wikipedia.org/wiki/Donec_Perficiam

En posició vertical, la bandera negra del tricentenari sembla una versió simplificada de la bandera negra pirata. El lema *donec perficiam* és utilitzat pel grup motard *La Coronela MG*, vinculats amb moviments hooligans del F.C. Barcelona, on només es pot accedir si la persona es declara independentista catalana (a part d'altres requisits). D'esquerra a dreta: Imatge de la batalla de Barcelona del 1714. Marxandatge de la bandera negra del tricentenari. Grafit independentista.

II-lustració 88: Combinacions amb el lema

15.3.13. Tipografia d'ultraesquerra

És habitual trobar-nos fanzins, pamflets o cartells als carrers, que promociona una penya solidària amb tipografia ruda i aspra, amb punys en alt, juntament amb imatges o dibuixos al·lusius a la repressió capitalista, amb imatges de barrots d'una presó o burgesos amb barret de copa aixafant a persones, grups de música amb noms combatius. Són cartells típics de la ultraesquerra.

La imatge que es vol donar és molt important. Deixo com exemple el manual d'estil de la Candidatura d'Unitat Popular (CUP), on podem comprovar en les seves 24 pàgines, que no deixen cap element a l'atzar: "La tipografia és un dels elements fonamentals de la identitat visual, que potencia la presonalitat -sic- de l'organització i contribueix al ràpid reconeixement de les seves comunicacions. És per això que és important utilitzar la mateixa toipografia -sic- corporativa en *tots els elements d'identitat de la CUP. La tipografia corporativa de la CUP és l'Helvètica Neue LT Condensada... Les assemblees locals poden utilitzar la marca genèrica de la CUP (sense el nom de l'assemblea) per a les seves*

comunicacions quan es doni per sobreentès que es tracta d'una comunicació local. Quan es vulgui distingir una assemblea de la resta, es pot utilitzar la marca local³⁶⁴. Un altre exemple de manual d'estil, el trobem a la formació política de Podemos. On la tipografia és la *Gotham*, perquè va ser utilitzada per a la campanya política *Yes We Can* del president Obama als Estats Units³⁶⁵.

15.3.13.1. La tipografia comunista

D'esquerra a dreta les següents fonts (II-lustració 100): *Stalinist One*. *Kremlin II*. *Eurocentric*. *Data Trash*. *Perestroika*. Imatge de marxandatge independentista amb tipografia comunista.

II-lustració 89: Diverses tipografies comunistes

³⁶⁴ Manual bàsic d'identitat corporativa. Candidatura d'Unitat Popular. V1.3. Novembre de 2010 http://gm.cupreus.cat/wp-content/uploads/2011/01/manual_identitat_cup.pdf

³⁶⁵ http://www.podemalcoi.com/wp-content/uploads/2014/08/libro_de_estilo_podemos.pdf

15.3.13.2. Tipografia punk.

La tipografia punk es presenta tallada, anàrquica i agressiva, ajudava a les bandes a definir la seva identitat i adquirir una personalitat pròpia. L'ús sense perjudici de les tipografies, el fet de barrejar diferents famílies, pesos i cossos, la textura de les fotocòpies, els collages, la cinta adhesiva i els rètols manuscrits, són recursos que van ser assimilats pel punk³⁶⁶. El punk va ser el producte d'una societat sense futur, d'una grotesca, fictícia i agressiva realitat com a present, i un passat que semblava ple de mentides. D'una joventut reprimida, amb una vida plena de valors i tradicions imposades, supèrflues i rígides. Una joventut de classe mitjana i baixa, copejada per la crisi, la desocupació, la misèria, que no s'identificava en gens amb els estels musicals a les quals accedien, amb els seus luxes excessius i el seu glamur. La *CFAnarchy*³⁶⁷. Trobem més de 50 tipus de fonts tipogràfiques que al·ludeixen a l'univers punk.

15.4. Símbols violents

L'avantatge dels símbols violents, que per a una persona sigui o no d'un GUV pot portar-la sense estar amenaçat pel membre d'un grup contrari o d'ideologia antagònica, principalment perquè tots, inclosos membres de POL i dels OMCG també els usen per manifestar el seu rebuig al sistema, a la policia, el seu amor per la ultra violència, etc.

15.4.1. L'acrònim A.C.A.B.

És dels més internacionalitzats i usats per molta gent, siguin o no, part dels GUV. El seu significat és *All Cops Are Bastards* (*Tots els policies són uns malparits*). Aquest acrònim prové de les bandes musicals nacionalsocialistes nord-americanes, tal com em va explicar Pedro, excantant i líder d'Odal, un

³⁶⁶ <http://www.catedracosgaya.com.ar/tipoblog/2014/el-punk-y-la-tipografia/>

³⁶⁷ <http://www.dafont.com/es/cf-anarchy.font>

grup de música RAC espanyola³⁶⁸: “l’acrònim ACAB prové dels cap rapats nord-americans, i de marques de roba com la Troublemaker d’Alemanya, que a sota en comptes de ficar producte registrat, fica ACAB. Als Estats Units els grups d’extrema dreta sí que estan assetjats per la policia, per a nosaltres aquest acrònim era com a més americà, més xulo. Després l’extrema esquerra el va agafar i es va apoderar d’ell. S’utilitzava molt a Itàlia perquè va sorgir la Llei 122 (Decret Llei 122 del 26 d’abril de 1993, sobre mesures urgents en matèria de discriminació racial, nacional, ètnica i religiosa³⁶⁹), una llei feta contra els skinheads d’extrema dreta. De fet hi ha una banda mítica, que és un estendard a Itàlia, anomenada ADL 122; i a Estats Units la legislació s’anomenava Codi 13 contra les bandes d’extrema dreta, de fet a la portada del grup de Hatecore Code 13 apareix una insígnia de policia amb un tret a la placa. Hi ha bandes musicals ACAB nord-americanes que abans de ser skinheads són ACAB, perquè li tenen un odi desmesurat a la policia més que els negres rapers”.

Forma part del marxandatge, del grafit del carrer i també com a tatuatge que la gent es fica a diverses parts del cos. També el podem identificar amb la seva versió numèrica, el guarisme 1.3.1.2. (el número 1 és la lletra A de l’alfabet, el 2 és la B i el 3 és la C). Els grups hooligans, celebren el 13 de desembre de cada any les *jornades antirepressives* (el 13 del 12), on critiquen el futbol modern i els abusos policials.

Una derivació de l’acrònim ACAB és el de FCK CPS (*Fuck Cops; Que es foti la policia*). L’any 2017, s’està popularitzant als ambients anarquistes l’acrònim ACMD (*All Cops Must Die; Tots els policies han de morir*).

³⁶⁸ Entrevista realitzada el 03 de novembre de 2017 a la ciutat de Madrid.

³⁶⁹ https://it.wikipedia.org/wiki/A.D.L._122

II-lustració 90: Combinacions de l'ACAB

Trobem persones que porten tan interioritzat aquest concepte que són capaces de plasmar la seva aversió a les forces de seguretat firmant el seu Document Nacional d'Identitat (II-lustració 102).

II-lustració 91: L'ACAB com a firma del Document d'identitat

15.4.2. L'aversió al terrorisme d'etologia gihadista

Tots els grups ideològics estan en contra de les accions terroristes d'ISIS (Estat Islàmic), Al Qaeda, o derivades de grups d'etologia gihadista. Tant els NS com la ultraesquerra, declaren que és un invent del capitalisme. Un emblema molt popular entre el marxandatge dels grups ideologitzats és el de FCK ISIS (Fuck Isis; Que es foti Isis). Les variants polítiques entren quan apareixen imatges de no a les mesquites, o altres referències sobre l'islamofòbia, barrejant rebuig al terrorisme i religió musulmana. D'esquerra a dreta (II-lustració 103): El logotipus (totes les tendències). Un grup de hooligans NS dels *Boixos Nois*. El logotipus imitant l'escriptura àrab (tendència NS).

II-lustració 92: El FCK ISIS i el seu marxandatge

15.4.3. Els drugs i la taronja mecànica

És l'admiració per la violència en estat pur, influenciada per la pel·lícula *A Clockwork Orange* de 1971, produïda, escrita i dirigida pel director Stanley Kubrick. Forma part de la vida que encercla a una persona fanatitzada dins un GUV. La violència és inevitable en algun moment, on l'exerceixes o la pateixes. D'esquerra a dreta (II-lustració 104): Marxandatge de la pel·lícula. Hooligans de l'Empordà (independentista ultraesquerra). Àlex DeLarge, el protagonista del film. Un pin. Bufanda skinhead amb la tipografia del cartell original.

II-lustració 93: Marxandatge inspirat en la pel·lícula

16. Annex 8: Marques de roba dels GUV

16.1. Marques de roba de tendència NS

“Des del nostre punt de vista, DSO estava molt enfocat a una estètica molt marcada i molt política, que ja tenia la seva clientela fixa. Nosaltres pensàvem que podríem aportar més al moviment. Tant els viatges previs a Londres com a Barcelona (més avançada abans del 1992 que Madrid en molts aspectes, tot s’ha de dir) i especialment en el skinheadisme ens va ajudar a tenir una altra perspectiva del moviment. A Barcelona, ja existien abans dels 90 botigues com a Dollar o Smart&Clean i proliferaven multitud de fanzins i concerts. També detectàvem que l’skinhead barceloní ja vestia amb molta antelació amb més elegància. Mentre a Madrid llavors s’estilava els vaquers quasi elàstics i les Martens de vint-i-quatre forats juntament a una samarreta o Fred Perry, allí des de feia temps es veien Ben Shermans, Levi’s, Harringtons i Loafers”³⁷⁰.

16.1.1. Bardulia Clothing

El logotip de la marca Bardulia Clothing, es el Canó de Velate. Segons el fabricant, el terme prové de la tribu preromana dels Vàrduls, que van poblar la part oriental de la costa càntabra, concretament la zona de Guipúscoa. Al 1513 van obtenir de la Reina de Castella el privilegi d’incorporar al seu escut els dotze canons capturats a la batalla de Velate.

³⁷⁰ <http://www.nuestraformadevida.com/2013/05/street-style-el-madrid-skinhead-de-los.html>

16.1.2. Consdaple

Es l'alternativa a la marca *Lonsdale*. Consdaple es una marca alemanya que porta com a logotipus un àguila molt semblant a la del Tercer Reich i si es porta a sota una jaqueta, al obrir una mica aquesta es pot veure l'acrònim NSDAP (el nom del partit nacionalsocialista del poble alemany d'Adolf Hitler).

16.1.3. Devotio

Segons el fabricant, es roba inspirada en la història, llegendes i herois espanyols.

16.1.4. Doberman Deutschland

La marca *Doberman Deutschland* es una línia de productes de la empresa *Commando Industries*. Es un estil de roba molt agressiu.

16.1.5. Drive by Suizhyde

Marca de roba alemanya. Intenta portar un aire urbà però sense oblidar expressar sempre el missatge de fons.

16.1.6. Erik and sons

S'anuncien com una marca de roba honesta i autèntica. Es la marca competència directa amb el fabricant Thor Steinar. Els lemes de Erik & Sons son Foc viking o Viking Rock'n'Roll. El logotipus es una runa germànica anomenada Naudiz.

16.1.7. European Brotherhood

Diu el fabricant italià "*per a tots els patriotes europeus orgullosos de la seva lluita i dels seus símbols, la nostra batalla, el nostre somni, la nostra esperança!*". El logotipus imita la creu celta.

16.1.8. Madrid Fighters

La seva publicitat diu: “sorgeix de les entranyes de la Villa (Madrid), per a inconformistes que rebutgen les tendències i la vida còmoda”. Roba molt utilitzada per grups hooligans madrilenys, com els Suburbios Firm.

16.1.9. Masterrace Europe

El nom de la marca al·ludeix a la *raça superior*.

16.1.10. Max H8

Llegint entre línies podem fer dos jocs de paraules. *Maximum Hate* (la pronunciació de combinar H8). *Màxim odi* o *Odi al màxim*. La lletra H (que es la octava lletra de l'alfabet), i el número 8, amb el que tenim HH (*Heil Hitler*).

16.1.11. Militia

El fabricant diu que es roba militar estil *vintage* i que també disposa de peces inspirades en conflictes bèl·lics, exercits i armaments del món. La seva especialitat son samarretes de la segona guerra mundial.

16.1.12. No tan casual

El fabricant anuncia: “*el teu estil, la teva veu als carrers*”. El logotipus s’assembla a la marca de roba *Stone Island*. Tots els símbols estan molt relacionats amb el moviment nacionalsocialista.

Les imatges d’avall son sivelles de cinturons.

16.1.13. Rizist

Marca de roba alemanya, amb lletra estil grafit. Se intenten apropar a l’estil hip-hop i skater. Es ven molt a les ciutats de l’est d’Alemanya i va arribant a Espanya cada vegada amb més força. Si pronunciem Rizist, sembla molt a la pronunciació de la paraula anglesa Racist (racista).

16.1.14. Sva Stone

El fabricant rus diu el següent a la seva pàgina web³⁷¹:
“Deixa que aquestes peces et protegeixin i t’inspirin en la batalla...Deixa que aquestes peces siguin com l’armadura de cavallers d’un passat gloriós, nobles i forts”.

16.1.15. Sport Frei

Marca de roba alemanya de Berlín. Sport Frei es una salutació antiga que feien els atletes a les classes d’educació física de l’antiga RDA i a diferents competicions esportives. Vol dir *més lliure*.

16.1.16. Thor Steinar

Fundada al 1999 i amb seu central a Berlín, fabrica roba de gran qualitat. És la marca de referència a tota Europa i molt polèmica, l’apertura d’una botiga a la ciutat de Chemnitz (Alemanya) amb el nom de Breivik³⁷² (nom de l’assassí racista i islamòfob d’Oslo que va matar a 77 persones), es va inaugurar el dia de l’aniversari dels bombardejos per part de les tropes aliades a la ciutat de Chemnitz (un dia on es reuneixen els NS de la regió per a

³⁷¹ <http://svastone.com/en/about-us-en>

³⁷² <http://www.elmundo.es/elmundo/2012/03/06/internacional/1331069906.html>

manifestar-se). La marca insisteix que les runes nòrdiques son utilitzades des de fa mil·lennis i tenen significat propi al marge de la simbologia nacionalsocialista. El logotipus es molt semblant a una runa utilitzada per la Divisió mecanitzada de les SS alemanyes (*wosfangel* o garra de pop), que son dos símbols barrejats de l'alfabet rúnic, el *teiwaz* i el *sigel* (Guerrer y victòria).

16.1.17. Trouble Style

Marca de roba italiana encaminada als ambients *casual* dels estadis de futbol. Amb expressions com *no fight no glory* o 1.3.1.2. intenta ser referència dels hooligans.

16.1.18. Three Stroke

Aquesta marca de roba espanyola es va fer famosa en relació amb un homicidi al metre de Madrid, on va morir un noi jove d'una punyalada al cor. Denunciat a través de l'informe Raxen³⁷³ i també a la Sentència 419/2009 de l'Audiència Provincial de Madrid el 14 de octubre de 2009 que afirma el següent: "*marca utilitzada per l'extrema dreta a Europa...a Alemanya aquests tipus de marques s'han portat als tribunals per a funcionar com a mecanisme de finançament i propaganda de l'extrema dreta, com és el*

³⁷³ http://ec.europa.eu/ewsi/UDRW/images/items/docl_39593_215876098.pdf

cas de *Thor Steinar*”. El nom *Three Stroke* està inspirat en el lema nacional de l'Alemanya nacionalsocialista: *Ein Volk, Ein Reich, Ein Führer* (Un poble, un imperi, un líder). Encara que sigui una afirmació difícil de contrastar deixo a modus d'exemple aquesta cita extreta d'un bloc³⁷⁴: “*Porque si ya me cuesta pronunciar las “eses” como tenga que decir en alemán “Ein Volk, Ein Reich, Ein Führer” cada vez que me pregunten qué significa “Three-Stroke” puede haber risas con los colegas*”.

16.1.19. Wehrwolf

El *Führerhauptquartier Werwolf* era el nom clau del refugi d'Adolf Hitler. Significa home llop, però els nacionalsocialistes l'utilitzaven per a referir-se als grups de resistència que operarien en cas d'ocupació a l'Alemanya nazi. Aquesta marca no amaga ni camufla els símbols, donant a escollir una gran varietat de roba amb simbologia explícita i violenta.

³⁷⁴ <http://www.nuestraformadevida.com/2013/09/the-walker-bombs-del-real-madrid.html>

16.1.20. White Rex

És una marca de roba russa destinada als esports de combat. White Rex està dirigida sobretot als neonazis³⁷⁵. La marca va ser establerta el 2008 per Denis Nikitin. Va ser fundada amb el propòsit d'agrupar les persones amb opinions i creences similars, i al mateix temps per tal de guanyar diners per a la *caritat*. En aquest context, la caritat és sinònim de suport financer de NS russos detinguts, que anomenen *presos polítics*. No es casual la data d'inauguració el 14-08-08 (14 paraules i 88) i el sol negre com a logotipus de la marca.

16.2. Marques de roba de tendència ultraesquerra

16.2.1. Antifawear

Distribuidora de roba amb simbologia antifeixista. Com hi ha moltes empreses que realitzen aquest tipus de negoci de serigrafia, només afegeixo aquesta marca pel seu nom tant evident.

³⁷⁵ <http://www.antifa.cz/content/what-white-rex>

16.2.2. The Geuine Antifascist Fighting Club

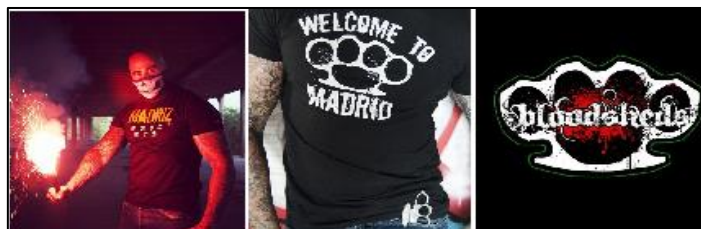
Ho anuncien com a roba i complements esportius antifeixistes. Es una marca molt dedicada als esports de lluita i la boxa. Molts lluitadors porten aquest logotipus quan surten al ring a combatre en vetllades amateurs.

16.2.3. Bloodsheds Criminal Tendencies.

Una distribuïdora madrilenya que encara que no declara la seva tendència antifeixista és també molt demandada per grups ultres i hooligans d'ultraesquerra, a més es dedica a roba punk i skinhead. Als GUV es reconeixen políticament exhibint aquesta marca.

16.2.4. Broken knuckle

Ningú pot jutjar-me. La meva vida, les meves regles. Aquest és l'emblema d'aquesta marca de roba antifeixista dedicada als esports de contacte tipus MMA (Martial Mixed Arts), molt utilitzada a Espanya. A part de roba, disposa de complements com a motxilles i bosses amb el logotipus característic, molt semblant al de Threestroke (de tendència NS).

16.2.5. Fire and Flames Riotwear

Distribuïdora alemanya de roba i segell de música antifeixista. Molt demandada a tot el món. “*música i roba per a l’elegant revolucionari*” és la filosofia de la marca.

També declaren: “*El nostre objectiu no és només bona música per publicar, però la bona música amb un missatge que podem donar suport. Tot i que la majoria de nosaltres ens veiem com anarquistes o llibertàries som conscients que ens mou un projecte cultural i no una organització política. Per tant, en general estem oberts a les bandes i la música, que senten que pertanyen a l’esquerra política i poden identificar-se amb el nostre projecte*”.

16.2.6. Gamberros Gamberras

Distribuïdora madrilenya de roba i música. La seva filosofia és: “*roba de carrer, per a la gent del carrer!*”. Està posicionada al corrent ultraesquerra, i a la seva pàgina de Facebook participa molt de les trobades polítiques d’aquest tipus.

16.2.7. Hooligan Streetwear

El fabricant relata: "Hooligan Streetwear neix a Alemanya en 1993 per iniciativa de dos amics i socis interessats en el futbol i la música. El vincle de la marca amb la música es inevitable.

Amb l'esponsorització multitud de festivals i cites musicals, la marca es vestida per grups de música que van des de la música Oi!, al punk, ska, psychobilly, hardcore, rock'n'roll, metal o heavy. Entre els grups que vesteixen la marca podem trobar a Dropkick Murphys, Hatebreed, Sick Of It All, The Business, Discipline, Skunk DF, Suspenders, Deskontrol, Malas Cartas, Exploited, Meteors, Mark Foggo's Skanksters, Opció K-95, Stage Bottles, Argy Bargy, Terror, Motorhead, Sepultura, Walls of Jericho, Verlorene Jungs, etc".

16.2.8. Rebel Class

Aquesta distribuïdora de roba es troba a la ciutat de Burgos, i treballa qualsevol tipus de material i merchandising antifeixista. Estil agressiu on apareix molt sovint l'acrònim ACAB.

16.2.9. Trashmark

Trashmark es una companyia alemanya que porta més de 20 anys produint merchandising oficial per a grups musicals i marques de roba.

16.2.10. Uno nueve ocho

Una firma de roba política a Espanya. S'anuncien de la següent manera: *"198, o La Marca del Canvi, La marca de la victòria de la gent, El somriure ha canviat de bàndol, Els de la república, La cara del César"*³⁷⁶. El logotipus es mitja cara amb una corona de llorers. *"imatge que representa la victòria del poder civil i que es símbol a la pitrera dels simpatitzants de Podemos"*³⁷⁷. És també l'únic distribuïdor oficial aquí Espanya de roba i complements del St. Pauli, grup *hooligan* de la ciutat d'Hamburg (Alemanya).

³⁷⁶ <http://unonueveocho.es/>

³⁷⁷ <http://www.eldiariomontanes.es/nacional/politica/201503/09/podemos-fashion-week-20150309094249.html>

16.2.11. Complementes del moviment Punk

El punk és una actitud. Molt relacionada amb les vertents d'ultraesquerra, però també trobem estil punk NS. Com a moviment, es basa en l'honestedat provocadora i inconformista cap a tot allò que limiti la llibertat individual, des de l'Estat fins a la religió, passant pel capitalisme, la moral "*políticament correcta*" o simplement la pressió que la societat exerceix sobre l'individu de diferents formes. Per aquesta raó, molts punks adopten ideologies polítiques com l'anarquisme, s'uneixen a moviments socials com el moviment okupa, o fins i tot poden arribar a adoptar actituds més aviat destructives, com la que predica la idea del No Future³⁷⁸.

D'esquerra a dreta: Collar de pell amb xapa metàl·lica i pinxos. Cadena amb ganiveta. Penjoll amb forma de pua de guitarra. Collar amb cadenes i cadenat. Canellera rosa dona. Canellera negra. Canellera de pinxos. Canellera de pinxos. Mitjons Ska. Mitjons Ska rosi negres. Pantis Escalera. Pantis Zebra. Lleopard verd.

16.3. Marques de roba utilitzada pel corrent Casual:

Entre els anys 80 i 90 van començar a aparèixer noves firmes de roba que es dediquen a dissenyar roba urbana amb material de bona qualitat. L'estil de vestir tipus *casual*, és la tendència generalitzada de no voler cridar tant l'atenció amb les vestimentes davant les forces i cossos de seguretat. Aquí trobem les tendències més usuals que s'utilitza molt en els GUV relacionats amb el futbol i

³⁷⁸ <https://ca.wikipedia.org/wiki/Punk>

les grades. Algunes marques han anat modificant la seva política de ventes per intentar no estigmatitzar-se i que les relacionin amb la violència en el futbol, però hi ha altres marques que clarament aposten per aquest mercat.

16.3.1. C.P. Company

Roba molt utilitzada pels entorns hooligans europeus. Destaca la jaqueta amb caputxa que porta unes lents incorporades. Queda clar el tint agressiu que es vol donar al veure aquestes imatges. També observem que la gent es tatua o s'apropia d'aquesta iconografia per incorporar-la a la imatge del seu grup. La marca mai ha dissenyat la roba per als GUV.

16.3.2. Stone Island

Roba funcional tipus militar, tota una icona de l'estil *casual*. Molts grups hooligans i ultres (independentment la tendència política) utilitzen la insígnia d'aquesta marca de roba per a representar al seu grup o a la seva secció. Les següents imatges son les adaptacions de l'emblema segons el grup i les de sota son tatuatges amb el símbol o amb la imatge d'un ultra vestit amb roba *Stone Island*.

16.3.3. West Ham United

El West Ham United Football Club és un club de futbol anglès de la ciutat de Londres que juga a la Premier League. El logotipus és utilitzat pels GUV, concretament tipus hooligan de tot el món. És una roba molt demandada i que es troba a l'armari de molts hooligans espanyols. Els seus martells son copiats i apropiats per totes les tendències des de tipus NS fins Ultraesquerra.

16.4. Marques de roba comercial més utilitzades pels GUV.

16.4.1. Adidas

Les sabatilles model Samba utilitzat com a sabata esportiva, on ràpidament els hooligans i skinheads comencen a fer-les populars a tot el món com a part de la seva estètica i el seu amor pel futbol. Es una marca completament desvinculada als GUV, però per aquests és icònica i molt demandada per totes les tendències polítiques i la gent jove en general.

16.4.2. Alpha Industries

És una empresa fundada el 1959 a Knoxville (Tennessee, USA). És famosa a Espanya per les seves *Flight jackets* utilitzades als anys 80 com tot un símbol dels skinheads. Els models que més utilitzen els skinheads son el B-15, CWU-45P i el clàssic MA-1. A l'afegir simbologia dels GUV és quan podem determinar la tendència política de la persona que ho porta.

16.4.3. Benlee Rocky Marciano

Roba relacionada amb la boxa, però molt utilitzada per moviments d'ultraesquerra. Hi ha peces estampades que es semblen molt als llorers típics de la marca *Fred Perry*. Cal dir que no és una còpia, però als membres dels GUV els agrada molt rodejar símbols amb llorers, fent que cada vegada que troben marques amb aquesta característica no puguin evitar comprar.

16.4.4. Ben Sherman

Marca de roba londinenca, coneguda per les seves camises de gran qualitat. El logotipus utilitza els colors de la Royal Air Force (escarapel·la vermella, blanca i blava). Fou una marca típica usada pels Mods i posteriorment pels skinheads. És fàcil de reconèixer perquè la camisa porta habitualment porta petits quadres, talla molt ajustada al cos, botó a la part posterior del coll i, a les camises de màniga curta, porta dos característics talls al centre de la màniga. Hi ha molts fabricants que han copiat aquest model tant famós. La seva propaganda suggereix la confortabilitat de la roba per a *pells irritables*, fent el joc de paraules (*irritable skins*).

16.4.5. Baracuta

Model G9 o Harrington Jackets³⁷⁹: Coneguda jaqueta des del 1930 que es continua fabricant. Popularitzada a través de la pel·lícula *King Creole*, on la portava Elvis Presley al 1958. Els Mods la van fer seva al 1960, i després també els Skinheads. Als anys 70 marques com Fred Perry o Ben Sherman van dissenyar models inspirats en la G9 que es van fer més populars que la original. Després Merc London i Lonsdale també es van sumar a fabricar el seu propi model. Amb el temps apareixeran amb un estil semblant les jaquetes tipus *bomber*. El nom Harrington és degut al costum de la gent que la comprava demanava la jaqueta que portava el personatge Rodney Harrington de la sèrie *Peyton Place* que la vestia a l'inici del programa. El terme G9 es un

³⁷⁹ <http://www.trenciashombre.com/tag/baracuta-g9>

diminutiu derivat del golf, degut a que el disseny tenia les mesures adients per poder practicar aquest esport. James Dean va popularitzar també la jaqueta. L'actor de pel·lícules d'acció Steve Mc Queen. L'actor Jason Statham a la pel·lícula *Assassins d'elit* i l'actor Daniel Craig a la pel·lícula de 007 *Quantum of Solace* amb el model G9.

16.4.6. Boy London

Fou la marca més *cool* dels anys 80 i Boy George i Madonna els seus ambaixadors. Serigrafia smileys i àligues nazis. Stephane Raynor, el seu creador, diu que: “la ressuscita per autèntica petició popular”³⁸⁰. Els moviments

NS tenen una nova marca per utilitzar.

16.4.7. Fred Perry

El fabricant afirma que aquesta marca sempre ha seduït a les diferents tendències de la moda jove. Està present a

³⁸⁰ http://elpais.com/diario/2010/11/05/tentaciones/1288984976_850215.html

totes les manifestacions culturals juvenils del Regne Unit de les últimes dècades. Manté la sobrietat de l'estil clàssic britànic combinat amb les tendències més actuals. És una marca relacionada amb els moviments anglesos com els Mods i els Skinheads. Els llogers del logotipus son dels més copiats pels GUV i incorporen els seus símbols polítics o ideològics.

16.4.8. Doctor Martens

Les primeres botes Dr. Martens³⁸¹ van aparèixer l'1 d'abril de 1960 amb el disseny vermell cirera de vuit forats per ficar els cordills. Es van fer molt populars entre els Punks i Skinheads com a símbol d'identitat. Els grups musicals de moda com Sex Pistols, The Clash, Kurt Cobain, Eddie Vedder, etc. les van fer icòniques com a element d'identitat d'aquestes Tribus Urbanes. Els models més coneguts son els 1460 y 1490, i els colors més demandats son el cirera, blau marí, negre i verd. Als GUV els colors dels cordills marquen la tendència ideològica, sent el color blanc com a símbol de la supremacia blanca dels NS i el vermell els postulats comunistes dels Redskins.

16.4.9. Helly Hansen

³⁸¹ http://es.wikipedia.org/wiki/Dr._Martens

El fabricant relata sobre la seva marca: “*Helly Hansen és sens dubte una marca amb una llarga tradició. Fundada a Oslo (Noruega) el 1877 pel capità Helly Juell Hansen que va canviar l’ús de la roba de seguretat*”. Els GUV tipus NS se la compren perquè hi ha l’acrònim HH que ells identifiquen com a *Heil Hitler*³⁸². És el mateix cas de la marca Lonsdale London, on en cap moment venien conscientment a membres de grups ideològics.

16.4.10. The Insane Charlie

La filosofia de la marca es la següent: “*Charlie no pot ni vol oblidar els seus orígens als carrers. Arroplant a tots aquells nois que forgen el seu futur des del seu desig de ser campió. Charlie ha crescut de la mà de tots aquests campions que una vegada van somiar amb arribar més dalt*”. Roba i complements de boxa i arts marciais combinades. Molt utilitzada pels GUV en general.

16.4.11. Lonsdale London

La característica principal és que els grups NS l’han utilitzat per portar-la sota una jaqueta entreoberta per a que es poguessin veure les sigles NSDA, part de

³⁸² Braunal, G. (2009). Right-wing extremism in contemporary Germany. Springer.

l'acrònim NSDAP, partit nacionalsocialista alemany d'Adolf Hitler. Com això va estigmatitzar mundialment a la marca, aquesta va fer campanyes per erradicar la mala fama, com en 2001 que va apadrinar un equip amateur de futbol de Dusseldorf (Alemanya), anomenat *Africa United*, amb tots els membres de raça negra; al 2003 va fer una campanya mundial titulada *Lonsdale Love All Colours*, amb l'objectiu de: "fer campanya antiracista i que els neonazis deixin de portar la nostra marca". A Espanya trobem que la majoria de GUV tipus NS l'ha deixat concentrant-se en altres marques, i que és molt usual veure-la en GUV de tipus ultraesquerra i independentistes. En una entrevista al propietari de la coneguda botiga DSO (tendència NS) relata³⁸³: "Recuerdo un día donde aparecen en la puerta cuatro secretas y a los cinco minutos aparece un cliente que vivía cerca de la tienda de San Raimundo, acompañado por el hijo de Felipe González, por entonces presidente del Gobierno...El chaval lucía una media melena y quería comprarse una sudadera Lonsdale... Posiblemente ese día fue el comienzo del final de esa marca".

16.4.12. MERC

MERC va néixer el 1967 a Londres. Els Mods van començar a comprar a la botiga de *Carnaby Street* buscant la elegància. Es una roba molt utilitzada pels skinheads i casuals de totes les tendències.

³⁸³ <http://www.nuestraformadevida.com/2013/05/street-style-el-madrid-skinhead-de-los.html>

16.4.13. The North Face

El fabricant relata: “ens anomenem així en honor a la cara més freda, dura i implacable de les muntanyes”. Es una de les marques per excel·lència dedicada a l'equipament de senderisme i alpinisme d'alt rendiment. Es una roba que també compren els membres dels GUV en general, especialment entre els grups hooligans de totes les tendències polítiques.

16.4.14. Roba ninja

Podem intuir que la finalitat d'aquest tipus de roba és no poder ser identificat quan un membre d'un GUV participa en una baralla. Hi ha marques que no enfoquen les seves campanyes publicitàries als GUV i d'altres que sí. Els que utilitzen normalment aquests dissenys son els hooligans i ultres de futbol.

16.4.15. Roba militar

Es general trobar que a tots els GUV tipus NS, Ultraesquerra com a Hooligans, utilitzin roba militar. Son complements imprescindibles de la seva iconografia com a grup violent. Les samarretes de camuflatge i les botes (amb puntera d'acer o sense) son complements habituals.

16.4.16. Surplus Raw Vintage

Marca creada a Colònia (Alemanya) al 1975, especialitzada en roba militar i vintage, on creen els seus propis models.

Podem trobar jaquetes MA1, pantalons curts de camuflatge, Ranger, jaquetes Harrington, faldilles, botes. Una botiga enfocada a Tribus Urbanes, on els GUV europeus compren la roba.

17. Annex 9: Llistat d'acrònims dels GUV

Taula 12: Llistat de acrònims dels GUV

Símbol / Acrònim / Guarisme	Significat	GUV / Tribu Urbana
1	Abutres MC	MC 1%
	Apaches MC	MC
	Arizona MC	MC
	Aztecas MC	MC
1%	One Percent	Outlaw MC
1.4.18.	Guarisme de l'acrònim A.D.R. (Latin Kings)	POL
100%	Raça Pura	Normalment a les POL
150%	Dedicat a la causa (Ñetas)	POL
2	Bad Seven MC	MC
	Bandidos MC	OMCG 1%
	Batalladores MC	MC
	Bandoleros MC	MC
	Black Falcons MC	MC
	Black Bomber MC	MC
3	Black Hawk MC	MC
	Folk	POL
3H	La Trinitat: Hitler, Himmler i Hess. Líders del moviment nacionalsocialista.	NS
3ni	Trinitarios	POL
4R	Quart Reich	NS
5	People Nation	POL
5 paraules	No tinc res que dir. Five words: <i>I have nothing to say</i>	NS (supremacia blanca)
6	Folk Nation	POL
	Forajidos MC	MC
7	Bad Seven	MC
	Gremium MC	OMCG 1%
8	Lletra H, molt utilitzada pel moviment NS. També s'acompanya amb la bola de billar negra com un símbol MC.	
14 paraules	Hem d'assegurar l'existència de la nostra raça i un futur per als nens blancs.	NS (supremacia blanca)
15	Ñeta	POL
	Outlaw MC	
	Lletra O (alfabet Internacional) ³⁸⁴	
16	Pagans MC	MC
17	Pawnees MC (L'únic club espanyol amb presència a altres països).	MC
18	Rebels MC	MC
	Adolf Hitler (AH)	NS
	Barrio 18 St.	POL
22	Black Bomber MC	MC
26	Black Falcons MC	MC
38 – C38	Crew 38. Grup support dels Hammerskin. El número 38 és el guarisme de les posicions CH, els <i>Crossed Hammers</i> (martells travessats).	NS

³⁸⁴ A Espanya els ALKQN i ALKN no utilitzen la Ñ degut al seu odi als Ñeta

Símbol / Acrònim / Guarisme	Significat	GUV / Tribu Urbana
42	Forty Two	POL
81	Hell's Angels MC	MC 1%
88	Heil Hitler	NS
129 EH	EH significa Era Hitleriana. L'any de naixement d'Adolf Hitler va ser el 1889. Al 20 d'abril de 2018 farà 129 anys que va néixer.	NS
308	Grup carcerari Neta.	POL
360	360º el cercle complet. Utilitzats als <i>People i Latin Kings</i> .	POL
420 - 4/20 - 4:20	Les tres maneres d'escriure la data d'aniversari d'Adolf Hitler.	NS
666	Símbol satànic. Barrio 18 St. (la suma dona 18)	--- POL
1312 - 13/12 - 13:12	Guarisme de l'acrònim ACAB. Els hooligans celebren els 13 de desembre el dia contra la repressió policial.	Tots
1488 - 14/88 - 14:88	Les 14 paraules i HH. Molt emprats a les xarxes socials per especificar la filosofia.	NS
A3OB - AZOV	Batalló Azov. Lluita sota les ordres de l'exèrcit ucraïnès. Unitat de voluntaris estrangers amb filosofia NS.	NS
A circulada	Anarquia	Moviment anarquista
ACAB	All Cops Are Bastard	Tots
ACMD	All Cops Must Die	Tots
ADAI	Acción Directa Anticapitalista Internacionalista	Moviment anarquista
ADR	Amor De Rei (Latin Kings)	POL
AE - Æ	Arriba Espanya	Extrema dreta
AFAB	All Funcionaris Are Bastards (funcionaris de presons)	Tots
AFFA	Angels Forever Forever Angels (HAMC)	MC 1%
AHTR	Adolf Hitler Tenia Raó	NS
ALKQN – ALKN	Almighty Latin King and Queen Nation Almighty Latin King Nation (escissió)	POL
AMAB	All Mossos Are Bastards	Tots
AN	Partit polític. Alianza Nacional	NS
Antiantifa	Anti Antifeixista (odi als antifeixistes)	NS
APDCÑ	Asociación Pro Derechos de los Confinados Neta	POL
Baby King	Grup mimètic que imita a les POL. Mallorca	POL
BAF	Brigades Anti Feixistes	Ultraesquerra
BBBB – BB85BB	Brigadas Blanquiazules. El 85 és l'any de creació.	Hooligans NS
BdC	Grup musical Batallón de Castigo	NS
BDS	Boicot, Desinversió, Sancions.	Ultraesquerra
Bib Boys	Grup mimètic que imita a les POL. Torrejón de Ardoz	POL
Bling Bling	Grup mimètic que imita a les POL. Mallorca	POL
Blood 901	Grup mimètic que imita a les POL. Pamplona	POL
Bola 8	Grup mimètic que imita a les POL. València	POL
Boia Chi Molla	Traïdor el que cedeixi. Lema feixista italià.	NS
Bonehead	Forma despectiva de nomenar a un skinhead NS	Ultraesquerra
B&H	Organització Internacional Blood and Honour	NS
C18	Combat 18. Organització terrorista.	NS
CEDADE	Cercle Espanyol D'Amics D'Europa	NS
D250	Grup musical División 250	NS
DDP	Dominican Don't Play	POL

Símbol / Acrònim / Guarisme	Significat	GUV / Tribu Urbana
DIY	Do It Yourself. Cultura Punk anti consumista.	Moviment anarquista
Dosseisfree	Moviment per l'alliberament de Josué Estébanez, que va assassinar a Carlos Palomino al Metro de Madrid i el qual té una condemna de 26 anys (dos seis).	NS
E2000	Espanya 2000. Partit polític d'ultradreta.	Extrema dreta
ETA	Euskadi Ta Askatasuna. Organització terrorista	Ultraesquerra
FA	Frente Atlético	Hooligans NS
FAI - FRI	Front Anarquista Informal. Front Revolucionari Internacional. Moviment terrorista.	Moviment anarquista
FCK	Fuck (que es facin fotre)	Tots
FCK ISIS	Fuck ISIS (Estat Islàmic)	Tots
FCK NZS	Fuck Nazis	Antifeixistes
FTW	Fuck The Wolrd	MC i MC 1%
Full Color	Membre de ple dret d'un MC	MC i MC 1%
GESTAPO	Geheime Staatspolizei. Policia secreta de l'Estat Nacionalsocialista alemany.	NS
Gott mit uns	Lema de l'exèrcit alemany als anys 40. Déu amb nosaltres.	NS
GRAPO	Grup de Resistència Antifeixista Primer d'Octubre. Organització terrorista.	Ultraesquerra
Guarro	Forma despectiva de nomenar a un membre d'ultraesquerra o del moviment Punk	Extrema dreta
Hermanito / Primito	Hermanito es refereix al membre del grup. I Primito a un enemic del grup.	POL
HFFH	Hammerskin Forever, Forever Hammerskin	NS
Holocuento	Negació de l'holocaust jueu comés pels nazis	NS
HSN – HHSS – HS	Organització internacional Hammerskin Nation	NS
HSM - HSG	Hogar Social Madrid. Hogar Social Granada.	NS
HMF	Heil Mein Führer	NS
HNT	Herri Norte Taldea	Hooligans ultraesq.
IR	Independentistes Revolucionaris	Ultraesquerra
IVB4385	La solució final.	NS
KKK	Ku Klux Klan. Associació supremacista racial nord-americana.	NS (Supremàcia blanca)
Latin Brothers	Grup mimètic que imita a les POL. Torralba (Albacete)	POL
LF	Latinos de Fuego	POL
Lobos Callejeros	Grup mimètic que imita a les POL. Lleida	POL
Los Chucufú	Grup mimètic que imita a les POL. Gijón	POL
Los Menores	Grup mimètic que imita a les POL. L'Hospitalet de Llobregat (Barcelona)	POL
LXXXVIII	El número 88 (HH)	NS
Master of the street	Grup mimètic que imita a les POL. Valladolid	POL
MEHT386	El meu honor es diu fidelitat	NS
MS13 – M13	Mara Salvatrucha	POL
MSR	Partit polític. Movimiento Social Republicano.	NS

³⁸⁵ Departament d'Assumptes Jueus, creat per Adolf Eichmann. S'encarregaven de traslladar als jueus als camps d'extermini.

³⁸⁶ Meine Ehre Heibt Treue. Frase gravada a les dagues dels soldats de les SS alemanyes

Símbol / Acrònim / Guarisme	Significat	GUU / Tribu Urbana
NESCAFE	<i>No estás solo camarada, arriba Falange Espanyola</i>	Extrema dreta
NIKE	<i>Niggas Insane Killin' Ericketts</i> . Frase dels Bloods	POL
Nomads	Capítol MC sense seu física (nòmades).	MC i OMCG 1%
NS	Nacionalsocialistes	NS
NR	Nacional Revolucionaris	Extrema dreta
No future	La forma de veure la societat dins el moviment Punk	Moviment anarquista
No pyro No party	Sense pirotècnia (Bengales), no hi ha festa	Hooliganisme
Oi!	Gènere musical skinhead	Tots
One Blood	Grup mimètic que imita a les POL. Mallorca	POL
OMCG	Outlaw Motor Cycle Gang. Grups MC 1% que es consideren fora de la llei.	OMCG 1%
PCE(r)	Partit Comunista d'Espanya (revisionista), il·legalitzat. Donen suport públic als presos de GRAPO.	Ultraesquerra
PMLRC – PML(RC) – RC	Partit Marxista Leninista Reconstrucció Comunista. Il·legalitzat per l'Audiència Nacional el 2016.	Ultraesquerra
Prospect	Aspirant a Full Color en un MC. Aspirant a membre de ple dret als HSN.	MC i OMCG 1% NS
Providence Salvatrucha Locos	Grup mimètic que imita a les POL. Alcobendas (Madrid)	POL
RAC	Rock Anti Comunista	NS
RASH	Red and Anarchist Skin Heads	Ultraesquerra i Anarquisme
RPG7	El nom d'un arma antitanc soviètica. A Espanya és conegut com un grup de música comunista	Ultraesquerra
SHARP	Skin Heads Against Racial Prejudice (Skin Heads Contra els Prejudicis Racionals)	Antifeixistes i Apolítics
SNA	Asamblea Social Nacionalista, col·lectiu que agrupa a Misanthropic Division	NS
STAS	Sagrada Tribu América Spain (Latin King)	POL
STAE	Sagrada Tribu América Equador (Latin King)	
Stin King – Stin Queen	Grup mimètic que imita a les POL. Logronyo	POL
STL 24.7	Grup mimètic que imita a les POL. Calahorra	POL
Sureños	Grup mimètic que imita a les POL. Mallorca	POL
SWP	Poder Blanc Suprem	NS (supremacia blanca)
SXE – xXx	Straight Edge. Revolució. Sense drogues ni alcohol.	Tots
The Prestige Family	Grup mimètic que imita a les POL. València	POL
Trio Latino	Grup mimètic que imita a les POL. Hellín (Albacete)	POL
US	Ultras Sur	Hooligans NS
VL	Vatos Locos	POL
WAR	White Aryan Resistance	NS (supremacia blanca)
Warriors 13	Grup mimètic que imita a les POL. Villaverde (Madrid)	POL
WBM	White Boys Madrid (Desapareguts com a grup)	NS
W.U.N.S.	Acrònim anglès de la Unió Mundial de NS	NS

Símbol / Acrònim / Guarisme	Significat	GUV / Tribu Urbana
XIII	El número romà 13. Habitual a la MS13	POL
XVIII	El número romà 18. Habitual al Barrio 18 St	POL
YPG – YPJ	Unitats de protecció popular del Kurdistan (milícies armades d'homes i dones). Reben simpatia de moviments marxistes leninistes espanyols i europeus.	Ultraesquerra
ZOG	<i>Zionist Occupation Government</i> . Moviments NS que denuncien que l'ordre mundial està en mans sionistes.	NS

18. Annex 10. Anàlisi criminològica de les sentències

La següent taula 26 resumeix els fets provats, que van servir per enjudiciar als acusats de delictes relacionats amb l'odi. Només afegeixo a aquesta mostra les particularitats dels acusats i l'elecció de les víctimes, o discurs adquirit conforme el tipus de prejudici adoptat. A les 50 resolucions judicials trobarem patrons de comportament, narratives i estètiques que desenvolupem en tot el manual. Aquests documents són una selecció de les 201 sentències utilitzades per realitzar el treball.

Taula 13: Anàlisi criminològic de sentències judicials

Sentència	Any de comissió dels fets	Explicació del cas (fets provats)
STS 748/2015 LLE	2011	Difon música Rap Comunista. Del material informàtic apareix tot tipus de marxandatge i simbologia d'ultraesquerra. L'acusat és reincident. Utilitza <i>YouTube</i> i <i>Twitter</i> . Sobrepassa el límit de creació artística i llibertat d'expressió. Enalteix el terrorisme 578CP.
SJP95/2016 BCN	2014	Un dels acusats, menor d'edat, és germà de l'altre acusat adult. En el Metre de Barcelona agredeixen a un jove asiàtic. L'adult grava i penja el vídeo titulat "Pegant a xinès" al <i>YouTube</i> , <i>Twitter</i> i <i>Google+</i> . L'acusat adult té intensa activitat ideològica a les xarxes socials, però quan transcendeix el cas en premsa, esborra els seus perfils d'alt contingut NS.
SPJ 118/2015 BCN	De 2011 a 2013	Entre 2011 a 2013 difonen 28 programes de radi amb música RAC. L'autor principal és hooligan de <i>Brigadas Blanquiazules</i> , se li troba molt material (Fotos BBBB, adhesius, fanzins, pins, sivelles, samarretes, llibres NS) i un manual en paper de fabricació d'explosius. D'armes (bat beisbol i navalla 12 cm). Abundant material informàtic ideològic.
SAP B 1126/2014 BCN	2012	Venjança per l'agressió comesa per grups <i>Redskins</i> en un concert RAC a Poblenou (Barcelona). 4 dels autors amb antecedents penals i els altres 8 amb antecedents policials. Daniel M. és membre del grup musical NS, <i>Hijos del Odio</i> (Detingut per difondre discurs de l'odi cantant el 06/06/2010). Ataquen en grup, de forma molt organitzada, armats, i amb estètica skinhead NS. Són membres actius de CUSOS, MSR, AUN, PxC, Hijos del Odio. Armes utilitzades (Pals de ferro, Punys americans, bengales). Tatuatges NS visibles. Botes <i>Doc Martens</i> , roba Fred Perry, Bombers. 2 assassinats en grau de temptativa amb agreujant ideologia 22.4CP. Abundant material NS intervingut als domicilis i també participen activament en xarxes socials difonent ideologia.

Sentència	Any de comissió dels fets	Explicació del cas (fets provats)
AP BCN nº10 /JP Nº9 BCN	De 2010 a 2011	<i>White Rebels Barcelona</i> . Grup paramilitar ben estructurat. Planificaven atacs contra tendes immigrants, Sinagoga i caceres contra SHARPS i Redskins. Gairebé maten a un membre que els va deixar i es va passar a relacionar-se amb gent d'ideologia contrària. Van agredir brutalment un colombià amb botes militars. Reclutaven membres en Xarxes socials, eren molt actius. Molta propaganda NS. Grup de suport a Pedro Varela Geis (el llibreter de la Llibreria Europa). Reconeixen ser NS i assistir a concerts de música RAC. La documentació WRB relacionada amb formació de llops solitaris.
SJP 136/2015	2011	Siko és l'àlies d'un membre de WRB, amb antecedents penals del judici a aquest grup. Difonia odi i violència a través del Bloc Resistents sense líder. Facebook va crear el perfil de "Resistent Comando Badalona". Armes –Pistola detonadora, munició 9 mm, defensa elèctrica, matxets, navalles, pistola aire comprimit-.
SAP V 4902/2014	2009 a 2011	De 2009 a 2011 difon contingut NS a través web <i>denunciascivicas.com</i> . Material informàtic racista, xenòfob, islamòfob i antisemita. Armes: Revòlver detonador i munició.
SAP L 290/2017	2014	El cas de l'anomenat <i>Apunyalador de Lleida</i> . Va intentar matar a punyalades a cinc persones per la seva condició d'estrangers. A les parets del pis on vivia i que va cremar, van trobar una sèrie de dibuixos amb simbologia NS, acompanyat de textos tals com "Arriba Espanya", "El Borbó a la paredassa", "Demà et clavo el meu matxet", "Faig olor sang humana", "Molta gent mereix morir, són culpables". Tenia antecedents per agredir a un immigrant i era membre de la directiva d'un grup identitari de Logronyo. Se li va trobar literatura NS i marxandatge habitual que consumeixen.
SJP 153/2014	2010	3 persones amb estètica skinhead van agredir físicament a una parella gai que els van increpar per saltar damunt de cotxes. No s'aplica l'agreujant per discriminació ideològica.
SJP 134/2015	2009	Els acusats són seguidors dels Ultra Tarraco ideologia NS, en el pàrquing del camp futbol del Gimnàstic reconeixen a dos altres Nàstic Crew tipus SHARP. Es coneixen d'altres baralles. Acusats porten pèl rapat, estètica agressiva, logos AN i Ultres Tarraco. Neguen pertànyer a grups skins o hooligans.
SJP 140/2015	2013	Difonia material ideològic NS a través de Facebook un perfil anomenat <i>Resistència llerda</i> .
SJP 117/2015	2009	Difonien a través de xarxes socials ideologia NS a través de <i>Facebook</i> , <i>Fotolog</i> i <i>YouTube</i> . Als seus domicilis emmagatzemaven molt material NS (samarretes, pòsters, banderes, adhesius, pins, llibres, etc.). Acumulaven moltes armes simulades, revòlver detonador i defensa elèctrica.
SJP 151/2014	2010	La diputada Rosa Díez d' <i>UPyD</i> donava una conferència en la UAB. Va haver-hi una manifestació de 50/60 persones amb pancartes " <i>Rosa Díez, fora de la UAB... Puta Espanya... Stop Feixisme...</i> ". Els acusats van interrompre la conferència, es va llançar un globus amb pintura vermella. Són militants del SEPC. Aitor Blanc era regidor i portaveu de Gent de Gramenet (CUP).

Sentència	Any de comissió dels fets	Explicació del cas (fets provats)
SJP 149/2014	2012	A les 05.00 a la plaça Castella (BCN) un grup de Redskins es creuen amb dos skinheads NS i l'acusada agredeix a un amb una barra de ferro.
SJP 139/2015	2010	Veuen a una persona que coneixen que està pintant banderes independentistes. 1 dona es queda en el cotxe esperant per a la fugida, els altres tres li envolten, l'home li agredeix d'un cop de puny, al crit " <i>vermell de merda</i> ". Porta tatuatges NS ostensibles i és el màxim responsable d'AN a Catalunya. Li roben els esprais. No s'aplica l'agreujant per discriminació ideològica, àdhuc quedant clar en la sentència el motiu.
SJP 132/2015	2012	Trenca ordre d'allunyament a uns veïns. Tira carn de porc amb una rosa al jardí de les víctimes, quan la dona s'acosta li crida <i>per a tu i per al mico puta porca</i> . El marit i fill (víctimes) són negres i els crida <i>micos</i> habitualment. No queda demostrat que pertanyi a cap grup ni exhibeix gens d'ideologia.
SJP 127/2015	2012	Es creuen amb la víctima (equatoriana) que no coneixen de res i la comencen a agredir al crit " <i>negre de merda... sudaca de merda... no t'aixequis que te la foto</i> ". L'adult aixeca el braç fent la salutació nazi. No queda demostrat que pertanyi a cap grup ni exhibeix gens d'ideologia. No s'aplica l'agreujant per discriminació ideològica, àdhuc quedant clar en la sentència el motiu.
SJP 123/2015	2010	Està borratxo cantant l'himne <i>Cara al sol</i> en la porta d'un bar, i agredeix a una dona dominicana cridant " <i>negra, torna al teu puto país</i> ". S'acosta la parella d'ella i és agredit amb cops de puny i puntades. No queda demostrat que pertanyi a cap grup ni exhibeix gens d'ideologia. En la sentència es remarca que el mòbil és marcadament racista.
SJP 119/2015	2013	La víctima, menor d'edat nacionalitat índia, passejava per Rambla Raval. Se li llança un grup nombrós de skinheads NS agredint-li a cops de puny i puntades. Estètica marcada: Bombers, botes militars, pantalons de camuflatge, cap rapat, insígnies NS. Cridant " <i>Sieg Heil</i> ", " <i>arriba Espanya</i> ". Cantant el <i>Cara al sol</i> .
SJP 110/2016	2014	És expulsat del bar per un Vigilant de seguretat de nacionalitat argentina. A la poca estona torna matxet en mà cridant " <i>moriràs sudaca de merda</i> ". No queda demostrat que pertanyi a cap grup ni exhibeix cap tipus d'ideologia.
SJP 93/2016	2010	Als voltants de les 05.50 en la discoteca gai Arena. L'acusat confon mirada amb provocació i agredeix al crit de " <i>marietes de merda</i> ". En ser detingut manifesta " <i>jo no sóc gai</i> ". No queda demostrat que pertanyi a cap grup ni exhibeix gens d'ideologia.
SJP 88/2016	2016	Entren en una botiga EUROVERD, roben llaunes de cervesa i tiren la treballadora a terra. Tornen a l'estona per robar més llaunes, criden a l'empleada " <i>immigrant de merda</i> ". En ser detinguts continuen manifestacions racistes. No queda demostrat que pertanyi a cap grup ni exhibeix gens d'ideologia, a part de les expressions. No s'aplica l'agreujant per discriminació.

Sentència	Any de comissió dels fets	Explicació del cas (fets provats)
SJP 87/2016	2014	Un indigent austríac s'acosta per demanar que li paguin el cafè amb llet als dos acusats (són germans). Un es va comportar de forma violenta sense parar de cridar " <i>ionqui de merda</i> " i li comença a pegar, l'altre germà sense dir res també, li van donar una pallissa. Un d'ells està vinculat a grups NS i porta tatuatges NS en els braços a la vista. No s'aplica l'agreujant per discriminació, el motiu pot ser que l'aporofòbia no està ben tractada jurídicament.
SJP 146/2014	2011	Cap a les 03.30, l'acusat va borratxo i drogat per una zona d'ambient gai (c/Diputació), s'acosta a un grup cridant " <i>marietes de merda</i> " molt insistentment. En demanar-li que els deixi tranquils, s'acosta i li dóna un cop de puny en l'ull. En ser detingut portava una navalla. No queda demostrat que pertanyi a cap grup ni exhibeix gens d'ideologia.
SJME GI 194/2013	2012	Cap a les 05.00 per Palafrugell, els acusats bolquen 3 contenidors i causen desperfectes a 22 vehicles a motor. Pinten grafitis, amb expressions: <i>us anem a partir la boca nazis de merda... Mossos fills de puta... Em cago en la puta policia fills de puta... ACAB... PP fills de puta</i> . No queda demostrat que pertanyi a cap grup ni exhibeix gens d'ideologia. (segurament són de vessant antifeixista).
SJCA 2516/2013	2012	En un partit de Copa del Rei entre L'Hospitalet i el Barça novembre 2012, que es va celebrar en plena campanya electoral dels comicis generals del 20-N, 23 membres de PxC (un ex edil i 3 regidors) es vesteixen amb burques dins de l'estadi juntament amb pancartes: " <i>Catalunya 2025? Catalunya Foundation. Primer els de casa</i> ". El jutge anul·la resolució d'Interior de multar amb 3.000€ als 23 per l'absència d'expressions intrínsecament vexatòries.
SAP B 697/2013	2011	El partit polític ESTAT NACIONAL EUROPEU difonia a través d'una revista bimensual (1999 – 2005) amb dipòsit legal <i>INTEMPÉRIE</i> un tiratge de 500 còpies. Feien revisionisme, exaltació règims feixistes, negació de l'holocaust, odi als jueus i els homosexuals i cap als immigrants (els <i>gais són degenerats i la immigració un zoològic</i>). En el judici el Secretari del partit ENE declara odiar als jueus. ENE és marcadament NS i segueixen sent un partit polític legal amb seu a Barcelona (comprovat al registre del Ministeri de l'Interior en setembre de 2017).
SAP T 1325/2013	2013	En acabar el partit entre Deltebre i l'Albi comença una baralla en el pàrquing, se suma més gent i a un agredit li criden " <i>negre de merda</i> ". Es barallen adults i menors de tots dos bàndols, acabant en lesions varies. No queda demostrat que els acusats pertanyin a cap grup ni exhibeixen gens d'ideologia.
SAP T 875/2015	2014	A Calafell a l'accés a un ascensor de pàrquing s'inicia una discussió perquè una dona brasilera es cola. L'home li crida " <i>negra de merda, véus al teu país</i> ". Apareix la dona de l'acusat i li crida el mateix. La víctima avisa a la policia i l'esposa li declara: " <i>sóc racista i aquesta és una negra de merda</i> ". En el judici de faltes l'home va al·legar: " <i>li vaig dir negra, però en tota Espanya s'atén a ells abans que a nosaltres, el policia li va atendre abans a ella</i> ". No queda demostrat que pertanyin a cap grup ni exhibeixen gens d'ideologia.

Sentència	Any de comissió dels fets	Explicació del cas (fets provats)
SAP B 3215/2014	2004 a 2006	Era la secció d'Aliança Nacional a Catalunya. Difonien vídeos de violència, racisme, xenofòbia, intolerància, etc. i apareixien amb armes en alguns. Gran nombre d'armes de foc de diverses característiques, gran quantitat de munició, armes blanques i objectes de defensa personal. Gran quantitat de parafernàlia NS al domicili dels acusats.
SAP B 2303/2016	2010	Cap a les 03.30 h, els acusats peguen una pallissa a un colombià donant cops de puny i puntades sense haver-hi provocació prèvia. Estètica molt marcada: cap rapat, jaqueta <i>Alpha Industries</i> i botes militars <i>Doc. Martens</i> . Un d'ells té antecedents per fets semblants (JP 1 Ossa 27.10.2010). Segons Sentència: a) No s'aplica l'agreujant 22.4CP perquè a cap moment li insulten ni expressen cap comentari pel seu origen. I perquè haurien agredit a un altre independentment de ser estranger o no. b) Tampoc s'aplica el 22.4CP perquè ja s'aplica el d'abús de superioritat. c) Es desconeix el potencial i capacitat lesiva d'unes botes militars amb reforç metàl·lic, raó per no poder assegurar que siguin un mitjà que impliqui un plus de perill per a la vida o salut de la víctima.
SAP B 9120/2013	2004	Cap a les 05.10 van tres persones a l'estació de tren, en passar per la Plaça Progrés de Terrassa es creuen amb un que els crida amb menyspreu " <i>moros de merda</i> " i copeja a un d'ells amb un puny americà en la boca i li trenca una ampolla en el cap. S'aplica agreujant racisme però no queda demostrat que pertanyin a cap grup ni exhibeixen gens d'ideologia.
SAP B 16932/2013	2011	En l'estadi del RCDE juguen l'Espanyol-Barça. Els dos acusats són germans i introdueixen bengales en el camp de futbol. A la zona habilitada pels Boixos Nois. Va haver-hi llançament de bengales cap als espectadors (causant ferides) i interrompent el partit. No s'informa de l'estètica ni ideologia.
SAP B 15006/2014	2011	El 12 d'octubre de 2011 a les 20.30 un grup d'unes 50 persones es dirigeix al local The Other Plau a Poblenou BCN. Ho fan després d'una manifestació d'ultraesquerra titulada " <i>Per la llibertat i la dignitat dels pobles, 12 d'Octubre res a celebrar</i> ". Rebenten la porta del local i en sortir un de dins, li arremeten amb ampolles i pedres cap al cap. Els dos acusats reconeixen haver anat allí a protestar, un diu que va agredir. Ho reconeixen per portar roba fosca i el pèl rapat. No s'informa de la ideologia dels acusats. S'aplica l'agreujant d'ideologia. Un dels detinguts és hooligan dels Desperdicis.
AAP B 341/2017	2016	És detingut en Av. Diagonal BCN. Se li intervé dins cotxe: Pistola 9 mm, munició 9 mm, Matxet, Punyal, 700 grams de cocaïna i 800 grams d'haixix. En l'entrada i registre al domicili troben: Jaqueta tacada de sang, banderes, fotografies, documents i símbols NS.
SJP 144/2014	2012	En el seu perfil Facebook acumula comentaris, fotos i vídeos d'ideologia NS. Comptava amb 408 seguidors, entre ells moltes penyes de futbol radical tipus NS.
SAP B 5370/2014	2013	Para davant una parada ambulant de material independentista, els insulta, treu defensa extensible i crida <i>esteu morts separatistes</i> , alça la mà cridant " <i>heil Hitler</i> ". Se li aplica una falta d'amenaçes amb arma. No s'informa de l'estètica ni ideologia.

Sentència	Any de comissió dels fets	Explicació del cas (fets provats)
SJP 96/2016	2013	Cap a les 21.50 h en un autobús a Terrassa un home crida a dues dones marroquines “ <i>que fàstic de mores</i> ”, les escup i dóna cops de puny i puntades a una d'elles. Al carrer els exhibeix una navalla amb el símbol de les SS. L'acusat és NS. No li apliquen l'agreujant de racisme (22.4CP) àdhuc quedant clar el motiu.
SAP B 3123/2016	2014	A la plaça de Sants (Barcelona) en una manifestació no autoritzada pel cas <i>Can Vies</i> , a les 00.30 els acusats llancen pedres i ampolles contra la policia. Porten dessuadores fosques amb caputxa. La majoria vestien de forma molt similar. Són de tendència antisistema.
SAP B 13714/2015	2010	Uns 20 skinheads NS celebren la victòria del mundial de futbol d'Espanya a la Plaça Espanya (Barcelona). Persegueixen a 4 persones de raça negra i asiàtica, donen caça a un venedor de cerveses pakistanès a donant-li cops de puny i puntades. Van agredir a dos pakistanesos, un sud-americà i un espanyol que els increpava. En <i>Facebook</i> es vanagloria de les agressions. Queda provat que eren un grup de skinheads NS. S'aplica agreujant racisme i superioritat.
SAP B 10451/2013	2010	A les 03.00 l'acusada i el seu acompanyant passen davant una furgoneta policial i ell tira dins una burilla encesa. Són identificats i ella es nega, forceja i insulta als policies. Té reconeguda pertinença activa dins del moviment Okupa. El jutge considera que els fets són conseqüència de la seva animadversió a la policia.
SAN 574/2016	2010 a 2014	De 2010 a 2014 publica en el seu compte de <i>Facebook</i> material Il·lustració i comentaris d'enaltiment del terrorisme d'ultraesquerra independentista. Ironitzava amb matar a policies. Difonia manuals d'armes i explosius. Porta estètica punk marcada.
SAP TF 1/2017	2015	Es dirigeix a la tenda on treballa la seva exparella, la ruixa amb gasolina, li cala foc i la mata. No accepta que com a dona porti una vida independent. No queda demostrat que pertanyi a cap grup ni exhibeix gens d'ideologia. No s'aplica l'agreujant d'odi a les dones.
SAP B 10592/2016	2014	Es va celebrar una assemblea oberta en l'Ateneu Independentista i Popular de la Vila de Gracia La Torna, una assemblea organitzada per l'anomenat Comitè de Solidaritat amb els Antifeixistes d'Ucraïna en suport a les Repúbliques de Donetsk i Lugansk que pretenien independitzar-se d'aquest Estat. A aquesta Assemblea oberta van acudir un grup de 20 o 25 persones defensores de la unitat d'Ucraïna i contràries a la independència de les Repúbliques de Donetsk i Lugansk. Els van cedir el torn de paraula i van ser fortament esbrocats, amb el que es marxen. Al carrer apareixen 3 acusats amb cascos de moto i els increpen “ <i>feixistes, ucraïnesos feixistes</i> ” i els agredeixen amb els cascos, es desploma una víctima. Retenen a un acusat, però la resta d'acusats exhibeixen un ganivet perquè el deixin anar. Dos dies abans, un dels acusats va participar en un enfrontament entre antifeixistes i NS a les portes de l'Audiència de BCN, just abans d'un judici contra dos joves que van agredir a un NS en el concert RAC del 12 d'octubre de 2011 The Other Place. Un dels agressors porta estètica skinhead. El jutge parla d' <i>Ideologia Radical</i> . Cinc dels sis agressors són hooligans dels <i>Desperdicis</i> del UE Sant Andreu.

Sentència	Any de comissió dels fets	Explicació del cas (fets provats)
SJP 86/2016	2016	Carrer Mallorca (Barcelona) a les 04:45 h, els quatre acusats s'acosten a un àrab que va a la mesquita. Li diuen que es tregui la roba Per evitar que s'immoli. Li peguen cops de puny i puntades. No apliquen agreujant 22.2CP per motius religiosos perquè hi ha dubtes de comú acord de cometre l'acte deprecatori. No queda demostrat que pertanyi a cap grup ni exhibeix gens d'ideologia.
SJP 152/2014	2010	C/Viladomat (Barcelona) a les 05.00, s'acosta un grup de 7 a 9 persones a una parella homosexual i els agredeixen cops de puny i puntades. Dos acusats, a la resta no es va poder identificar. No queda demostrat que pertanyi a cap grup ni exhibeix gens d'ideologia.
STS 6591/2013	2010	Surt la víctima (16 anys) del bar en Valdemoro de veure un partit Reial Madrid - Atlètic de Madrid. Dos dels agressors encaputxats li apunyalen 3 vegades. Li treu la caputxa a un i ho reconeix. Diu a la policia que són SHARPS, portaven el pèl rapat, a més de samarretes d'aquest moviment radical. Un dels arrestats Andrés María FJ, era membre destacat de l'organització <i>Valdemoro - Ciempozuelos- Antifeixista</i> i membre del grup musical <i>Protervia Madriz</i> .
STSJ 6797/2017	2016	L'Ajuntament de Rivas Vaciamadrid en sessió ordinària celebrada el 30 de maig de 2016, es va adherir a la campanya " <i>Boicot, Desinversió i Sancions (BDS) contra l'apartheid israelià</i> ". Amb el que es comprometien a no establir conveni, contracte o acord de tipus polític, comercial, agrícola, educatiu, cultural, esportiu o de seguretat amb institucions, empreses i organitzacions israelianes, fins que Israel no reconegui el dret a l'autodeterminació del poble palestí i acati el dret internacional. La intenció de l'Ajuntament era obligar a tots els proveïdors a firmar la campanya BDS si volien realitzar serveis a l'Administració Municipal, vulnerant drets fonamentals com el 14 de la Constitució Espanyola.
STSJ 2505/2016	2016	L'Ajuntament de Langreo (Oviedo) es va adherir a la campanya " <i>Boicot, Desinversió i Sancions (BDS) contra l'apartheid israelià</i> ". La intenció era obligar a tots els proveïdors a firmar la campanya BDS si volien realitzar serveis a l'Administració Municipal, vulnerant drets fonamentals com el 14 de la Constitució Espanyola.

19. Bibliografía

Abastado, C. (1980). Introduction: À l'analyse des manifestes. *Littérature*, 3-11.

Acosta, Rufino y Rodríguez, Felipe (1989): Los jóvenes ultras en el fútbol sevillano. Una aproximación al fenómeno de la violencia en los estadios, Sevilla, Instituto Municipal de Juventud y deportes. No publicat.

Albornoz, M., & Galeano, D. (2017). Anarquistas y policías en el atlántico sudamericano: una red transnacional, 1890-1910. *Boletín del Instituto de Historia Argentina y Americana "Dr. Emilio Ravignani"*, (47).

Anderson, C. A., Carnagey, N. L., & Eubanks, J. (2003). Exposure to violent media: the effects of songs with violent lyrics on aggressive thoughts and feelings. *Journal of personality and social psychology*, 84(5), 960.

Antón, C., Quesada, C., Aguilar, M. Á., & Sánchez, F. (2012). Manual de apoyo para la formación de fuerzas y cuerpos de seguridad en la identificación y registro de incidentes racistas o xenófobos.

Aguilar et al (2015). Manual pràctic per a la investigació i enjudiciament de delictes d'odi i discriminació. Generalitat de Catalunya. Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada. Primera edició: Novembre de 2015.

Aguilar, J., & Carranza, M. (2008). Las maras y pandillas como actores ilegales de la región. ponencia presentada en el marco del Informe Estado de la Región en Desarrollo Humano Sostenible, San Salvador.

Aguilar, J.M. 2013. Mi vida ultra. Ultras en la vida, no solo en el partido. Punto Rojo Libros.

Balandier, G. (1994). El poder en escenas: de la representación del poder al poder de la representación (Vol. 106). Grupo Planeta (GBS).

Balmaceda, G. (2007). Maras y pandillas. Los límites de su transnacionalidad. *Revista Mexicana de Política Exterior*, (81), 101-23.

Baricco, A. (1999). El alma de Hegel y las vacas de Wisconsin: una reflexión sobre música culta y modernidad (Vol. 12). Siruela.

Bayona, B. (2000). Rituales de los ultras del fútbol. Congreso de los Diputados. Madrid. Política y Sociedad, 34, Madrid (pp. 155-173).

Bjelopera, J. P. (2012). The domestic terrorist threat: Background and issues for Congress. Congressional Research Service.

Blanco, S. H. (2015). La llegada de las maras a Cataluña. Revista Policía y Seguridad Pública, 5(1), 75-102.

Blanco Navarro, J.M., & Cohen Villaverde, J. (2014). Revista de Estudios Europeos, nº 65 Jul/Dic.

Buelga, S. (2010). Aproximación psicosocial al fenómeno de las bandas latinas en España. A. d.(Comp), Grafits y Bandas Latinas, 100-122.

Buezas, T. C. (1993). El crimen racista de Aravaca. Editorial Popular.

Buezo, M. T. (2014). Lobos de occidente: terrorismo individual como elemento emergente y evolución táctica de Al-Qaida. Instituto Universitario General Gutiérrez Mellado.

Casals, X. (1995). Neonazis en España: de las audiciones wagnerianas a los skinheads (1966-1995). Grijalbo.

Castillo Mirón, D., Suárez Pombo, J., & Docal Gil, D. (2014). Odio en las calles. El Ejido: Círculo Rojo.

Castro Moral, L. (2016). GRAPO. Tiempo devorado, 3(1), 0053-73.

Cervelló, Cubillas i Terminiello (2015). Bandas juveniles violentas vs Grupos de Manipulación Psicológica: uso de técnicas coercitivas y conducta delictiva. <http://revista.iiap.org>

Corral, M. L. (2008). Barcelona y Madrid: Dos realidades distintas ante el fenómeno de las bandas latinas. Revista CIDOB d'afers internacionals, 191-206.

Corte, U., & Edwards, B. (2008). White Power music and the mobilization of racist social movements. *Music and Arts in Action*, 1(1), 4-20.

Crespo, J. (2006). *Memorias de un ultra. La historia secreta de la extrema derecha española*. Ed. Temas de Hoy, S.A.

De Luis, J.V. (2010). *Grafitis y bandas latinas*. Editorial MAD. 2010

Díez Bueso, Laura. (2007) Tema monoll·lustració: La llibertat d'expressió i els seus límits. *Quaderns del CAC: Número 27*.

Domínguez, A. N. (2006). *Cuerpos tatuados: jóvenes y pandillas transnacionales*.

Donángelo, Karina. (2001). *Revista Inqhay. Especial tatuajes. 31 de gener*.

Durand, J. (2000). *Tres premisas para entender y explicar la migración México-Estados Unidos*.

Farré, J. A. (2012). *Terrorismo anarquista y terrorismo yihadí: un análisis comparativo*. *Historia y Política*, (27), 227-249.

Feixa, C. (1994). *De las bandas a las culturas juveniles*. *Estudios sobre las culturas contemporáneas*, 5(5), 160.

Fernández, F. et al. (2005) *Jóvenes sin tregua*. Barcelona. Anthropos

Figuroa-Saavedra, F. (2007). *Estética popular y espacio urbano: El papel del graffiti, la gráfica y las intervenciones de calle en la configuración de la personalidad de barrio*. *Revista de dialectología y tradiciones populares*, 62(1), 111-144.

Fernández Villanueva, C. (2007). *Violencia y agresiones: pinceladas para una nueva perspectiva psicosocial interaccionista*. *Perspectivas y retrospectivas de la psicología social en los albores del siglo XXI*, España: Biblioteca Nueva, 163-171.

García García, R., Docal Gil, D., & Ibarra, E. (2012). *Grupos de odio y violencias sociales*. Alcobendas, Madrid: Rasche.

Gastélum, M. (1991). La Migración de los trabajadores mexicanos indocumentados a los Estados Unidos. Universidad Nacional Autónoma de México.

Giménez, G. (1995). Modernización, cultura e identidad social. *Espiral*, 1(2).

González Prada, M. (1938). Anarquía.

Hall, S., & Jefferson, T. (2014). Rituales de resistencia. Subculturas juveniles en la Gran Bretaña de postguerra.

Hall, S., & Jefferson, T. (Eds.). (2010). Resistencia a través de rituales: subculturas juveniles en la Gran Bretaña de la posguerra. Universidad Nacional de la Plata.

Hebdige, D. (1976). Reggae, Rastas and Rudies: Style and the subversion of form. University of Birmingham, Centre for Cont. Cult. Studs.

Ibarra, E. (2005). Intolerancia. No, gracias. Textos para la convivència. Movimiento Contra la Intolerancia.

Ibarra, E. (2014). La Europa siniestra. Madrid: Catarata.

Ibarra, E. (2013). Cuadernos de análisis. Nº47. Contra el discurso del odio en Internet. Movimiento Contra la Intolerancia.

Illescas, J. E. (2014) Industrias culturales y juventud en el sistema-mundo; el videoclip mainstream como mercancía y reproductor de ideología. Universitat d'Alacant.

Illescas, J. E. (2015). La dictadura del videoclip. El Viejo topo

Jordán, L. (2010). Cultura Custom. Quarentena Ediciones.

Jordán, J. (2001). Anders Behring Breivik: algunas consideraciones sobre la figura del 'lobo solitario' terrorista. Grupo de Estudios sobre Política y Seguridad Internacional, 7, 1-4.

Kazyrytski, L. (2006). Estudi qualitatiu comparat sobre bandes juvenils: concepte, tipologia i dinàmiques.

Klein, Malcom W. i Cheryl L. Maxson. (2006). *Street Gang Patterns and Policies*. New York: Oxford University Press.

Lacárcel Moreno, J. (1995). *Psicología de la música y educación musical*. Madrid: Visor.

Lénárt, A. (2009). La Vía Violenta. La actividad de grupos terroristas menores en España. *ÉTUDES SUR LA RÉGION MÉDITERRANÉENNE*, 18, 53-56.

Liebel, M. (2002). Pandillas y maras: señas de identidad. *Revista Envío*, 244.

López, M. J. M., García, J. M. M., Martínez, J. S. L., & Scandroglio, B. La aculturación de las bandas juveniles violentas. Una perspectiva de análisis complejo desde la construcción simbólica de la realidad individual, grupal y sociocultural.

Madrid, D. (2005). *Insider*. Madrid: Temas de Hoy.

Madrid, D. (2008). *Tribus urbanas: ritos, símbolos y costumbres*. Arcopress.

Manrique, G., & Esteban, L. (2006). Un poder paralelo: el crimen organizado en América Latina. *Boletín Elcano*, (84), 9.

Martín, J. G. (1984). *Historia del PCE (r) y de los GRAPO*. Contra Canto.

Martínez Navarro, Emilio (2002), Aporofobia. Glosario para una sociedad intercultural (pp. 17-23). València: Bancaja.

Medina, P. (2015). *Saussure: El signo lingüístico y la teoría del valor*. Barcelona, Juny de 2015.

Menendez, J. F., & Ronquillo, V. (2006). *De los Maras a los Zetas/From the Maras to the Zetas: Los secretos del narcotráfico, de Colombia a Chicago/The Secrets of Drug Trafficking from Colombia to Chicago*. Grijalbo Mondadori.

Miller, Walter B. (1980). Gangs, Groups, and Serious Youth Crime. Critical Issues in Juvenile Delinquency, compilat pels Doctors Shichor i Kelly. Lexington, MA: D.C. Heath and Company.

Moreno, J. L. (2003). Psicología de la música y emoción musical. *Educatio Siglo XXI*, 20, 213-226.

Muguruza, F (2003) Negu Gorriak. La victoria de la palabra. www.negugorriak.net

Pérez, J. (2007). Maras: Una amenaza transnacional emergente en Iberoamérica. In Publicado en la obra "Comunicaciones, conflictos y políticas de Seguridad y Defensa". III Congreso Nacional "Información, Seguridad y Defensa". Biblioteca de Ciencia y Artillería. Segovia.

Pol, J. C. (2004). Determinantes económicos de la migración entre Puerto Rico y Estados Unidos. Unidad de Investigaciones Económicas, Departamento de Economía, Universidad de Puerto Rico.

Pombo da Silva, G. (2006). Diario e ideario de un delincuente Gabriel. Editorial Klinamen. Pàgina 56-57.

Porzio, L. (2012). El cuerpo entre la resistencia y la asimilación: Estrategias incorporadas e itinerario corporal de un latin king. *Revista de Dialectología y tradiciones populares*, 67(1), 85-114.

Ramakrishnan, M. (2016). 7. The Power of Secrecy: Cryptography in Prison Gangs. *Incarcerated Interactions: A Theory-Driven Analysis of Applied Prison Communication*, 3.

Riches, G., & Lashua, B. (2014). Mapping the underground: An ethnographic cartography of the Leeds extreme metal scene. *International Journal of Community Music*, 7(2), 223-241.

Rodríguez Castillo, L. F. (2012). Reintegración social de los jóvenes provenientes de pandillas "Latin King" Solanda.

Rodríguez González del Real, Concepción. (2010). Grupos Juveniles de Carácter Violento: estrategias de intervención. Las Instituciones ante el conflicto Social de los Grupos Juveniles Violentos.

Ravndal, J. A. (2012). A pre-trial profile of Anders Behring Breivik. CTC sentinel, 5(3), 6-10.

Ruano et al (2014) Violencia en las escuelas públicas de la capital de Guatemala 2010-2014: Presencia de la violencia organizada en las escuelas, las reacciones de la comunidad educativa y las acciones estatales. Universidad de San Carlos de Guatemala.

Savenije, W. (2007). Las pandillas transnacionales o "maras": violencia urbana en Centroamérica. Foro Internacional, 637-659.

Salas, A. (2003). Diario de un skin (1st ed.). Madrid: Temas de Hoy.

Sharman, L., & Dingle, G. A. (2015). *Extreme metal music and anger processing*. *Frontiers in human neuroscience*, 9, 272.

Soriano, J. P. (2008). Adaptación social de las pandillas juveniles Latinoamericanas en España; pandillas y organizaciones juveniles de la calle. Revista CIDOB d'afers internacionals, (81), 0109-137.

Stewart, S., & Burton, F. (2010). Lone wolf lessons. STRATFOR global intelligence.

Thale, G. (2006). Las pandillas juveniles centroamericanas y las respuestas de Mano Dura.

Van Gemert, F., Peterson, D., & Lien, I. L. (2008). Street gangs, migration and ethnicity. Routledge.

Viñas, C. (2001). Música i skinheads a Catalunya: El so de la política (Vol. 16). Diputació de Barcelona, Àrea de Cultura.

Viñas, C. V. G. (2013). "Skinheads" a Espanya: Orígens, implantació i dinàmiques internes (1980-2010).

Wolf, S. (2009). El control de pandillas en la relación El Salvador-Estados Unidos. *Foreign Affairs Latinoamérica*, 9(4), 85-96.

19.1. Documentació consultada

(Dates de consulta dels enllaços de desembre de 2016 a octubre de 2017).

Agencia de Derechos Fundamentales de la Unión Europea (FRA). Homofobia y discriminación por motivos de orientación sexual e identidad de género en los Estados miembros de la Unión Europea (2009). Informe de síntesis. Luxemburgo: Oficina de Publicaciones de la Unión Europea. 2010.

Autoorganització i Autodefensa. Escrit per RASH Madrid. 12 de març de 2005.

Almighty Latin Kings & Queens Nation – Sagrada Tribu Atahualpa Ecuador.
<http://alkqncorp-stae.blogspot.com.es/2012/05/alkqn-corp-ecuador.html>

Associació Blood and Honour. <http://www.bloodandhonourworldwide.co.uk>

Associació *Centro Nacional y Social*. <http://csynsalamanca.com/?p=507#more-507>

Associació Hammerskins Nation. <https://www.hammerskins.net/>

Associació Hogar Social Madrid. <https://www.facebook.com/HogarSocial1/>

Asociación Pro Derechos de los Confinados y Rehabilitación Ñeta.

<http://asociacionneta.blogspot.com.es/>

Blanch, Caballero and Docal (2017). *Text, Words and Rock&Roll*. ISSID. Warsaw, Poland. July 24-28. ISSID (International Society for the Study of Individual Differences).

Centro de Estudios e Iniciativas sobre Discriminación y Violencia. Investigació de simbologia que promou la intolerància i l'odi al diferent.

Convenció Internacional sobre l'Eliminació de totes las Formes de Discriminació Racial.

<http://www.ohchr.org/SP/ProfessionalInterest/Pages/CERD.aspx>

Conveni Europeu de Drets Humans.

http://www.echr.coe.int/Documents/Convention_SPA.pdf

Corts Generals. Diari de Sessions. Senat. X Legislatura. número 78. 25 de setembre de 2013 Pàgina 6.941 i següents.

Consell d'Europa. Informe del Grup de Persones Eminents. "Living Together – Combining diversity and freedom in 21 century Europe". Original: English. 2011, Strasbourg, France. Pàgina 13.

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168047d129>

Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya. Apartat Guia d'entitats. Consulta realitzada el dia 01/05/2017.

Diari de Sessions del Parlament de Catalunya. Sèrie C - Número 325. Dimarts, 10 de juny de 2008. Compareixença de representants de l'Associació Cultural de Reis i Reines Llatins de Catalunya perquè informin sobre el punt de vista i les activitats de l'entitat en matèria d'immigració i interculturalitat que afectin l'àmbit de treball de la comissió (tram. 357-00061/08) p. 3.

Documentació confiscada a un centre penitenciari de Barcelona a un líder dels *ALKN* a l'octubre de 2014.

Document de normes dels Hells Angels Motorcycle Club Bylaws –Working Draft and Hells Angels World Rules. Sense data.

Documental "Putos Hooligans" (2005). Producció de *Dock en stock* i *Arte France*.

Documental "*Templarios MC*".

<https://www.youtube.com/watch?v=qxxvm3XuSA&ebc=ANyPxKqwDqLDwE0wl0hHQal0qLu0UJGHUhaWPIFu17nNo2Lo-1h6OUno32pNEzkkIPY26PFGuiHt37oTU0X3t9MaiaugeZnG5g>

Estrategia y táctica 25A (1ª revisión).

<https://plataformaenpie.wordpress.com/estrategia-y-tactica/>

Enquesta Nacional d'Immigrants. Resultats per continents i països més representats. Any 2007. Consultat el març de 2017.

<http://www.ine.es/jaxi/Datos.htm?path=/t20/p319/a2007/p03/l0/&file=04001.px>

Gelabert, D. Tot sona d'estimulació musical a l'etapa 0-6.

<https://www.totsona.com/emts/per-a-mestres-educadors-etc/metode-destimulacio-musical-totsona-0-6-anys/>

Història d'Skrewdriver. <http://www.skrewdriver.net/index2.html>

Informe anual 2016. Discriminació i Comunitat gitana. Fundación Secretariado Gitano.

Informes sobre incidents relacionats amb els delictes d'odi a Espanya:

- Informe de l'Any 2016.
<http://www.interior.gob.es/documents/10180/5791067/ESTUDIO+INCIDENTES+DELITOS+DE+ODIO+2016.pdf/c5ef4121-ae02-4368-ac1b-ce5cc7e731c2>
- Informe de l'Any 2015.
<http://www.interior.gob.es/documents/642012/3479677/DELITOS+DE+ODIO+2015/c7caf071-df8b-4309-ade6-1936032b850e>
- Informe de l'Any 2014.
<http://www.interior.gob.es/documents/642012/3479677/Informe+2014+sobre+la+evoluci%C3%B3n+de+los+delitos+de+odio+en+Espa%C3%B1a/b6c6026e-8b04-4f45-b513-e79551be411f>
- Informe de l'Any 2013.
<http://www.interior.gob.es/documents/642012/3479677/Informe+sobre+los+delitos+de+odio+en+Espa%C3%B1a+2013.pdf/6f10f526-80f7-47a0-911b-d27c61c6cf40>

Jornades anticarceràries de Cornellà del 2007

<http://Barcelona.indymedia.org/newswire/display/318158/index.php>

Jornades per l'amnistia a Barcelona

<https://jornadesamnistiaBarcelona.wordpress.com/>

Jornades per l'Amnistia dels Presos Polítics (Madrid 06/10/2012)

https://www.youtube.com/watch?v=9lp_ktttQLg&t=3129s

Manual bàsic d'identitat corporativa. Candidatura d'Unitat Popular. V1.3.
Novembre de 2010.

Manual de Apoyo para la Formación de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad

https://expinterweb.empleo.gob.es/oberaxe/inicio_descargaFichero?bibliotecaDatold%3D217&usq=AFQjCNFdZ0ZW1DgpQLfMaMxezPXAkbV9yQ&sig2=cOy9QsCJJmVvitSBgS2hXw

Moviment contra la Intolerància. Informes Raxen.

- Informe Raxen 61. En defensa dels defensors dels drets humans. (Paper)
- Racisme, Xenofòbia, Antisemitisme, Islamofòbia, Neofeixisme i altres manifestacions d'Intolerància a través dels fets. Especial 2016. Discurs d'Odi i Tsunami de Xenofòbia i Intolerància. (Paper)
- Racisme, Xenofòbia, Antisemitisme, Islamofòbia, Neofeixisme i altres manifestacions d'Intolerància a través dels fets Especial 2015 (II). Xenofòbia, Refugiats, Terrorisme i Islamofòbia Afrodescendents i Negrofòbia: Una assignatura pendent. (Paper)
- Racisme, Xenofòbia, Antisemitisme, Islamofòbia, Neofeixisme i altres manifestacions relacionades d'Intolerància a través dels fets. Especial 2015 (I). L'avanç de la Xenofòbia a Europa Cap a una Llei Integral contra els Delictes d'Odi. (Paper)

Moviment contra la Intolerància. Quaderns d'anàlisi.

- Quadern d'Anàlisi 57. Setembre 2015: Racisme, Negrofòbia, Esclavisme i Intolerància enfront de la Dignitat Humana. (Paper)

- Quadern d'Anàlisi 47. Gener 2013: Contra el discurs d'odi a Internet (Paper)
- Quadern d'Anàlisi 46. Octubre 2012: Víctimes i Seguretat davant els crims d'odi (Paper)
- Quadern d'Anàlisi 45. Juny 2012: Stop Hate Crimes (II) (Paper)

National Drug Threat Assessment. (2010). National Drug Threat Assessment Unit, National Threat Analysis Branch National Drug Intelligence Center. U.S. Department of Justice. Pàgines 12 i 13.

Observatorio Hatento (2015), Muchas preguntas. Algunas respuestas. Primera edición. RAIS Fundación. Madrid.

Oc-Scan Policy Brief for threat notice: 002-2010. Europol. The Hells Angels MC: A Criminal Organisation. First Edition, febrer de 2012

OSCE/ODIHR (2009). Hate Crime Laws. A Practical Guide.

Reunió del Consell Ministerial. 1 y 2 de desembre de 2003. Estratègia de l'OSCE davant les amenaces contra l'estabilitat i la seguretat al segle XXI.

19.2. Entrevistes personals.

Per exprés desig d'alguns dels entrevistats, s'ometen noms reals assignant àlies que no tenen perquè ser els que ells utilitzin. També s'ometen localitats o dates concretes. La majoria ho han demanat per autoprotecció o per por a possibles represàlies.

1. Entrevista realitzada al Cap de la Unitat Central de Grups Juvenils Organitzats del Cos de Mossos d'Esquadra. Sabadell: Novembre del 2015. I també al maig del 2016.
2. Entrevista realitzada a àlies *Jonhny*, exmembre d'un MC nacional. Girona: 2016.
3. Entrevista realitzada a àlies *Mamen*, membre destacat d'un MC important a nivell nacional. Província de Barcelona: Gener del 2016.

4. Entrevista realitzada a àlies *Goril·la*, membre d'un MC internacional. Tarragona: Gener del 2016.
5. Entrevista realitzada a David Docal, director del *Centro de Estudios e Iniciativas sobre Discriminación y Violencia* (CEIDIV). Madrid: 05 d'abril del 2016. Barcelona: 19 d'Octubre del 2017.
6. Entrevista realitzada a Jordi Ferrer, president i membre fundador de l'associació motard *Eutiques Tarraco Imperial*. Tarragona: 12 de maig del 2016.
7. Entrevista realitzada al periodista d'investigació Antonio Salas, autor de diversos llibres d'infiltració com *Diario de un skin* i *El Palestino* entre d'altres. A través de correu electrònic. Maig del 2016. I també en persona en localitat indeterminada a l'abril de 2017.
8. Entrevista realitzada a àlies *Frank*, exmembre d'un MC internacional. Tarragona: Juny del 2016.
9. Entrevista realitzada al President y al Capità de Ruta dels *Jíbaros Tarragona* al seu *Club House*. Reus: 17 de juny del 2016.
10. Entrevista realitzada a àlies *Toro*, membre d'un Capítol de *Pawnees MC*. Localitat catalana: 10 de juliol del 2016.
11. Entrevista realitzada a àlies *Chato*, membre motard molt important de l'escena espanyola d'aquests últims vint anys. Localitat catalana: Setembre del 2016.
12. Entrevista realitzada a Anna Farrero, Fiscal de delictes d'odi de la fiscalia de Tarragona. Tarragona: 22 de desembre del 2016.
13. Entrevista realitzada a Àlex, antic skinhead NS. Barcelona: 20 de gener del 2017.
14. Entrevista realitzada a Paco Ramírez, president de la ONG *Stop LGBTFobia*. Madrid: 06 de febrer del 2017.
15. Entrevista realitzada a Miguel Ángel Aguilar, Fiscal de delictes d'odi de la fiscalia de Barcelona. Madrid: 06 de febrer del 2017.
16. Entrevista realitzada a membres de la Comunitat Jueva de Madrid. Madrid: 07 de febrer del 2017.
17. Entrevista realitzada a David Madrid, policia i autor del llibre *Insider*, que narra en primera persona com es va infiltrar dins un grup hooligan. Localitat indeterminada: Març del 2017.

18. Entrevista realitzada a àlies *JuanFer*, antic activista del PML-RC. Sabadell: Abril del 2017.
19. Entrevista realitzada a àlies *Nemo*, tatuador de motards. Madrid: 13 d'abril del 2017.
20. Entrevista amb funcionaris de la brigada de bandes del Cos Nacional de Policia. Madrid: 04 de maig del 2017.
21. Entrevista realitzada a àlies Marcos, antic skinhead NS que va estar dins un grup hooligan. Tarragona: 30 de juny del 2017.
22. Entrevista realitzada a Esteban Ibarra, president de l'ONG Movimiento Contra la Intolerancia. Madrid: 18 d'octubre de 2017.
23. Entrevista realitzada a Pedro, exlíder d'Odal, grup de música RAC espanyol que va existir desde l'any 2001 al 2005. Va ser un membre molt destacat de l'escena nacionalsocialista a Espanya la primera dècada del Segle XXI. Madrid: 03 de novembre de 2017.
24. Entrevista realitzada amb membres de la Brigada Central d'Informació de la Guàrdia Civil. Localitat catalana: novembre de 2017.

19.3. Entrevistes personals consultades en fanzins i xarxes socials

(Dates de consulta de desembre de 2016 a octubre de 2017).

- Anònim. Membre ultra del grup ultra Desperdicis. Futbol i política. Primer cercle de xerrades de l'APS. Barcelona. 01 de novembre de 2013.
- Behind the Music: Twisted Sister. (2001). VH1 Music.
<http://www.vh1.com/episodes/ic3xi4/behind-the-music-twisted-sister-behind-the-music-163-season-1-ep-163>
- Cantant Pablo Hasél.
 - <https://directa.cat/%E2%80%9Cm%E2%80%99han-intentat-silenciar-m%E2%80%99han-donat-un-altaveu%E2%80%9D>
 - <http://www.forocomunista.com/t11483-accion-comunista-entrevista-a-pablo-hasel>
 - <https://opiniondeclase.wordpress.com/2014/12/19/entrevista-a-pablo-hasel/>

- <https://fraccionproletaria.wordpress.com/2012/03/04/entrevista-a-pablo-hasel-por-alumna-de-la-ehu/>
- <http://www.insurgente.org/index.php/mas-noticias/cultura/item/5128-insurgente-entrevista-al-rapero-comunista-pablo-has%C3%A9l>
- <http://elblogdeelhombrepercha.blogspot.com.es/2014/02/entrevista-pablo-hasel.html>
- <http://cuestionateloTODO.blogspot.com.es/2014/03/entrevista-pablo-hasel-en-visperas-de.html>
- <https://directa.cat/%E2%80%9Cm%E2%80%99han-intentat-silenciar-m%E2%80%99han-donat-un-altaveu%E2%80%9D>
- Grup Musical Ajax i Prok. <http://www.mondosonoro.com/entrevistas/ajax-prok-hacemos-apologia-de-la-necesidad-de-comer/>
- Grup Musical Batallón de Castigo. <http://www.nuestraformadevida.com/2012/01/batallon-de-castigo.html>
- Grup Musical Estirpe Imperial. <http://www.nuestraformadevida.com/2012/01/estirpe-imperial.html>
- Grup Musical Non Servium. <http://www.musicopolis.es/entrevista-non-servium-que-no-queda-nada-de-nosotros-aqui-estamos-otra-vez-no-nos-hemos-ido-nunca/1673042015/>
- Grup Musical Núcleo Terco <http://www.rashMadrid.org/documentos/19/86-entrevista-a-nucleo-terco?format=pdf>
- Grup musical Protervia Madriz <http://seguimosenlabrecha.blogspot.com.es/2012/05/entrevista-protervia.html>
- Grup musical Sospechosos Habituales FCB (Barcelona). <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:74m-6Mi3a5wJ:https://bycasual.wordpress.com/tag/boixos/+&cd=4&hl=es&ct=clink&gl=es>
- Stefan Koelsch, neurocientífic. Entrevistat pel diari La Vanguardia el 17/08/2011.
- Líder del grup Hooligan Biris Norte (Sevilla). <http://www.nuestraformadevida.com/2012/12/biris-norte.html>

- Líder del grup Hooligan Brigadas Amarillas (Cadis).
<https://www.portalcadista.com/cadizcf-cadistas/10608-washy-qel-cadiz-queria-que-se-desconvocara-la-concentracionq-v15-10608>
- Líder del grup Hooligan dels Desperdicis del UE Sant Andreu (Barcelona).
<http://labandaizquierda.blogspot.com.es/2010/07/entrevista-desperdicis.html>
- Líder del grup Hooligan Frente Atlético (Madrid).
http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:NSSxffo9I_kJ:idd00527.eresmas.net/entrevis.htm+&cd=1&hl=es&ct=clnk&gl=es
- Líder del grup Hooligan Frente Bokeron (Màlaga).
http://frentebokeron1986.blogspot.com.es/2011/10/entrevista-al-grupo_25.html
- Líder del grup Hooligan Frente Blanquiazul (Tenerife).
<http://labandaizquierda.blogspot.com.es/2010/08/entrevistamos-al-frente-blanquiazul-con.html>
- Líder del grup Hooligan Furya Granate (Pontevedra).
<http://estabenditalocura.blogspot.com.es/2013/10/entrevista-furya-granate.html>
- Líder del grup Hooligan Indar Baskonia (Vitoria).
<http://labandaizquierda.blogspot.com.es/2013/01/entrevista-ibai-indar-baskonia.html>
- Líder del grup Hooligan Indar Gorri (Bilbao).
<http://labandaizquierda.blogspot.com.es/2010/01/entrevista-indar-gorri.html>
- Líder del grup Hooligan Mujika Taldea (Sant Sebastià).
<http://mujikataldea.blogspot.com/>
- Líder del grup Hooligan Rural Boys (Madrid). <http://nopasaran.Madrid.Antifa.es/>
- Líder del grup Hooligan Ultramarines (Burdeos, França).
<http://ultramarines.free.fr>
- Líder del grup Hooligan Ultras Sur (Madrid).
<http://elminuto7.com/2014/10/27/entrevista-con-ultras-sur/>
- Paco Galán. Bateria del grup musical Eskorbuto. Any 2015.
<http://www.dirtyrock.info/2015/12/eskorbuto-35-anos-rabiando-como-ratas-entrevista-a-paco-galan/>
- Ricard P., l'assassí de Rosario Edrinal, una dona sense sostre que va morir cremada.
<http://www.lavanguardia.com/sucesos/20161130/412265150854/ricard-pinilla-barnes-crimen-cajero-barcelona.html>

19.4. Anàlisi de Fonts judicials

19.4.1. Tribunal Suprem:

STS 15/2017 - ECLI: ES:TS:2017:15

STS 1883/2017 - ECLI: ES:TS:2017:1883.

STS 4780/2016 - ECLI: ES:TS:2016:4780

STS 748/2015 - ECLI:ES:TS:2015:748.

ATS 1298/2015 - ECLI: ES:TS:2015:1298A

STS 1745/2014 - ECLI: ES:TS:2014:1745.

STS 2056/2012 - ECLI: ES:TS:2012:2056

STS 9336/2011 - ECLI: ES:TS:2011:9336

STS 3380/2011. Sala de lo Penal. Secció 1a. 10/05/2011.

STS 1396/2011. Sala 2^a, de lo Penal, 28 de Desembre de 2011

STS 5414/2007 - ECLI: ES:TS:2007:5414

19.4.2. Audiència Nacional:

Acte judicial del Jutjat Central d'Instrucció Número 6, de l'Audiència Nacional, del 23 de gener del 2017.

Acte judicial del 04/07/2014, del Jutjat Central d'Instrucció n^o6, Madrid Sala 6.

Conclusions de la Secció Primera de Sala de lo Penal del Jutjat Central d'Instrucció de l'Audiència Nacional. Sentència 05/2016 de 18 de juliol de 2016.

SAN 1319/2014 - ECLI:ES:AN:2014:1319

SAN 5675/2008 - ECLI: ES:AN:2008:5675

SAN 5625/2008 - ECLI: ES:AN:2008:5625

SAN 6287/2006 - ECLI: ES:AN:2006:6287

19.4.3. Tribunals Superiors de Justícia

STSJ M 6797/2017 - ECLI: ES:TSJM:2017:6797

STSJ PV 2756/2017 - ECLI: ES:TSJPV:2017:2756

STSJ AS 2505/2016 - ECLI: ES:TSJAS:2016:2505

STSJ CAT 6822/2015 - ECLI:ES:TSJCAT:2015:6822

STSJ CAT 3856/2013 - ECLI:ES:TSJCAT:2013:3856

STSJ CAT 3871/2013 - ECLI:ES:TSJCAT:2013:3871

19.4.4. Audiències Provincials

SAP B 1466/2016 - ECLI:ES:APB:2016:1466

SAP B 228/2016 - ECLI:ES:APB:2016:228

SAP B 2303/2016 - ECLI:ES:APB:2016:2303

SAP B 2317/2016 - ECLI:ES:APB:2016:2317

SAP B 2333/2016 - ECLI:ES:APB:2016:2333

SAP B 2728/2016 - ECLI:ES:APB:2016:2728

SAP B 3081/2016 - ECLI:ES:APB:2016:3081

SAP B 3085/2016 - ECLI:ES:APB:2016:3085

SAP B 3123/2016 - ECLI:ES:APB:2016:3123

SAP B 3649/2016 - ECLI:ES:APB:2016:3649

SAP B 4088/2016 - ECLI:ES:APB:2016:4088

SAP B 4598/2016 - ECLI:ES:APB:2016:4598

SAP B 5703/2016 - ECLI:ES:APB:2016:5703

SAP B 5805/2016 - ECLI:ES:APB:2016:5805

SAP B 5852/2016 - ECLI:ES:APB:2016:5852

SAP B 5914/2016 - ECLI:ES:APB:2016:5914

SAP B 7136/2016 - ECLI:ES:APB:2016:7136

SAP B 7998/2016 - ECLI:ES:APB:2016:7998

SAP B 10704/2015 - ECLI:ES:APB:2015:10704

SAP B 1110/2015 - ECLI:ES:APB:2015:1110

SAP B 11254/2015 - ECLI:ES:APB:2015:11254

SAP B 1158/2015 - ECLI:ES:APB:2015:1158

SAP B 11885/2015 - ECLI:ES:APB:2015:11885

SAP B 11897/2015 - ECLI:ES:APB:2015:11897

SAP B 12062/2015 - ECLI:ES:APB:2015:12062

SAP B 12717/2015 - ECLI:ES:APB:2015:12717

SAP B 13428/2015 - ECLI:ES:APB:2015:13428

SAP B 13714/2015 - ECLI:ES:APB:2015:13714

SAP B 336/2015 - ECLI:ES:APB:2015:336

SAP B 3368/2015 - ECLI:ES:APB:2015:3368

SAP B 5238/2015 - ECLI:ES:APB:2015:5238

SAP B 5363/2015 - ECLI:ES:APB:2015:5363

SAP B 7316/2015 - ECLI:ES:APB:2015:7316

SAP B 7400/2015 - ECLI:ES:APB:2015:7400

SAP B 8620/2015 - ECLI:ES:APB:2015:8620

SAP B 9540/2015 - ECLI:ES:APB:2015:9540

SAP B 9877/2015 - ECLI:ES:APB:2015:9877

SAP B 11126/2014 - ECLI:ES:APB:2014:11126

SAP B 12701/2014 - ECLI:ES:APB:2014:12701

SAP B 12786/2014 - ECLI:ES:APB:2014:12786

SAP B 14139/2014 - ECLI:ES:APB:2014:14139

SAP B 14577/2014 - ECLI:ES:APB:2014:14577

SAP B 14583/2014 - ECLI:ES:APB:2014:14583

SAP B 14717/2014 - ECLI:ES:APB:2014:14717

SAP B 15006/2014 - ECLI:ES:APB:2014:15006

SAP B 1808/2014 - ECLI:ES:APB:2014:1808

SAP B 186/2014 - ECLI:ES:APB:2014:186

SAP B 3015/2014 - ECLI:ES:APB:2014:3015

SAP B 3049/2014 - ECLI:ES:APB:2014:3049

SAP B 3082/2014 - ECLI:ES:APB:2014:3082

SAP B 3215/2014 - ECLI:ES:APB:2014:3215

SAP B 3582/2014 - ECLI:ES:APB:2014:3582

SAP B 3687/2014 - ECLI:ES:APB:2014:3687

SAP B 4807/2014 - ECLI:ES:APB:2014:4807

SAP B 5370/2014 - ECLI:ES:APB:2014:5370

SAP B 6241/2014 - ECLI:ES:APB:2014:6241

SAP B 6580/2014 - ECLI:ES:APB:2014:6580

SAP B 6580/2014 - ECLI:ES:APB:2014:6580

SAP B 6696/2014 - ECLI:ES:APB:2014:6696

SAP B 8538/2014 - ECLI:ES:APB:2014:8538

SAP B 9261/2014 - ECLI:ES:APB:2014:9261

SAP B 9778/2014 - ECLI:ES:APB:2014:9778

SAP B 10451/2013 - ECLI:ES:APB:2013:10451

SAP B 1050/2013 - ECLI:ES:APB:2013:1050

SAP B 10514/2013 - ECLI:ES:APB:2013:10514

SAP B 10914/2013 - ECLI:ES:APB:2013:10914

SAP B 11841/2013 - ECLI:ES:APB:2013:11841

SAP B 12271/2013 - ECLI:ES:APB:2013:12271

SAP B 12763/2013 - ECLI:ES:APB:2013:12763

SAP B 1605/2013 - ECLI:ES:APB:2013:1605

SAP B 16143/2013 - ECLI:ES:APB:2013:16143

SAP B 16337/2013 - ECLI:ES:APB:2013:16337

SAP B 16866/2013 - ECLI:ES:APB:2013:16866

SAP B 16932/2013 - ECLI:ES:APB:2013:16932

SAP B 1876/2013 - ECLI:ES:APB:2013:1876

SAP B 4392/2013 - ECLI: ES:APB:2013:4392

SAP B 5661/2013 - ECLI:ES:APB:2013:5661

SAP B 5924/2013 - ECLI:ES:APB:2013:5924

SAP B 66/2013 - ECLI:ES:APB:2013:66

SAP B 697/2013 - ECLI:ES:APB:2013:697

SAP B 8850/2013 - ECLI:ES:APB:2013:8850

SAP B 9120/2013 - ECLI:ES:APB:2013:9120

SAP B 4638/2010 - ECLI:ES:APB:2010:4638

SAP GI 97/2015 - ECLI:ES:APGI:2015:97

SAP GI 1070/2014 - ECLI:ES:APGI:2014:1070

SAP GI 1121/2014 - ECLI:ES:APGI:2014:1121

SAP GI 1113/2013 - ECLI:ES:APGI:2013:1113

SAP L 290/2017 - ECLI: ES:APL:2017:290

SAP LE 42/2017 - ECLI: ES:APLE:2017:42

AAP M 3020/2017 - ECLI: ES:APM:2017:3020

SAP M 12030/2016 - ECLI: ES:APM:2016:12030

SAP M 7188/2014 - ECLI: ES:APM:2014:7188

SAP M 4124/2013 - ECLI: ES:APM:2013:4124

SAP T 129/2016 - ECLI:ES:APT:2016:129

SAP T 926/2016 - ECLI:ES:APT:2016:926

SAP T 610/2015 - ECLI:ES:APT:2015:610

SAP T 743/2015 - ECLI:ES:APT:2015:743

SAP T 855/2015 - ECLI:ES:APT:2015:855

SAP T 875/2015 - ECLI:ES:APT:2015:875

SAP T 1037/2015 - ECLI:ES:APT:2015:1037

SAP T 1277/2015 - ECLI:ES:APT:2015:1277

SAP T 1433/2015 - ECLI:ES:APT:2015:1433

SAP T 1447/2015 - ECLI:ES:APT:2015:1447

SAP T 1045/2014 - ECLI:ES:APT:2014:1045

SAP T 1600/2014 - ECLI:ES:APT:2014:1600

SAP T 843/2014 - ECLI:ES:APT:2014:843

SAP T 433/2014 - ECLI:ES:APT:2014:433

SAP T 71/2014 - ECLI:ES:APT:2014:71

SAP T 410/2013 - ECLI:ES:APT:2013:410

SAP T 422/2013 - ECLI:ES:APT:2013:422

SAP T 701/2013 - ECLI:ES:APT:2013:701

SAP T 740/2013 - ECLI:ES:APT:2013:740

SAP T 1107/2013 - ECLI:ES:APT:2013:1107

SAP T 1196/2013 - ECLI:ES:APT:2013:1196

SAP T 1325/2013 - ECLI:ES:APT:2013:1325

SAP T 1414/2013 - ECLI:ES:APT:2013:1414

SAP T 1418/2013 - ECLI:ES:APT:2013:1418

SAP T 1509/2013 - ECLI:ES:APT:2013:1509

SAP T 1921/2013 - ECLI:ES:APT:2013:1921

SAP Z 620/2017 - ECLI: ES:APZ:2017:620

SAP Z 930/2016 - ECLI: ES:APZ:2016:930

SAP Z 384/2008 - ECLI: ES:APZ:2008:384

19.4.5. Jutjats del Penal

SJP 87/2016 - ECLI:ES:JP:2016:87

SJP 88/2016 - ECLI:ES:JP:2016:88

SJP 92/2016 - ECLI:ES:JP:2016:92

SJP 93/2016 - ECLI:ES:JP:2016:93

SJP 95/2016 - ECLI:ES:JP:2016:95

SJP 96/2016 - ECLI:ES:JP:2016:96

SJP 110/2016 - ECLI:ES:JP:2016:110

SJP 117/2015 - ECLI:ES:JP:2015:117

SJP 118/2015 - ECLI:ES:JP:2015:118

SJP 119/2015 - ECLI:ES:JP:2015:119

SJP 120/2015 - ECLI:ES:JP:2015:120

SJP 121/2015 - ECLI:ES:JP:2015:121

SJP 123/2015 - ECLI:ES:JP:2015:123

SJP 124/2015 - ECLI:ES:JP:2015:124

SJP 127/2015 - ECLI:ES:JP:2015:127

SJP 129/2015 - ECLI:ES:JP:2015:129

SJP 132/2015 - ECLI:ES:JP:2015:132

SJP 133/2015 - ECLI:ES:JP:2015:133

SJP 134/2015 - ECLI:ES:JP:2015:134

SJP 136/2015 - ECLI:ES:JP:2015:136

SJP 139/2015 - ECLI:ES:JP:2015:139

SJP 140/2015 - ECLI:ES:JP:2015:140

SJP 142/2014 - ECLI:ES:JP:2014:142

SJP 144/2014 - ECLI:ES:JP:2014:144

SJP 148/2014 - ECLI:ES:JP:2014:148

SJP 146/2014 - ECLI:ES:JP:2014:146

SJP 149/2014 - ECLI:ES:JP:2014:149

SJP 151/2014 - ECLI:ES:JP:2014:151

SJP 153/2014 - ECLI:ES:JP:2014:153

SJP 113/2013 - ECLI:ES:JP:2013:113

SJP 501/2013 Resolució: 108/2014.

19.4.6. Jutjats d'Instrucció i primera instància

Jutjat d'Instrucció Núm. 5 de Barcelona. Diligències prèvies: 677. Any: 2016.
Fiscalia Provincial de Barcelona. Servei de Delictes d'Odi i Discriminació.

Diligències prèvies 1313/2015. Jutjat d'Instrucció n2 Collado Villalba (Madrid).

19.4.7. Sentències d'OMCG 1%. Bandes motards criminals

ATS 925/2015 - ECLI:ES:TS:2015:925A

SAP V 4902/2014 - ECLI:ES:APV:2014:4902

AAP CS 950/2010 - ECLI:ES:APCS:2010:950A

AAP B 3828/2008 - ECLI:ES:APB:2008:3828A

AAN 717/2005 - ECLI: ES:AN:2005:717A

19.4.8. Sentències de POL. Bandes llatines

STS 5509/2014 - ECLI: ES:TS:2014:5509

STS 6561/2013 - ECLI:ES:TS:2013:6561

STS 7993/2011 - ECLI: ES:TS:2011:7993

STSJ CAT 13860/2013 - ECLI:ES:TSJCAT:2013:13860

SAP B 2194/2016 - ECLI:ES:APB:2016:2194

SAP B 3155/2016 - ECLI:ES:APB:2016:3155

SAP B 619/2015 - ECLI:ES:APB:2015:619

SAP B 9554/2015 - ECLI:ES:APB:2015:9554

SAP B 13657/2015 - ECLI:ES:APB:2015:13657

SAP B 11117/2014 - ECLI:ES:APB:2014:11117

SAP B 481/2013 - ECLI:ES:APB:2013:481

SAP B 4279/2013 - ECLI:ES:APB:2013:4279

SAP B 16655/2013 - ECLI:ES:APB:2013:16655

SAP B 11269/2012 - ECLI:ES:APB:2012:11269

SAP M 2112/2017 - ECLI: ES:APM:2017:2112

SAP M 16603/2016 - ECLI: ES:APM:2016:16603

SAP M 6131/2016 - ECLI: ES:APM:2016:6131

SJME B 79/2013 - ECLI:ES:JMEB:2013:79

SJME B 140/2013 - ECLI:ES:JMEB:2013:140

19.5. Fanzins, skinzines

Amorós, M. (2005). La cólera del suburbio., Noviembre de 2005. Klinamen. Fanzine sense datar.

Anònim (2005). Días de rabia. *Sobre los disturbios en los ghettos franceses. Por una generalización de las revueltas.* Mundo Muerto, 06 de diciembre de 2005. Edicions Melancolía. Madrid.

Anònim (anys 90). Manual de resistència sense líder. Guia bàsica per ser un bon nacionalsocialista.

Botas y Tirantes

Desperta Ferro

El Jugador nº 12. Juny de 1999. Pàgina 9.

Krapula

Redskins Euskal Herria. Any 2008.

Resistència Skinhead nº4. 1999. Madrid. Pàgina 38.

Riot Kids Skinzine

Skinhead magazine edición #38 mayo-junio 2010

Super Hinch, 43, 1997:11

Working People Force

19.6. Cançons i grups musicals analitzats

Grup, Localitat i Gènere musical.

14 palabras (Catalunya) (R.A.C.)

1ª vanguardia (Espanya) (R.A.C.)

3ª vía (Madrid) (R.A.C.)

7 muelles (Madrid) (R.A.C.)

Acero Condal (Barcelona) (Oi! apolític)

Acción radical (Argentina) (R.A.C.)

Ajuste de cuentas (Tarragona) (R.A.C. Oi!)

Alea jacta est (Madrid) (R.A.C.)

Alta Tensión (València) (Oi! anarquista)

Área de Combate (Catalunya) (R.A.C. Oi!)

A Quemarropa (Burgos) (Oi! Antifa)

Arkada social (País Basc) (Punk)

Asto pituak (Pamplona) (Punk)

Bastonazos Oi! (Avilés, Astúries) (R.A.C. Oi!)

Batallón de castigo (Madrid) (R.A.C.)

Boot Boys (Legutio, País Basc) (Streetpunk Antifa)

Brigada totenkopf (Mieres, Astúries) (R.A.C.)

Céltica (Madrid) (R.A.C.)

Centuria (Sevilla) (R.A.C.)

Centuria hispánica (Madrid) (R.A.C.)

Codi de silenci. (Lleida) (Oi! Antifa independentista)

Cruz de hierro (Madrid) (R.A.C.)

Depresión (Madrid) (R.A.C. Oi!)

Desperdicis clínics (Martorell, Barcelona) (Punk independentista)

División 250 (València) (R.A.C.)

Dramatic battle (Madrid) (R.A.C. Oi!)

Eina (Vilafranca del Penedès, Barcelona) (Rock independentista)

El noi del sucre (Utrera, Sevilla) (Punk anarquista)

Escuela de odio (La Felguera, Astúries) (Hardcore Punk)

Eskorbuto (Santurce, Vizcaya) (Punk)

Estandarte 88 (Terrassa, Barcelona) (R.A.C.)

Estirpe imperial (Madrid) (R.A.C.)

Generación violenta (Miranda de Ebro, Burgos) (R.A.C.)

Hard gz (Madrid) (Rap polític)

Hate edge (Madrid) (Punk Oi!)

Hijos del odio (Tarragona) (R.A.C.)

Hispánica (Madrid) (R.A.C.)

Holmgang (Madrid) (Oi!)

Iberian wolves (Córdoba) (Iberian metal NS)

Iberos saiti (València) (R.A.C.)

Impertinencia (Sabadell, Barcelona) (R.A.C. Oi!)

Inadaptats (Vilafranca del Penedès, Barcelona) (Oi! independentista)

Irmisul (Barcelona) (R.A.C.)

Irreductibles (Barcelona) (R.A.C.)

Jolly rogers (Barcelona) (R.A.C. Rock nacionalista)

Kaos urbano (Alcobendas, Madrid) (Punk Oi!)

Klan (València) (R.A.C. Oi!)

Kop (rubí, Barcelona) (Punk Oi! Hardcore)

Kortatu (Irún, Guipúscoa) (Ska Punk)

Krasny bor 1943 (Madrid) (R.A.C. Oi!)

La inquisición (Barcelona) (Punk Oi!)

La kmc (Madrid) (Rap revolucionari espanyol)

La raíz (Gandia, València) (Ska)

Legión negra (València) (R.A.C.)

Los chikos del maíz (València) (Rap polític)

Los muertos de cristo (Utrera, Sevilla) (Punk anarquista)

Más que palabras (Valladolid) (R.A.C.)

Nacion ibera (Barcelona) (R.A.C.)

New breed (Espanya) (R.A.C.)

Non servium (Madrid) (Oi! Punk hardcore polític)

Núcleo terco (Vallecas, Madrid) (Rock comunista)

Odal sieg (Xile) (R.A.C.)

Odio Kronico (Lorca, Múrcia) (Street Punk Antifa)

Ofensiva ak-47 (Igualada, Barcelona) (Oi! Independentista)

Oi! Se arma (Illes Canàries) (Oi!)

Opció k95 (Barcelona) (Oi! independentista)

Pablo Hasél (Lleida) (Rap polític)

Patria (Catalunya) (R.A.C.)

Pink Floyd The Wall. Metro-Goldwyn-Mayer. 1982.

Primera línea (Sevilla) (R.A.C. Oi!)

Protervia Madriz (Madrid) (Hardcore Antifa)

Pugilato (Estepona, Màlaga) (Hardcore NS)

Puntas De Acero (Argentina) (Hardcore Antifa)

Rebelión (València) (R.A.C. Oi!)

Reconquesta (Lleida) (Oi! Antifa independentista)

Reconquista (Astúries) (R.A.C. Oi!)

Retaguardia (Badalona, Barcelona) (Death Metal NS, R.A.C.)

Riot propaganda (Lcdm + Habeas Corpus) (Madrid, València) (Rapcore polític)

Rpg7 (Madrid) (Rock polític)

Sangre y oro (Espanya) (R.A.C.)

Sección de asalto (València) (R.A.C.)

Silencio Urbano Crew (Lima, Perú) (Hip Hop)

Sin Dios (Madrid) (Hardcore Punk)

Soziedad Alkóholika. (Vitòria, País Basc) (Crossover thrash)

Sospechosos habituales (Barcelona) (R.A.C. Oi!)

Tercios (Masnou, Barcelona) (R.A.C. Oi!)

Toletum (Toledo) (R.A.C. Oi!)

Tormenta blanca (Catalunya) (R.A.C.)

Torquemada 1488 (Vic, Barcelona) (R.A.C.)

Tres Coronas. (Nova York, EEUU) (Rap ALKQN)

Von Dänikens (Tarragona) (Streetpunk Antifa)

Zartako-k (Navarra) (Ska)

Zetme88 (Espanya) (R.A.C.)